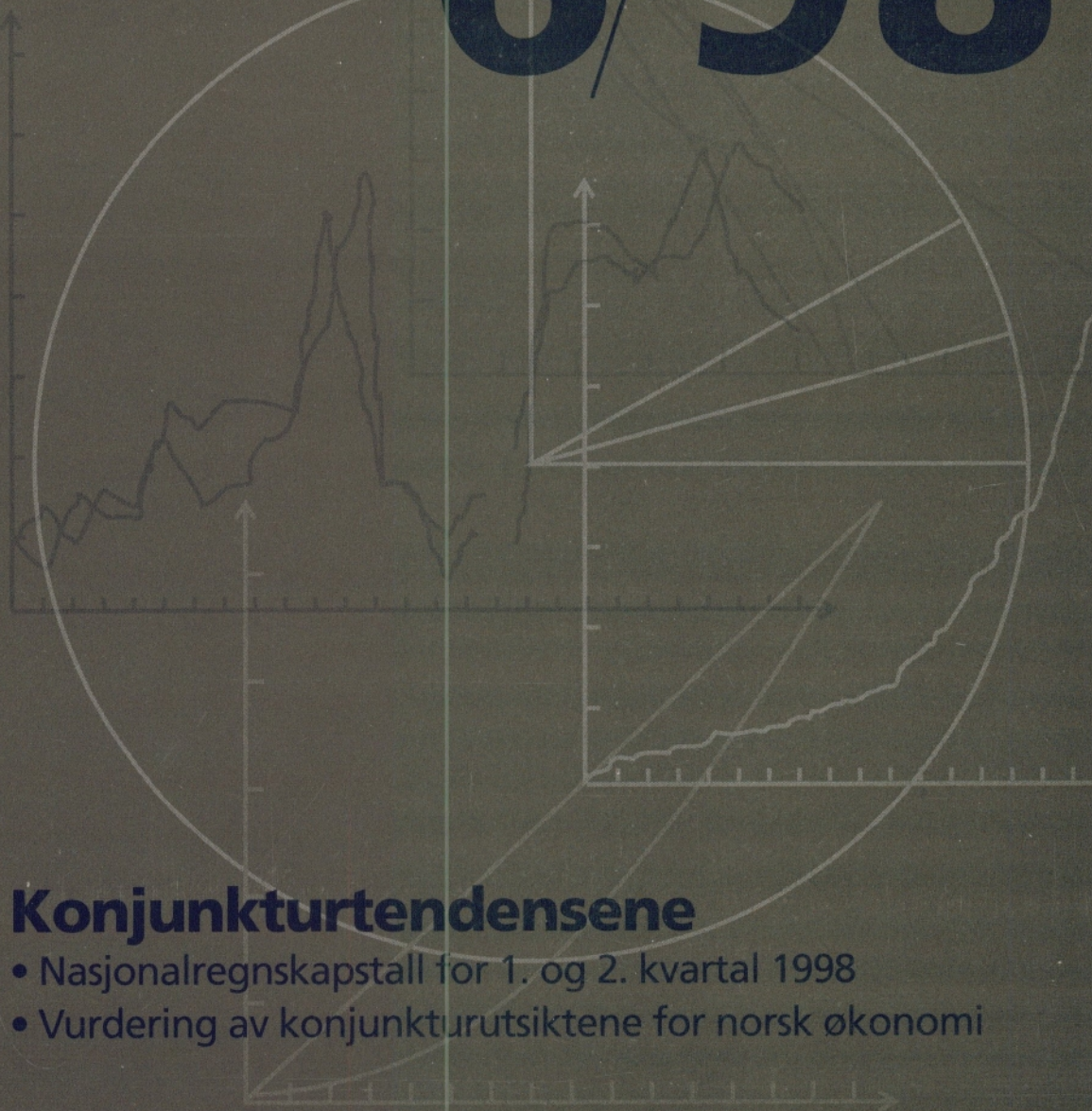

Økonomiske analyser

6/98

Konjunkturtendensene

- Nasjonalregnskapstall for 1. og 2. kvartal 1998
- Vurdering av konjunkturutsiktene for norsk økonomi

Økonomiske analyser

17. årgang

6/98

Innhold

Konjunkturtendensene	3
Internasjonal økonomi	4
Norsk økonomi	9
• Utviklingen hittil i år	9
• Utsikter fremover	13
Konjunkturutviklingen i Norge	24
Den finansielle utviklingen	24
Bedriftene	27
• Olje- og gassutvinning	27
• Industri og bergverksdrift	30
• Bygge- og anleggsvirksomhet	33
• Elektrisitetsforsyning	34
• Tjenesteytende næringer	36
Offentlig forvaltning	37
Arbeidsmarkedet	39
Lønns- og prisutviklingen	44
Husholdningene	47
Utenriksøkonomi og disponibel inntekt for Norge	51
Økonomisk-politisk kalender	53
Forskningspublikasjoner	54
Innholdsfortegnelse for Økonomiske analyser og Economic Survey de siste 12 måneder	59
Reiserapporter	60
Tabell- og diagramvedlegg	
Konjunkturindikatorer for Norge	1*
Nasjonalregnskap for Norge og utvalgte OECD-land	17*

Redaksjonen ble avsluttet tirsdag 1. september 1998.

Spørsmål om konjunkturutviklingen i Norge og utlandet kan rettes til Knut Moum, tlf. 22 86 48 20, e-post: knut.moum@ssb.no eller Knut A. Magnussen, tlf. 22 86 49 61, e-post: knut.magnussen@ssb.no

Konjunkturtendensene er tilgjengelig på internett: <http://www.ssb.no>

Økonomiske analyser

Redaksjonen: Øystein Olsen (ansv.), Iulie Aslaksen, Halvard Hansen, Bodil M. Larsen, Kjersti-Gro Lindquist, Knut Moum, Karine Nyborg og Inger Texmon. **Redaksjonssekretær:** Eva Ivås, tlf.: 22 86 45 70 (artikkelstoff), Lisbeth Lerskau, tlf.: 22 86 48 06 (konjunkturoversikter mv.), telefaks: 22 11 12 38. **Design:** Enzo Finger Design. **Trykk:** Falch Hurtigtrykk. **Redaksjonens adresse:** Statistisk sentralbyrå, Forskningsavdelingen, Postboks 8131 Dep., N-0033 Oslo. **Salg og abonnementservice:** Postboks 1260, N-2201 Kongsvinger, tlf.: 62 88 55 00, telefaks: 62 88 55 95, E-post: salg-abonnement@ssb.no.

Økonomiske analyser

utgis av Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå. Forskningsavdelingen ble opprettet i 1950 og har 90-100 ansatte. Ca. 45 prosent av virksomheten finansieres av eksterne oppdragsgivere, hovedsakelig forskningsråd og departementer. Avdelingen er delt i 4 seksjoner og ledes av *forskningsdirektør Øystein Olsen*.

• Seksjon for offentlig økonomi og personmodeller
Forskningsjef Nils Martin Stølen

- Skatteberegninger
- Arbeidsmarked
- Mikrosimuleringsmodeller

• Seksjon for makroøkonomi
Forskningsjef Ådne Cappelen

- Konjunkturanalyse
- Makroøkonomiske beregninger
- Likevektsmodeller
- Historisk statistikk

• Seksjon for ressurs- og miljøøkonomi
Forskningsjef Torstein A. Bye

- Miljø og samfunn
- Internasjonale energimarkeder
- Olje- og energianalyse

• Seksjon for mikroøkonometri
Forskningsjef Jørgen Aasness

- Konsument- og bedriftsatferd
- Fordelingsanalyse
- Økonometriske metoder

**Økonomiske analyser utkommer med 9 nummer i året.
Neste utgave publiseres i begynnelsen av oktober.**

Standardtegn i tabeller	Symbol
Oppgave mangler	..
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	0
Foreløpige tall	*

Konjunkturtendensene

Foreløpige nasjonalregnskapstall indikerer at veksten i produksjon og sysselsetting i fastlandsøkonomien fortsatte i første halvår i år, men i noe langsommere tempo enn gjennom fjoråret. Det er særlig etterspørselsimpulsene fra petroleumsinvesteringene og et markert oppsving i husholdningenes varekjøp som har bidratt til å holde veksten oppe. Den kraftige renteøkningen på ettersommeren i år vil bidra til å dempe veksten i husholdningenes etterspørsel fremover, til tross for sterk oppgang i lønnsinntektene. Samtidig er det indikasjoner på at både petroleumsinvesteringene og investeringene i Fastlands-Norge kan gi svakere etterspørselsimpulser mot slutten av året. Sterk vekst gjennom fjoråret bidrar likevel til at etterspørsel, produksjon og sysselsetting på årsbasis kan øke nesten like mye i 1998 som i 1997.

Selv med utsikter til klart tiltakende prisvekst gjennom resten av inneværende år, bidrar nedgangen i strømprisene i første halvår til at konsumprisene neppe vil øke med mer enn 2,5 prosent fra 1997 til 1998. Høy import, blant annet som følge av de omfattende investeringene på sokkelen, og en historisk sett meget lav oljepris kan resultere i et overskuddet på driftsbalansen på om lag 1 prosent av BNP inneværende år, det laveste nivået siden 1989.

For 1999 forventer vi at høye renter i begynnelsen av året, noe svakere utvikling i den tradisjonelle vareeksporten og markert nedgang i investeringene i petroleumsvirksomheten vil bidra til et betydelig omslag i fastlandsøkonomien. Veksten i BNP for Fastlands-Norge kan komme ned mot 0,5 prosent, den laveste på 8 år. Arbeidsledigheten, som i gjennomsnitt for inneværende år ligger an til å bli 3,3 prosent, kan øke igjen i 1999 til et nivå på rundt 4 prosent. Kostnadsimpulser fra lønnsoppjøret og svekkelsen av kronen gjennom 1998 bidrar til klart høyere prisvekst neste år enn i år, men reallønningene vil likevel fortsatt vise oppgang.

Med betydelig bedring i driftsbalansen som følge av ny økning i petroleumsproduksjonen, noe stigende oljepris og klart lavere vekst i innenlandsk etterspørsel, legger vi til grunn at rentene i pengemarkedet igjen beveger seg i retning av det europeiske nivået gjennom 1999. En slik rentenedgang vil gi noe sterkere forbruksvekst i 2000 enn i

1999. Sammen med tilnærmet stabilisering av petroleumsinvesteringene bidrar dette til at aktivitetsnivået i fastlandsøkonomien vil ta seg noe opp igjen, men veksten i BNP for Fastlands-Norge vil også i 2000 ligge under gjennomsnittet for de siste 25 årene på 2,5 prosent. Uten nye prisimpulser fra valutakursutviklingen og med avtakende lønnsvekst, vil forskjellen i konsumprisvekst mellom Norge og våre viktigste handelspartnere igjen kunne bli redusert.

Det bildet som er tegnet ovenfor, gjenspeiler de sterke koplingene som er etablert mellom petroleumssektoren og resten av norsk økonomi. Kraftig oppgang i investeringene i petroleumsvirksomheten ser ut til å ha gitt solide impulser til veksten i fastlandsøkonomien både i 1997 og 1998, og nedgangen i disse investeringene neste år er en viktig faktor bak det forventede omslaget i økonomien. Videre har de betydelige svingningene i oljepris og utenriksøkonomi gjennom de siste årene trolig vært en viktig faktor både bak appresieringspresset mot norske kroner rundt årsskiftet 1996/97 og bak svekkelsen av norske kroner gjennom inneværende år. Beregningene som presenteres i denne rapporten antyder at finansmarkedene i 1998, som rundt årsskiftet 1996/97, kan ha overvurdert de langsiktige følgene for utenriksøkonomien av svingningene i oljeprisen. Utviklingen i valutakurs og rente gjennom 1998 understreker uansett sårbarheten i norsk økonomi overfor hendelser i viktige råvaremarkeder. Vår manglende evne til aktivitetsregulering i siste del av konjunkturoppgangen har nok i denne situasjonen bidratt til å forsterke utslagene i valutakurs og rente og til å redusere handlefriheten i den økonomiske politikken i tiden fremover.

Hovedtall for norsk økonomi Vekstrater i prosent

	1996	1997	1998	1999	2000
BNP	5,5	3,4	3,0	1,9	1,7
- Fastlands-Norge	4,1	3,7	3,5	0,5	1,3
Konsum i husholdninger mv.	4,7	3,4	3,5	1,6	2,2
Arbeidsledighetsrate	4,9	4,1	3,3	4,0	4,4
Konsumprisindeksen	1,3	2,6	2,5	3,6	2,4
Driftsbalansen ¹	6,7	5,2	1,1	3,7	6,5

¹ Prosent av BNP.

Internasjonal økonomi

BNP-veksten hos Norges viktigste handelspartnere ser ut til å være i ferd med å avta noe, etter en oppgang på 2,7 prosent i fjor. Det er spesielt Japan som bidrar negativt, bl.a. som en følge av at landet er hardt rammet av den finansielle krisen i Asia. Også i Storbritannia og Danmark ventes det klart lavere BNP-vekst i år enn i fjor. I USA fortsetter oppgangskonjunkturen, men også der peker prognosene i retning av lavere veksttakt neste år. De store kontinentale EU-landene ser samlet ut til å få om lag samme oppgang i BNP i år som i fjor. Redusert etterspørsel fra flere asiatiske land og kraftig svekkelse av deres valutaer bidrar til svak utvikling i prisene på råvarer, spesielt råoljeprisen. Blant annet som følge av dette, ser det ut til at konsumprisveksten vil holde seg under 2 prosent i år både i USA og i ØMU-landene. Det ligger dermed ikke an til store endringer i pengepolitikken i disse to områdene.

USAs bruttonasjonalprodukt økte med 3,8 prosent i fjor, den høyeste vekstraten på 9 år. I årets to først kvartaler var BNP-veksten i gjennomsnitt 3,4 prosent (årlig rate). Negative handelseffekter fra Asia-krisen ser ut til å ha blitt oppveiet av fortsatt sterk oppgang i innenlandsk etterspørsel. Det private konsumet stimuleres bl.a. av god inntektsvekst, og husholdningenes forventninger indikerer fortsatt høy forbruksvekst fremover. Realinvesteringene har økt betydelig gjennom hele oppgangsperioden på 1990-tallet, og denne utviklingen ser ut til å fortsette. Etter seks år med konjunkturoppgang er arbeidsledigheten i USA nå på sitt laveste nivå på 25 år. I juli var ledighetsraten 4,5 prosent, det samme som prognosen for hele 1998. Til tross for det stramme arbeidsmarkedet, har konsumprisveksten holdt seg lav gjennom den pågående oppgangen, og kom i fjor ned i 2,3 prosent. I år ventes prisveksten å bli mindre enn 2 prosent, hjulpet av en sterk dollar og lav importprisvekst. Med avtagende prisvekst har det vært liten grunn for Federal Reserve til å sette opp interbankrenten, som har ligget stabilt på 5,5 prosent siden mars 1997. Den økonomiske krisen i Asia trekker i retning av redusert vekst i utlandets etterspørsel etter amerikanske produkter, og vi legger til grunn at BNP-veksten vil avta noe fremover. Konsumprisveksten kan tilta noe neste år, ettersom de prisdempende effektene av dollarappresieringen og nedgangen i råvareprisene avtar.

Den økonomiske veksten i Japan har vært markert lavere på 1990-tallet enn gjennom det foregående tiåret. Riktignok bidro finanspolitiske stimulanser til at veksten i BNP kom opp i 3,9 prosent i 1996, men i fjor ble politikken lagt om i klart kontraktiv retning. BNP falt både i 4. kvartal i fjor og i 1. kvartal i år, og det var spesielt stor nedgang i realinvesteringene. Produksjonsnedgangen har bidratt til at antall arbeidsledige har økt med om lag 25 prosent det siste året og ledighetsraten var i juni kommet opp i 4,3 prosent, det høyeste nivået etter 2. verdenskrig. Økningen i ledigheten har, sammen med all oppmerksomheten rundt den dårlige egenkapitalsituasjonen i mange finansins-

titusjoner, bidratt til at mange husholdninger betrakter fremtiden som mer usikker og dermed sparer en større andel av inntektene sine enn tidligere. Privat konsum falt med 4,5 prosent fra 1. kvartal 1997 til 1. kvartal 1998. Innenlandsk

Makroøkonomiske hovedstørrelser for Norges viktigste handelspartnere

Årlig endring i prosent

	1997	1998	1999
USA			
Bruttonasjonalprodukt	3,8	3,4	2,2
Konsumpriser	2,3	1,7	2,4
Arbeidsledighet ¹ (nivå)	5,0	4,5	4,7
Japan			
Bruttonasjonalprodukt	0,8	-1,5	0,5
Konsumpriser	1,8	0,4	-0,2
Arbeidsledighet ¹ (nivå)	3,4	4,2	4,7
Tyskland			
Bruttonasjonalprodukt	2,3	2,6	2,7
Konsumpriser	1,8	1,1	1,5
Arbeidsledighet ¹ (nivå)	11,4	11,3	10,8
Frankrike			
Bruttonasjonalprodukt	2,3	2,9	2,7
Konsumpriser	1,2	1,0	1,4
Arbeidsledighet ¹ (nivå)	12,5	11,8	11,3
Storbritannia			
Bruttonasjonalprodukt	3,1	2,2	1,4
Konsumpriser	2,8	2,7	2,5
Arbeidsledighet ¹ (nivå)	5,5	4,8	5,1
Italia			
Bruttonasjonalprodukt	1,5	2,1	2,7
Konsumpriser	1,7	1,8	1,7
Arbeidsledighet ¹ (nivå)	12,3	12,1	11,9
Sverige			
Bruttonasjonalprodukt	1,8	2,9	2,7
Konsumpriser	0,5	0,6	1,1
Arbeidsledighet ¹ (nivå)	8,0	6,7	6,2
Danmark			
Bruttonasjonalprodukt	3,5	2,8	2,4
Konsumpriser	2,1	2,1	2,5
Arbeidsledighet ¹ (nivå)	7,7	6,6	6,2
Nederland			
Bruttonasjonalprodukt	3,3	3,7	3,0
Konsumpriser	2,2	2,2	2,4
Arbeidsledighet ¹ (nivå)	6,6	5,5	5,0
Memo			
BNP handelspartnere	2,7	2,5	2,3
Konsumpris handelspartnere	1,9	1,4	1,7
ECU-rente	4,3	4,2	4,4

¹ Prosent av arbeidsstyrken.

Kilder: Consensus forecasts. Tall for arbeidsledighet i Sverige, Danmark og Nederland er hentet fra nasjonale institutter.

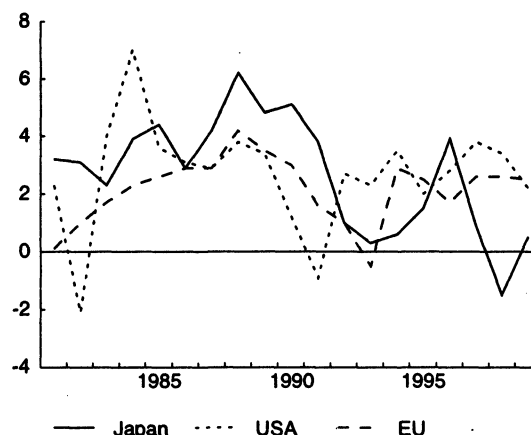
etterspørsel ventes på denne bakgrunn å utvikle seg svakt innværende år, til tross for at flere finanspolitiske stimuleringspakker har blitt lansert. Den nye regjeringen har også fokusert på behovet for å rydde opp i finansnæringen, men har foreløpig gjort lite konkret. De økonomiske problemene hos en del av Japans asiatiske handelspartnere har rammet eksporten og bidratt til en ytterligere svekkelse av yen, som falt med 13,5 prosent mot dollar i første halvår i år. BNP-veksten vil i 1998 trolig bli negativ for første gang siden 1974, og det er ventet at lavkonjunkturen vil forsette neste år, selv om veksten trolig vil bli positiv.

I EU-landene tok den økonomiske aktiviteten seg noe opp i fjor, med en gjennomsnittlig BNP-vekst på 2,6 prosent mot 1,8 prosent året før. Det var særlig de fire store EU-landene som opplevde en økning i veksttakten. For Tyskland, Frankrike og Italia var nettoeksporten den viktigste drivkraften, mens oppgangen i Storbritannia i større grad kan føres tilbake innenlandske faktorer. Det ventes videre at veksttakten for EU-området som helhet vil holde seg rundt 2,5 prosent både i år og neste år. I de store kontinentale landene er det tegn til at innenlandsk etterspørsel tar seg noe opp og bidrar til økt vekst, mens de eksterne impulsene svekkes som følge av markedsutviklingen i Asia. Storbritannia har trolig passert konjunkturtoppen og vil oppleve lavere økonomisk aktivitet i tiden fremover. Oppgangen i rentenivået og det sterke pundet har bidratt til denne utviklingen. I Sverige ser det ut til at den økonomiske veksten nå er i ferd med å ta seg opp, etter flere år med svak utvikling, mens Danmark kan komme til å oppleve en viss avmatning i tiden fremover, etter flere år med høy vekst. Finanskrisen i Asia kan imidlertid bidra til å svekke utlandets etterspørsel etter produkter fra EU-landene mer enn lagt til grunn i prognosene, og dermed dempe vekstutsiktene for hele området.

Konsumprisveksten har avtatt i de fleste EU-landene det siste året, også i land som hatt sterk vekst i BNP. I Tyskland var f.eks. prisveksten i juli bare 0,9 prosent, til tross for en økning i momsen på 1 prosentpoeng i april. Denne utviklingen må sees i sammenheng med at importprisveksten har avtatt i mange land som følge av Asia-krisen og nedgangen i råoljeprisen. I tillegg er det få innenlandske prisimpulser: Til tross for en viss nedgang i antall arbeidsledige i mange land, ligger arbeidsledigheten fortsatt på et høyt nivå og lønnsveksten er moderat i de fleste av EU-landene. Det er ventet at konsumprisveksten vil ta seg svakt opp igjen neste år som følge av noe sterkere oppgang i innenlandsk etterspørsel.

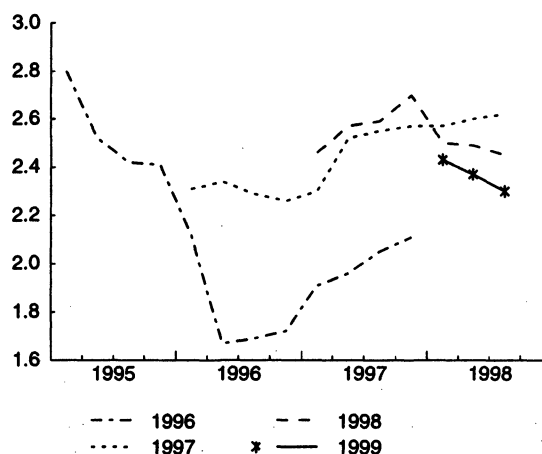
I begynnelsen av mai i år ble det, som ventet, klart at 11 EU-land blir med i den monetære unionen fra starten av, dvs. fra 1. januar 1999. Dermed overføres ansvaret for pengepolitikken til den europeiske sentralbanken, ECB. Ifølge Maastricht-traktaten skal ECB innrette pengepolitikken med sikte på å holde et stabilt prisnivå. Siden eurolandene for tiden har svært lav prisvekst, vil ECB neppe ha behov for noen umiddelbar oppjusteringen av det korte rentenivået. Eurorenten ventes å ligge rundt 4 prosent ved årsskiftet 1998/99. I Storbritannia har sentralbanken satt opp renten

Bruttonasjonalprodukt i USA, Japan og EU
Prosentvis vekst fra samme kvartal året før

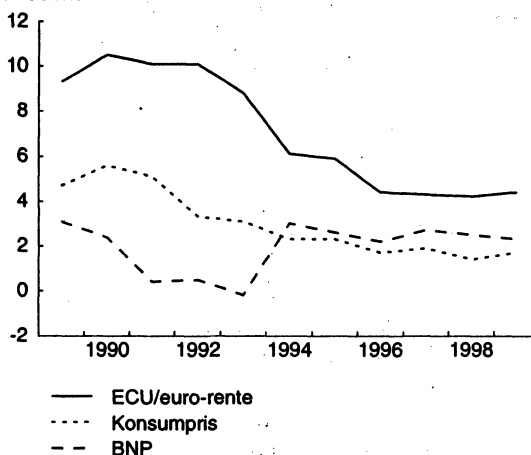
Kilde: Consensus Forecasts og OECD.

BNP-vekstanslag for Norges handelspartnere for årene 1996 - 1999 gitt på ulike tidspunkter

Kilde: Consensus Forecasts.

3 måneders ECU/euro-rente, BNP-vekst og vekst i konsumprisene for Norges handelspartnere
Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Den økonomiske utviklingen i Sørøst-Asia

Den finansielle krisen i Sørøst-Asia forbindes i første rekke med kollapset i valutakursene og de betydelige problemene i finanssektorene i Thailand, Indonesia, Malaysia, Filippinene og Sør-Korea. Samlet står de fem landene bare for om lag 7 prosent av verdenshandelen, men de har hatt meget sterk BNP-vekst over en lang periode og har derfor likevel bidratt betydelig til å holde veksten i verdensøkonomien oppe. Dette er nå snudd på hodet, siden det ser ut til at BNP i gjennomsnitt vil kunne falle kraftig i disse landene inneværende år. Publiserte 1. kvartalstall for BNP viser nedgang i de fleste av disse landene.¹

Den kraftige depresieringen av valutakursene ble i hovedsak forårsaket av at utenlandske investorer trakk seg ut av det asiatiske markedet. Lokale bedrifter har siden fått store problemer med å tilfredsstille sitt kapitalbehov, bl.a. som følge av den sterke økningen i gjelden målt i nasjonal valuta, en kraftig oppgang i lånerentene og en generell kredittskvis. De finansielle problemene har også ført til svikt i innenlandsk etterspørsel og økende arbeidsløshet i flere land. Situasjonen er mest alvorlig i Indonesia, til tross for at landet har fått betydelig tilførsel av likviditet fra IMF. Den økonomiske nedgangen ser ut til å bli klart større enn i de andre landene. Tilbakeslaget førte tidligere i år til omfattende sosial uro og bidro til Suhartos avgang i mai. I Thailand, Sør-Korea og Malaysia viser prognosene også betydelig fall i BNP i år, og alle innenlandske etterspørselskomponenter trekker nedover. Eneste lyspunkt er eksportveksten i Sør-Korea og Thailand som ser ut til å holde seg oppe, stimulert av fallet i valutakursene. Filippinene er det av kriselandene der de realøkonomiske skadevirkningene så langt har vært minst. Valutakursen har depresiert i langt mindre grad mot dollar enn i de andre landene, og BNP økte med 1,7 prosent i 1. kvartal i år.

Selv om både Taiwan og Singapore ga opp å holde valutakursen fast mot dollar i fjor høst, har landene i mindre grad blitt berørt av krisen. Begge land hadde sterk BNP-vekst i

1. kvartal i år. Utviklingen må ses i sammenheng med at landene har store overskudd både i utenriksøkonomien og på de offentlige budsjettene, og at finanssektoren i hovedsak er i god forfatning. Likevel vil den betydelige svikten i de viktigste eksportmarkedene etterhvert også få betydning for den innenlandske utviklingen i disse landene. Spesielt for Singapore peker prognosene i retning av en betydelig nedgang i veksttakten i år.

Kina (inklusive Hong Kong) har ikke devaluert etter at krisen startet i juli i fjor. I Hong Kong falt BNP med 2 prosent i 1. kvartal i år, mens Kina forøvrig hadde fortsatt sterk BNP-opp- gang i samme periode. Yuan har appresiert effektivt med om lag 7 prosent det siste året og dette har bidratt til en markert svekkelse av eksporten fra landet. En snarlig devaluering er likevel lite trolig bl.a. fordi den vil kunne sette i gang en ny runde med (konkurrerende) devalueringer i regionen. I tillegg er strukturen i eksportindustrien i Kina forskjellig fra den i Japan. Detaljhandelen i Kina har i år vokst betydelig svakere enn i 1997 og veksten i realinvesteringene har avtatt gradvis gjennom flere år. I tillegg har landet blitt sterkt rammet av flom i sommer. Dette bidrar til å dempe den økonomiske aktiviteten, spesielt matvareproduksjonen. Det er derfor trolig at BNP-veksten i år vil kunne havne betydelig lavere enn myndighetenes målsetting på 8 prosent.

Prognoser for BNP for utvalgte asiatiske land Årlig vekstrater i prosent

	1997	1998	1999
Sør-Korea	5,9	-5,7	-0,9
Taiwan	6,8	4,6	4,0
Hong Kong	5,0	-2,7	3,1
Indonesia	4,7	-16,0	-2,0
Malaysia	7,8	-2,2	-1,8
Filippinene	5,1	2,5	4,4
Singapore	7,8	0,7	3,5
Thailand	-0,4	-8,2	-1,8
Kina	8,8	7,3	7,9

Kilde: NRI (Nomura Research Institute).

¹ I Malaysia er det også offentliggjort tall for 2. kvartal 1998, som viser nedgang på 6,8 prosent fra samme kvartal i fjor. Anslaget for BNP-veksten i år i tabellen vil derfor sannsynligvis bli nedjustert.

en rekke ganger etter at den fikk økt selvstendighet i pengepolitikken etter valget i fjor. Basisrenten ble sist hevet til 7,25 prosent i juni i år, men det er ikke ventet ytterligere økninger fremover. Den svenske sentralbanken satte ned sin repute med 0,25 prosentpoeng samme måned, be- grunnert i avtakende konsumprisvekst.

Bestrebelsene for å kvalifisere til deltakelse i pengeunionen har de siste årene satt sitt tydelige preg på den økonomiske utviklingen i de kontinentale EU-landene. De 11 medlemmene av den kommende europeiske pengeunionen hadde i årene 1991- 95 i gjennomsnitt et underskudd i offentlig forvaltnings budsjetter tilsvarende 4,9 prosent av BNP, mens foreløpige tall antyder at underskuddet i 1997 kom ned i 2,5 prosent. Med den monetære unionen på plass, er de politiske motivene for videre innstramninger i finanspolitikken noe svekket. Likevel ser det ut til at det økon-

omiske oppsvinget vil bidra til å forbedre de offentlige balansene ytterligere i en rekke land. Både Sverige og Finland vil i år trolig få finansielle overskudd etter mange år med store underskudd på budsjettene.

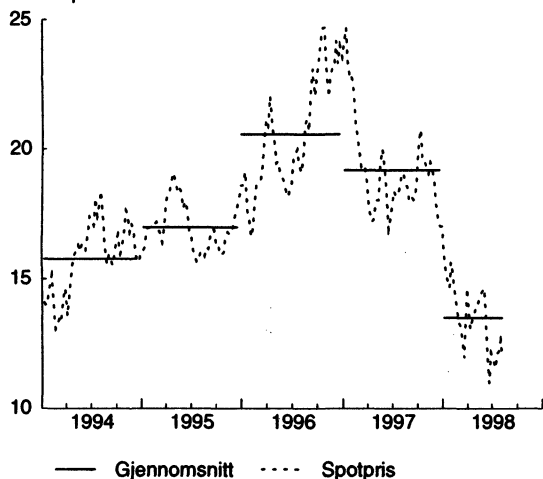
Oljemarkedet

Spotprisen på Brent Blend falt fra et nivå på 20 dollar fatet i november i fjor ned til om lag 11 dollar fatet i midten av juni i år, den laveste oljeprisen siden 1986. Siden har prisen steget litt og lå i månedsskiftet august/september på noe over 12 dollar pr. fat. Som gjennomsnitt over årets første 8 måneder har prisen vært om lag 13,5 dollar fatet.

Den kraftige nedgangen i oljeprisen må sees på bakgrunn av flere faktorer. For det første vedtok OPEC å øke sine kvoter i november 1997. Irak fikk en ny og utvidet avtale

Spotprisen på Brent Blend

Dollar pr. fat.

Kilde: Petroleum Intelligence Weekly.

med FN fram til desember i år, som gjør at de nå eksporterer noe under 2 millioner fat pr. dag, mot om lag 0,7 millioner fat tidligere. I tillegg bidro en mild vinter til at etterspørselen etter fyringsolje holdt seg lav i OECD-området, mens etterspørselen i Asia ble redusert som følge av de økonomiske problemene i flere land i regionen. Dette har ført til at oljelagrene ble bygget opp med over 2 millioner fat pr. dag gjennom første halvår.

Ifølge IEA har oljelagrene aldri vært større, i hvert fall ikke i OECD-området. Dette har ført til at de produksjonskuttene som OPEC og noen andre land vedtok i mars og juni i år fikk liten effekt på oljeprisen. OPEC vedtok å redusere oljeproduksjonen med tilsammen 2,6 millioner fat pr. dag. Samtidig annonserte Norge, Mexico, Russland og et par andre land utenfor OPEC at de ville redusere produksjonen med 450 000 fat daglig. Mens Petroleum Intelligence Weekly antyder at OPEC klarte å oppfylle 80 prosent av de vedtatte reduksjonene i mars, er markedet noe mer avventende til hvor mye av det siste produksjonskuttet som OPEC faktisk vil få gjennomført. Fordi kartellet tidligere økte kvotene og Irak ikke er omfattet av produksjonskuttene, betyr dette at OPECs samlede produksjon kan bli noe høyere i 1998 enn i fjor. Dessuten har det vært en viss produksjonsøkning i Latin-Amerika og tildels på britisk sektor i Nordsjøen.

Innenfor den nye avtalen med FN kan Irak eksportere for 5,2 milliarder dollar over en periode på 6 måneder, mot 2 milliarder dollar i forrige 6-månedersperiode. Med dagens oljepris kan dette bety en eksport på omlag 2,4 millioner fat daglig, men det er tvilsomt om Irak har kapasitet til å holde et så høyt produksjonsnivå over en lengre periode etter flere år uten vedlikehold.

Dersom man etter to milde vintre får en normal kald vinter i år, og OPEC klarer å oppfylle store deler av sine annonserte produksjonskutt, ser det ut til at man kan få en reduksjon i oljelagrene på 1-2 millioner fat daglig denne vinteren. Men i følge IEA må man ha et såpass stort etterpørsels-

Virkninger av et sterkt fall i verdens aksjekurser

Etter en langvarig oppgangsperiode i verdens aksjemarkeder, har kursene nå begynt å falle. I USA har Dow-Jones indeksen gått ned med om lag 17 prosent siden midten av juli, og det har også vært betydelig nedgang på de store europeiske børsene i det siste. Denne utviklingen må ses i sammenheng med at finanskrisen i Sørøst-Asia etterhvert fremstår som mer omfattende og langvarig enn først antatt, og at den har spredd seg bl.a. til Latin-Amerika. I tillegg har særegne russiske forhold påvirket de europeiske børsene.

Ved hjelp av beregninger på den makroøkonomiske modellen NIGEM¹, har vi anslått mulige virkninger av et fall i aksjekursene på 30 prosent i G7-landene i 3. kvartal i år. Størrelsen på nedgangen er noe i overkant av det gjennomsnittlige kursfallet i slutten av 1987, og er for enkelthetskyld satt likt for alle land. Nedgangen i aksjekursene får realøkonomiske konsekvenser først og fremst fordi det reduserer husholdningenes finansformue og dermed det private konsumet. Det er lagt til grunn at svikt i den økonomiske aktiviteten gradvis motvirkes av en mer ekspansiv penge- og finanspolitikk.

Beregningene illustrerer at et kursfall av denne størrelse kan bidra til en betydelig svekkelse av veksten i verdensøkonomien neste år. Effekten på BNP er størst i USA (1 prosentpoeng), fordi husholdningene der har en større del av sin finansielle formue plassert i aksjer enn hva tilfellet er i andre land. Inflasjonen vil også avta som følge av nedgangen i den økonomiske aktiviteten. Det internasjonale rentenivået vil bli satt ned som følge av at både BNP-veksten og konsumprisveksten avtar. For Norge betyr aksjekursfallet en betydelig svakere utvikling på våre viktigste eksportmarkeder og lavere importprisvekst. Dessuten vil rentefallet i utlandet isolert sett bidra til lavere rente også i Norge.

¹NIGEM (National Institute Global Econometric Model) er en makroøkonomisk verdensmodell utviklet ved forskningsinstituttet NIESR i London.

Virkninger av et aksjekursfall på 30 prosent i 3. kvartal 1998

Endringer i vekstrater i prosentpoeng der ikke annet er angitt

	1999
G7-landene	
BNP	-0,8
Konsumpriser	-1,2
Euro-området	
Kortsiktige renter (endring i nivå)	-0,4
Norge	
Eksportmarkedsvekst	-2,1
Importpriser	-0,5

overskudd over en lengre periode for at nedbyggingen av lagrene skal bli merkbar. IEA forventer at verdens samlede oljeetterspørsel vil øke litt mer enn samlet tilbud i 1999, slik at det vil bli lite rom for økt Irak-eksport eller nedbyg-

ging av lagre. Den videre prisutviklingen avhenger spesielt av hva OPEC vil foreta seg. OPEC har antydnet at de vil vente til september med nye kutt, for først å se om de enkelte medlemslandene har innfridd sine reduksjonsforpliktelser i juli og august. Dersom OPEC ikke vedtar nye produksjonskutt og Irak viderefører sin produksjon på dagens nivå, ser det derfor ut til at man først vinteren 1999/2000 kan vente en moderat økning i oljeprisen. En slik utvikling er også betinget av at de lave oljeprisene ikke gir redusert produksjon i landene utenfor OPEC neste år, noe som ville gitt en høyere oljepris på et tidligere tidspunkt.

Råvareprisene

Prisene på råvarer utenom energiråstoffer nådde en topp i mai i fjor, og har siden falt med om lag 20 prosent. Nedgangen må sees i sammenheng med Asia-krisen som har ført til redusert råvareterspørsel på verdensmarkedet. Prisene på nærings- og nytelsesmidler og metaller avtok mest, med en nedgang på nesten 27 prosent, mens prisene på landbruksbaserte industriråstoffer falt med 15 prosent i samme periode. I en analyse fra april i år la AIECE (Foreningen av Europeiske konjunkturinstitutter) likevel til grunn at råvareprisene vil flate ut og etterhvert ta seg noe opp igjen i 1999, men prognosene var trolig basert på for optimistiske anslag for BNP-veksten både i Japan og i de nyindustrialiserte landene i Asia. En kan derfor ikke utelukke videre nedgang i råvareprisene i tiden fremover.

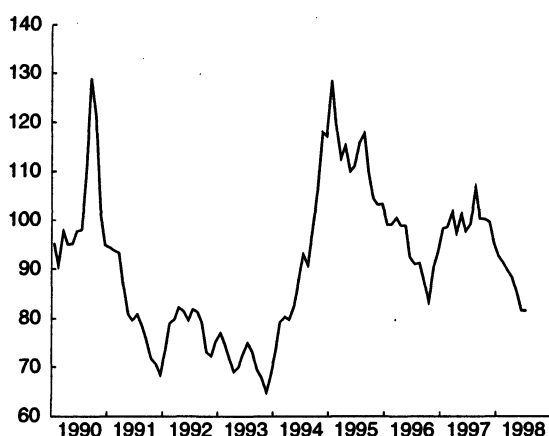
Metallprisene falt markert i fjor høst, flatet ut i årets første måneder, men fortsatte nedgangen da det ble klart at finans-krisen i Asia var mer alvorlig og langvarig enn først antatt. I 1996 utgjorde etterspørselen fra Øst-Asia (inklusive

Japan) om lag en tredel av verdensforbruket av ikke-jernholdige metaller. Prisen på sink har gått ned med nærmere 40 prosent fra august i fjor til juli i år, men falt fra et historisk sett svært høyt nivå. Kopper- og nikkelpriene begynte å avta kort tid etter at krisen startet i fjor sommer og har falt med over 30 prosent det siste året. Aluminiumprisen gikk ned med 23 prosent i samme periode, og fortsatt produksjonsvekst i Øst-Europa vil trolig bidra til å dempe den videre prisutviklingen. Prisen på bly har falt med 15 prosent siden september i fjor og prisutviklingen har også blitt svekket av lav batterietterspørsel som følge av den milde vinteren. Tinnprisen ser så langt ut til å ha blitt minst berørt av den sviktende etterspørselen fra Asia, men utviklingen det siste året må ses i lys av den lange nedgangsperioden for denne råvaren som startet for 4 år siden.

Verdens stålproduksjon økte med 6,3 prosent i fjor, etter at produksjonen holdt seg om lag uendret året før. Det var spesielt i Vest-Europa og Asia at produksjonen tiltok, med en oppgang på hhv. 9 og 7 prosent. Asia-krisen ser altså ut til å ha hatt liten innflytelse på stålproduksjonen i 1997. Etterspørselen tok seg også opp i fjor, men vil i år trolig bli rammet av sviktende vekst i det asiatiske markedet.

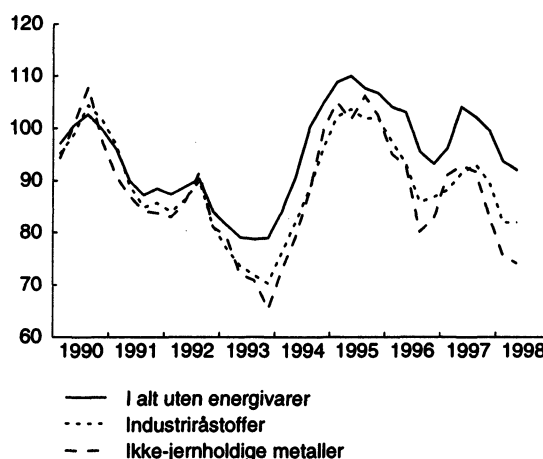
Prisen på landbruksbaserte industriråstoffer har også blitt sterkt påvirket av Asia-krisen, blant annet i form av redusert etterspørsel etter tekstiler. Tremasseprisene ser også ut til å ha blitt påvirket etter en periode med prisoppgang i fjor. Fra november 1997 til mars i år falt prisen på tremasse betydelig. Tømmerprisen har også utviklet seg svakt hittil i år, noe som trolig kan føres tilbake til det svake byggemarkedet i Vest-Europa, spesielt i Tyskland.

Indeks for aluminiumspriser
På dollarbasis. 1979=100

Kilde: World Metal Statistics.

Indekser for råvarepriser på verdensmarkedet
På dollarbasis, 1990 = 100

Kilde: HWWA-Institut für Wirtschaftsforschung.

Norsk økonomi

Utviklingen hittil i år

Foreløpige sesongjusterte tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) viser klar vekst i BNP for Fastlands-Norge i 2. kvartal i år, etter relativt svak utvikling kvartalet før. For første halvår sett under ett lå både etterspørsel og produksjon i fastlandsøkonomien rundt 2,5 prosent over halvårsgjennomsnittet for fjoråret. Ifølge Statistisk sentralbyrås Arbeidskraftsundersøkelse økte sysselsettingen med en prosent sesongjustert fra annet halvår i fjor til første halvår i år. Fra 1. til 2. kvartal i år var det imidlertid klare tegn til avtagende sysselsettingsvekst og utflating i arbeidsløsheten.

De foreløpige KNR-tallene viser utflating i industriproduksjonen gjennom første halvår i år, mens aktiviteten i bygge- og anleggsvirksomheten og i mange private tjenesteytende næringer fortsatt økte sterkt. Produksjonen av råolje og naturgass har holdt seg relativt stabil gjennom de siste fire kvartalene, og lå i første halvår i år på linje med halvårsgjennomsnittet for fjoråret. Lave oljepriser og produksjonsbegrensninger gjeldene fra 1. mai og ut året trekker i retning av en relativt svak utvikling i petroleumsproduksjonen gjennom resten av 1998.

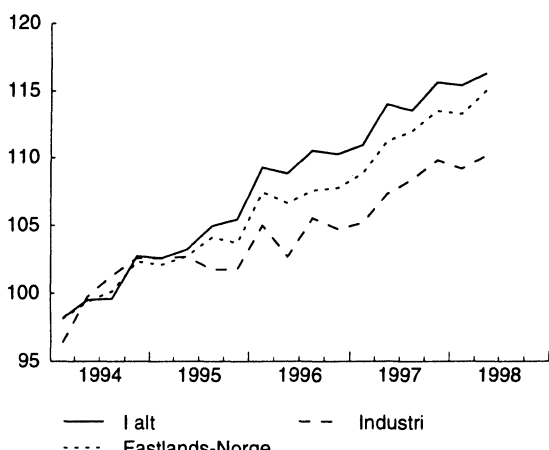
Eksportvolumet av tradisjonelle varer gikk markert ned i 2. kvartal i år, etter tilsvarende sterk oppgang kvartalet før. For første halvår sett under ett lå denne delen av eksporten 1,5 prosent over nivået i annet halvår i fjor og 3 prosent over gjennomsnittet for fjoråret. Verdital fra handelsstatistikken for årets første syv måneder viser at eksporten av tradisjonelle varer til Norges europeiske handelspartnere vokser klart raskere enn totalen, mens eksporten til Japan og andre land i Asia utvikler seg meget svakt. Denne reverseringen av fjorårets mønster gjenspeiler tendenser i ret-

ning av litt sterkere vekst i aktivitetsnivået hos noen av våre europeiske handelspartnere i år enn i fjor, men først og fremst de store økonomiske problemene i viktige asiatiske økonomier.

Foreløpig finner en imidlertid få spor av den asiatiske krisen i prisene på den tradisjonelle delen av vareeksporten, som har holdt seg relativt stabil gjennom de tre siste kvartalene. Dette kan henge sammen med at enkelte eksportprodukter selges til kontraktsfestede priser, som ennå ikke er blitt påvirket av det markerte fallet i spotprisene på metaller og industrielle råvarer gjennom det siste året. Prisene på raffinerte oljeprodukter har imidlertid vist sterk nedgang, i tråd med utviklingen i råoljeprisen. For årets første åtte måneder sett under ett var spotprisen på Brent Blend i gjennomsnitt 13,3 US dollar pr. fat, 30 prosent under gjennomsnittet for fjoråret. I august var prisen helt nede i 12 dollar.

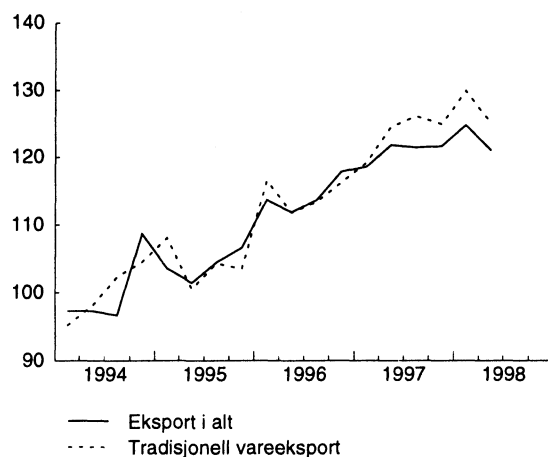
Etter svak utvikling i 1. kvartal bidro markert oppgang i husholdningenes kjøp av varer til at veksten i husholdningenes forbruk tok seg opp i 2. kvartal i år. Sett under ett lå husholdningenes forbruk i første halvår i år 1,7 prosent over nivået i annet halvår i fjor, og 2,7 prosent over gjennomsnittsnivået for fjoråret. Selv om det var markert oppgang i husholdningenes kjøp av egne transportmidler i 2. kvartal i år, lå nivået i første halvår bare ubetydelig over gjennomsnittsnivået for fjoråret. Nyregistreringstallene for juli og august viser om lag uendrede bilkjøp i forhold til nivået i 2. kvartal, mens julitallene fra detaljomsetningsindeksen viser videre oppgang for denne delen av varekjøpene.

Bruttonasjonalprodukt
Sesongjusterte volumindekser, 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Eksport
Sesongjusterte volumindekser, 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Konjunkturtendensene i hovedtrekk

Vekst fra forrige periode der ikke annet fremgår. Prosent

	1996	1997	Sesongjustert			
			97.3	97.4	98.1	98.2
Realøkonomi						
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	4,7	3,4	0,8	0,7	0,4	1,9
Konsum i offentlig forvaltning	3,2	3,0	0,8	1,1	1,1	0,0
Bruttoinvesteringer i fast kapital	9,6	12,6	0,2	2,1	2,0	2,1
- Fastlands-Norge	11,0	9,7	2,6	1,8	-0,9	-0,3
- oljevirksomhet ¹	1,5	15,5	-9,9	9,1	2,4	20,4
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ²	5,4	4,5	1,1	1,0	0,3	1,0
Eksport	9,8	5,8	-0,3	0,1	2,6	-3,0
- råolje og naturgass	15,6	2,3	-7,4	3,7	-0,6	-1,4
- tradisjonelle varer	10,0	8,0	1,3	-0,9	3,9	-3,7
Import	8,3	12,3	-0,8	3,1	4,5	-2,5
- tradisjonelle varer	10,0	8,6	0,4	5,5	2,8	0,8
Bruttonasjonalprodukt	5,5	3,4	-0,4	1,8	-0,2	0,8
- Fastlands-Norge	4,1	3,7	0,7	1,3	-0,2	1,5
Arbeidsmarkedet³						
Utførte timeverk	2,1	2,3	-0,5	2,3	1,5	0,4
Sysselsatte personer	2,5	2,9	0,7	0,5	0,8	0,0
Arbeidsstyrke	2,1	2,4	0,4	0,2	0,4	0,1
Arbeidsledighetsrate, nivå ⁴	4,9	4,1	4,0	3,7	3,4	3,4
Priser						
Konsumprisindeksen ⁵	1,3	2,6	2,3	2,2	2,1	2,2
Eksportpriser tradisjonelle varer	-1,2	0,5	5,1	0,0	-1,0	-0,5
Importpriser tradisjonelle varer	0,1	-1,1	2,6	-2,4	0,6	1,2
Utenriksregnskap						
Driftsbalansen, milliarder kroner	68,6	55,8	14,4	9,7	8,2	-0,3
MEMO (ujusterte nivå tall)						
Pengemarkedsrente (3 mnd. NIBOR)	4,8	3,6	3,9	3,8	3,8	4,4
Gjennomsnittlig lånerente ⁶	7,1	6,0	5,9	6,0	6,0	6,2
Råoljepris i kroner ⁷	133,1	135,6	137,8	133,9	106,7	100,0
Importveid kronekurs	100,7	100,3	103,0	100,3	102,8	103,6
Norges Banks ECU-indeks	102,5	100,3	101,9	100,1	102,5	103,5

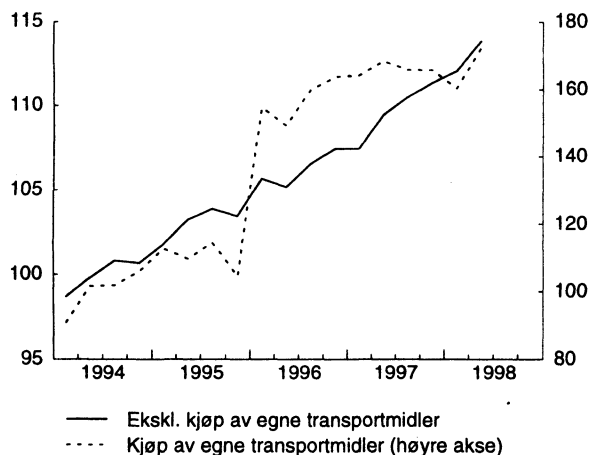
¹ Tallene for oljevirksomheten dekker nå næringene oljeutvinning, rørtransport og oljeboring.² Konsum i husholdninger og idelle organisasjoner + konsum i offentlig forvaltning + bruttoinvesteringer i Fastlands-Norge.³ Tallene for 1996 og 1997 er fra sysselsettingsregnskapet. Kvartalstallene er basert på AKU, idet sysselsettingsregnskapet foreløpig bare publiserer kvartalstall for sysselsetting, og denne serien er for kort for sesongjustering.⁴ Ifølge AKU.⁵ Prosentvis vekst fra samme periode året før.⁶ Husholdningenes lånerente i private finansinstitusjoner.⁷ Gjennomsnittlig spotpris Brent Blend.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank.

Så langt i denne konjunkturoppgangen har husholdningenes forbruk økt om lag i takt med inntektene. Husholdningenes sparerate var ifølge foreløpige anslag 6,6 prosent i fjor, nesten på linje med toppnivået fra 1993. Lønns- og sysselsettingsutviklingen har så langt inneværende år bidratt til sterk vekst i husholdningenes disponible inntekter, og dette er en sannsynlig forklaring på den høye veksten i kjøpene av varige forbrugsgoder utenom biler. At bilkjøpene ser ut til å flate ut må ses i sammenheng med den markerte veksten i beholdningen av biler gjennom de siste årene. Den kraftige økningen i låne- og innskuddsrentene som dels er gjennomført og dels varslet for 3. kvartal i år, vil øke kostnadene med å sitte med varige forbrugsgoder fremover. Dette trekker i retning av en klart svakere utvikling i denne delen av husholdningenes forbruk, og en sannsynlig ytterligere oppgang i spareraten i inneværende år.

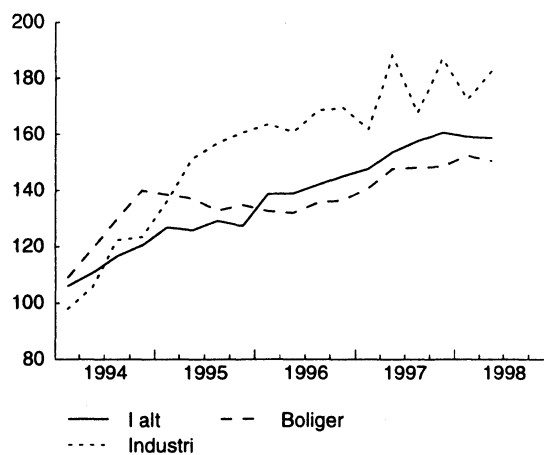
Renteøkningene vil trolig også bidra til å bremse den sterke oppgangen vi har hatt i boligprisene gjennom de siste fem årene. Fra bunnåret 1992 til 1997 steg prisene på brukte selveierboliger med rundt 45 prosent, for deretter å øke med ytterligere 10 prosent frem til 2. kvartal i år. Prisene på brukte borettslagsboliger gikk opp med hele 16 prosent i samme periode. Til tross for den vedvarende prisoppgangen i annenhåndsmarkedet, falt igangsettingen av nye boliger kraftig tilbake fra 1. til 2. kvartal i år. For årets første syv måneder sett under ett havnet dermed igangsatt boligareal nærmere 7 prosent under nivået i samme periode i fjor. Forsinket kommunal saksbehandling som følge av innføringen av ny plan- og bygningslov kan ha bidratt til denne utviklingen. Med høyere renter og svakere utvikling i bruktboligprisene fremover, ligger det nå an til at nybyggingen ikke vil øke i 1998 og 1999.

Konsum i husholdninger m.v.
Sesongjusterte volumindekser, 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Investeringer i Fastlands-Norge
Sesongjusterte volumindekser, 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bruttoinvesteringene i Fastlands-Norge viste sesongjustert moderat nedgang både i 1. og 2. kvartal i år. Ser vi første halvår under ett, lå industriinvesteringene om lag på nivå med gjennomsnittet for fjoråret. SSBs investeringsstatistikk for 3. kvartal indikerer imidlertid at disse investeringene skal øke på årsbasis i 1998, noe som tilsier oppgang gjennom resten av året. Investeringene i private tjenesteytende næringer utenom bolig viste samlet sett markert nedgang fra annet halvår i fjor til første halvår i år, mens boliginvesteringene økte noe i samme periode. Denne delen av investeringene gikk imidlertid ned gjennom første halvår i år, og utviklingen i igangsettingstallene antyder at denne utviklingen vil fortsette i 3. kvartal. En klar nedadgående tendens i igangsettingstallene for næringsbygg indikerer at også næringslivets bygningsinvesteringer vil avta noe gjennom resten av året.

Investeringene i oljevirksomheten økte både i 1. og 2. kvartal i år. Til tross for at myndighetene har lagt opp til å forskyve enkelte petroleumsinvesteringsprosjekter fra inneværende år til etter 1. juli neste år, ligger det ifølge SSBs investeringstatistikk fortsatt an til at denne delen av investeringene vil øke med rundt 15 prosent i år. Veksten i oljeinvesteringene representerer en etterspørselsimpuls mot norske og utenlandske leverandører tilsvarende 1 prosent av BNP for Fastlands-Norge, om lag på linje med impulsen i 1997.

Målt i faste priser økte importen av tradisjonelle varer både i 1. og 2. kvartal i år, men veksttakten var avtagende. Både tjenesteimporten og importen av skip og plattformer viste nedgang fra 1. til 2. kvartal i år. Prisene på tradisjonelle importvarer har endret seg lite gjennom de tre til fire siste årene, og nivået i første halvår i år lå sesongjustert på linje med nivået i annet halvår i fjor, og moderat under gjennomsnittsnivået for 1995. Stabiliteten i importprisene gjennom denne perioden må ses i sammenheng med at appresieringen av den importveide valutakursen fra 1994 til 1995 først ble reversert inneværende år.

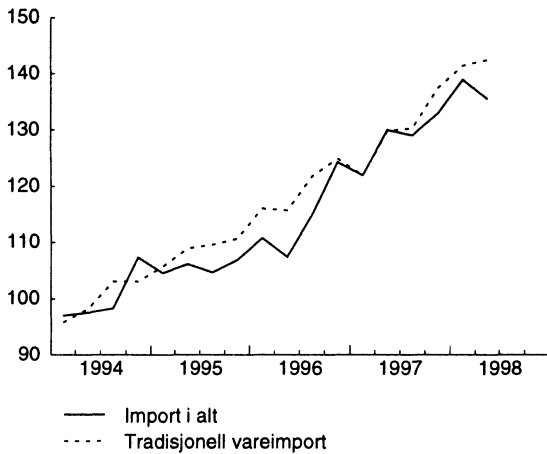
Målt på 12-måneders basis var konsumprisveksten lavere i årets syv første måneder enn i samme periode i fjor, henholdsvis 2,2 og 2,8 prosent i gjennomsnitt. Denne nedgangen kan i hovedsak forklares med lavere priser på klær og elektrisk kraft. Fra mai/juni til juli økte imidlertid prisveksten målt på 12 måneders basis fra 2,1 til 2,4 prosent. I femårsperioden 1992 - 1996 lå prisstigningen gjennomgående vel 1/2 prosentpoeng lavere i Norge enn hos våre viktigste handelspartnere. I fjor ble imidlertid dette mønsteret reversert, og så langt i år har prisveksten ligget vel 1/2 prosentpoeng høyere i Norge enn gjennomsnittet for handelspartnere. Utviklingen i valutakurser og lønnssetter hittil i år trekker isolert sett i retning av at denne forskjellen kan øke noe fremover.

Årets lønnsoppgjør var et hovedoppgjør, og ble for arbeidere i industrien gjennomført forbundsvist. Resultatene så langt tyder gjennomgående på en klart sterkere lønnsvekst før glidning inneværende år enn i fjor, og på en vekst i lønn pr. normalårsverk i området 5 1/2 til 6 prosent.

Resultatene fra årets lønnsoppgjør må dels ses i lys av utviklingen i relative lønninger gjennom flere år, men har trolig først og fremst sammenheng med situasjonen i arbeidsmarkedet. Fra et toppnivå tilsvarende 6,8 prosent av arbeidstyrken (sesongjustert) i 3. kvartal 1993, falt arbeidsledigheten ifølge AKU til 3,7 prosent i 4. kvartal i fjor. Deretter ser det imidlertid ut til at AKU-ledigheten har flatet ut, mens summen av registrerte ledige ifølge Arbeidsdirektoratet og personer på ordinære arbeidsmarkedstiltak har fortsatt å falle frem til og med august i år. Beholdningen av ledige stillinger ved arbeidskontorene har på sin side vist en markert stigende tendens gjennom de siste to årene, og var i 2. kvartal i år kommet opp i rundt 19 000, tilsvarende 23 prosent av tallet på AKU-ledige og 26 prosent av summen av registrerte ledige og personer på arbeidsmarkedstiltak. De store regionale forskjellene i utviklingen i forholdstallet mellom antall ledige stillinger på den ene side og antall arbeidsledige på den annen, antyder

Import

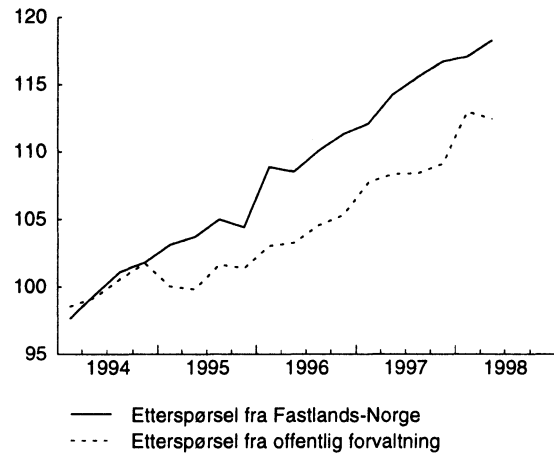
Sesongjusterte volumindekser, 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Etterspørsel fra Fastlands-Norge

Sesongjusterte volumindekser, 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

at vi også har hatt en tiltakende regional ubalanse i arbeidsmarkedet gjennom de siste par årene.

Veksten i sysselsettingen har vært meget kraftig i den pågående oppgangen, men det var tegn til utflating i 2. kvartal i år. På dette tidspunktet var det rundt 240 000 flere personer i arbeid enn ved bunnpunktet i 1. kvartal 1993, tilsvarende en vekst på 12 prosent. Som under konjunkturoppgangen på midten av 1980-tallet har veksten i sysselsettingen i private tjenesteytende næringer vært sterk de siste årene. Til forskjell fra den gangen har vi imidlertid også hatt markert økning i sysselsettingen i industrien, mens veksten i sysselsettingen i offentlig forvaltning har vært relativt beskjeden. Hoveddelen av sysselsettingsveksten gjennom de siste fem årene har sitt motstykke i oppgang i arbeidstyrken, dels som følge av vekst i yrkesbefolkningen og dels som følge av en kraftig oppgang i yrkesfrekvensene, særlig for kvinner. I 2. kvartal i år var hele 73,7 prosent av befolkningen i aldersgruppene 16-74 år i arbeidstyrken, et rekordhøyt nivå både i norsk og internasjonal sammenheng.

I de to siste årene har bytteforholdet mellom norske kroner og europeiske valutaer svingt markert sterkere enn i første halvdel av 1990-tallet. Målt mot EUs valutaenhet ECU har vi i dette tidsrommet hatt to perioder med appresiering i størrelsesorden 3,5 til 5 prosent, og to perioder med depresiering på mellom 6 og 7 prosent. For å dempe kurssvingningene har Norges Bank gjennom de siste to årene endret sine signalrenter 11 ganger. Årets syv justeringer har samlet sett resultert i en oppgang i disse rentesatsene på 4,5 prosentpoeng fra midten av mars til slutten av august, og en nesten like sterk oppgang i pengemarkedsrentene.

Mens tre måneders norsk eurorente i januar og februar fortsatt lå om lag på gjennomsnittsnivået for 1997 på 3,7 prosent, var den i siste uke i august oppe i vel 8,2 prosent. Dette ga en renteforskjell mot tilsvarende ECU-rente på rundt 4,1 prosent. Finansinstitusjonenes utlåns- og innskuddsrenter følger erfaringsmessig de korte markedsrentene med et etterslep. Ved utgangen av 2. kvartal i år var gjennomsnittlig utlånsrente i private finansinstitusjoner om lag 6,2 prosent, 0,4 prosentpoeng over nivået på samme tid i 1997. På bakgrunn av utviklingen i markedsrentene de siste to månedene er det grunn til å regne med at utlånsrentene i gjennomsnitt kan komme opp mot 10 prosent ved utgangen av 3. kvartal i år. Et slikt rentenivå vil med prisvekst i området 2,5 til 3 prosent gi en realrente etter skatt på 4 til 4,5 prosent, dvs. om lag som i 1994 og 1996.

Flere forhold kan ha bidratt til presset mot norske kroner inneværende år. Utviklingen i lønnskostnadene bidrar isolert sett til å svekke norske produsenters kostnadmessige konkurransevne, og kan dermed trekke i retning av noe lavere overskudd i utenriksøkonomien fremover. Usikkerhet rundt den videre innretningen av finanspolitikken kan i tillegg ha skapt frykt for ytterligere kostnadsforverring i tiden fremover. Så langt er det imidlertid utviklingen i oljeprisen som har gitt de mest synlige utslagene i norsk utenriksøkonomi. Overskuddet på driftsbalansen gikk ned fra nærmere 33 mrd. kroner i første halvår i fjor til nær 8 mrd. i første halvår inneværende år. I denne perioden falt spotprisen på råolje med vel 23 prosent, mens eksporten av olje og gass gikk ned med nærmere 20 prosent eller 16,2 mrd. kroner. Dette tilsvarer om lag 2/3 av nedgangen i driftsbalanseoverskuddet i perioden.

Utsikter fremover

Økende internasjonal usikkerhet

Utviklingen i verdensøkonomien fremover synes nå å være mer usikker enn hva tilfellet var for kort tid tilbake. Mens de finansielle problemene i mange asiatiske land har preget utviklingen det siste året, er søkelyset i den senere tid også blitt rettet mot utviklingen i Russland. Nedgangen i en rekke råvarepriser rammer land med relativt stor råvareproduksjon og fører til svakere utenriksøkonomi, som kan medføre en depresiering av disse landenes valuta. Børskursene har sunket betydelig i de fleste land og dette kan påvirke etterspørselen i negativ retning. Utviklingen hos våre viktigste handelspartnere har så langt ikke blitt sterkt påvirket av disse hendelsene, men vi regner med lavere vekst i tiden fremover både i USA og Storbritannia, mens veksten i EU ellers antas å fortsette som i 1998.

På denne bakgrunnen har vi foretatt en nedjustering av markedsveksten hos våre handelspartnere både for 1998 og 1999 i forhold til anslagene i vår forrige konjunkturrapport. For inneværende og neste år regner vi nå med en vekst i våre tradisjonelle eksportmarkeder på vel 5 prosent. Markedsveksten antas å øke til knapt 6 prosent i 2000.

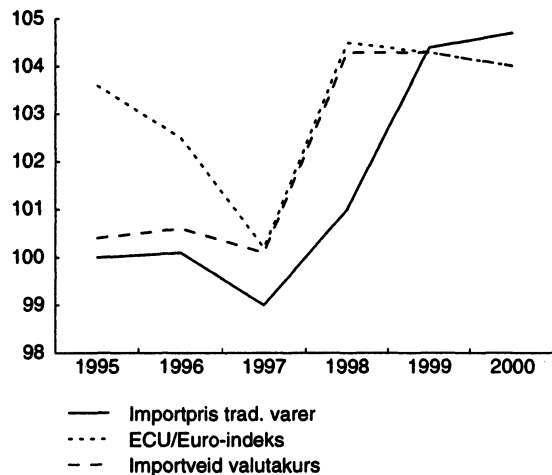
Det er få tegn til at inflasjon og renter vil endre seg særlig i OECD-området de nærmeste par årene. Bl.a. som følge av krisen i Asia, har inflasjonstakten sunket litt i OECD-området og er lav i historisk sammenheng. Pengemarkedsrentene har gjennomgående holdt seg lave og det er lite som tyder på at de vil øke noe særlig fremover. I euro-området er det ventet at tremåneders-renten vil bli om lag 4 prosent fra kommende årsskifte. Vi forventer at den øker til om lag 4,5 prosent i år 2000 i takt med en svak oppgang i inflasjonstakten. Anslagene innebærer således at realrentene i ECU/Euro-området forblir uendret.

Rente- og valutakursutviklingen i Norge

Den senere tids utvikling i renter og kronekurs har vært meget turbulent. Kronekursen har svekket seg betydelig i løpet av sommeren og rentene har økt kraftig. Mange faktorer kan ha bidratt til denne utviklingen, men det vanskelig å anslå de enkelte faktorenes kvantitative betydning. Det er selvsagt ikke enklere å forutsi hvordan kronekursen og pengemarkedsrentene vil utvikle seg fremover. Ikke desto mindre er dette nødvendig for å kunne lage kvantitative anslag på utviklingen i norsk økonomi for resten av dette året og de to neste. Renteutviklingen påvirker innenlandsk etterspørsel, og valutakursutviklingen har betydning for eksport- og importprisene i norske kroner, som påvirker inflasjonen og utenriksøkonomien.

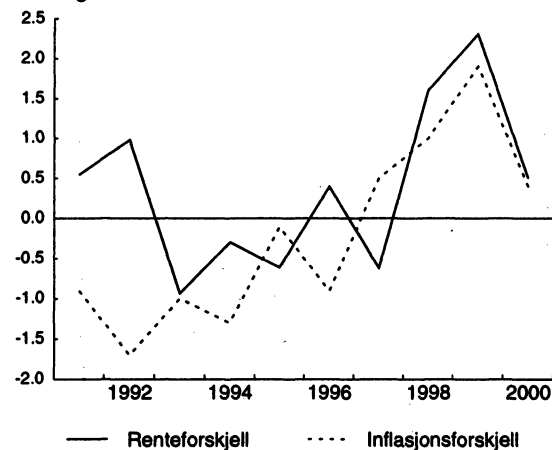
I første halvår 1998 var gjennomsnittlig ECU-indeks 103 og den importveide indeksen var om lag den samme. Så langt i 3. kvartal, har disse indeksene økt kraftig. Vi anslår at den importveide kronekursen i gjennomsnitt vil bli 105 i inneværende kvartal og 106 i 4. kvartal. Det betyr at kronen skal styrke seg noe i forhold til nivået i månedsskiftet

Importpriser og valutakurser 1995-2000
Indekser

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Rente- og inflasjonsforskjell mellom norske kroner og ecu/euro, 1991-2000
Anslag for 1998-2000

Kilde: Norges Bank og Statistisk sentralbyrå.

august/september, da kursen var om lag 110, målt med Norges Banks ECU-indeks. Vi antar videre at kursen vil styrke seg ytterligere kommende vinter og nå midtpunktet i det nåværende styringsintervallet for kronekursen (som er 104) i 2. kvartal 1999. Vi regner videre med at den kortsiktige pengemarkedsrenten blir 8,0 prosent ut 1998, men at renten deretter begynner å falle når kronekursen i løpet av 1. kvartal 1999, er tilbake innenfor intervallet 103-105. Rentene antas å falle gradvis gjennom 1999 og nå et nivå på 5,0 prosent i 2000, et halvt prosentpoeng høyere enn anslaget for ECU-renten dette året. Renteforskjellene i 1999 og 2000 svarer omtrent til den beregnede inflasjonsforskjellen mellom Norge og EU-området.

Hovedbegrunnelsen for det antatte forløpet for renter og valutakurs er at med unntak av spesielle forhold som også historisk har påvirket kurser og renter, vil renteforskjellene om lag tilsvare inflasjonsforskjellene for at valutakursen

skal være stabil. I tillegg kommer det forhold at i prognosebanen som beskrives her, vil norsk økonomi vokse klart mindre i 1999 enn i tidligere år. Driftsregnskapet overfor utlandet, som for tiden er i om lag balanse etter å ha vist store overskudd frem til og med første kvartal 1998, vil igjen vise store overskudd i 1999. Etter vår mening gir dette grunnlag for en normalisering av forholdene i valutamarkedet, men usikkerheten på dette punktet er selvsagt stor.

Med den valutakursutviklingen som er lagt til grunn fremover, vil importprisene i norske kroner øke sterkere i 1998 og 1999 enn hva som har vært tilfellet i de foregående årene, da nominelle priser på tradisjonelle importvarer regnet i norske kroner var om lag uforandret. Nivået på importprisene i norske kroner var det samme i første halvår 1998 som gjennomsnittet for 1995. Med en svakere kronekurs, vil importprisene stige, og vi regner nå med en vekst i disse på 2 prosent i 1998 og vel 3 prosent i 1999. Deretter endres ikke prisene noe særlig ettersom vi antar at kursen blir om lag uforandret og at inflasjonsimpulsene fra verdensøkonomien antas fortsatt å bli beskjedne.

Pga. usikkerheten som er knyttet til rente- og valutakursforutsetningene, har vi foretatt noen beregninger som kan illustrere betydningen av enkelte justeringer av de anslagene som er beskrevet over. Dette omtales til slutt i dette avsnittet.

Strammere finanspolitikk fremover?

I 1997 økte offentlig konsum og investeringer med 4,2 prosent i forhold til året før, regnet i faste 1995-priser. For inneværende år regner vi nå med at veksten blir 2,5 prosent. I tråd med anslagene for 1999 gitt i Revidert nasjonalbudsjett 1998, antar vi at denne veksten reduseres ytterligere til om lag 1,5 prosent i 1999. Dette innebærer isolert sett en strammere finanspolitikk. På den annen side er veksttaket i overføringene til husholdningene klart økende i perioden. For 1997 var realveksten i stønadene (øknings i stønadene deflatert med KPI) bare 1,5 prosent. For inneværende år anslår vi realveksten til 4,5 prosent, noe som i hovedsak skyldes trygdeoppgjøret. Dersom kontantstøttereformen gjennomføres, vil dette sammen med helårsvirkningene av økte minstepensjoner bidra til at den reelle stønadsveksten kan bli høy også neste år, anslagsvis 4 prosent. Samlet sett vil derfor den reelle utgiftsveksten synke fra 1998 til 1999 med om lag ett prosentpoeng hvis våre anslag er riktige. Som vanlig har vi lagt til grunn lønnsjustering av regelverket for direkte personskatter og inflasjonsjustering av volumavgifter. Inntektsiden i budsjettet er derfor antatt å være konjunkturnøytralt.

I den offentlige debatt har man i en tid drøftet behovet for en strammere finanspolitikk. Det har vært lansert en rekke konkrete forslag til hvordan en kan stramme inn. Som en enkel illustrasjon av noen virkninger av en litt strammere finanspolitikk, har vi sett på noen konsekvenser av å redusere nivået på investeringene i offentlig forvaltning svare-

rende til om lag en halv prosent av BNP for Fastlands-Norge. Denne beregningen blir omtalt nedenfor.

Nedgang i petroleumsinvesteringene neste år

For 1998 regner vi fortsatt med en vekst i petroleumsinvesteringene på vel 15 prosent. Dette er om lag på linje med de anslagene oljeselskapene nå oppgir for 1998. Bl.a. basert på den siste investeringstillingen blant selskapene tatt opp i august, anslår vi et fall i investeringene neste år lik inneværende års økning. Nedgangen i investeringene vil særlig være sterk for de mest importkrevende komponentene. Utsiktene for petroleumsinvesteringene er nå spesielt usikre pga. den lave oljeprisen. Mange selskaper har vedtatt å redusere sin leteaktivitet betydelig, noe som vil kunne redusere investeringene litt lenger ut i tid. Vi har i fremskrivningene lagt til grunn en moderat nedgang i investeringene fra 1999 til 2000 i tråd med anslagene i oljemeldingen fra OED. Skulle oljeprisen holde seg på et nivå rundt 100 kroner per fat eller lavere, er det grunn til å regne med en større nedgang i investeringene også i år 2000. Vi har imidlertid i prognosebanen lagt til grunn at oljeprisen gradvis vil øke til vel 120 kroner fatet i slutten av 1999 og bli liggende på dette nivået i 2000.

Oljeproduksjonen ser nå ut til å holde seg om lag uendret i 1998 i forhold til året før. Gassproduksjonen kan øke litt i år, men veksten antas å bli langt større neste år. Den samlede olje- og gassproduksjonen antas å øke med vel 10 prosent fra 1998 til 1999. For 2000 antas veksten i gassproduksjonen å fortsette som i 1999, mens veksten i oljeproduksjonen da ventes å bli liten.

Lav BNP-vekst i 1999?

I våre tidligere konjunkturrapporter har vi regnet med at veksttaket i fastlandsøkonomien vil avta i 1999. Hovedbegrunnelsen for dette har vært et antatt omslag i investeringene både i petroleumsvirksomheten og i fastlandsøkonomien. I tillegg vil et strammere arbeidsmarked begrense muligheten for fortsatt vekst uten tiltakende inflasjon. Utviklingen gjennom 1998 har gitt høyere pris- og lønnsvekst i Norge enn i land rundt oss. Den kraftige renteøkningen vi har fått i sommer, som var langt større enn den vi la til grunn i våre tidligere analyser, forsterker nå et kommende omslag i norsk økonomi og vil kunne føre til at veksten i fastlandsøkonomien nærmest stopper helt opp neste år. Mens vårt anslag på veksten i inneværende år fortsatt er om lag 3,5 prosent, har vi nedjustert vekstanslaget med nesten 1 prosentpoeng for 1999. Vi anslår nå økningen i BNP for Fastlands-Norge til 0,5 prosent neste år. Som følge av økt olje- og gassproduksjon, vil BNP ialt kunne vokse med knapt 2 prosent i 1999, mot 3 prosent i 1998.

Som beskrevet tidligere i denne konjunkturrapporten, er det lite eller ingenting ved tallene fra KNR til og med 2. kvartal 1998, som antyder at norsk økonomi står overfor et kraftig konjunkturomslag. Det er i stor grad begiven-

heter så langt i 3. kvartal og anslag på utviklingen fremover som gjør at vi regner med at et omslag vil komme.

Den sterke sysselsettingsveksten og årets lønnsoppgjør bidrar til at husholdningenes inntekter øker betydelig og konsumveksten så langt i 1998 tyder på at årveksten vil kunne bli om lag som i 1997. Den sterke inntektsveksten gjør at husholdningenes sparerate vil øke klart også i 1998. For neste år regner vi med at renteøkningen vil bidra til en betydelig lavere konsumvekst. For varige konsumgoder som biler mv. er det grunn til å regne med at veksten vil avta allerede i inneværende år. Også boliginvesteringene kan falle i tiden fremover. Den generelt lave veksten i økonomien vil redusere sysselsettingsveksten. Dette demper også veksten i husholdningenes inntekter. På den annen side vil høy vekst i stønadene til husholdningene gi et positivt bidrag til inntektsveksten. Høyere prisstigning neste år vil imidlertid trekke realveksten ned. I samme retning trekker en antatt økning i bankenes rentemargin overfor husholdningene. Samlet reduseres inntektsveksten for husholdningene betydelig fra 1998 til 1999. Vi regner med at konsumveksten om lag halveres neste år, samtidig som husholdningenes sparerate faller klart for første gang på 1990-tallet.

For 2000 regner vi med en mer parallell utvikling i husholdningenes inntekter og konsum. En antatt normalisering av situasjonen i valutamarkedet gjør at husholdningenes lånerenter antas å falle gjennom 1999. Dette bidrar til å stimulere konsumveksten i 2000, som er anslått til vel 2 prosent.

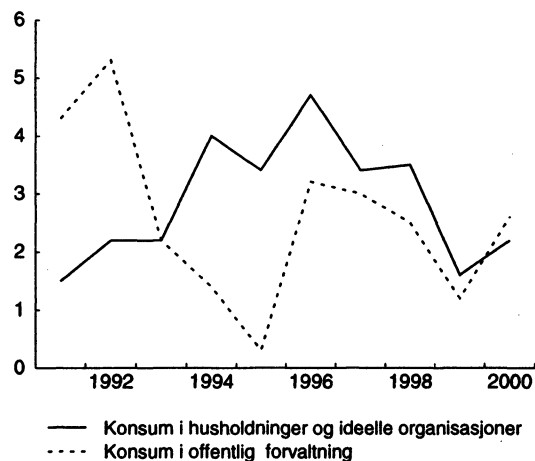
Mens vi i forrige rapport ventet en kraftig vekst i boliginvesteringene utover i 1998 og 1999, antas nå disse å endre seg lite i tiden fremover, som følge av lavere inntektsvekst og høyere rentenivå enn vi tidligere la til grunn. For 2000 regner vi imidlertid med en sterk oppgang i boliginvesteringene bl.a. som følge av rentefallet gjennom 1999.

Industriinvesteringene har økt betydelig i løpet av denne konjunkturoppgangen og veksten blir sterk også i 1998. For 1999 regner vi imidlertid med et omslag også for industriinvesteringene, men vi har lagt til grunn en litt mindre nedgang enn hva industriens siste planer tilsier ifølge investeringsstillingen. Vi regner med at investeringsnedgangen i industrien fortsetter i 2000, men da bare i beskjeden grad.

Investeringene i andre deler av fastlandsøkonomien antas også å falle i 1999 etter å ha vist en betydelig økning de senere årene. Det er en klar utflating i igangsettingstallene for nye næringsbygg og det skjer en betydelig ferdiggjøring av større prosjekter i tiden fremover. En må også regne med at en generelt lavere økonomisk vekst vil bidra til å redusere behovet for å utvide kapasiteten, noe som trekker investeringsnivået ned fra dagens høye nivå.

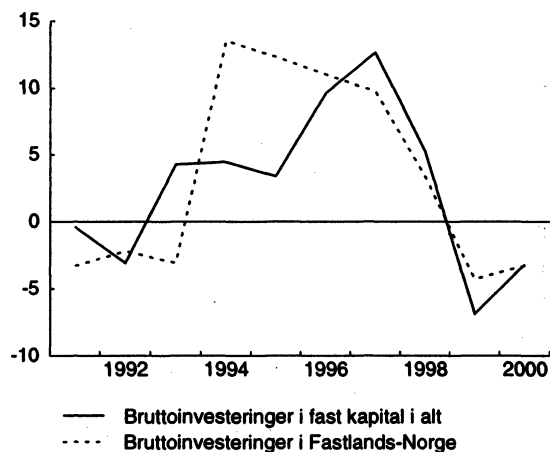
Eksporten av tradisjonelle varer anslås nå å ville bli noe lavere i 1998 enn året før. I tiden fremover vil virkningen av de store lønnsstilleggene bidra til tap av markedsandeler

Konsum
Prosentvis vekst

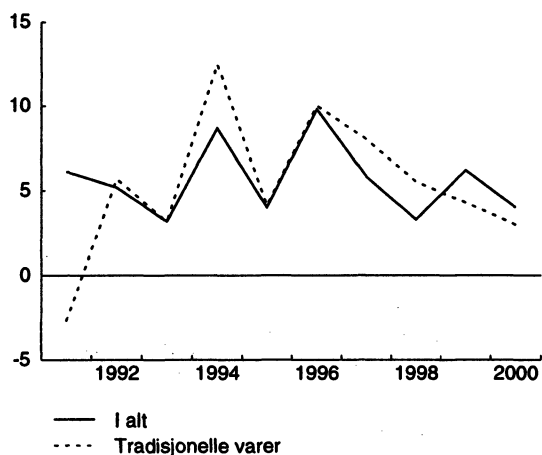
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Bruttoinvesteringer
Prosentvis vekst

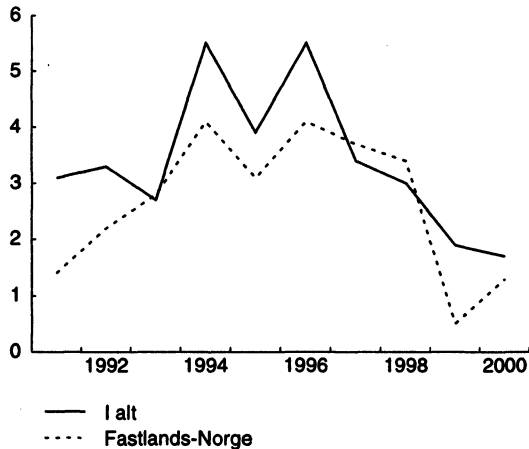
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Eksport
Prosentvis vekst

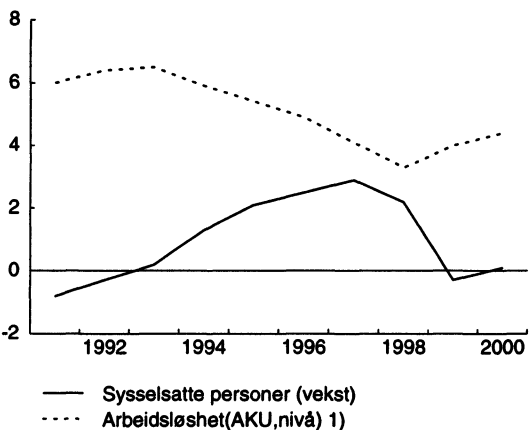
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Bruttonasjonalprodukt Prosentvis vekst

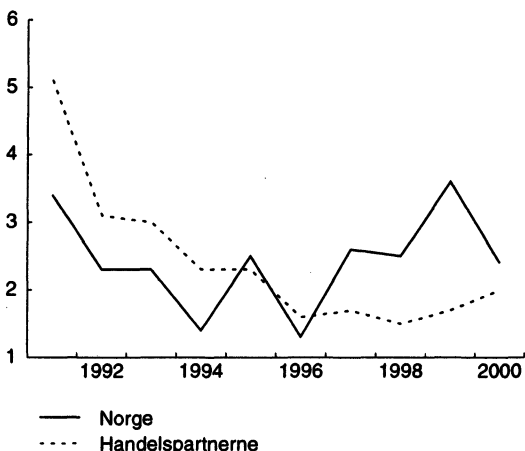
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Arbeidsmarked Prosent

1) Justert for brudd fra og med 1996.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Konsumprisvekst Prosentvis vekst

Kilde: Statistisk sentralbyrå

selv om den depresieringen av norske kroner vi har sett i løpet av august måned mer enn kompenseres for kostnadsøkningene. Ettersom vi legger til grunn en svakere kronekurs i 1999 enn i 1997 og årene før, vil noe av kostnadsøkningene bli kompensert ved at kronekursen vender tilbake til sitt "normalleie" ifølge offisielle retningslinjer. En antatt lavere markedsvekst i utlandet enn tidligere lagt til grunn, vil imidlertid bidra til svakere vekst i eksporten av tradisjonelle varer og dermed til konjunkturomslaget neste år.

Økt arbeidsløshet neste år

Sysselsettingsveksten har vært meget i sterk de siste årene. Selv om veksten nå kan ha stoppet opp, vil utviklingen til og med 1. kvartal 1998 føre til at årsvekstraten kan bli over 2 prosent. Vi ser nå også klare tendenser til at veksten i yrkesprosentene avtar, og ledigheten har så langt i 1998 vist tegn til utflating. Vi anslår nå at ledighetsprosenten ifølge AKU blir knapt 3,5 prosent i 1998.

Et markert omslag i produksjonsveksten fremover vil bidra til lavere sysselsettingsvekst i 1999. Våre anslag tilsier at vi ikke får noen oppgang i sysselsettingen neste år. Dette vil føre til at arbeidsledigheten kan begynne å øke fra kommende vinter og vil som gjennomsnitt for 1999 kunne komme opp igjen til nivået i 1997. Veksten i arbeidstilbudet vil avta og økningen vil ikke være større enn hva som følger av rene demografiske faktorer. Yrkesprosenten i 1999 blir dermed om lag som i 1998. For 2000 regner vi med små endringer i sysselsetting, arbeidstilbud og ledighet sammenliknet med 1999.

Konjunkturoppgangen som vi nå ser ut til å være på toppen av, har vært kjennetegnet av en uvanlig sterk økning i yrkesprosentene. Delvis skyldes dette at vi har fått innflytting av arbeidskraft fra Norges naboland. Når veksttaket i økonomien avtar og ledigheten øker, kan det tenkes at det til en viss grad skjer en tilbakeflytting ikke minst nå når ledigheten synker i Sverige og Danmark. Det vil kunne medføre at ledigheten ikke øker så sterkt som vi anslår i våre beregninger.

Relativt høy lønns- og prisvekst fremover

Så langt i 1998 har konsumprisveksten vært noe lavere enn tidligere lagt til grunn. Vi regner imidlertid med at svakere kronekurs og de store tilleggene ved lønnsoppjøret vil føre til en høyere prisvekst i tiden fremover. På denne bakgrunn opprettholdes vårt anslag for KPI-veksten på 2,5 prosent i 1998. For 1999 har vi oppjustert vårt vekstanslag for konsumprisene. Dette skyldes i hovedsak at importprisvekstanslaget er oppjustert med 3 prosentpoeng fra forrige rapport, som følge av en antatt depresiering av krona på om lag 4 prosent fra 4. kvartal 1997 og frem til 1999. Det gir isolert sett 0,8 prosent høyere KPI-vekst i 1999. En prisvekst på vel 3,5 prosent i 1999 vil ligge nesten to prosent over prisveksten hos våre handelspartnere. Høyere renter vil på kort sikt føre til høyere husleier og dermed økt kon-

sumprisindeks, men vil også etter en tid gi lavere aktivitetsnivå og dermed lavere lønns- og prisnivå.

For 2000 regner vi med om lag uendret importveid kronekurs i forhold til 1999. Med en fortsatt lav internasjonal prisvekst, vil dette bidra til lav importprisvekst. Pga. lavere vekst i 1999 og økende ledighet, regner vi med at lønnsveksten også reduseres merkbart i 2000 og at KPI-veksten dermed vil komme ned mot veksten i ECU-området som er anslått til 2 prosent i 2000. Litt lavere renter i 2000 enn i 1999, bidrar isolert sett til å trekke husleiene noe ned. Vi anslår derfor KPI-veksten til om lag 2,5 prosent i 2000. Vi understreker at prisanslagene både for 1999 og 2000 er gjort under forutsetning av at myndighetene ikke øker netto indirekte skatter utover det som følger av inflasjonen.

Lønnsveksten i 1998 anslås som i forrige konjunkturrapport, å bli om lag 6 prosent. Neste år, med et såkalt mellomoppgjør, vil lønnsveksten kunne bli noe lavere. Høyere ledighet gir dessuten mindre press i arbeidsmarkedet og bidrar også til lavere lønnsvekst. I motsatt retning trekker den økte konsumprisveksten og et betydelig lønnsoverheng inn i 1999. Nettovirkningene av dette fører til at vi nå legger til grunn en lønnsvekst på knapt 5,5 prosent neste år, som er noe høyere enn vårt forrige anslag. Reallønnsveksten vil derimot synke fra om lag 3,5 prosent i 1998 til knapt 2 prosent i 1999.

For 2000, da det igjen er et hovedoppgjør, antas det at reallønnsveksten blir om lag som i 1999, basert på at den økte ledigheten gjennom 1999 og inn i 2000 trekker lønnsveksten ned. Reallønnsveksten i 2000 er på linje med anslaget for veksten i arbeidsproduktiviteten i privat sektor av fastlandsøkonomien, mens reallønnsveksten både i 1998 og i 1999 er høyere enn produktivitetsveksten.

Igjen store overskudd i utenriksøkonomien

I vårt hovedalternativ er det lagt til grunn en økende oljepris regnet i norske kroner i tiden fremover. For 1998 regner vi med en oljepris på knapt 100 kroner per fat, mens anslaget for 1999 er 108 kroner økende til knapt 120 kroner som gjennomsnitt for år 2000. Med en dollarkurs på 7,5 tilsvarende dette en oljepris i dollar på 16 dollar per fat i 2000. Høyere oljepris og olje- og gassproduksjon, gir sammen med redusert importvekst som følge av konjunkturomslaget i norsk økonomi, større eksportoverskudd og driftsbalanseoverskudd i de to nærmeste årene. Vårt anslag for overskudd på driftsbalansen i inneværende år er 12 mrd. kroner, tilsvarende 1 prosent av nominelt BNP, om lag som vårt forrige anslag. For 1999 er driftsbalanseoverskuddet anslått til 44 mrd. eller nesten 4 prosent av nominelt BNP og overskuddet doubles nesten i 2000. Med en oljepris på rundt 90 kroner fatet, blir overskuddene på driftsbalansen om lag halvert i 1999 og 2000 i forhold til anslagene over.

Utviklingen i noen makroøkonomiske hovedstørrelser

Prosentvis endring fra året før der ikke annet fremgår

	Regnskap		Fremskrivning	
	1997	1998	1999	2000
Realøkonomi				
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	3,4	3,5	1,6	2,2
Konsum i offentlig forvaltning	3,0	2,5	1,2	2,6
Bruttoinvesteringer i fast kapital	12,6	5,3	-6,9	-3,2
-Fastlands-Norge	9,7	3,4	-4,3	-3,3
-oljevirkosomhet ¹	15,5	15,1	-16,3	-3,4
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ²	4,5	3,2	0,4	1,3
Lagerendring ³	0,6	0,3	0,0	0,0
Eksport	5,8	3,3	6,2	4,0
- råolje og naturgass	2,3	0,5	10,8	3,9
- tradisjonelle varer	8,0	5,5	4,3	3,0
Import	12,3	6,0	0,1	2,4
- tradisjonelle varer	8,6	7,7	-0,5	0,4
Bruttonasjonalprodukt	3,4	3,0	1,9	1,7
- Fastlands-Norge	3,7	3,5	0,5	1,3
Arbeidsmarked				
Sysselsatte personer	2,9	2,2	-0,3	0,1
Arbeidsledighetsrate (nivå)	4,1	3,3	4,0	4,4
Priser og lønninger				
Lønn pr. normalårsverk	4,6	5,9	5,4	4,1
Konsumprisindeksen	2,6	2,5	3,6	2,4
Eksportpris tradisjonelle varer	0,5	0,6	2,2	2,8
Importpris tradisjonelle varer	-1,1	2,0	3,4	0,2
Realpris, bolig	5,8	6,5	-1,1	4,9
Utenriksøkonomi				
Driftsbalansen, mrd. kroner	56,8	12	44	81
Driftsbalansen i prosent av BNP	5,2	1,1	3,7	6,5
MEMO:				
Husholdningenes sparerate (nivå)	6,6	7,7	6,8	6,7
Pengemarkedsrente (nivå)	3,6	5,7	6,5	5,0
Gjennomsnittlig lånerente (nivå) ⁴	6,0	7,4	8,9	7,2
Råoljepris i kroner (nivå) ⁵	134	102	113	124
Internasjonal markedsvekst	6,8	5,3	5,3	5,9
Importveid kronekurs ⁶	-0,5	4,1	0,0	-0,3

¹ Inklusive tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning.

² Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner + konsum i offentlig forvaltning + bruttoinvesteringer i fast kapital i Fastlands-Norge.

³ Endring i lagerendring i prosent av BNP.

⁴ Husholdningenes lånerente i private finansinstitusjoner.

⁵ Gjennomsnittlig norsk oljeproduksjon.

⁶ Positivt fortegn innebærer depresiering.

Noen alternative beregninger

Vi har ovenfor redegjort for forutsetningene bak og resultatene fra vår siste fremskriving av den makroøkonomiske utvikling i Norge. Som det fremgår, er det nå betydelig usikkerhet særlig mht. til utviklingen i valutakursen, renten, oljeprisen og finanspolitikken. I det følgende illustrerer vi hva som vil skje med prognosebanen dersom en endrer litt på noen forutsetninger i denne banen.

Vi har lagt tre alternative beregninger som hver for seg kan oppfattes som svært stiliserte. Beregningene gir ikke et samlet og konsistent makroøkonomisk bilde, men illustrerer noen partielle virkninger av endrede forutsetninger. Når vi har valgt å presentere slike "avviksberegninger", er det dels for å illustrere vår egen usikkerhet mht. utviklingen fremover, men også fordi den offentlige debatt viser at det er ulike oppfatninger om virkemåten til norsk økonomi. Disse avviksberegningene kan derfor kombineres på litt ulike måter av den enkelte leser, og sammen med vår prognosebane brukes til å lage andre fremskrivninger enn den vi har lagt vekt på i fremstillingen ovenfor. La oss illustrere noen mulige kombinasjoner:

I prognosebanen har vi lagt til grunn at kursen på norske kroner relativt raskt vender tilbake til et "normalleie" og at rentedifferansen overfor ECU/Euro-renten blir kraftig redusert gjennom 1999. Noen vil innvende at dette ikke er realistisk uten en strammere finanspolitikk enn det vi har lagt til grunn i prognosebanen. Da kan en kombinere vår prognosebane med avviksberegningen med strammere finanspolitikk og lage et annet alternativ.

I motsatt retning kunne en mene at rente- og valutakurs-situasjonen vil normalisere seg raskere enn vi har lagt til grunn, eventuelt at dette vil skje dersom en førte en strammere finanspolitikk. Da kan en kombinere vår prognosebane med alternativet med raskere rentenedgang og kursnormalisering, eventuelt også inkludere avviksberegningen med strammere finanspolitikk.

Noen kan mene at vi har vært for optimistiske i våre oljeprisanslag for 1999 og 2000. Da kan man kombinere vår prognosebane med avviksberegningen med lavere oljepriser og lavere oljeinvesteringer i 2000. En kan gå lenger ved også å inkludere en strammere finanspolitikk for å illustrere at myndighetene vil måtte redusere bruken av midler over de offentlig budsjetter siden oljeinntektene i stor grad tilfaller staten. Andre igjen vil hevde at dette ikke er rimelig og at med mindre grunnrente fra olje og gass, må petroleumsfondet ta støytten, dvs. i praksis mindre overskudd på driftsbalansen.

Bakgrunnen for disse alternative beregningene er, som vi påpekte innledningsvis, at vi ikke er i stand til kvantitativt å forklare den rente- og kursutvikling vi har opplevd i sommer. Vi er derfor heller ikke istand til å fastslå hva det er som skal til for at situasjonen skal normaliseres og hvor langt tid en evnetuell slik normalisering vil ta. Det er verd

å påpeke at norsk økonomi har opplevd unormale situasjoner tidligere, uten at vi så lett kunne forklare hvorfor det skjedde. Det er nok å gå tilbake til tiden rundt EU-avstemningen da rentedifferansen var svært stor og forsvant kort tid etter avstemningen.

Avviksberegning A: Virkninger av en strammere finanspolitikk

I denne beregningen reduseres nivået på investeringene i offentlig forvaltning i forhold til vår prognosebane. Innstrammingen tilsvarer 0,5 prosent av Fastlands-Norges BNP og starter fra og med 1. kvartal 1999. Rentenivå og valutakurs er forutsatt upåvirket av denne innstrammingen. I SSBs modell KVARTS er det ingen direkte kopling mellom offentlig budsjetter og Rentenivå, og også de indirekte effektene er svake. Virkningen av strammere finanspolitikk på rentene er således små ifølge KVARTS.

En slik innstramming av finanspolitikken vil innebære en reduksjon i aktivitetsveksten på 0,4 prosentpoeng i 1999 og ytterligere 0,1 prosentpoeng i 2000. Litt høyere arbeidsledighet bidrar til at lønnsveksten blir noe lavere begge år. Et lavere aktivitetsnivå bidrar til redusert import og dermed en bedring i driftsbalansen overfor utlandet. Lavere prisvekst og store overskudd i utenriksøkonomien vil isolert sett redusere rentene, men ifølge modellen er virkningene her små.

Avviksberegning A: Virkning av en reduksjon i nivået på offentlige investeringer svarende til 0,5 prosent av BNP Fastlands-Norge i 1999 og 2000. Prosentvis avvik fra prognosebanen der annet ikke fremgår

	1999	2000
Konsum i husholdninger	-0,1	-0,4
BNP Fastlands-Norge	-0,4	-0,5
Arbeidsledighetsrate, nivå	0,1	0,2
Lønn pr. normalårsverk	-0,1	-0,3
Konsumprisindeksen	0,0	-0,1
Driftsbalansen i mrd. kroner	2,4	3,6

Avviksberegning B: Virkning av en raskere rentenedgang

I denne beregningen tenker vi oss at etterspørselen etter norske kroner tar seg opp i forhold til i prognosebanen fra og med slutten av 4. kvartal inneværende år og til og med 3. kvartal neste år. Verdien av kronen styrker seg slik at Norges Bank senker signalrentene allerede mot slutten av 1998 og deretter raskere enn hva de gjør i prognosebanen. Effekten av dette forutsettes å få konsekvenser på importpriser og rentene i husholdningene står overfor fra og med 1. kvartal 1999.

Importprisene reduseres med 0,5 prosent i 1. kvartal 1999, 1,0 i 2. kvartal og 0,5 prosent i 3. kvartal. I gjennomsnitt for 1999 reduseres importprisveksten med 0,5 prosentpoeng. Husholdningenes gjeldsrenter i private kreditt-

institusjoner og fordringsrenter forutsettes å bli redusert med 1,5 prosentpoeng i 1. kvartal 1999, 1,0 prosentpoeng i 2. kvartal og 0,5 prosentpoeng i 3. kvartal i forhold til nivået i prognosebanen. Nedgangen i rentesatsene på husholdningenes gjeld i statsbankene utenom Husbanken forutsettes samlet sett å være like store, men med en tidsforsinkelse. Husholdningenes lånerenter i Husbanken forutsettes ikke å bli endret fordi det i prognosebanen er forutsatt at alle går over til fastrentelån, hvor lånerenten er gitt. I gjennomsnitt over året 1999 reduseres rentene husholdningene står overfor med 3/4 prosentpoeng.

I 2000 er nivåene på alle rentesatser og importpriser som i prognosebanen (importprisveksten fra året før blir dermed 0,5 prosent høyere i 2000, mens nedgangen i renten blir 3/4 prosentpoeng mindre). Ettersom endringene kommer tidlig i året, vil effektene på årsbasis bli sterkere enn om den samme samlede endringen hadde blitt spredd likt gjennom året.

Virkingen av en slik endring i rentenivået i 1999, vil være å trekke husholdningens etterspørsel opp og derigjennom øke aktivitetsnivået i hele økonomien. Prisveksten vil bli redusert med 0,2 prosentpoeng i 1999 og økte med 0,1 prosentpoeng året etter i forhold til prognosebanen.

Avviksberegning B: Virkning av en raskere nedgang i pengemarkedsrentene og styrking av kronen gjennom vinterhalvåret 1998/99. Prosentvis avvik fra prognosebanen der annet ikke fremgår.

	1999	2000
Konsum i husholdninger	0,3	0,1
BNP Fastlands-Norge	0,1	0,1
Arbeidsledighetsrate, nivå	0,0	-0,1
Lønn pr. normalårsverk	-0,1	-0,1
Konsumprisindeksen	-0,2	-0,1
Driftsbalansen i mrd. kroner	-1,2	-1,0

Avviksberegning C: Virkning av en fortsatt lav oljepris i 1999 og 2000

I prognosebanen antas oljeprisen gradvis å ta seg opp gjennom 1999 og 2000. I denne avviksberegningen lar vi oljeprisen i norske kroner holde seg på om lag 94 kroner pr. fat i 1999 og 2000. I forhold til prognosebanen impliserer dette en oljepris som er 16,6 prosent lavere i 1999 og 24,2 prosent lavere i 2000.

Med en slik reduksjon i oljeprisen er det grunn til å tro at oljeinvesteringene vil bli noe lavere enn lagt til grunn i prognosebanen. Utviklingen i investeringene i oljevirksoheten bestemmes av politiske og teknologiske, så vel som av bedriftsøkonomiske forhold. Forventninger om fremtidig prisutvikling er av spesielt stor betydning i denne sammenhengen, og det tar normalt noe tid før revurderinger materialiserer seg i endringer i investeringene. På usikkert grunnlag forutsetter vi i denne følsomhetsanalysen at oljeinvesteringene ikke påvirkes i 1999, mens vi for 2000

forutsetter at nivået blir 10 prosent lavere enn i prognosebanen.

Lave oljepriser påvirker økonomien også gjennom kanaler som ikke er ivarettatt i KVARTS. Etterspørselen på norske eksportmarkeder vil være noe høyere, og prisveksten og dermed rentenivået hos våre handelspartnere trolig noe lavere enn hva som ellers hadde vært tilfellet. For å reddyke de mer direkte virkningene på norsk økonomi, har vi ikke tatt hensyn til disse ekspansive effektene i denne beregningen. Tidligere analyser peker i retning av at slike virkninger vil være forholdsvis små. Valutakurser og rentenivå kan også tenkes å bli påvirket av oljeprisen, men slike effekter er eksplisitt ikke med i denne beregningen.

Den umiddelbare virkingen av en nedgang i oljeprisen er en markert reduksjon i overskuddet på driftsbalansen med utlandet og en beskjeden nedgang i pris- og etterhvert også lønnsveksten. Lavere oljeinvesteringer får mer markerte realøkonomiske effekter. I våre beregninger, hvor den antatte reduksjonen i oljeinvesteringene i 2000 må kunne betraktes som moderat, reduseres BNP for Fastlands-Norge med 0,2 prosent, mens ledigheten øker med 0,1 prosentpoeng.

Hvis en i tillegg forutsetter at rentenivået i 1999 og 2000 i en situasjon med stabilt lave oljepriser blir liggende 1,0 prosentpoeng over prognosebanen, vil effektene bli markert større: BNP for Fastlands-Norge vil da bli redusert med 0,2 prosent i 1999 og nær 0,8 prosent i 2000, mens arbeidsledighetsraten blir 0,2-0,3 prosentpoeng høyere i 2000. Prisveksten vil i dette tilfellet ikke påvirkes nevneværdig, mens lønnsveksten i 2000 kan bli redusert med 0,4 prosentpoeng.

Avviksberegning C: Virkning av lavere oljepris i 1999 og 2000. Prosentvis avvik fra prognosebanen der annet ikke fremgår

	1999	2000
Oljepris i kroner	-16,6	-24,2
Bruttoinvesteringer i oljevirksohet	0,0	-10,0
Konsum i husholdninger	0,0	-0,1
BNP Fastlands-Norge	0,0	-0,2
Arbeidsledighetsrate, nivå	0,0	0,1
Lønn pr. normalårsverk	0,0	-0,3
Konsumprisindeksen	-0,1	-0,2
Driftsbalansen i mrd. kroner	-22,0	-37,5

Virkninger av 2 prosentpoeng høyere renter

Vi ser her på makroøkonomiske virkninger av en isolert renteøkning med uendret valutakurs. I beregningen økes rentene som husholdningssektoren står overfor med 2 prosentpoeng (i forhold til prognosebanen) fra og med 1. kvartal i år 1. Det kan ta noe tid før en endring i pengemarkedsrenten slår ut i husholdningenes renter. I denne beregningen ser vi imidlertid bort fra slike forhold og lar alle rentesatser endre seg umiddelbart. Beregningen er gjort med utgangspunkt i 1998 og med prognosebanen som referansebane. Resultatene vil være påvirket av nivåene i prognosebanen.

Virkning av 2 prosentpoeng høyere renter¹ Prosentvis avvik fra prognosebanen der annet ikke fremgår

	År 1	År 2	År 3
Konsum i husholdninger	-0,8	-1,9	-1,5
Boliginvesteringer	-3,2	-13,9	-13,2
BNP Fastlands-Norge	-0,4	-1,1	-1,0
Arbeidsledighetsrate, nivå	0,1	0,3	0,3
Lønn pr. normalårsverk	0,0	-0,2	-0,4
Konsumprisindeksen	0,2	0,3	0,1
Driftsbalansen i mrd. kroner	2,2	6,9	6,7

¹ En liknende beregning ble presentert i en artikkel i Økonomiske analyser nr.2/98. Forskjellen mellom resultatene i de to beregningene henger dels sammen med at vi nå benytter en ny versjon av KVARTS-modellen, hvor bl.a. relasjonene som beskriver husholdningenes forbruk og en rekke andre atferdssammenhenger er tallfestet på nytt, og dels at det i den forrige beregningen var forutsatt tregheter i tilpasningen av husholdningenes renter.

En renteøkning slår ifølge KVARTS inn i realøkonomien gjennom følgende kanaler:

- Økte renter reduser bruktboligprisen. Dette virker i retning av lavere boliginvesteringer og konsumetterspørsel fra husholdningene, ettersom verdien av formuen deres blir redusert.
- Endret inntekt i husholdningene. Husholdningssektoren har samlet sett store rentebærende fordringer og gjeld. Totalt sett er fordringene størst, slik at inntektene øker ved en felles økning i alle relevante rentesatser. Dette virker isolert sett i retning av høyere konsum og boliginvesteringer. Som vi vil se, medfører en renteoppgang et generelt fall i aktivitetsnivået, som igjen slår ut i reduserte inntekter for husholdningene, slik at en likevel får lavere etterspørsel fra husholdningene.
- Konsum i dag blir dyrere i forhold til konsum i morgen. Dette virker i retning av lavere konsum.
- Husleiene øker, noe som bidrar til økte konsumpriser og dermed lavere realinntekt og konsum i husholdningene.

Nettoeffekten av en renteendring er klart kontraktiv. Husholdningenes konsum blir 0,8 prosent lavere enn det ellers hadde vært i det første året med høyere renter, økende til 1,9 prosent i det andre året. BNP Fastlands-Norge blir 0,4 prosent lavere første år, mens virkningen i de neste to årene blir om lag 1,0 prosent. Redusert etterspørsel etter arbeidskraft trekker arbeidsledighetsraten opp med 0,1 prosentpoeng i det første året og med 0,3 prosentpoeng i de to neste årene.

Utviklingen i noen makroøkonomiske hovedstørrelser
Sesongjustert. Faste 1995 priser. Millioner kroner

	Ujustert		Sesongkorrigert							
	1996	1997	96.3	96.4	97.1	97.2	97.3	97.4	98.1	98.2
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	479888	496319	120447	121596	121597	123945	124940	125837	126325	128748
Konsum i husholdninger	456574	472933	114629	115780	115823	118042	119085	119983	120506	122982
Varer	261607	270914	65456	66507	66132	67323	68446	69013	69026	71480
Tjenester	191119	196411	48012	48168	48548	49204	49152	49506	49853	49954
Husholdningenes kjøp i utlandet	18844	20731	4835	4701	4898	5342	5256	5234	5338	5239
Utlendingers kjøp i Norge	-14996	-15124	-3673	-3596	-3755	-3828	-3769	-3772	-3712	-3691
Konsum i ideelle organisasjoner	23315	23386	5817	5816	5774	5904	5854	5854	5819	5766
Konsum i offentlig forvaltning	200797	206781	50268	50520	51274	51397	51783	52327	52923	52924
Konsum i statsforvaltningen	80085	82027	20084	20162	20447	20330	20506	20744	20948	20901
Konsum i statsforvaltningen, sivil	58726	59735	14708	14800	14901	14781	14951	15101	15328	15398
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	21358	22292	5377	5362	5545	5549	5554	5643	5620	5502
Konsum i kommuneforvaltningen	120713	124754	30184	30358	30827	31067	31277	31583	31976	32023
Bruttoinvestering i fast kapital	211084	237777	52748	57385	56652	59891	59988	61246	62499	63819
Oljevirkosomhet	48667	56206	11880	15016	12713	15079	13591	14823	15180	18277
Utenriks sjøfart	6113	10124	1560	2210	3062	2289	2768	2005	3316	1670
Fastlands-Norge	156303	171447	39309	40159	40877	42523	43629	44418	44003	43872
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	125301	136709	31350	32018	32148	33565	35030	35966	34000	34185
Industri og bergverk	17175	18270	4371	4391	4199	4876	4347	4848	4472	4734
Annen vareproduksjon	12762	12995	3131	3285	3200	3193	3378	3224	3351	3256
Boligtjenester	26149	28497	6612	6646	6855	7193	7214	7235	7425	7330
Andre tjenesteytende næringer	69215	76946	17235	17696	17894	18303	20091	20659	18753	18866
Offentlig forvaltningsvirksomhet	31002	34738	7959	8142	8730	8958	8599	8452	10003	9687
Lagerendring og statistiske avvik	22054	23922	7703	4106	3285	7250	4390	8997	7692	6674
Bruttoinvestering	233138	261698	60451	61491	59937	67141	64378	70242	70191	70493
Innenlandsk sluttanvendelse	913823	964798	231167	233606	232808	242483	241100	248406	249439	252164
Ettersp. fra Fastlands-Norge	836989	874546	210024	212275	213748	217865	220351	222582	223251	225543
Ettersp. fra off. forvaltningsvirksomhet	231799	241519	58227	58661	60003	60355	60382	60779	62926	62610
Eksport i alt	388204	410697	96522	100124	100729	103501	103179	103288	105951	102794
Tradisjonelle varer	157804	170488	39064	40067	41083	42892	43455	43058	44753	43078
Råolje og naturgass	130894	133959	33465	33393	31915	35351	32735	33958	33770	33282
Skip og plattformer	8862	9896	1294	2923	3923	1669	2239	2065	2998	2366
Tjenester	90644	96354	22700	23741	23808	23588	24751	24206	24430	24068
Samlet anvendelse	1302027	1375495	327689	333730	333537	345984	344279	351694	355390	354958
Import i alt	322470	362209	81047	87600	85924	91642	90932	93712	97892	95486
Tradisjonelle varer	223147	242355	56827	58261	56866	60551	60802	64136	65915	66444
Råolje og naturgass	1059	1235	204	461	459	214	314	247	456	264
Skip og plattformer	17010	23179	3534	7519	6557	6713	5536	4374	6451	4206
Tjenester	81255	95440	20483	21359	22042	24164	24280	24955	25070	24572
Bruttonasjonalprodukt	979557	1013286	246642	246130	247613	254342	253348	257983	257498	259472
Fastlands-Norge(markedsværdi)	822300	853090	206025	206342	208376	212941	214444	217329	216858	220192
Oljevirkosomhet og utenriks sjøfart	157257	160196	40616	39788	39237	41401	38904	40654	40640	39280
Fastlands-Norge (basisverdi)	713616	740206	178758	178795	181166	184600	185935	188505	188644	191077
Fastlands-Norge ekskl. off. forvaltning	561604	584407	140787	140595	142611	145821	146833	149142	148964	151353
Industri og bergverk	115478	119000	29162	28942	29054	29658	29945	30342	30172	30449
Andre vareproduserende næringer	76648	80611	18473	18813	19311	20267	20411	20623	20691	20983
Tjenesteytende næringer	369478	384796	93153	92841	94246	95896	96476	98178	98100	99921
Offentlig forvaltningsvirksomhet	152013	155799	37970	38200	38555	38779	39102	39363	39681	39724
Korr. poster	108684	112883	27268	27548	27210	28341	28509	28824	28214	29115

Utviklingen i noen makroøkonomiske hovedstørrelser
Sesongjustert. Faste 1995 priser. Prosentvis vekst fra forrige periode

	Ujustert		Sesongjustert							
	1996	1997	96.3	96.4	97.1	97.2	97.3	97.4	98.1	98.2
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	4,7	3,4	1,6	1,0	0,0	1,9	0,8	0,7	0,4	1,9
Konsum i husholdninger	4,9	3,6	1,7	1,0	0,0	1,9	0,9	0,8	0,4	2,1
Varer	6,2	3,6	2,2	1,6	-0,6	1,8	1,7	0,8	0,0	3,6
Tjenester	2,9	2,8	0,6	0,3	0,8	1,4	-0,1	0,7	0,7	0,2
Husholdningenes kjøp i utlandet	4,7	10,0	4,6	-2,8	4,2	9,1	-1,6	-0,4	2,0	-1,8
Utlendingers kjøp i Norge	0,1	0,9	-1,3	-2,1	4,4	1,9	-1,5	0,1	-1,6	-0,6
Konsum i ideelle organisasjoner	0,3	0,3	-0,2	-0,0	-0,7	2,2	-0,8	-0,0	-0,6	-0,9
Konsum i offentlig forvaltning	3,2	3,0	0,5	0,5	1,5	0,2	0,8	1,1	1,1	0,0
Konsum i statsforvaltningen	3,2	2,4	0,8	0,4	1,4	-0,6	0,9	1,2	1,0	-0,2
Konsum i statsforvaltningen, sivil	3,3	1,7	0,6	0,6	0,7	-0,8	1,2	1,0	1,5	0,5
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	3,0	4,4	1,4	-0,3	3,4	0,1	0,1	1,6	-0,4	-2,1
Konsum i kommuneforvaltningen	3,2	3,3	0,4	0,6	1,5	0,8	0,7	1,0	1,2	0,1
Bruttoinvestering i fast kapital	9,6	12,6	2,7	8,8	-1,3	5,7	0,2	2,1	2,0	2,1
Oljevirksomhet	1,5	15,5	0,4	26,4	-15,3	18,6	-9,9	9,1	2,4	20,4
Utenriks sjøfart	63,8	65,6	45,0	41,7	38,6	-25,2	20,9	-27,6	65,4	-49,6
Fastlands-Norge	11,0	9,7	2,2	2,2	1,8	4,0	2,6	1,8	-0,9	-0,3
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	12,9	9,1	1,3	2,1	0,4	4,4	4,4	2,7	-5,5	0,5
Industri og bergverk	9,4	6,4	4,8	0,4	-4,4	16,1	-10,8	11,5	-7,8	5,9
Annen vareproduksjon	-3,9	1,8	2,5	4,9	-2,6	-0,2	5,8	-4,5	3,9	-2,8
Boligtjenester	-1,2	9,0	2,7	0,5	3,1	4,9	0,3	0,3	2,6	-1,3
Andre tjenesteytende næringer	24,7	11,2	-0,3	2,7	1,1	2,3	9,8	2,8	-9,2	0,6
Offentlig forvaltningsvirksomhet	3,7	12,1	6,0	2,3	7,2	2,6	-4,0	-1,7	18,3	-3,2
Lagerendring og statistiske avvik	-19,6	8,5	111,1	-46,7	-20,0	120,7	-39,5	104,9	-14,5	-13,2
Bruttoinvestering	6,0	12,3	9,9	1,7	-2,5	12,0	-4,1	9,1	-0,1	0,4
Innenlandsk sluttanvendelse	4,7	5,6	3,4	1,1	-0,3	4,2	-0,6	3,0	0,4	1,1
Ettersp. fra Fastlands-Norge	5,4	4,5	1,5	1,1	0,7	1,9	1,1	1,0	0,3	1,0
Ettersp. fra off. forvaltningsvirksomhet	3,3	4,2	1,2	0,7	2,3	0,6	0,0	0,7	3,5	-0,5
Eksport i alt	9,8	5,8	1,6	3,7	0,6	2,8	-0,3	0,1	2,6	-3,0
Tradisjonelle varer	10,0	8,0	1,4	2,6	2,5	4,4	1,3	-0,9	3,9	-3,7
Råolje og naturgass	15,6	2,3	3,2	-0,2	-4,4	10,8	-7,4	3,7	-0,6	-1,4
Skip og plattformer	-16,2	11,7	-38,7	125,9	34,2	-57,5	34,1	-7,8	45,1	-21,1
Tjenester	5,2	6,3	3,4	4,6	0,3	-0,9	4,9	-2,2	0,9	-1,5
Samlet anvendelse	6,2	5,6	2,9	1,8	-0,1	3,7	-0,5	2,2	1,1	-0,1
Import i alt	8,3	12,3	7,0	8,1	-1,9	6,7	-0,8	3,1	4,5	-2,5
Tradisjonelle varer	10,0	8,6	5,3	2,5	-2,4	6,5	0,4	5,5	2,8	0,8
Råolje og naturgass	-5,5	16,6	2,5	126,2	-0,5	-53,3	46,7	-21,4	84,3	-42,1
Skip og plattformer	31,7	36,3	55,8	112,8	-12,8	2,4	-17,5	-21,0	47,5	-34,8
Tjenester	0,6	17,5	6,1	4,3	3,2	9,6	0,5	2,8	0,5	-2,0
Bruttonasjonalprodukt	5,5	3,4	1,6	-0,2	0,6	2,7	-0,4	1,8	-0,2	0,8
Fastlands-Norge(markedsværdi)	4,1	3,7	0,9	0,2	1,0	2,2	0,7	1,3	-0,2	1,5
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	13,4	1,9	5,1	-2,0	-1,4	5,5	-6,0	4,5	-0,0	-3,3
Fastlands-Norge(basisverdi)	3,1	3,7	0,6	0,0	1,3	1,9	0,7	1,4	0,1	1,3
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	2,9	4,1	0,7	-0,1	1,4	2,3	0,7	1,6	-0,1	1,6
Industri og bergverk	2,3	3,1	2,8	-0,8	0,4	2,1	1,0	1,3	-0,6	0,9
Andre vareproduserende næringer	-1,5	5,2	-2,3	1,8	2,6	4,9	0,7	1,0	0,3	1,4
Tjenesteytende næringer	4,1	4,1	0,7	-0,3	1,5	1,8	0,6	1,8	-0,1	1,9
Offentlig forvaltningsvirksomhet	3,7	2,5	0,2	0,6	0,9	0,6	0,8	0,7	0,8	0,1
Korr.poster	11,3	3,9	2,9	1,0	-1,2	4,2	0,6	1,1	-2,1	3,2

Utviklingen i noen makroøkonomiske hovedstørrelser
Sesongjustert. Prisindeks. 1995 = 100

	Ujustert		Sesongkorrigert							
	1996	1997	96.3	96.4	97.1	97.2	97.3	97.4	98.1	98.2
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	101,4	103,9	101,9	102,5	103,3	103,6	104,0	104,6	105,8	106,5
Konsum i offentlig forvaltning	103,0	105,8	103,7	104,7	104,6	105,1	106,7	106,9	107,9	110,0
Bruttoinvesteringer i fast kapital.	102,6	105,1	102,5	103,7	101,6	106,0	106,4	106,2	107,4	108,2
Fastlands-næringer	102,4	103,5	102,2	103,5	101,8	103,0	104,3	104,6	105,8	107,3
Innenlandsk anvendelse	102,0	104,5	101,2	102,9	105,3	104,2	104,4	104,0	106,1	107,6
Etterspørsel fra Fastlands-Norge	102,0	104,3	102,4	103,2	103,3	103,9	104,7	105,2	106,3	107,5
Eksport i alt	106,7	109,0	107,3	111,9	108,0	106,4	111,4	110,1	102,8	100,4
Tradisjonelle varer	98,8	99,3	98,1	100,0	96,4	96,9	101,8	101,9	100,8	100,4
Samlet anvendelse	103,4	105,8	103,0	105,6	106,1	104,9	106,5	105,8	105,1	105,5
Import i alt	101,2	102,4	97,1	103,2	103,1	101,2	103,7	101,7	102,5	103,5
Tradisjonelle varer	100,1	99,0	94,6	101,9	102,1	97,1	99,7	97,3	97,8	99,0
Bruttonasjonalprodukt	104,1	107,1	104,9	106,4	107,2	106,2	107,5	107,3	106,1	106,3
Fastlands-Norge	101,5	104,4	101,9	102,8	103,5	103,9	104,5	105,7	106,9	108,3

Utviklingen i noen makroøkonomiske hovedstørrelser
Sesongjustert Prisindeks Prosentvis endring fra foregående kvartal

	Ujustert		Sesongkorrigert							
	1996	1997	96.3	96.4	97.1	97.2	97.3	97.4	98.1	98.2
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	1,4	2,5	0,7	0,7	0,7	0,3	0,4	0,6	1,1	0,7
Konsum i offentlig forvaltning	3,0	2,7	1,2	1,0	-0,1	0,5	1,5	0,2	0,9	2,0
Bruttoinvesteringer i fast kapital.	2,6	2,5	0,3	1,2	-2,0	4,3	0,4	-0,2	1,1	0,8
Fastlands-næringer	2,4	1,1	0,3	1,2	-1,6	1,1	1,3	0,3	1,1	1,4
Innenlandsk anvendelse	2,0	2,4	-1,1	1,6	2,4	-1,0	0,2	-0,4	1,9	1,4
Etterspørsel fra Fastlands-Norge	2,0	2,3	0,8	0,8	0,1	0,5	0,8	0,4	1,0	1,1
Eksport i alt	6,7	2,1	2,3	4,3	-3,5	-1,5	4,7	-1,1	-6,7	-2,3
Tradisjonelle varer	-1,2	0,5	-0,6	2,0	-3,6	0,5	5,1	0,0	-1,0	-0,5
Samlet anvendelse	3,4	2,3	-0,1	2,5	0,5	-1,2	1,6	-0,6	-0,7	0,4
Import i alt	1,2	1,2	-5,0	6,2	-0,0	-1,8	2,5	-2,0	0,8	1,0
Tradisjonelle varer	0,1	-1,1	-6,8	7,8	0,2	-4,8	2,6	-2,4	0,6	1,2
Bruttonasjonalprodukt	4,1	2,8	1,5	1,4	0,7	-0,9	1,2	-0,2	-1,2	0,2
Fastlands-Norge	1,5	2,8	0,6	0,9	0,8	0,3	0,6	1,1	1,1	1,3

Teknisk merknad om kvartalstallene og fotnoter til tabellene

Kvartalsberegningene: Beregningene foretas på et mindre detaljert nivå enn de årlige nasjonalregnskapsberegningene og etter et mer summarisk opplegg.

Basisår og kjeding: I det kvartalsvise nasjonalregnskapet beregnes for tiden alle størrelser i faste priser med basis i prisene i 1995, og med vektorer fra dette året. Valg av basisår påvirker fastpristallene og dermed de årlige volumendringene (vekstratene). For sammenligningens skyld er det i alle tabeller gitt vekstrater med 1995 som basisår (felles omregningsår). Prisomregningen er foretatt på kvartalsregnskapets næringsnivå.

Konjunkturutviklingen i Norge

Den finansielle utviklingen

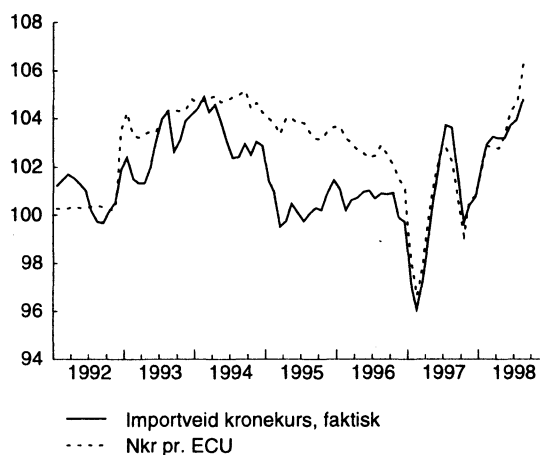
Gjennom de to siste årene har bytteforholdet mellom norske kroner og andre europeiske valutaer svingt relativt mye. Målt mot ECU nådde den norske kronen sitt sterkeste nivå i februar i fjor, og var da om lag 8 prosent mer verdt enn midtkursen i det intervallet kronekursen svingte innenfor gjennom referanseperioden for den nåværende valutakursforskriften. Fra februar 1997 til slutten av august 1998 svekket den norske kronen seg med over 13 prosent mot ECU, og kronekursen er nå betydelig svakere enn den var umiddelbart etter at den begynte å flyte i desember 1992.

For å holde verdien av den norske kronen mest mulig stabil har Norges Banks siden mars i år økt signalrentene med tilsammen 4,5 prosentpoeng, den siste renteendringen med virkning fra 25. august. I forbindelse med den siste økningen i signalrentene varslet Norges Bank at den inntil videre ikke vil foreta ytterligere endringer i virkemiddelbruken. Sentralbanken mener at signalrentene nå er høye nok til at "valutakursen etter hvert bringes tilbake til utgangsløyet", som er bankens oppgave når valutakursen i stor grad avviker fra målsonen.

Den norske pengemarkedsrenten har gjennom inneværende år fulgt økningene i signalrentene, og 3 måneders eurorente har etter den siste renteøkningen fra Norges Bank holdt seg over 8 prosent. Den tilsvarende ECU-renten lå i slutten av august rundt 4,1 prosent, 0,4 prosentpoeng lavere enn nivået i januar i år. Fra januar til slutten av august har dermed renteforskjellen mellom 3 måneders plassering i norske kroner og ECU økt fra -0,8 til rundt 4 prosentpoeng. Av medlemslandene i den Europeiske Union er det nå bare Hellas som har et høyere rentenivå enn Norge.

Utviklingen i oljeprisen og andre råvarepriser er trolig en viktig forklaringsfaktor bak depresieringspresset mot kronen. Fra et nivå på nærmere 136 kroner pr. fat som gjennomsnitt for fjoråret, falt spotprisen på Brent Blend til rundt 114 kroner i januar og deretter til 100 kroner i mars og nesten til 90 kroner for perioden juni - august. Hittil i år har prisen vært om lag 100 kroner, mens Regjeringen la til grunn en gjennomsnittlig oljepris for hele året på 125 kroner pr. fat i Nasjonalbudsjettet, og på 110 kroner pr. fat i Revidert nasjonalbudsjett. Den lave oljeprisen har isolert sett bidratt til å redusere eksportinntektene med 20 mrd. kroner fra tidsrommet januar - juli 1997 til samme periode i år. Dersom gjennomsnittlig oljepris blir i størrelsesordenen 100 kroner i 1998, vil avsetningen i år til oljefondet bli i underkant av 40 mrd. kroner, mot 64 mrd. kroner i fjor.

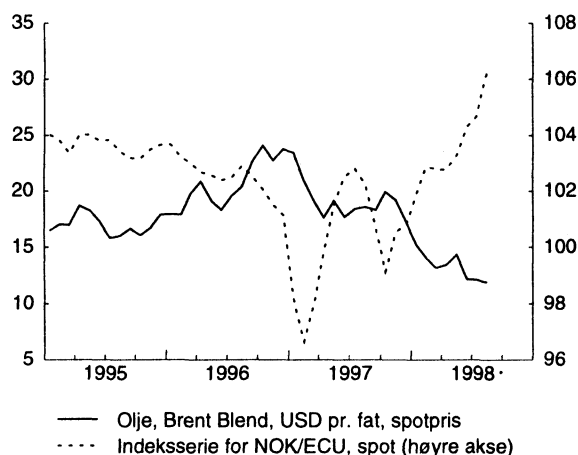
Utviklingen i importveid kronekurs og Nkr pr. ECU
Indekser. Oktober 1990=100

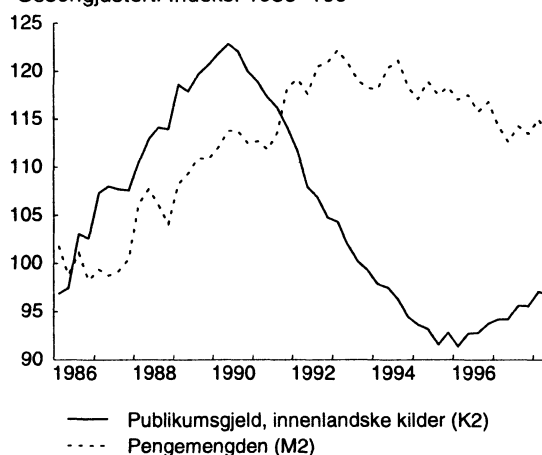
Kilder: Norges Bank og Statistisk sentralbyrå.

Vektene i den europeiske pengeenheten ECU gjenspeiler ikke den valutamessige sammensetningen av Norges utenrikshandel. For å illustrere valutakursendringenes betydning for norsk økonomi må det derfor konstrueres alternative valutakursindikatorer. En slik indikator er industriens effektive kronekurs, som skal fange opp valutakursendringenes betydning for industriens kostnadmessige konkurransevne. Vektene i denne indikatoren er anslått slik at endringer i enkeltkurs tilnærmet ikke vil gi noe bidrag til endring i industriens konkurransevne, så lenge den effektive kronekursen er konstant. For å anslå prispulsen til Norge av valutakursendringer er det imidlertid mer informativt å se på en valutakursindikator der vektene er beregnet med utgangspunkt i sammensetningen av importen av tradisjonelle varer.

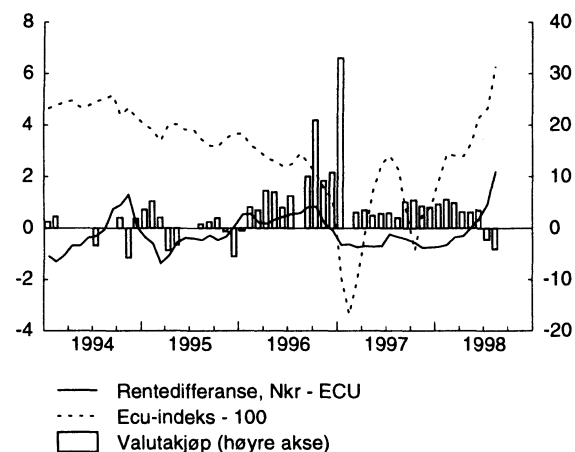
Fordi bytteforholdet mellom ECU og andre valutaer som er viktig for norsk økonomi (særlig amerikanske dollar og svenske kroner) har svingt markant de siste årene, har både industriens effektive kronekurs og den importveide valutakursen utviklet seg noe annerledes enn Norges Banks ECU-indeks. I fjor og hittil i år har disse valutasingningene vært av relativt liten betydning, slik at utviklingen i Norges Banks ECU-indeks gir et godt bilde på hvordan kursen på norske kroner har utviklet seg i forhold til utenlandsk valuta. Fra oktober 1997 til utgangen av august 1998 svekket den norske kronen seg med 10,4 prosent sammenliknet med ECU-indeksen. Svekkelsen var i den samme perioden om lag 8,0 prosent målt mot industriens effektive kronekurs og 7,7 prosent målt mot den importveide valutakursen.

Kronekurs og oljepris

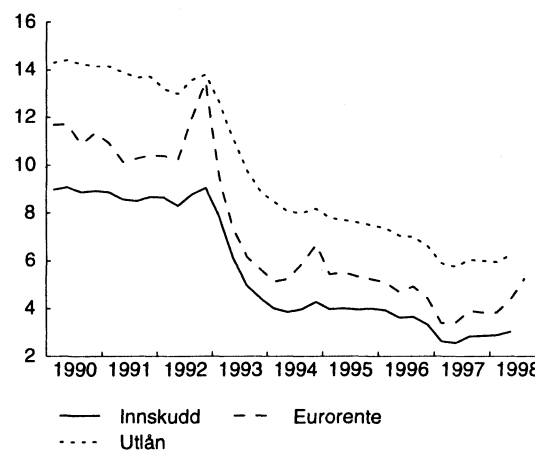
Kilde: Norges Bank.

Pengemengden og publikums gjeldAndel av BNP for Fastlands-Norge
Sesongjustert. Indeks. 1986=100

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank.

Rentedifferanse og valutakurs mot ECU og Norges Banks valutaintervensjoner (milliarder kroner)

Kilde: Norges Bank.

Gjennomsnittlig innskudds- og utlånsrenter i private banker og 3 måneders norsk eurorente

Kilde: Norges Bank.

En annen grunn til fallet i kroneverdien kan være at markedet oppfatter finanspolitikken som for lite stram sett i forhold til den langvarige konjunkturoppgangen i norsk økonomi. Kostnadsveksten har tiltatt i de senere år og vil i 1998 ligge klart høyere enn hos våre handelspartnere. Dette i kombinasjon med fallet i oljeprisen og andre råvarepriser kan ha skapt usikkerhet om Norges vilje og evne til å holde fast ved dagens valutakurspolitikk. Den internasjonale finansielle uroen, med flukt fra "små" valutaer som den norske, kan også ha virket inn.

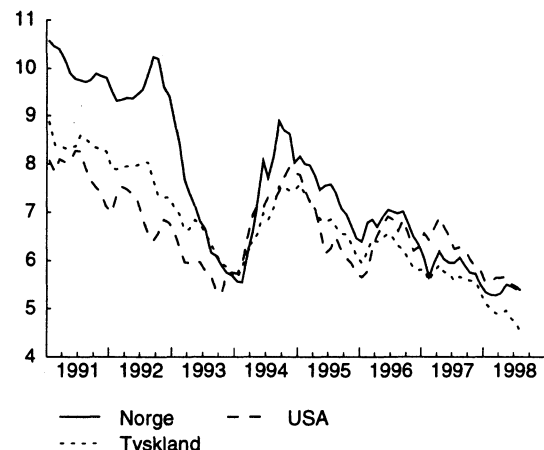
Finanspolitikken ble strammet betydelig inn tidlig i konjunkturoppgangen, og i perioden 1994 - 96 var det ingen vekst i de underliggende reelle utgiftene i statsbudsjettene. Innstramningene ble imidlertid i liten grad fulgt opp i 1997 og 1998. I 1997 var den underliggende reelle utgiftsveksten på 2 prosent av Fastlands-Norges BNP, og utgiftsveksten ser ut til å bli om lag den samme i år. Dette for-

løpet kan ha skapt usikkerhet om innstramningen av finanspolitikken for 1999, og dermed bidratt til å redusere valutaaktørenes tro på at den norske kronen ville holde seg stabil.

Ved utgangen av juni hadde Norges Bank kjøpt valuta for nærmere 25 mrd. kroner for avsetninger til petroleumsfondet. Med en forventet oljepris på 110 kronen pr. fat er dette om lag på linje med hva Norges Bank måtte kjøpe av valuta ved en jevn oppbygging av fondet, men noe høyt i forhold til den faktiske utviklingen i oljeprisen. Sentralbankens valutakjøp kan ha bidratt til svekkelsen av kronen.

Den effektive renten på norske statsobligasjoner med gjennomsnittlig 10 års gjenstående løpetid lå fra årsskiftet og frem til Norges Bank innstilte virkemiddelbruken på rundt 5,4 prosent. Den siste uken i august steg avkastningen til om lag 5,9 prosent. Europeiske statsobligasjonsrenter har hittil i år falt, og nedgangen i obligasjonsrentene var

Renter på obligasjoner med om lag 10 års gjenstående løpetid

Kilde: Norges Bank.

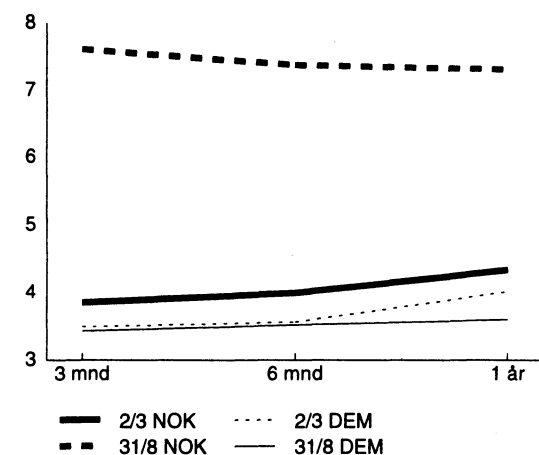
spesielt store i august. Avkastningen på norske obligasjonsrenter lå ved utgangen av august nesten 1,5 prosentpoeng over avkastningen på tilsvarende europeiske obligasjoner.

Ved utgangen av 1. kvartal var finansinstitusjonenes gjennomsnittlige utlåns- og innskuddsrente henholdsvis 6,0 og 2,9 prosent. Ved utgangen av 2. kvartal var de gjennomsnittlige utlånsrentene steget til 6,3 prosent, mens innskuddsrentene var kommet opp i 3,0 prosent. Det kan derfor se ut som finansinstitusjonene har benyttet renteoppgangen til å øke sine rentemarginer. Oppgangen i signalrentene i juli og august trekker i retning av en ytterligere betydelig oppjustering av finansinstitusjonenes rentesatser mot utgangen av 3. kvartal i år.

Etter nedgangen gjennom årene 1991-93 har kredittilførselen (K2) tatt seg opp de siste årene. Ved utgangen av juli var publikums innenlandske gjeld 10,0 prosent høyere enn på samme tidspunkt i fjor. 12-måneders-veksten i publikums innenlandske gjeld har holdt seg rundt 10 prosent siden i fjor sommer. Kredittilførselen som andel av nominelt BNP for fastlandet har økt siden 1996. Målt i forhold til nominelt Fastlands-BNP er publikums innenlandske gjeld likevel rundt 25 prosent lavere nå enn på begynnelsen av 1990-tallet.

Etter flere år med kraftig kursoppgang på Oslo Børs har aksjeverdiene falt kraftig de siste månedene og totalindeksen på Oslo Børs lå ved utgangen av august på det samme nivået som i begynnelsen av januar 1997. Børsen nådde sin toppnotering i mai, da totalindeksen lå over 1 400. Siden toppnoteringen har børsverdiene falt med om lag 30 prosent, og totalindeksen lå ved utgangen av august like under 1 000. I august hadde aksjonærene en negativ avkastning på 22,6 prosent i gjennomsnitt, og dette er det største fallet på Oslo Børs siden oktober 1987. Svekkelsen av kronen, økningen i norske renter, og den negative utviklingen i Asia og Russland er antagelig noen av de viktigste faktorene bak kursfallet på Oslo Børs.

Avkastningskurve i pengemarkedet Norske kroner og tyske mark

Kilde: Norges Bank.

Avkastningskurven måler hvordan avkastningen på forskjellige rentebærende papirer avhenger av gjenstående løpetid. Avkastningskurven gjenspeiler i stor grad markedets forventninger til renteutviklingen. En stigende avkastningskurve kan bety at markedet forventer at rentene vil øke (forventningshypotesen). En stigende avkastningskurve kan imidlertid også skyldes at investorene må gis en avkastningspremie for å være villig til å investere i lange lån, mens låntagerne er villige til å betale en høyere rente for å få et lån med lengre bindingstid (løpetidspremiehypotesen).

I begynnelsen av mars var avkastningskurven stigende i Norge, men markedet forutså ikke den kraftige økningen i rentene vi har opplevd det siste halvåret. Til det var avkastningen på verdipapirer med lang løpetid langt fra høy nok.

I slutten av august var kurven fallende. Det tyder på at markedet tror at renten vil falle. Ut fra rentestrukturen kan det se ut som markedet tror at renten vil falle før utgangen av året.

Bedriftene

Olje- og gassutvinning

Produksjons- og markedsforhold

Foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) viser at produksjonen av olje og gass sank med 1,7 prosent sesongjustert fra 1. til 2. kvartal i år. Oljeproduksjonen gikk ned med 2,2 prosent, mens gassproduksjonen økte med 1,1 prosent. Både eksport, import og innenlandsk anvendelse av råolje viste nedgang. Prisene på olje falt med 7,2 prosent fra 1. til 2. kvartal i år, mens gassprisene økte med 4,4 prosent.

Ifølge Oljedirektoratets produksjonsstatistikk for norsk sokkel var den samlede petroleumsproduksjonen 113,8 millioner Sm³ o.e. (standard kubikkmeter oljeekvivalenter) i første halvår i år. Produksjonen av råolje var 86,8 millioner Sm³ o.e., som ga et gjennomsnitt på 3 millioner fat pr. dag. Ifølge det internasjonale energibyrået (IEA) var Norge med dette verdens syvende største produsent av råolje inkludert kondensat og NGL i perioden januar-juni 1998. Produksjonen av naturgass og produksjonen av kondensat og NGL var henholdsvis 21,4 millioner Sm³ o.e. og 5,5 millioner Sm³ o.e. i første halvår i år. Sammenlignet med tilsvarende periode i fjor gikk produksjonen av olje ned med 1,3 millioner Sm³ o.e., men økningen i produksjonen av gass, kondensat og NGL økte, slik at den samlede produksjonen var om lag uendret.

Oseberg hadde den største produksjonen av råolje på norsk kontinentalsokkel de første seks månedene i år, med en produksjon på gjennomsnittlig 415 000 fat pr. dag. Dette er en nedgang på 12,0 prosent sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Totalt har de fire mestproduserende feltene på norsk sokkel (Ekofisk, Oseberg, Statfjord og Gullfaks) hatt en nedgang i produksjonen på 8,8 prosent i første halvår i år sammenlignet med samme periode i fjor.

Disse feltenes produksjon utgjør nå 46,9 prosent av den samlede råoljeproduksjonen. Ekofisk var det eneste feltet blant disse der produksjonen økte i første halvår i år sammenlignet med perioden januar-juni 1997.

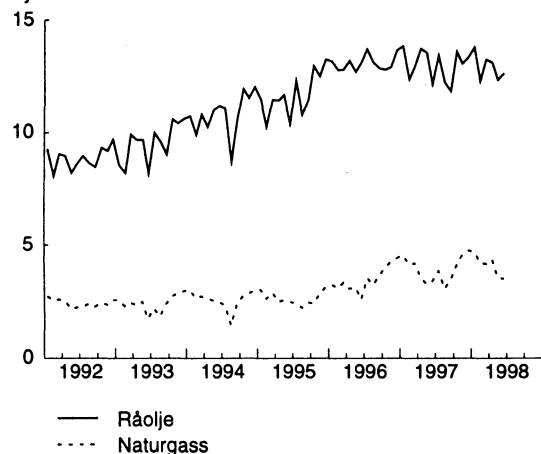
Over halvparten av feltene som har produsert både i år og i fjor har hatt en nedgang i oljeproduksjonen. Bortsett fra Oseberg, Gullfaks og Statfjord, kan nevnes Troll Vest og Snorre, der produksjonen er redusert med henholdsvis 12,3 og 18,7 prosent. Nedgangen i produksjonen kan delvis føres tilbake til vedlikeholdsstans i mai og juni i år ved flere felt. I tillegg vedtok Stortinget å kutte produksjonen på norsk sokkel med 100 tusen fat pr. dag fra 1. mai. Det er imidlertid vanskelig å skille de distribuerte produksjonskuttene fra tapet i produksjonen på grunn av vedlikeholdsstans. Videre var det tekniske problemer ved flere felt i vinter, og produksjonen ved Nornefeltet stoppet i nesten fire uker i februar på grunn av mangler ved oljeoppsamlingsutstyret.

To nye felt har kommet i produksjon siden første halvår i fjor, Njord og Norne. Disse produserte i første halvår i år i gjennomsnitt henholdsvis 21 000 og 90 000 fat pr. dag.

For hele 1998 anslår IEA en gjennomsnittlig produksjon av råolje inkludert kondensat og NGL fra norsk sokkel på 3,2 millioner fat pr. dag, dvs. det samme som for fjoråret. Det antas at produksjonen vil stige til om lag 3,4 millioner fat pr. dag neste år.

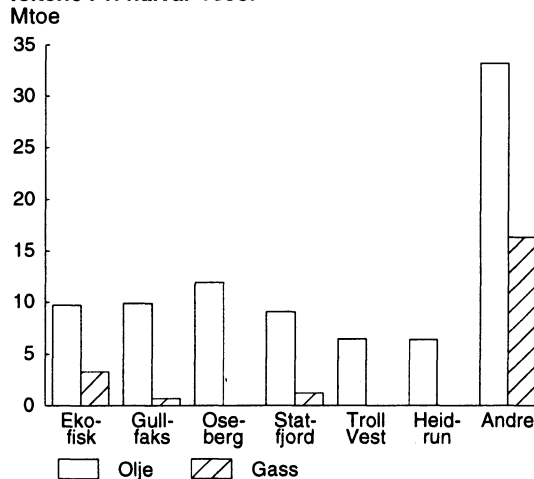
Den samlede produksjonen av naturgass på norsk sokkel var første halvår i år 21,4 millioner Sm³ o.e. Sammenlignet med samme periode i fjor er dette en økning på 4,2 prosent. Hele 80 prosent av feltene produserte i første halvår i år mindre enn i samme periode i fjor. Blant de relativt store produksjonsfeltene var det Heimdal som viste den

Olje- og gassproduksjon
Råolje (mill tonn) og naturgass (mrd. Sm³)
Ujusterte tall.

Kilde: Oljedirektoratet.

Olje- og gassproduksjon fra de største feltene i 1. halvår 1998.

Kilde: Oljedirektoratet.

Markedsutviklingen for varer fra olje- og gassektorenSesongjustert. Prosentvis endring fra foregående periode¹

	Mrd.kr ²	Volum					Priser				
		1997	1997	97.3	97.4	98.1	98.2	1997	97.3	97.4	98.1
Produksjon	161,0	0,9	-5,7	2,7	0,7	-1,7	2,4	8,4	-7,4	-15,9	-5,4
- olje	139,7	-0,4	-6,7	1,9	1,2	-2,2	-0,3	10,1	-8,2	-17,1	-7,2
- gass ³	21,3	10,8	1,4	7,5	-2,5	1,1	26,8	-2,4	-2,9	-8,3	4,4
Eksport	163,7	2,3	-7,4	3,7	-0,6	-1,4	2,1	9,0	-3,4	-17,6	-5,4
- olje	136,1	0,5	-9,2	3,3	-0,3	-2,2	-0,3	11,2	-3,9	-19,8	-7,6
Hjemmeleveranser ⁴	3,6	-38,6	-368,1	-65,5	213,1	-2,7	19,0	-167,0	-235,6	-138,5	7,0
Import ⁴	1,4	17,0	48,6	-21,9	88,5	-41,7	-10,0	6,4	5,9	-28,0	-0,8
Innenlandsk anvendelse ⁴	5,0	-23,8	..	-50,1	144,4	-19,3	5,2	-100,7	-137,8	-248,4	8,8
Lagerendring ^{4 5}	-2,6	121,3	26,9	-98,5	..	68,9	-3,3	11,4	-3,0	-21,4	-7,0
Innenlandsk etterspørsel ⁴	7,7	5,5	133,7	-76,5	201,0	-0,3	-3,3	-32,1	-143,6	-257,1	1,1

¹ Tilnærmet i basisverdi, dvs. regnet uten avgifter og handelsavanse.² Nivå tall i 1997 i løpende priser.³ Produksjon og eksport av gass er identiske størrelser i Nasjonalregnskapet.⁴ Disse størrelsene omfatter kun olje.⁵ Endring i lagerendring i prosent av innenlandsk anvendelse i foregående kvartal.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

største prosentvise nedgangen med om lag en halvering av produksjonen. På Ekofisk og Statfjord ble produksjonen redusert med henholdsvis 11,2 og 6,9 prosent, mens produksjonen på Sleipner Øst omtrent var uendret fra fjorårets nivå. Nedgangen i disse feltenes produksjon ble imidlertid mer enn oppveiet av økningen i produksjonen ved Troll Øst som er den største gassprodusenten på norsk sokkel, med nesten 40 prosent av den samlede gassproduksjonen. Troll Øst har i første halvår i år produsert hele 8,5 millioner Sm³ o.e. Sammenlignet med fjorårets produksjonsperiode er dette en økning på 43,6 prosent. Ifølge Olje- og energidepartementet har Troll Øst en produksjonskapasitet på 30 millioner Sm³ o.e., og det er ventet at produksjonen ved feltet vil øke ettersom det samlede norske naturgas-salget stiger.

Det er i dag sluttført forhandlinger som innebærer fremtidige leveranseforpliktelser fra norsk sokkel på 76 millioner Sm³ o.e. Oljedirektoratet mener at det er et potensial for at Norges totale gassalg på sikt kan nå 80 millioner Sm³ o.e. per år. Det antas at man da vil nærme seg balanse mellom tilgjengelige ressurser og de salgsforpliktelsene vi har og er i ferd med å påta oss med eksisterende utbyggingsplaner for felt og rørledninger. Hvor mye gass som er tilgjengelig for eksport avhenger blant annet av behovet for gassinjeksjon. Gassen injiseres i reservoarene for å øke trykket, slik at det kan utvinnes mer olje. Oljedirektoratet forventer en økning i anvendelse av gass til injeksjon fra 27 prosent av gassproduksjonen i 1996 til 35 prosent i år 2005. Dette innebærer et årlig injeksjonsvolum på om lag 40 millioner Sm³ o.e. Uten nye utbyggingsvedtak vil det økte behovet for gass til injeksjon på kort og mellomlang sikt dermed kunne gi føringer for nivået på eksporten.

Det norske Gassforhandlingsutvalget har inngått en avtale med Alliance Gas i Storbritannia om leveranser av 0,55 milliarder Sm³ norsk gass pr. år over en periode på 15 år. Denne gasskontrakten er den første som er inngått etter at

norske og britiske myndigheter ble enige om å fornye Frigg-traktaten i fjor. Enigheten innebærer bl.a. at gassrørledningen fra det snart tomme Frigg-feltet til St. Fergus kan brukes til fremtidig transport av gass fra norsk sokkel til Storbritannia og Irland. Den første gassen skal leveres i løpet av sommeren 1999. Ellers pågår det for tiden forhandlinger med Danmark, Polen, Ungarn, Spania og Irland om salg av norsk gass.

Det går mot en ny allokeringrunde for salg av gass på norsk sokkel, og Forsyningsutvalget (FU) vil i forkant av denne runden invitere operatører som ønsker å konkurrere om nye gassleveranser til kontinentet til å komme med søknader om tildeling av gassalgsvolumer. Hvor store volumer som skal allokeres vil Olje- og energidepartementet ta stilling til i løpet av høsten.

Investeringer

Anslag for 1998

Investeringene i 1998 i *utvinning av råolje og naturgass og rørtransport* anslås i Statistisk sentralbyrås investeringstelling utført i 3. kvartal 1998 til 76,8 milliarder kroner. Sammenlignet med tilsvarende anslag for 1997, innhentet i 3. kvartal i fjor, er dette en økning på 10,6 milliarder kroner. Dette skyldes hovedsakelig større investeringer til felt som er under utbygging eller i drift og høyere investeringer i landvirksomhet. Det ser dermed ut til at investeringene i 1998 vil bli betydelig høyere enn i 1997 da de påløpte investeringene ble registrert til rekordhøye 62,5 milliarder kroner.

Feltutbyggingsinvesteringene anslås til 40,3 milliarder kroner. Dette er 4,1 milliarder kroner høyere enn tilsvarende 1997-tall. Utbyggingen av Åsgard, Troll C, Jotun og Gullfakssatelitter fase 1 bidrar sterkest til det høye anslaget. For *felt i drift* anslås investeringene for 1998 til hele 13,5 milliarder kroner. Dette er 3,0 milliarder kroner høyere enn

Påløpte og anslåtte investeringskostnader i olje- og gassutvinning og rørtransport

Milliarder kroner, løpende priser

	1997 ¹	1997 ²	1998 ²	1998 ³	1999 ³
Utvinning av råolje og naturgass	54,3	57,5	51,3	67,6	56,6
Leting	8,3	9,7	8,9	9,0	8,8
Feltutbygging	35,3	36,2	30,6	40,3	28,4
Varer	21,7	23,4	21,7	24,5	18,6
Tjenester	8,4	8,1	4,0	7,9	3,9
Produksjonsboring	5,2	4,8	5,0	7,9	5,9
Felt i drift	9,2	10,5	10,5	13,5	16,0
Varer	1,1	1,0	0,8	3,2	4,7
Tjenester	1,2	1,6	1,1	1,5	2,8
Produksjonsboring	7,0	7,9	8,6	8,8	8,5
Landvirksomhet	1,5	1,1	1,2	4,8	3,4
Rørtransport	8,2	8,6	7,2	9,2	3,0
Petroleumssektoren totalt	62,5	66,2	58,5	76,8	59,6

¹ Endelige tall.² Anslag gitt i 3. kvartal 1997.³ Anslag gitt i 3. kvartal 1998.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

1997-anslaget fra 3. kvartal i fjor. Det høye anslaget skyldes blant annet at det planlegges økt boreaktivitet ved flere felt i siste halvår i år. Dersom situasjonen med lav oljepris og knapphet på borerigger vedvarer, kan disse investeringene bli skjøvet ut i tid, noe som kan medføre en nedjustering av anslaget i de påfølgende tellingene for 1997.

Investeringer i *leting* i 1998 anslås nå til 9,0 milliarder kroner. Dette er en svak oppjustering fra forrige telling. Med fortsatt lave oljepriser kan det tenkes at de påløpte leteknadene i siste halvår vil bli lavere enn de 5,1 milliardene som anslås i 3. kvartalstillingen.

Anslaget for 1998 for *landvirksomheten*, som omfatter terminaler, kontorer og baser på land, er 3,7 milliarder kroner høyere enn tilsvarende 1997-tall. Dette skyldes i første rekke utbyggingen av nye anlegg på Kårstø for behandling og eksport av gass fra Åsgardfeltet fra 1. oktober 2000. *Rørtransportinvesteringene* i 1998 anslås å bli 9,2 milliarder kroner. Dette er det høyeste anslaget gitt i 3. kvartal i investeringsåret. Utbyggingen av Troll oljerør II, Europipe II og Åsgard transportssystem er hovedforklaringen til de høye rørinvesteringene.

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 1998 ble det vedtatt at investeringer i petroleumssektoren skal forskyves med inntil ett år for funn som er under vurdering, som foreslått i Stortingsmelding nr. 46 1997-1998. Investeringssoppstart ved felt som godkjennes i 1998 vil forskyves ikke lenger enn til 1. juli 1999. Anslaget for investeringer i 1998, eksklusive leting, var i Stortingsmelding nr. 46 på 62 milliarder kroner når det er tatt hensyn til forskyvning av alle funn under vurdering. For 1998 ble det samlede anslaget for investeringer i SSBs telling utført i 3. kvartal oppjustert med 0,9 milliarder kroner, og investeringsanslaget eksklusive leting er nå på 67,8 milliarder kroner. Disse dataene ble innhentet i første halvdel av august i år. De påløpte kostnadene i 1. halvår i år, eksklusive leting, utgjør

Produksjon av olje, gass, NGL og kondensat i første halvår 1998

	Produksjon første halvår 1998		Endring fra første halvår 1996		Andel av henholdsvis olje- og gassproduksjon
	Tusen Sm ³ o.e.	Tusen Sm ³ o.e.	Prosent	Prosent	
Petroleum i alt	113 768	332	0,3		
Olje i alt	86 812	-1 303	-1,5		100,0
Herav:					
Oseberg	11 958	-1 637	-12,0		13,8
Gullfaks	9 925	-2 999	-2,3		11,4
Ekofisk	9 749	1 599	2,0		11,2
Statfjord	9 092	-875	-8,8		10,5
Troll Olje	6 459	-907	-12,3		7,4
Heidrun	6 387	-315	-4,7		7,4
Draugen	5 297	533	11,2		6,1
Gass i alt	21 456	871	4,2		100,0
Herav:					
Troll-området	8 486	2 576	43,6		39,6
Sleipner Øst	4 317	-8	-0,2		20,1
Ekofisk	3 262	-413	-11,2		15,2
Statfjord	1 236	-91	-6,9		5,8
Heimdal	739	-657	-47,0		3,4
NGL og kondensat i alt	5 500	100	1,9		

Kilde: Oljedirektoratet.

49 prosent av samlede anslåtte investeringer eksklusive leting i 1998. Det kan imidlertid tenkes at det kommer nedjusteringer av anslaget for siste halvår 1998 i investerings-tellingene i 4. kvartal i år og i 1. kvartal 1999 som følge av de lave oljeprisene.

Investeringsanslag for 1999

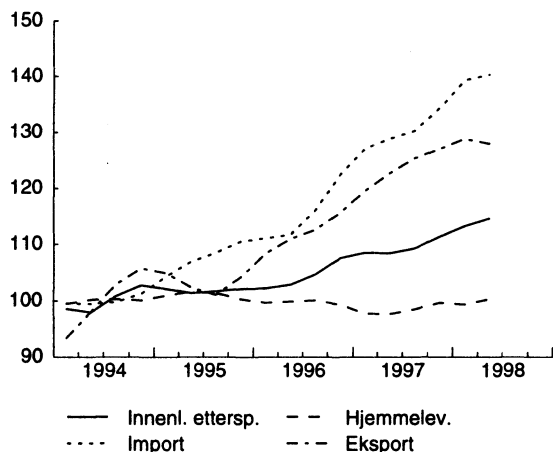
De samlede investeringene i olje- og gassvirksomheten anslås i 3. kvartalstillingen til 59,6 milliarder kroner. Dette er det høyeste andregangsanslaget som noen gang er registrert, og det nye 1999-anslaget ligger 1,1 milliarder kroner over det tilsvarende anslaget for 1998, innhentet i 3. kvartal 1997. Det er spesielt investeringer i feltutbygging og felt i drift som bidrar til det høye anslaget for neste år.

Anslaget for 1998 har imidlertid økt med hele 18,3 milliarder kroner etter at andregangsanslaget ble registrert. Oppjusteringene skyldes at flere nye, større felt- og rørutbygginger har blitt vedtatt. Det ventes ikke en tilsvarende utvikling for 1999-anslaget gjennom de neste tellingene, og investeringsnivået vil trolig bli lavere til neste år enn i 1998, men tallet tyder på at investeringsnivået kan bli høyt sammenlignet med tidligere år.

Leteinvesteringene i 1999 anslås til 8,8 milliarder kroner. Dette er 0,1 milliarder kroner lavere enn tilsvarende tall for 1998, og en nedjustering på 0,8 milliarder kroner fra første-gangsanslaget fra 2. kvartal i år. Det nye anslaget må fortsatt betraktes som svært usikkert fordi det bygger på foreløpige budsjettall som operatørene ennå ikke har lagt fram

Volumutviklingen for industriprodukter

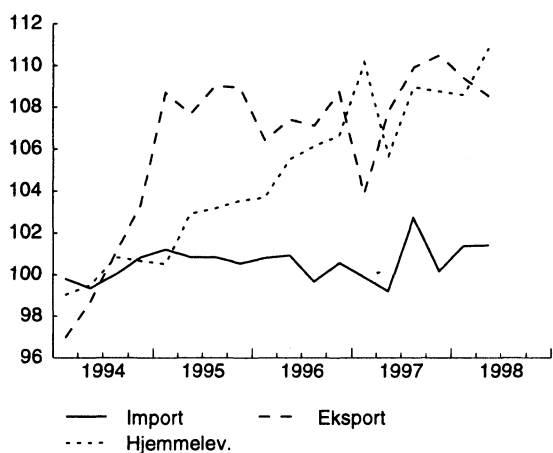
Sesongjustert og glattet. 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Prisutviklingen for industriprodukter

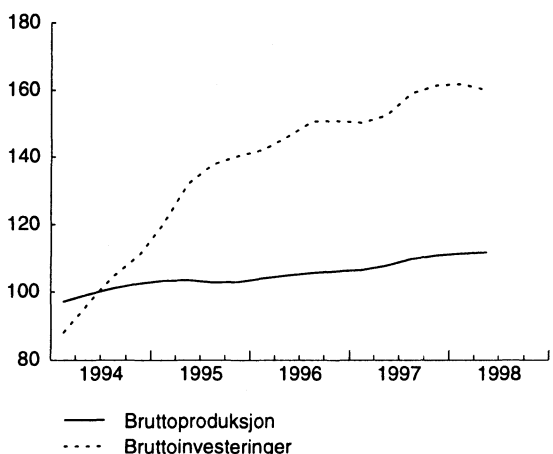
Sesongjustert. 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Produksjon og investering i industrien

Sesongjusterte og glattede volumindekser. 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

for lisenspartnerne. En vedvarende lav oljepris kan medføre at selskapene nedjusterer sine letebudsjetter for 1999 ytterligere i de neste tellingene.

Investeringer i *felt i drift* neste år anslås til hele 16,0 milliarder kroner, 5,5 milliarder kroner høyere enn tilsvarende 1998-tall. Økningen skyldes oppstarten av flere nye felt og planer om utstrakt boreaktivitet i 1999 ved flere felt. Dersom oljeprisene holder seg på et fortsatt lavt nivå gjennom siste halvår i år, kan det tenkes at også budsjettene for felt i drift i 1999 nedjusteres i de neste tellingene.

Feltutbyggingsinvesteringene for 1999 anslås til 28,4 milliarder kroner, som er 2,2 milliarder kroner lavere enn anslaget for 1998 fra 3. kvartal i fjor. 1998-anslaget har vist en sterk oppjustering etter dette, hovedsakelig som følge av nye utbyggingsvedtak. Det er ikke ventet at feltutbyggingsanslaget for 1999 vil vise en tilsvarende utvikling, selv om det nå er oppjustert med 7,2 milliarder kroner fra 2. kvartalstillingen. Oppjusteringen skyldes hovedsakelig at Snorre B og Gullfakssatelittene fase 2 nå er med i tellingen for første gang, men også økninger på andre vedtatte prosjekter bidrar til oppgangen. For *landvirksomheten* anslås investeringene i 1999 til 3,4 milliarder kroner, som er 2,2 milliarder kroner høyere enn tilsvarende tall for i år. Etter tellingen utført i 3. kvartal i fjor har imidlertid Åsgard motaksterminal på Kårstø blitt vedtatt utbygd og bidratt til en oppjustering av anslaget for landinvesteringene i 1998 på 3,5 milliarder kroner. Det ventes ikke at 1999-tallet vil gå opp like mye i de neste tellingene.

Anslaget for investeringer i *rørtransport* i 1999 er 4,2 milliarder kroner lavere enn tilsvarende tall for 1998. Nedgangen skyldes at flere utbygginger planlegges ferdigstilt i år og tidlig i 1999, blant annet Europipe II og Norfra.

Industri og bergverksdrift

Etter flere år med betydelig vekst, viser foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) frem til og med 2. kvartal i år klare tegn til utflating i industriproduksjonen. Som følge av oppgangen gjennom fjoråret lå likevel produksjonsnivået i første halvår i år nærmere 2,5 prosent over gjennomsnittet for fjoråret. Etter oppgang gjennom 1996 og 1997, har prisene på industriprodukter vist en fallende tendens i år. Ifølge Statistisk sentralbyrås konjunkturbarometer venter industriens ledere svakere etterspørsel, lavere priser på eksport og økte kostnader fremover. Statistisk sentralbyrås kvartalsvise investeringsstatistikk for 3. kvartal antyder likevel vekst i industriinvesteringene på årsbasis i år.

Produksjons- og markedsforhold

Fra 1. til 2. kvartal var den samlede industriproduksjon tilnærmet uendret. Imidlertid var det bare innen nærings- og nytelsesmidler og raffinering det var nedgang. Den betydelige sesongjusterte nedgangen i nærings- og nytelsesmidler må imidlertid tolkes varsomt. Mye av nedgangen kommer antakeligvis av utvidet og forbedret datainnsamling fra

Markedsutvikling for varer fra industri og bergverksdriftSesongjustert. Prosentvis endring fra foregående periode¹

	Mrd.kr ² 1997	Volum				Pris			
		3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Produksjon	408,7	1,5	-1,5	0,2	0,0	2,7	0,1	-0,6	1,1
Eksport	167,1	2,8	-0,7	7,0	-5,8	2,4	0,4	-0,9	-0,7
Hjemmeleveranser	241,6	0,5	3,1	-4,7	4,7	3,0	-0,2	-0,2	2,1
Import ³	244,5	1,1	2,9	4,9	-0,9	3,4	-2,0	1,0	0,8
Innenlandsk anvendelse	486,1	0,8	3,0	0,3	1,7	3,2	-1,1	0,3	1,5
Lagerendring	25,5	-0,5	1,8	0,0	-0,5				
Innenlandsk etterspørsel	460,6	1,4	1,3	0,3	2,3	4,0	-1,1	0,2	1,4

¹ Basisverdi, dvs.markedsverdi fratrukket avgifter og handelsavane.² Nivå tall i løpende priser.³ Inneholder reeksport.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Industri og bergverksdrift. Produksjon og faktoreterspørsel

Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående periode

	Mrd.kr ¹ 1997	Volum				Pris			
		3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Produksjon	401,1	1,4	1,4	0,1	0,1	2,2	0,2	-0,2	1,1
Vareinnsats	278,5	1,6	1,5	0,4	-0,2	3,4	-2,0	0,1	0,7
Bruttoprodukt	122,7	1,0	1,3	-0,6	0,9	-0,7	5,3	-0,7	1,7
Bruttoinvesteringer i alt	18,6	-10,8	11,5	-7,8	5,9	1,3	0,3	0,8	1,5
Bruttoinvesteringer i bygninger og anlegg	7,7	-15,2	16,8	-12,2	-1,9	0,5	1,7	1,1	0,6
Bruttoinvesteringer i maskiner og transportmidler	10,9	-7,5	8,2	-4,9	10,7	2,1	-1,0	0,8	2,5

¹ Nivå tall i løpende priser.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

1997 som har gitt ny informasjon om det faktiske sesongmønsteret. Også i 2. kvartal i fjor framkommer det betydelig nedgang. Nedgangen i raffineringssektoren kan føres tilbake til en ekstraordinær driftsstans i april. Ser en bort fra disse to næringene er økningen i øvrig industriproduksjon om lag 1,5 prosent fra 1. til 2. kvartal.

Ifølge de foreløpige nasjonalregnskapstallene har eksporten av industriprodukter vist et mindre stabilt forløp de siste kvartalene enn industriproduksjonen. For første halvår under ett lå imidlertid denne delen av eksporten 3,5 prosent over nivået i andre halvår i fjor.

Produksjonen av metaller gikk opp med 1,3 prosent i 2. kvartal etter at nivået holdt seg om lag uendret fra 4. til 1. kvartal, mens eksporten ble redusert med 1,4 prosent. I 1. kvartal økte eksporten med 1,6 prosent. Det er i første rekke produksjonen av jern og stål som har bidratt til dette forløpet. Produksjonen av aluminium har hatt en mye jevnere utvikling den siste tiden, med vekst på rundt 1 prosent pr. kvartal gjennom de siste 2 kvartalene.

Produksjonen av kjemiske råvarer er blant de næringene som har vist god vekst igjennom lengre tid. Veksten var 2,6 og 3,5 prosent i henholdsvis 1. og 2. kvartal. Produksjonen av kjemiske og mineralske produkter gikk også noe

opp i 2. kvartal, etter nedgang gjennom de foregående kvartalene.

Produksjonen i treforedling økte med 0,6 prosent i 2. kvartal i år, etter nedgang på 1,6 prosent i 1. kvartal. Oppgangen i 2. kvartal kan først og fremst tilskrives produksjon av papirmasse. Eksporten gikk ned med 4,3 prosent i 2. kvartal i år, etter en tilsvarende økning i 1. kvartal.

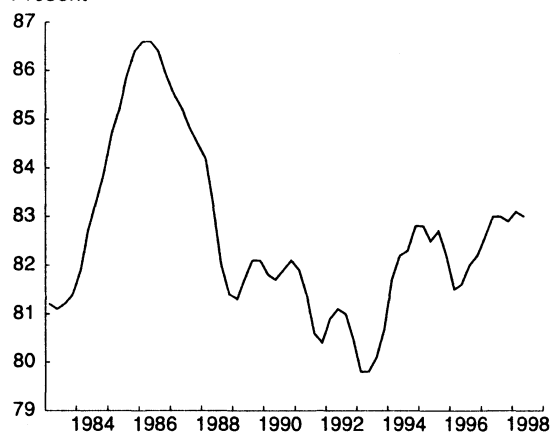
Prisene på industriprodukter økte i gjennomsnitt med 1,8 prosent fra 1996 til 1997. Etter en viss oppgang i 3. kvartal i fjor har imidlertid prisene i inneværende år vist klar nedgang. I 1. kvartal var prisnedgangen om lag lik for eksport og hjemmeleveranser, mens prisene på hjemmeleveransene falt mer enn eksportprisene i 2. kvartal.

Syssetningen

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall økte sysselsettingen i industri og bergverksdrift med 0,8 prosent fra 2. kvartal i fjor til 2. kvartal i år. I gjennomsnitt for første halvår var det 312 800 personer sysselsatt i industri og bergverksdrift. Veksten i sysselsettingen i 2. kvartal i år var sterkest innen bygging av skip og oljeplattformer og verkstedindustri, men også for kjemiske råvarer og kjemisk og mineralsk industri var det klar økning.

Industriens gjennomsnittlige kapasitetsutnyttning ved utgangen av kvartalet

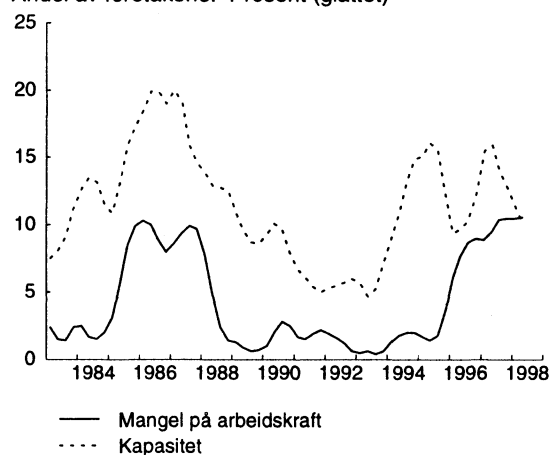
Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Faktorer som begrenser produksjonen for industrien i inneværende kvartal

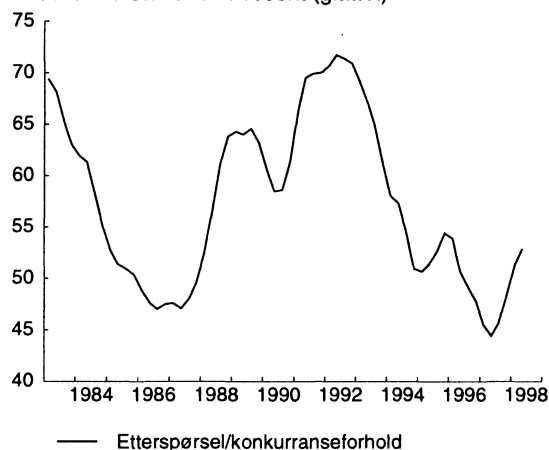
Andel av foretakene. Prosent (glattet)

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Faktorer som begrenser produksjonen for industrien i inneværende kvartal

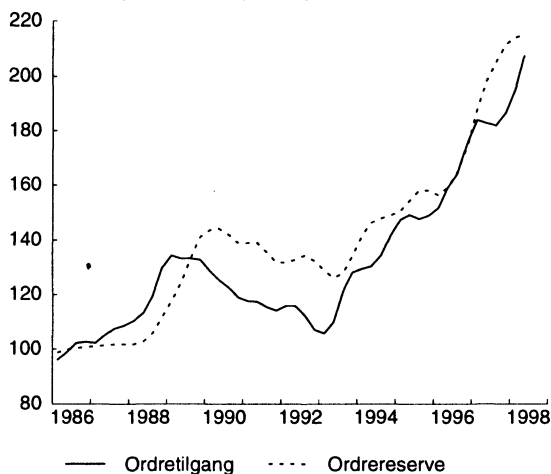
Andel av foretakene. Prosent (glattet)

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Ordretilgang og ordreservert i industri ialt

Verdiindeks. Trend. 1986=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Investeringene

Foreløpige nasjonalregnskapstall viser en vekst i industriinvesteringene på 5,9 prosent fra 1. til 2. kvartal i år. Veksten innen verkstedindustri, skipsbygging og treforedling ga det største bidraget til oppgang i investeringene, mens grafisk produksjon viste en nedgang på 18,7 prosent.

Ifølge SSBs kvartalsvise investeringsstatistikk for 3. kvartal ligger totalanslaget for industriinvesteringene i 1998 hele 15 prosent høyere i verdi enn tilsvarende anslag for 1997. Anslaget for 1998 har blitt betydelig oppjustert både i 2. og 3. kvartal, noe som ikke er vanlig selv om det var en tilsvarende utvikling også i 1997.

Anslaget for industriinvesteringene i 1999 fra investeringsstatistikken for 3. kvartal, ligger over 1 milliard kroner høyere enn tilsvarende anslag for 1998. Næringene som har størst nedgang er ikke-jernholdige metaller, kjemiske råvarer, og transportmiddelindustri. Maskinindustrien er eneste næring som viser økning av betydning.

Industriens fremtidvurderinger

Konjunkturbarometeret for 2. kvartal 1998 gir et inntrykk av hvordan norske industriledere vurderer utsiktene for virksomheten inn i 3. kvartal. Undersøkelsen bygger på foretakenes vurderinger pr. månedsskiftet juni-juli og fanger i liten grad opp virkninger av press mot den norske kronen og økte renter. Et hovedinntrykk er likevel at industrilederne er mindre optimistiske i vurderingen av utsiktene for 3. kvartal enn hva som har vært vanlig i de siste årene. Denne tendensen finnes i de fleste bransjer, men styrken i nedjusteringen av forventningene varierer en del. Noe svakere etterspørsel i 2. kvartal, lavere priser på eksport, økte kostnader i kjølvannet av lønnsoppgjøret og ventet svakere etterspørsel i 3. kvartal er noen forhold som vektlegges. Aktivitetsnivået er imidlertid fortsatt høyt.

For industrien sett under ett ble utviklingen i ordretilgangen i 2. kvartal klart svakere enn ventet, spesielt for bedrifter rettet mot eksportmarkedene. For de tradisjonelle eksportnæringene (treforedling, kjemiske råvarer og metaller)

har ordretilgangen i løpende verdier vist en fallende tendens i de siste kvartalene - preget av den internasjonale prisutviklingen. Den sterke nedgangen i 2. kvartal hadde kjemisk råvarer og metaller. Ordretilgangen fra hjemmemarkedet viser fortsatt vekst, men svakere enn i de siste kvartalene. Denne tendensen underbygges også av andelen av foretakene som oppga etterspørsels- og/eller konkurranseforhold som begrensende for produksjonen. I 2. kvartal rapporterte 53 prosent om slike begrensninger jevnført med 43 prosent i 4. kvartal i fjor. Antall arbeids måneder dekket av samlet ordrebeholdning var i 2. kvartal 3,6 – uendret fra foregående kvartal, men klart lavere enn nivået i 1997.

Industriens kapasitetsutnyttelse har i liten grad endret seg gjennom de siste kvartalene. For industrien sett under ett var utnyttingsgraden i 2. kvartal på 83 prosent. Utviklingen på etterspørselssiden har trolig bidratt til å dempe pressetendensene noe. I 2. kvartal meldte 10 prosent av foretakene om kapasitetsproblemer jevnført med en andel på 16 prosent i 2. kvartal i fjor. Andelen som melder om mangel på arbeidskraft har ligget stabilt rundt 10,5 prosent gjennom de siste fire kvartalene. Mangel på arbeidskraft synes å være mest omfattende i deler av verkstednæringen. Konjunkturbarometerets indikator på ressursknapphet falt i 2. kvartal ned til 42 etter å ha vært oppe i 44 i de to foregående kvartalene. Indikatoren hadde da vist ubrutt oppgang siden 1. kvartal i 1996.

Bygge- og anleggsvirksomhet

Sesongjusterte foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) antyder at bruttoproduksjonen i bygge- og anleggsvirksomheten flatet ut i 2. kvartal i år, etter å ha steget mellom 3 og 4 prosent i de to foregående kvartalene. Nedgang i igangsettingstallene for nye bygg gjennom 2. kvartal og frem til og med juli i år peker i retning av fortsatt svak utvikling i byggevirksomheten utover høsten.

Sesongjusterte kvartalstall viser at bygg- og anleggsvesteringene gikk ned med 1,7 prosent i 2. kvartal i år etter klar vekst gjennom de tre foregående kvartalene. Bygg- og anleggsvesteringene i offentlig forvaltning økte med vel 27 prosent i 1. kvartal i år og holdt seg nesten på samme høye nivå i 2. kvartal. Boliginvesteringene økte med 2,6 prosent i 1. kvartal for så å falle med 1,3 prosent i 2. kvartal. For det øvrige Fastlands-Norge sank investeringene med nesten 15 prosent fra 4. kvartal i fjor til i 1. kvartal i år og holdt seg på samme nivå i 2. kvartal i år.

Det kvartalsvise sysselsettingsregnskapet viser en oppgang i sysselsatte lønnsinntakere innenfor bygg og anlegg på 9,6 prosent fra 2. kvartal i fjor til 2. kvartal i år, om lag som kvartalet før. Ifølge SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU) var det rundt 140 000 sysselsatte i bygge- og anleggsvirksomhet i 2. kvartal i år, medregnet selvstendige næringsdrivende. Dette er vel 5 prosent mer enn på samme tid i fjor, men 2000 færre enn i 1. kvartal i år. Normalt er det en sesongmessig stigning i samlet sysselsetting i bygg og anlegg fra 1. til 2. kvartal. Med forbehold om at kvartalstallene på næringsnivå er svært usikre, viser utviklingen i sysselsettingstallene i AKU dermed den samme tendensen til utflating i 2. kvartal i år som produksjonstallene fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet.

Boliger

Ifølge den kvartalsvise produksjonsindeksen for bygge- og anleggsvirksomhet lå produksjonen av nye boliger i 1. kvartal i år 14 prosent over nivået ett år tidligere. Tilgangen på nye boligprosjekter steg kraftig i begynnelsen av året og ordreserven til bedriftene økte med 15 prosent i løpet av 1. kvartal i år. Tallet på igangsatte boliger har likevel pekt nedover utover våren og sommeren, etter å ha ligget på et høyt nivå ved årsskiftet. Innføringen av den nye plan og bygningsloven har forsinket saksbehandlingen i kommunene og kan være en medvirkende årsak til at det har blitt påbegynt færre boliger de siste månedene. Renteøkningen i august kan bidra til å forsterke denne utviklingen.

Bygge- og anleggsvirksomheten. Markedsutvikling og produksjon

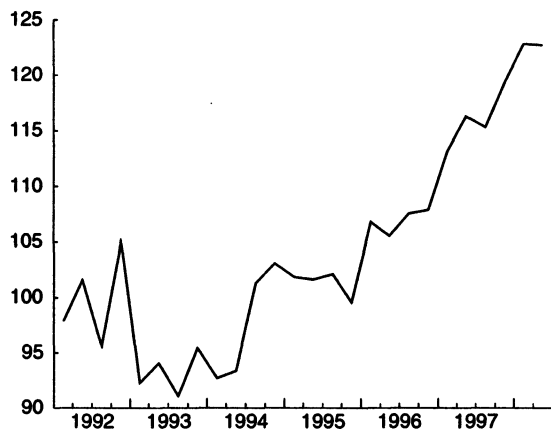
Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående periode

	Mrd.kr 1997	Volum					Pris				
		1997	97.3	97.4	98.1	98.2	1997	97.3	97.4	98.1	98.2
Bygge- og anleggsvesteringer totalt	98,0	10,4	2,9	0,8	0,9	-1,7	2,9	1,3	1,0	0,7	1,2
Boliger	30,2	9,0	0,3	0,3	2,6	-1,3	2,8	1,3	1,0	0,7	1,1
Offentlig forvaltning	24,4	7,3	-2,7	-3,0	27,3	-3,6	2,9	1,4	1,1	0,6	1,5
Kraftforsyning	1,3	-4,0	-2,5	-3,9	27,0	-0,9	3,0	1,4	1,8	-0,4	1,7
Fastlands-Norge ellers	42,1	14,0	8,3	3,4	-14,5	-0,5	3,0	1,3	1,0	0,8	1,1
Bruttoproduksjon	23,4	8,	0,3	3,7	3,3	-0,0	2,9	2,4	1,0	0,1	1,9
Vareinnsats	82,5	8,5	-0,0	3,7	3,4	0,0	1,7	1,3	-0,2	0,5	1,2
Bruttoprodukt	40,9	8,5	-0,8	3,5	2,9	-0,1	5,3	4,8	3,4	-0,7	3,1
Sysselsatte lønnsinntakere	95,7 ¹	10,1	9,5	10,2	9,1	9,6

¹ Tusen personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bruttoproduct i bygge- og anleggsvirksomhet
Sesongjustert. 1992=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

gen utover høsten. Foreløpige tall fra byggearealstatistikken viser at det i årets syv første måneder ble igangsatt vel 3 prosent færre boliger enn i samme periode i fjor, mens igangsatt boligareal falt med 6,4 prosent i samme periode.

Husbanken hadde ved utgangen av juli i år mottatt søknader om finansiering av 2 prosent flere boliger enn på samme tid i fjor. Av den totale lånerammen for oppføring av nye boliger er allerede 86 prosent benyttet. Dette betyr at Husbanken med stor sannsynlighet vil gå tom for midler mot slutten av året.

Yrkesbygg

Produksjonen av andre bygg enn boliger har steget betydelig de siste tre årene og lå i 1. kvartal i år vel 17 prosent over fjorårets nivå. Ordretilgangen på andre bygg enn boliger lå fortsatt på et høyt nivå i 1. kvartal. Ordreserverne til bedriftene var ved utgangen av 1. kvartal 6 prosent høyere enn ved årsskiftet. Den sterke veksten i påbegynt bruksareal til andre bygg enn boliger stoppet opp i fjor høst og foreløpige tall fra byggearealstatistikken viser nedgang i påbegynt bruksareal utover våren og sommeren i år. Fra januar til juli i år er det igangsatt nær 6 prosent mindre bruksareal enn i samme periode i fjor.

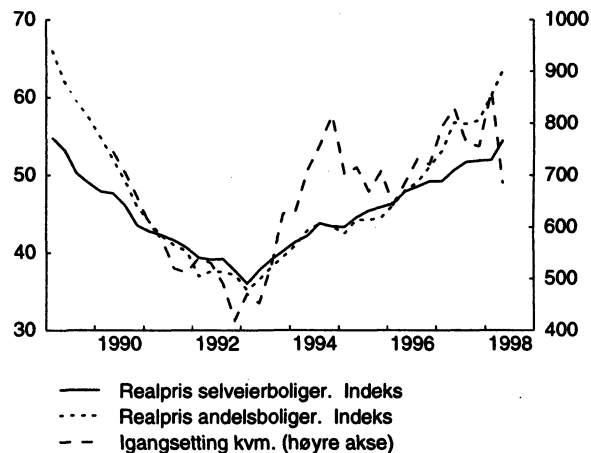
Rehabilitering

Rehabiliteringsvirksomheten har ifølge produksjonsindeksen steget med rundt 3 prosent i året fra 1995 til 1997. I 1. kvartal 1998 lå rehabiliteringsvirksomheten nær 5 prosent over nivået året før. Ordrestatistikken til SSB indikerer fortsatt moderat vekst i rehabiliteringsvirksomheten.

Anlegg

I 1. kvartal 1998 lå produksjonen i anleggsvirksomheten nesten 9 prosent over nivået på samme tid året før. Tilgangen på nye anleggsprosjekter økte kraftig både i 4. kvartal i fjor og i 1. kvartal i år. Bedriftenes ordreserver av an-

To bruktboligprisindikatorer (1991=100) og igangsettingen av nye boliger (sesongjustert)

Kilder: NEF/ECON, NBBL og Statistisk sentralbyrå.

leggsprosjekter var ved utgangen av 1. kvartal i år 23 prosent høyere enn ved årsskiftet. Anleggsvirksomheten på Kårstø har bidratt sterkt til denne veksten.

Pris og kostnadsutviklingen

Prisindeksen for brukte selveierboliger steg med 5,5 prosent fra 1. til 2. kvartal i år, til et nivå 10 prosent høyere enn på samme tid i fjor. I Oslo og Bærum gikk prisene opp med 17 prosent i denne perioden. I Akershus og storbyene Stavanger, Bergen og Trondheim har prisene økt nesten like mye, mens prisene i resten av landet har steget med vel 7 prosent siden 2. kvartal i fjor. Prisene på borettslagsboliger steg med 6 prosent fra 1. til 2. kvartal i år til et nivå 14,5 prosent over nivået på samme tid i fjor.

Prisene på nye eneboliger økte kraftig i 1997. Fra 1. kvartal i fjor til 1. kvartal i år steg prisene på nye eneboliger med nær 8 prosent mens tilsvarende økning for brukte eneboliger var under 7 prosent. I denne perioden steg gjennomsnittlig timefortjeneste for bygningsarbeidere med 5,6 prosent. Blant fagarbeiderne hadde tømrere og snekkere en lønnsvekst på hele 7 prosent. Materialkostnadene økte i samme periode med mellom 2 og 3 prosent. Dette indikerer at utbyggerne har økt sine fortjenestemarginer.

Dagens Næringslivs eiendomsindeks for kontorlokaler viser betydelig leieprisøkning i 1. halvår i år. For Oslo-området ligger leieprisene i juni i år gjennomsnittlig 21 prosent over nivået i juni i fjor. I Kristiansand, Stavanger, Bergen, og Trondheim har leieprisene også økt vesentlig, mens Tromsø har hatt en nedgang i leieprisene siden juni i fjor.

Elektrisitetsforsyning

Produksjonen av elektrisitet i de syv første månedene i år var 65,5 TWh. Dette er omtrent 8 prosent over nivået i samme periode i fjor, men 1 prosent lavere enn i perioden januar - juli 1996. Oppgangen i produksjonen fra 1997 til

Kraftbalansen januar-juli. TWh

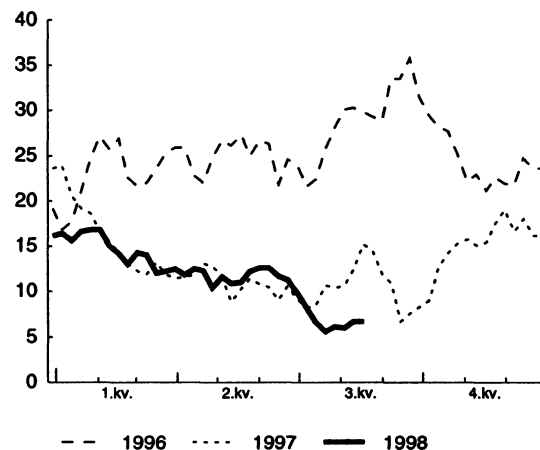
	1996	1997	1998
Kraftproduksjon	66,1	60,8	65,5
+ Import	5,9	7,2	5,3
- Eksport	3,6	1,6	1,3
- Pumpekraft	0,3	1,2	0,7
- Nett-tap	5,3	5,0	5,2
Netto innenlandsk forbruk	62,8	60,2	63,5
- Tilfeldig kraft, el-kjeler	2,3	2,5	2,7
- Kraftintensiv industri	16,7	16,6	17,9
= Alminnelig forsyning (temperaturkorrigert)	43,8 (42,9)	41,1 (42,4)	42,9 (43,8)

Kilde: Norges vassdrags- og energiverk.

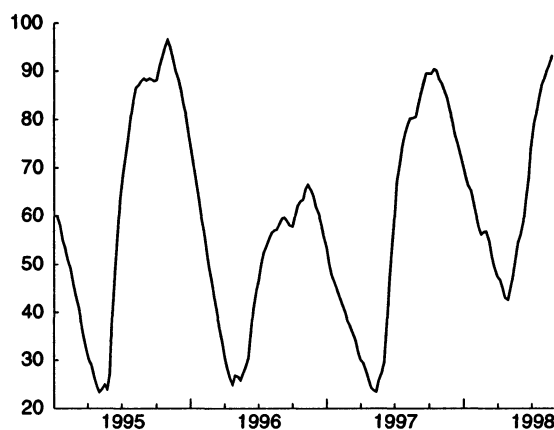
1998 må sees i sammenheng med at fyllingsgraden i vannmagasinene var langt lavere enn normalt første halvår i fjor, noe som bidro til lav produksjon i perioden. I år har derimot fyllingsgraden steget til et relativt høyt nivå som følge av mye nedbør og godt tilsig fra snøsmelting til magasinene. Forbruket har hittil i år ligget rundt 6 prosent over nivået i samme periode i fjor. Det er særlig i 1. kvartal i år at produksjonen lå høyt. I perioden april-juli var produksjonen på omtrent samme nivå som i fjor eller lavere, selv om fyllingsgraden siden mars i år har ligget mellom 4 og 15 prosentenheter over det normale. I slutten av juli var fyllingsgraden 87,2 prosent, noe som er 13 prosentenheter over median fyllingsgrad for 10-årsperioden 1982-1991.

Til tross for mye nedbør og høy magasinifylling, var det en nettoimport av kraft på 4 TWh i perioden januar til juli i år. Dette er 29 prosent mindre enn i samme tidsrom i fjor, men 75 prosent mer enn nettoimporten i 1996. Siden 1996 har Norge vært nettoimportør av kraft. Til sammenligning var Norge nettoeksportør av kraft i perioden 1960-1995, med unntak av tre år. Årsaker til at vi også har hatt nettoimport i år, er høyt forbruk samtidig som spotprisene har vært lave i det nordiske kraftmarkedet. Lave priser kan ha bidratt til at energiverkene holder igjen produksjonen i håp om høyere spotpriser til høsten, og for å hindre ytterligere prisfall. I juli var gjennomsnittlig spotpris nede i 6,9 øre/kWh, eksklusive avgifter og nettleie, mens gjennomsnittet de syv første månedene i år var 12,5 øre/kWh. I perioden januar-juli i fjor var prisen 13,6 øre/kWh mens den var 23,9 øre/kWh i 1996. I tillegg til høy fyllingsgrad i magasinene, har trolig avgjørelsen om at det svenske kjernekraftverket Barsebäck 1 likevel ikke skulle stenges fra 1. juli, bidratt til å holde spotprisene nede.

Netto innenlands forbruk (produksjon og nettoimport fratrukket pumpekraft og overføringstap) har i perioden januar-juli i år vært 63,5 TWh, 5,6 prosent mer enn i samme tidsrom i fjor. Forbruket økte særlig mye innen kraftintensiv industri, noe som har sammenheng med produksjonsutviklingen i denne delen av industrien. Det har også vært en betydelig oppgang i forbruket innen alminnelig forsyning, det vil si husholdninger og annet næringsliv. Her var forbruket 42,9 TWh, en økning på 4,4 prosent fra nivået året før. Økningen skyldes til dels at det har vært kjølige-

Spotmarkedspris på elektrisk kraft
Gjennomsnittlig ukepris

Kilde: Statnett Marked AS.

Vannmagasinenes fyllingsgrad, uketall
Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

re i år enn i fjor, selv om det også i år har vært noe varmere enn normalt. Korrigert for temperaturforskjellen steg forbruket innen alminnelig forsyning med 3,3 prosent fra året før, og kom opp i 43,8 TWh. I tillegg har strømprisen vært lavere i år enn i de første månedene i fjor. I januar i år var kraftprisen for husholdningene ekskl. nettleie, 30,6 øre/kWh (se tabell), 18 prosent under nivået i samme periode i fjor.

Fra og med 1998 er det mulig å skifte kraftleverandør hver uke, mens man tidligere kun hadde mulighet til å skifte en gang i kvartalet. Dette kan ha medvirket til større konkurranse i kraftmarkedet, og reduserte kraftpriser. Prisene på elektrisitet til husholdninger var i august 24,8 øre/kWh, en nedgang på om lag 19 prosent fra januar. Prisnedgangen har trolig også sammenheng med den høye fyllingsgraden i vannmagasinene og lave spotpriser. I 1. kvartal i år skiftet over 21000 husholdninger leverandør, nærmere 60 prosent flere enn i 4. kvartal i fjor. Andelen som har en annen kraftleverandør enn den lokale er imidlertid fortsatt lav. I april

hadde totalt 53500 husholdninger en annen leverandør enn den dominerende i nettet, en andel på om lag 2,7 prosent.

Salg av lett fyringsolje og fyringsparafin utgjorde de syv første månedene i år 534 mill. liter, en nedgang på rundt 13 prosent fra samme periode året før. Innenlands salg av tungolje var rundt 220 mill. liter i denne perioden, og ble redusert med knapt 1 prosent fra i fjor. Det var også en nedgang i bruk av tungdestillat. Bruk av uprioritert kraft steg med vel 10 prosent i perioden januar - juli til samme tidsrom i år, og utgjorde 2,7 TWh. Dette viser at det har vært en overgang fra bruk av olje til bruk av elektrisitet i kjelemarkedet, noe som trolig har sammenheng med prisutviklingen på disse energibærerne. Listeprisen på lett fyringsolje inklusive alle avgifter, var i juli 3,4 kr/liter, en nedgang på 8 prosent fra samme tidspunkt i fjor. Målt som nyttiggjort energi var prisen omtrent 49 øre/kWh. Listeprisen på fyringsparafin var 58 øre/kWh i juli, og omtrent uendret fra samme tidspunkt i fjor. En kan regne med en rabatt på rundt 25 øre/liter eller 2-3 øre/kWh, slik at den reelle prisen blir noe lavere. Ved kjøp av betydelige mengder kan en regne med enda større rabatter. Prisen på tungolje er ikke tilgjengelig, da oljeselskapene vanligvis gir store, individuelle rabatter på tungolje, men den er sannsynligvis lavere enn prisen på lett fyringsolje. Spotprisen i juli uten mva, var 6,9 øre/kWh og 22 prosent lavere enn i samme måned i fjor. Bruk av uprioritert kraft er fritatt for elavgift hvis man har oljefyrte reservekjeler, men det betales nettleie og mva. Nettleien ligger i intervallet 4-15 øre/kWh (uten mva.), avhengig av energiverket, kundetypen, størrelsen på forbruket og om utkobling kan skje på 1 eller 24 timers varsel. Den totale spotprisen i juli kan dermed ha ligget mellom 14 og 27 øre/kWh.

Fra rundt midten av juni i år ble Finland integrert i den tidligere norsk-svenske elbørsen, Nord Pool. Sannsynligvis blir også Danmark med til neste år. Elbørsen er inndelt i to hovedmarkeder, Elspot og Eltermin. I tillegg kommer regulermarkedet som er et produsentmarked, der formålet er å sikre at det til enhver tid er balanse mellom produksjon og etterspørsel. Eltermin er et finansielt marked for prissetting og risikostyring gjennom kjøp eller salg av kraft (futures- og forwardskontrakter), mens fysisk handel over Nord Pool foregår på Elspot og regulermarkedet. Det har vært en kraftig oppgang i omsetningen på både Eltermin og Elspot

i år sammenlignet med i fjor. På Eltermin var omsetningen i perioden januar til midten av august 43 TWh, noe som er en oppgang på 44 prosent fra samme periode i fjor. Dette kan ha sammenheng med at gebyrene på Eltermin er redusert. På Elspot var omsetningen 33 TWh i denne perioden, en økning på rundt 20 prosent fra året før. Finlands inntreden på elbørsen har trolig også bidratt til den økte omsetningen.

Tjenesteytende næringer

For de tjenesteytende næringer unntatt offentlig forvaltning, utenriks sjøfart og rørtransport viser de foreløpige sesongjusterte tallene en økning i bruttoproduktet på 2,2 prosent fra 1. til 2. kvartal 1998. Veksten var sterkest for næringene forretningsmessig tjenesteyting, innenriks sjøfart og reparasjoner av kjøretøyer o.l. Streiken innen transportsektoren hadde en viss betydning for utviklingen i 2. kvartal. For lufttransporten viser foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet en nedgang i produksjonen målt i faste priser på 10,8 prosent i forhold til samme periode i fjor. For annen landtransport viser tallene nullvekst.

Foreløpige tall fra det kvartalsvise arbeidskraftregnskapet viser en økning i antall sysselsatte lønnstakere innen tjenesteyting på 3,6 prosent fra 2. kvartal ifjor til 2. kvartal i år. Utviklingen de siste fire kvartalene indikerer noe utflating av sysselsettingsveksten for tjenesteyting. For enkelt næringer er det imidlertid relativt store forskjeller. Fortsatt er sysselsettingsveksten kraftig innen forretningsmessig tjenesteyting. Sysselsettingsveksten innen reparasjoner av kjøretøy osv. må sees i sammenheng med krav om EØS-kontroller av bilparken.

De foreløpige sesongjusterte tallene for bruttoinvesteringene indikerer lav vekst i forhold til 1. kvartal. Jernbane- og sporveisinvesteringene har gått noe opp som følge av investeringene i forbindelse med Gardermobanen. Nivået er likevel klart lavere enn samme kvartal i fjor. Lufttransport, post- og telekommunikasjoner og hotell og restaurant hadde også en økning i bruttoinvesteringene fra 1. til 2. kvartal i år. For de øvrige tjenesteytende næringer gikk bruttoinvesteringene noe ned, mest for innenriks sjøfart.

Priser på elektrisk kraft til husholdninger. Landsgjennomsnitt. Øre/kWh¹

Tidspunkt	1996		1997		1998		
	Jan.	Jan.	Juni	Okt.	Jan.	Juni	Aug.
Kraftpris ²	28,4	37,3	32,5	29,9	30,6	26,2	24,8
Nettleie ³	20,5	21,5	21,5	21,5	22,3	22,3	22,3
Totalpris	48,9	58,8	54,0	51,4	52,9	48,5	47,1

¹ Gjelder et forbruk på rundt 20 000 kWh i året.

² Inkludert mva. og forbrukeravgift på elektrisitet.

³ Inkludert mva.

Kilder: NVE og Konkurransetilsynet.

Offentlig forvaltning

Ifølge foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet økte offentlig konsum med 3,2 prosent i volum fra første halvår i fjor til første halvår i år. Både statlig og kommunalt konsum gikk opp. Det kollektive konsumet i stats- og kommuneforvaltningen viste en volumvekst på 2,1 prosent fra første halvår i fjor til første halvår i år, mens det individuelle konsumet økte med 3,6 prosent i samme periode. I revidert nasjonalbudsjett for 1998 er volumveksten i det offentlige konsumet anslått til 2,0 prosent fra 1997 til 1998.

Målt i faste priser gikk de offentlige bruttoinvesteringene i fast realkapital opp med 12,0 prosent fra første halvår i fjor til første halvår i år. Investeringene i statsforvaltningen økte med 33,1 prosent, mens investeringene i kommuneforvaltningen ble redusert med 1,5 prosent.

Statsforvaltningen

Målt i faste priser lå det statlige konsumet i første halvår i år 2,7 prosent over nivået i samme periode i fjor. Forsvarskonsumet steg med 0,3 prosent, mens det kollektive konsumet utenom forsvarskonsumet økte med 4,7 prosent. Det individuelle konsumet viste en volumvekst på 2,4 prosent.

Statens bruttoinvesteringer i fast realkapital, målt i faste priser, økte med 4,4 prosent i 1996, mens bruttoinvesteringene i 1997 ble redusert med 0,3 prosent. Foreløpige anslag tyder på at investeringene i første halvår 1998 utgjorde om lag 9,2 milliarder kroner, mens investeringene i første halvår 1997 utgjorde om lag 6,6 milliarder kroner. Målt i faste priser lå investeringene i første halvår 1998 33,1 prosent høyere enn i første halvår i 1997. Investeringene knyttet til annen statlig tjenesteyting økte fra om lag 3,8 milliarder kroner i første halvår 1997 til om lag 6,7 milliarder kroner i første halvår i 1998, noe som skyldes sterk økning i investeringene i Statens veivesen. I første halvår 1998 holdt investeringene i forsvaret seg i overkant av nivået i samme periode i fjor. Forvaltningsområdet helse- og om-

Kollektivt og individuelt konsum

Konsum i offentlig forvaltning kan deles inn i kollektivt og individuelt konsum. Individuelt konsum består av tjenester som ytes til hver enkelt bruker, eventuelt til mindre brukergrupper, og som prinsipielt kan utføres av private produsenter mot betaling. Således inngår individuelt konsum i offentlig forvaltning som del av personlig konsum i husholdningene. Eksempler på dette er tjenester fra utdanning, helse, omsorg og kultur. Det kollektive konsumet omfatter konsum i offentlig forvaltning som ikke kan knyttes til enkeltindivider, dvs. at alle innbyggerne konsumerer disse tjenestene direkte eller indirekte. Eksempler på slike tjenester er politi og rettsvesen, forsvar og administrasjon.

sorg hadde i hele perioden fra 1994 til 1997 sterk vekst i investeringene, mens investeringene i første halvår i år lå 52,5 prosent under nivået i samme periode i fjor. Årsaken til den kraftige investeringsreduksjonen er nedtrapping av investeringene knyttet til bygging av nytt Rikshospital. Målt i faste priser, ble investeringene i undervisningssektoren redusert med 23,8 prosent i første halvår i år sammenliknet med første halvår i fjor. Dette skyldes reduksjon i investeringene knyttet til den statlige universitets- og høyskolesektoren.

Kommuneforvaltningen

Foreløpige anslag tyder på at det kommunale konsumet gikk opp 3,5 prosent i volum fra første halvår i fjor til første halvår i år. Det kollektive konsumet økte med 0,4 prosent, mens det individuelle konsumet økte med 4,0 prosent i volum. Produktinnsatsen i kommuneforvaltningen, målt i faste priser, gikk opp med 2,4 prosent i første halvår i år i forhold til samme periode i fjor. Produktinnsatsen knyttet til helse- og omsorgstjenester og undervisningstjenester økte med henholdsvis 6,1 prosent og 7,8 prosent, mens produktinnsatsen knyttet til annen kommunal tjenesteyting ble redusert med 2,1 prosent.

Offentlig forvaltning. Produksjon, konsum og bruttoinvestering

Prosentvis endring fra samme periode året før

	1997		Første halvår 1998					
	Stat Mrd.kr	Kommuner Mrd.kr	Stat		Kommuner		Offentlig	
			Volum	Pris	Volum	Pris	Volum	Pris
Bruttoproduksjon	85,2	156,4	1,4	3,9	2,9	3,7	2,4	3,8
Produktinnsats	36,7	38,1	0,8	3,5	2,4	2,7	1,6	3,1
Bruttoprodukt	48,6	118,2	1,8	4,0	3,1	4,0	2,7	4,0
Konsum	86,6	132,2	2,7	4,0	3,5	3,8	3,2	3,9
Kollektivt	55,4	24,9	2,8	3,9	0,4	3,8	2,1	3,9
Individuelt	31,2	107,3	2,4	4,1	4,0	3,9	3,8	4,1
Bruttoinvestering	15,1	20,9	33,1	4,4	-1,5	3,7	12,0	4,1

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

De kommunale bruttoinvesteringene i fast realkapital gikk ned med 1,5 prosent i volum fra første halvår i fjor til første halvår i år. Investeringsnedgangen var sterk innenfor undervisningssektoren. Dette kan i stor grad tilskrives det høye investeringsnivået i første halvår i fjor i forbindelse med forberedelser til obligatorisk skolestart for 6-åringene. Utenom undervisningssektoren lå investeringsvolumet i kommuneforvaltningen 7,2 prosent høyere første halvår i år enn i første halvår i fjor.

Arbeidsmarkedet

Sesongjusterte tall fra Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelse (AKU) viser tegn til utflating i veksten i sysselsetting og nedgangen i arbeidsledigheten i 2. kvartal i år. Som gjennomsnitt over kvartalet var tallet på sysselsatte personer likevel 2,6 prosent høyere enn i samme kvartal i fjor. Også arbeidsstyrken endret seg lite fra 1. til 2. kvartal i år, men ligger som andel av befolkningen i yrkesaktiv alder på et historisk høyt nivå. Mens AKU-ledigheten (sesongjustert) har endret seg lite gjennom 1. og 2. kvartal i år, har den registrerte ledigheten (sesongjustert) vist nedgang frem til og med august i år. Fallet i antall registrerte ledige hittil i 3. kvartal er imidlertid mindre enn det var i 1. og 2. kvartal.

Sysselsetting etter næring

Foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet viser en vekst i samlet sysselsetting på 2,9 og 2,6 prosent i henholdsvis 1. og 2. kvartal 1998 sammenlignet med tilsvarende kvartaler i 1997. For lønnstakere er veksten beregnet til 2,8 prosent i 1. kvartal og 2,6 prosent i 2. kvartal. Den sterkeste oppgangen har vært innen bygge- og anleggsvirksomhet. Dessuten har både varehandel, annen tjenesteyting og vareproduksjon utenom industri og bergverksdrift hatt en vekst de siste fire kvartaler godt over gjennomsnittet. Det har også vært sysselsettingsvekst i offentlig forvaltning, men økningen har vært noe mindre enn i resten av økonomien. Veksten i sysselsettingen i industri og bergverksdrift var noe svakere i 2. kvartal enn i 1. kvartal, henholdsvis 0,8 og 1,9 prosent.

Arbeidsstyrken

Ifølge AKU var det i 2. kvartal i år i alt 2 335 000 personer i arbeidsstyrken, 37 000 (1,6 prosent) flere enn i samme kvartal i fjor. Yrkesprosenten, dvs. andelen av befolkningen som var i arbeidsstyrken, økte i samme tidsrom fra 72,9 til 73,7 prosent. Kvinners yrkesprosent gikk opp fra 67,7 til 68,8 prosent, mens yrkesprosenten for menn steg fra 78,0 til 78,5. Korrigert for brudd i tidsserien var yrkesdeltakelsen for menn dermed oppe på om lag samme høye nivå som i 1987 og 1988, mens den for kvinner var om lag 4,5 prosentpoeng høyere enn i 2. kvartal 1988. Ettersom eldre aldersgrupper uten lengre utdanning går ut av yrkesaktiv alder og erstattes av yngre aldersgrupper med utdanning, kan yrkesdeltakelsen blant kvinner forventes å øke ytterligere fra dagens rekordhøye nivå.

Veksten i yrkesdeltakelsen har det siste året vært særlig sterk blant personer under 30 år. For aldersgruppen 16-29 år gikk yrkesprosenten opp fra 72,2 til 74,2 prosent fra 2. kvartal 1997 til samme kvartal i år. Yrkesdeltakelsen for denne gruppen, som korrigert for brudd i tidsserien er høyere enn det tidligere toppnivået fra 2. kvartal 1988, var dermed på et historisk høyt nivå. Imidlertid er andelen sysselsatte på deltid blant ungdom klart høyere nå enn dengang. Tallene viser at det er langt flere ungdom som oppgir utdanning som hovedaktivitet i første halvår i år enn hva tilfellet var i samme periode i 1988.

Sysselsatte lønnstakere etter næring og sysselsatte personer i alt

Sysselsatte i 1000 personer, og vekstrater i prosent fra samme periode året før

	Nivå 1997	Vekstrater						
		1997	97.1	97.2	97.3	97.4	98.1	98.2
Sysselsatte lønnstakere i alt	2 036,0	3,3	3,9	3,6	3,0	2,8	2,8	2,6
Olje og utenriks sjøfart	62,6	1,0	1,7	0,5	1,4	0,2	1,4	1,2
Fastlands-Norge	1 973,3	3,4	4,0	3,7	3,1	2,9	2,9	2,6
Industri og bergverksdrift	310,3	2,8	3,9	3,3	2,5	1,5	1,9	0,8
Annen vareproduksjon	143,7	6,2	7,4	5,8	5,6	6,0	4,6	5,7
Primærnæringer	28,2	-1,3	0,9	-1,9	-2,0	-2,3	-4,4	0,4
Elektrisitetsforsyning	19,8	-0,0	1,7	0,1	-0,8	-0,9	-4,2	-5,0
Bygge- og anleggsvirksomhet	95,7	10,1	11,0	9,8	9,5	10,2	9,4	9,6
Tjenesteyting, ekskl. off. forvaltning	838,3	4,3	5,5	4,7	3,4	3,5	3,6	3,5
Varehandel	301,6	5,9	7,3	6,3	4,1	5,9	4,4	4,2
Samferdsel	134,8	1,3	3,3	2,1	-0,1	-0,2	-0,3	-0,3
Annen tjenesteyting	402,0	4,1	5,0	4,5	4,2	2,9	4,2	4,3
Offentlig forvaltning	681,0	2,1	1,6	2,1	2,4	2,2	2,0	1,7
Statlig forvaltning	152,5	0,2	0,2	0,2	0,0	0,5	0,6	0,1
Kommunal forvaltning	528,5	2,6	2,0	2,6	3,1	2,7	2,5	2,2
Sysselsatte lønnstakere og selvstendige	2 220,3	2,9	2,8	3,1	2,8	2,8	2,9	2,6

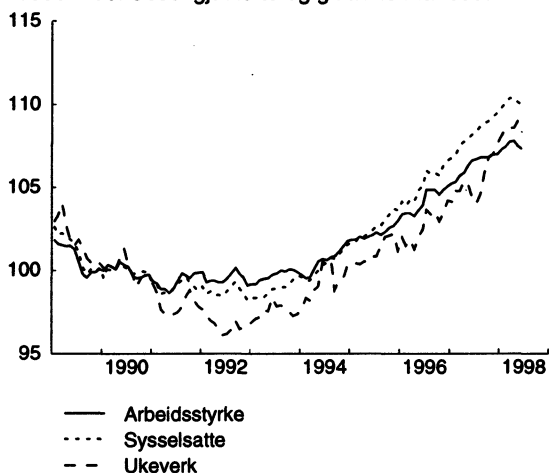
Kilde: Nasjonalregnskapet, Statistisk sentralbyrå.

Befolkning i yrkesaktiv alder 1000 personer/ukeverk

	Endring fra samme kvartal året før		
	Nivå 1998.2	1997.2	1998.2
16-74 år i alt	3167	7	13
25-54 år	1929	19	16
Arbeidsstyrken	2335	55	37
Arbeidsledige (AKU)	85	-9	-20
Sysselsatte	2249	64	56
Utførte ukeverk i gjennomsnitt over kvartalet ¹	1827	54	67

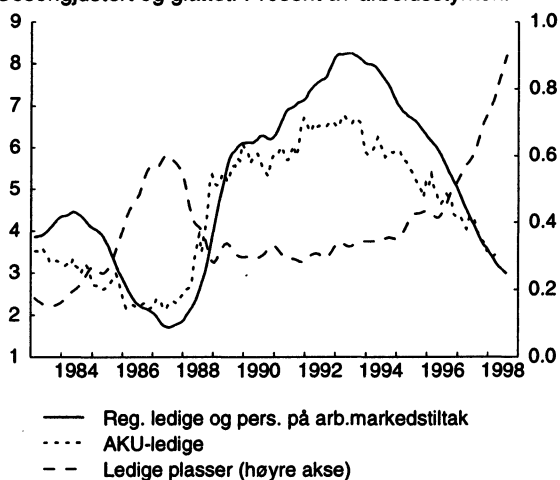
¹ à 37,5 timer/uke. Korrigerte endringstall begge år.
Kilde: AKU for 2.kvartal 1998, Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsstyrke, sysselsetting og ukeverk 1990=100. Sesongjusterte og glattede månedstall.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsledige og beholdning av ledige plasser Sesongjustert og glattet. Prosent av arbeidsstyrken.

Kilde: Arbeidsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Ledigheten

Ifølge AKU var det i 2. kvartal 1998 i alt 85 000 arbeidsledige, 20 000 færre enn i samme kvartal i fjor. Målt som andel av arbeidsstyrken fordelt på kjønn gikk ledigheten ned fra 4,9 til 3,8 prosent for kvinner, mens den for menn falt fra 4,3 til 3,6 prosent.

Ved utgangen av august var det registrert 59 100 helt ledige ved arbeidskontorene, 19 600 færre enn på samme tidspunkt året før.

I 2. kvartal 1998 var det ifølge AKU i gjennomsnitt 17 000 arbeidsledige som hadde vært ledige i et halvt år eller mer, som regnes som grensen for langtidsledighet. Sammenlignet med 2. kvartal 1997 er dette en nedgang på 7 000 personer. Andelen langtidsledige er dermed redusert fra 24 til 21 prosent siste år. Ledighetens gjennomsnittlige varighet er i samme periode redusert fra om lag 21 uker til om lag 18 uker.

Økt tilgang på ledige stillinger og færre permitterte illustrerer også at det er vekst i arbeidskraftetterspørselen. Ved utgangen av august i år var det 2 100 helt permitterte personer ifølge Arbeidsdirektoratet. Samtidig var 3 000 personer berørt av innskrenket arbeidstid. For gruppen helt permitterte er dette en nedgang på 800 personer i forhold til samme tidspunkt i fjor. Beholdningen av ledige stillinger var ved utgangen av august 20 300. Dette var en økning på 6 600 fra året før.

Målt ved summen av registrerte arbeidsledige og personer på tiltak var ledigheten 3,1 prosent i 2. kvartal 1998. Finnmark hadde høyest ledighet med 6,1 prosent, mens Akershus og Sogn og Fjordane hadde lavest ledighet med henholdsvis 1,8 og 1,9 prosent. For de øvrige fylkene varierte ledigheten målt på denne måten fra 2,5 til 4,0 prosent.

Som en illustrasjon på den regionale ubalansen i arbeidsmarkedet har vi sett på beholdningen av ledige stillinger som andel av summen av registrerte ledige og personer på tiltak. I gjennomsnitt for hele landet var denne andelen 7,9 prosent i 2. kvartal 1996, 16,2 prosent i 2. kvartal 1997 og 29,4 prosent i 2. kvartal i år. Den meget sterke økningen i andelen ledige stillinger de siste to årene har vist store regionale variasjoner. Forskjellen mellom fylket med lavest og høyest andel ledige stillinger økte fra 12 prosentpoeng i 2. kvartal 1996 til 42 prosentpoeng i 2. kvartal i år. Det er i hovedsak de samme fylkene som har ligget øverst og nederst i andelen ledige stillinger alle tre årene. Møre og Romsdal og Sogn- og Fjordane hadde høyest andel ledige stillinger i 2. kvartal i år (56 og 55 prosent), mens Finnmark, Hedmark, Østfold og Nord-Trøndelag var fylkene med lavest andel ledige stillinger (14 og 16 prosent).

Arbeidstid

Økt etterspørsel etter arbeidskraft resulterer normalt både i vekst i sysselsettingen og i en oppgang i arbeidstiden for de som allerede er sysselsatte. Justert for effekten av plasseringen av påskeferien, kan veksten i utførte ukeverk

Ulike ledighetsmål

Arbeidsledigheten ifølge AKU lå i 2. kvartal i år om lag 31 000 over Arbeidsdirektoratets tall for registrerte arbeidsledige, som viste et gjennomsnitt på 54 000 i de tre månedene. AKUs tall inkluderer også arbeidsledige som ikke registrerer seg ved arbeidsformidlingen, og noen av dem som går på arbeidsmarkedstiltak. Dette kan tydelig ses ved at AKU rapporterer et betydelig høyere nivå på ledigheten for ungdom, enn registreringen på arbeidskontorene skulle tilsi. På den annen side blir en del av de registrerte arbeidsledige ikke klassifisert som arbeidsledige i AKU (på grunnlag av spørsmål om søking etter arbeid og tilgjengelighet for arbeidsmarkedet). Særlig gjelder dette eldre personer med lange ledighetsperioder. Av de 107 000 AKU-ledige i 2. kvartal var 39 000 under 25 år, mens 3 000 var over 59 år. Av de 54 000 registrerte arbeidsledige var 9 800 under 25 år og 5 800 over 59 år.

Etter omleggingen av AKU er forskjellen mellom de to ledighetsmålene blitt større. Hovedårsaken til dette er endringen i betingelsen for når en kan begynne i arbeid, som må være oppfylt for å bli regnet som arbeidsledig i AKU. Med redusert krav til tilgjengelighet blir flere regnet som ledige i AKU. Denne endringen har størst effekt i 2. kvartal, med stor tilstrømning av ungdom på arbeidsmarkedet.

Foruten de som er helt ledige gir AKU også tall for de undersysselsatte (deltidssysselsatte som søker mer arbeid). AKU gir videre informasjon om hvor mange timer arbeidsledige og undersysselsatte tilbyr (for undersysselsatte fra 2. kvartal 1988 og for arbeidsledige fra 3. kvartal 1989). Ved å summere tilbudet av arbeidstimer fra de to gruppene får vi et mål på det urealiserte arbeidstilbudet. Ved å dividere med 37,5 timer får vi et uttrykk for hva det svarer til av heltidsstillinger, eller ledige ukeverk.

AKU gir også informasjon om personer utenfor arbeidsstyrken som ønsker arbeid, men som ikke oppfyller kravet til tilgjengelighet og/eller søkeaktivitet.

anslås til om lag 67 000 (3,7 prosent) fra 2. kvartal i fjor til 2. kvartal i år. Gjennomsnittlig faktisk arbeidstid gikk opp med 0,1 timer i samme periode, mens fraværet gikk noe ned. Dette bidro til en sterkere vekst i utførte ukeverk enn vi ellers ville hatt.

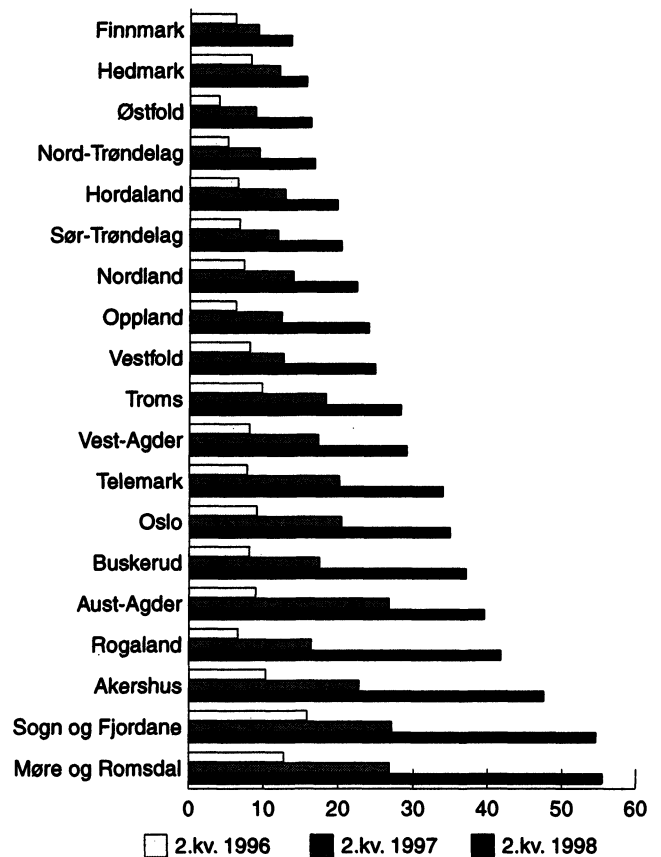
Det ble ifølge AKU utført 80 000 ukeverk i form av overtid i 2. kvartal i år, en økning på 5 000 fra samme kvartal året før, korrigert for påskeuken. Med overtid menes her arbeidstid utover avtalt arbeidstid for heltidsansatte, utført i løpet av en spesifisert uke. Andelen ansatte med overtid var høyest innen finans tjenester og forretningsmessig tjenesteyting og olje- og gassutvinning. Klart lavere enn gjennomsnittet var overtidsbruken innen helse- og sosialtjenester, hotell- og restaurantvirksomhet samt undervisning.

Tall fra Sentralskattekontoret for utenlandssaker viser et økende innslag av arbeidstakere tilknyttet utenlandske bedrifter med kortvarige oppdrag i Norge, særlig innenfor

**Registrerte arbeidsledige og ledige stillinger
1000 personer**

	August 1998	Endring fra august 1997
Registrerte arbeidsledige	59,1	-19,6
- helt permitterte	2,1	-0,8
Delvis permitterte	3,0	-0,5
Personrettede arbeidsmarkedstiltak ¹	8,9	-4,7
Tilgang ledige stillinger	35,2	6,5
Beholdning ledige stillinger	20,3	6,6

¹ Yrkeshemmede på ordinære tiltak er ikke inkludert
Kilde: Arbeidsdirektoratet.

**Ledige stillinger som andel av summen av registrerte ledige og personer på ordinære tiltak
Fylke. 2.kvartal 1995 - 1998. Prosent**

Kilde: Arbeidsdirektoratet.

bygge- og anleggsvirksomhet og i Nordsjøen (se egen tekstboks).

Undersysselsetting

Bedringen i arbeidsmarkedet de siste årene har i en periode ført til nedgang i antall undersysselsatte (deltidssysselsatte som ønsker lengre arbeidstid og som har forsøkt å oppnå dette). De siste tallene viser imidlertid en økning i undersysselsettingen. Ifølge AKU var det 81 000 undersysselsatte i 2. kvartal 1998, en økning på 6 000 fra 2. kvartal 1997. Til sammenligning var det 42 000 undersysselsatte i

Statistikk over utlendinger i norsk arbeidsliv

Statistisk sentralbyrå behandler denne gruppen i tråd med internasjonale anbefalinger.

Personer som tar seg jobb i en norskregistrert bedrift og flytter til Norge for mer enn 6 måneder, vil komme med i sysselsettingsstatistikken. De som planlegger kortere opphold, vil derimot ikke komme med. I datagrunnlaget for den registerbaserte sysselsettingsstatistikken skal i prinsippet også en del av de med korte opphold være med og det kan gis særskilte tall for dette. Tallene viser en økning i tallet på utenlandske arbeidstakere fra 2. kvartal 1997 til 2. kvartal 1998. Det er grunn til å tro at det skjer en under-rapportering.

Tall fra Sentralskattekontoret for utenlandssaker viser en markert økning siste år i utenlandske arbeidstakere ansatt i utenlandske bedrifter med kortvarige oppdrag i Norge, særlig i bygg- og anlegg og innen oljevirkksomhet. Denne gruppen ansatte kommer ikke med som sysselsatt i vår statistikk. I nasjonalregnskapet grupperes aktiviteten til utenlandske bedrifter med kortvarige oppdrag i Norge som import av tjenester.

2. kvartal 1988 (det første tilgjengelige tidspunktet for denne statistikken) mot 90 000 i 2. kvartal 1993, da arbeidsledigheten var på sitt høyeste.

Undersysselsatte kan betraktes som en form for delvis arbeidsledighet, selv om det er grunn til å tro at de undersysselsatte er en mindre mobil arbeidskraftsressurs enn de helt ledige. Ulikheten i ledighetsrate mellom kvinner og menn blir forsterket når en tar hensyn til undersysselsatte. Ifølge AKU var 45 000 menn og 41 000 kvinner helt arbeidsløse i 2. kvartal 1998, mens 19 000 menn og 62 000 kvinner var undersysselsatte. Hele økningen i undersysselsatte siste år kom blant kvinner. Undersysselsatte er mest utbredt i de kvinnedominerte næringene detaljhandel og helse- og sosialtjenester. Det er også her økningen har vært sterkest siste år.

Mange undersysselsatte ønsker bare noen få timer i tillegg og mange arbeidsledige har ønske om deltidsarbeid. Ved å summere tilbudet av arbeidstimer fra de arbeidsledige og de undersysselsatte får vi et mål på det totale urealiserte arbeidstilbudet. I 2. kvartal 1998 tilbød disse to gruppene 105 000 ukeverk, en nedgang på 15 000 fra samme kvartal året før.

Hvis vi regner ledighetsprosent med utgangspunkt i ukeverk, svarer 105 000 ukeverk til 5,2 prosent av tilbudte ukeverk i alt, dvs. summen av utførte ukeverk og tilbudet av urealiserte ukeverk, eller ledige ukeverk. Dette er en nedgang på 1 prosentpoeng fra 2. kvartal 1997.

Arbeidsledige og undersysselsatte ifølge AKU

Personer og tilbud av ukeverk (37,5 timer). 1000

	Endring fra samme kvartal året før		
	Nivå 1998.2	1997.2	1998.2
Arbeidsledige			
Personer	85	-9	-20
Ønsket antall ukeverk	75	-9	-17
Undersysselsatte			
Personer	81	-8	6
Ønsket merarbeidstid i ukeverk	29	-3	0
Tilbud av ukeverk i alt	105	-13	-15

Kilde: AKU for 2. kvartal 1998, Statistisk sentralbyrå.

Personer utenfor arbeidsstyrken som ønsker arbeid

For å kunne bli definert som arbeidsledig i AKU må en oppfylle bestemte krav om søkeaktivitet og tilgjengelighet. Ved hver måling er det en stor gruppe som ikke har inntektsgivende arbeid og som oppgir at de ønsker arbeid, men uten at de blir definert som arbeidsledige. I perioden fra 1988 (første observasjonsår) til 1996 har denne «reserverarbeidsstyrken» variert mellom om lag 190 000 og 210 000 personer, korrigert for brudd i tidsserien. I samme periode har antallet AKU-ledige variert mellom om lag 65 000 og 145 000, justert for brudd. Om lag 60 prosent av alle personer utenfor arbeidsstyrken som ønsker arbeid er kvinner.

«Reserverarbeidsstyrken» har ifølge AKU holdt seg på et relativt stabilt nivå både i nedgangskonjunktoren fra 1988 til 1993 og i oppgangsperioden fra andre halvår 1993. Det har hele tiden vært et tilslag av nye personer i om lag samme omfang som overgangen til faktisk ledighet eller sysselsetting. I 1997 viste tallene for første gang en klar endring i dette bildet. På to år, fra første halvår 1996 til første halvår 1998, er «reserverarbeidsstyrken» redusert med en tredel, fra 210 000 til 139 000. Nedgangen var imidlertid sterkere fra 1996 til 1997 enn fra 1997 til 1998.

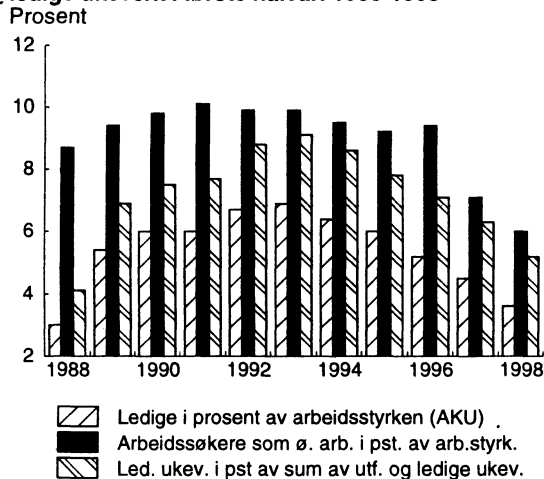
Personer utenfor arbeidsstyrken

1000 personer

	Endring fra samme kvartal året før		
	Nivå 1998.2	1997.2	1998.2
Utenfor arbeidsstyrken			
Ønsker arbeid	832	-48	-24
Kan begynne innen en måned	139	-48	-17
	59	-19	-2

Kilde: AKU for 2. kvartal 1998, Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsledige, andre med ønske om arbeid og ledige ukeverk i første halvår. 1988-1998

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det observerte mønsteret i nedgangen i «reserverarbeidsstyrken» gjennom de siste to årene kan ses i sammenheng med at AKU-ledigheten ble redusert i et raskere tempo fra 2. kvartal 1997 til 1998 enn fra 2. kvartal 1996 til 1997. Med tegn til utflating i sysselsettingen og AKU-ledigheten er det mulig at også nedgangen i «reserverarbeidsstyrken» stopper opp.

Arbeidsmarkedstiltakene

Ordinære personrettede tiltak utenom yrkeshemming, attføring og bedriftsrettede tiltak omfattet 8 900 personer ved utgangen av august i år. Dette er 4 700 færre enn ved utgangen av august i fjor. Ved utgangen av mai, før tiltakene ble trappet ned for sommeren, omfattet tiltakene 18 700 personer. Kvalifiseringstiltak var den viktigste gruppen på dette tidspunktet, med 73 prosent av totaltallet. 2 800 ungdommer under 20 år var sysselsatt ved ordinære personrettede tiltak ved utgangen av mai i år, mens 1 800 var registrerte ledige i samme aldersgruppe på samme tidspunkt. Sammenlignet med situasjonen ett år tidligere var det 600 færre sysselsatte på tiltak og 500 færre registrerte ledige.

Arbeidsmarkedstiltak

1000 personer

	Mai 1998	Endring fra mai 1997
Personrettede arbeidsmarkedstiltak i alt ¹	18,7	-6,9
Off.sysselsettingstiltak	0,2	-2,1
Lønnskudd til arb.givere	3,1	0,1
Kvalifiseringstiltak	13,6	-4,1
Arbeidsmarkedskurs	8,7	-2,3
Praksisplasser	4,9	-1,8
Utdanningsvikariater	1,8	-0,8
Herav ungdom under 20 år	2,8	-0,6

¹ Yrkeshemmede på ordinære tiltak er ikke inkludert.

Kilde: Arbeidsdirektoratet.

Summen av registrerte helt ledige og personer på personrettede tiltak har sesongjustert vist en sterk nedgang gjennom det siste året. Fra andre halvår 1994 har det sesongjustert vært en nesten sammenhengende nedgang for denne gruppen. Ved utgangen av august 1998 var det 68 000 som var registrert helt ledige eller sysselsatt ved arbeidsmarkedstiltak. Dette var 24 300 færre enn ved utgangen av august 1997 og utgjorde 3,0 prosent av arbeidsstyrken.

Lønns- og prisutviklingen

Lønnsutviklingen

Den gjennomsnittlige lønnsveksten har tiltatt noe de siste årene. Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at lønn pr. normalårsverk økte med 4,6 prosent i 1997 og 4,5 prosent i 1996, mens veksten i de to foregående årene lå rundt 3 prosent. De høye tariff tilleggene ved årets lønnsoppgjør peker i retning av en ytterligere økning i lønnsveksten i år.

Veksten i lønn pr. timeverk var i fjor 5,0 prosent for økonomien samlet, og 0,1 prosentpoeng lavere for fastlandsnæringene. Økt fravær bidrar til å forklare at lønn pr. timeverk vokste kraftigere enn lønn pr. normalårsverk både i 1996 og 1997.

Årets lønnsoppgjør ble som forrige hovedoppgjør i 1996, gjennomført ved forbundsvise forhandlinger i LO/NHO-området. Tariff tilleggene ble gjennomgående større enn på mange år. Ifølge Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) ble det gjennomsnittlige tariff tillegg for arbeidere i industrien kr 4,20 pr. time, det klart høyeste så langt på 1990-tallet og mer enn 3 ganger over gjennomsnittet for oppgangsperioden 1994-97. Den gjennomsnittlige årslønnsveksten for arbeidere i industrien var 3,7 prosent i fjor. Uten lønnsglidningen gjennom årets tre siste kvartaler kan lønnsveksten i år anslås til å bli 4,2 prosent. Med den samme lønnsglidning i årets tre siste kvartaler som gjennom tilsvarende periode i fjor vil årslønnsveksten i år for denne gruppen bli 5,4 prosent. Lønnsoverhøyet inn i 1999 vil i så fall bli om lag 2,5 prosent.

Noen lønnsbegreper

Lønn pr. normalårsverk: Nasjonalregnskapsbegrep som er lik forholdstallet mellom total lønn inklusive overtidsgodtgjørelse samt lønn under sykdom og permisjon betalt av arbeidsgiver på den ene siden og antall normalårsverk på den andre. Antall normalårsverk defineres som summen av antall heltidsansatte og antall deltidsansatte omregnet til heltidsansatte.

Lønn pr. timeverk: Nasjonalregnskapsbegrep som er lik forholdstallet mellom total lønn (definert som ovenfor) og antall utførte timeverk regnet inklusive overtid og eksklusive fravær.

Årslønn: Begrep som bl.a. benyttes av Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) og som omfatter samlet lønn eksklusive overtidsgodtgjørelse en lønns-taker oppnår hvis vedkommende har utført et avtalefestet normalårsverk og året har en normal lengde. Lønnsveksten med utgangspunkt i dette begrepet ligger normalt nær opp til veksten i lønn pr. normalårsverk. Avvik for sammenliknbare grupper vil i første rekke ha sammenheng med endringer i omfanget av overtid. Normalt vil det også oppstå forskjeller i gjennomsnittsutvikling for hele økonomien fordi TBU ikke dekker alle sektorer (bl.a. ikke utenriks sjøfart) og fordi det benyttes en annen metode i sammenveilingen av lønnsutviklingen i enkeltsektorene.

Lønn etter næring

Prosentvis vekst fra året før

	Pr. normalårsverk			Pr. timeverk		
	1995	1996	1997	1995	1996	1997
I alt	3,3	4,5	4,6	4,6	4,7	5,2
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	3,2	4,3	6,8	4,1	4,6	7,2
Fastlands-næring	3,4	4,5	4,6	4,6	4,7	4,9
Industri og bergverk	3,8	4,3	4,3	4,6	4,7	4,5
Annen vareproduksjon	3,2	4,2	5,6	4,2	4,6	5,8
Primærnæring ¹	5,4	3,1	5,0	6,7	3,6	5,3
Kraftforsyning	3,0	4,3	3,9	4,4	4,5	4,3
Bygg- og anleggsvirksomhet	2,5	4,4	5,9	3,4	4,8	6,0
Privat tjenesteyting	3,3	4,6	4,5	4,6	4,8	4,8
Varehandel	3,8	5,0	4,7	5,1	5,4	5,1
Samferdsel	3,1	4,6	4,1	4,3	4,7	4,5
Annen tjenesteyting	3,2	4,4	4,6	4,5	4,5	4,9
Offentlig forvaltning	3,0	4,4	4,3	4,6	4,6	4,9
Stat ²	3,3	4,3	5,6	4,6	4,5	6,2
Sivil	2,9	4,3	4,2	4,4	4,2	4,7
Forsvar	2,8	3,5	8,2	3,2	4,0	8,3
Kommune	2,9	4,5	3,9	4,5	4,6	4,4

¹ En sysselsettingsnedgang i jordbruket (med lavt lønnsnivå) i 1997 og kraftig økt sysselsetting i fiske og fangst (med høyt lønnsnivå) bidro til en "vridningseffekt" slik at gjennomsnittlig lønnsvekst for primærnæringene samlet er langt sterkere enn for sektorene hver for seg.

² Nedgang eller lav vekst i antall rekrutter (med lavt lønnsnivå) førte i disse tre årene til en "vridningseffekt" som bidro til å trekke opp lønnsveksten i statsforvaltningen.

Kilde: Nasjonalregnskapet, Statistisk sentralbyrå.

TBU har anslått at årets tariff tillegg i staten ga et bidrag til årslønnsveksten på om lag 3,8 prosent, mens lønnsoverhengen inn i 1998 var 1,7 prosent. Skulle bidraget fra lønns-glidningen bli det samme i år som i fjor, vil årslønnsveksten i staten bli 5,8 prosent, mot 4,2 prosent i fjor. Lønns-overhengen inn i 1999 vil i så fall bli om lag 3,3 prosent. I kommunene var overhengen inn i 1998 noe lavere enn for staten (1,3 prosent), mens lønnsvekstbidraget fra tariffopp-gjøret er anslått noe høyere (om lag 4,4 prosent). Med en lønns-glidning som i fjor, vil årslønnsveksten i kommunene komme opp i 6,1 prosent og overhengen inn i 1999 bli om lag 4,5 prosent.

Under forutsetning om samme glidning som i fjor, vil lønnsveksten for de fleste andre hovedgrupper ligge rundt eller i overkant av 6 prosent. Usikkerheten om lønnsutviklingen i bygge- og anleggsbransjen oppfattes av mange som spesielt stor. I denne virksomheten var lønnsveksten hele 5,8 prosent i fjor. Ferdigstillelsen av flere store prosjekter i østlandsområdet kan imidlertid bidra til at lønns-glidningen, og dermed også lønnsveksten, blir lavere i år.

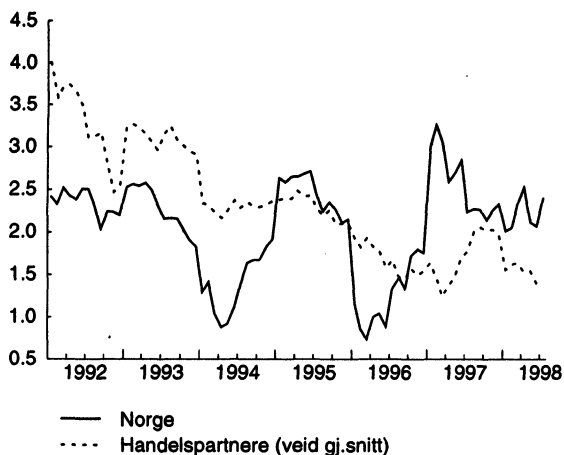
TBU anslo i sin siste rapport at lønns-overhengen inn i 1998 i gjennomsnitt var 1,6 prosent, mot 2,0 inn i 1997. Hvis lønns-glidningen i år følger fjorårets mønster, vil lønns-overhengen inn i 1999 bli klart høyere enn inn i 1998 – anslagsvis rundt 3 prosent.

Prisutviklingen

Veksten i konsumprisindeksen (KPI) var i juli i år 2,4 prosent regnet på 12-månedersbasis, opp fra 2,1 prosent måneden før. Økningen i prisstigningstakten kan i hovedsak føres tilbake til utviklingen i elektrisitetsprisene, som i juli i fjor ble redusert med nær 6 prosent, mens reduksjonen i juli i år var på knappe 2 prosent. Økt lønnsvekst, lavere kronkurs og høyere rente peker i retning av tiltakende prisstigningstakt i tiden fremover.

Konsumprisindekser

Prosentvis endring fra samme måned året før

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Harmoniserte konsumprisindekser (HKPI)

Den harmoniserte konsumprisindeksen (HKPI) er en indikator for bruk i sammenlikninger av prisutviklingen i EØS-området, idet indeksen for hvert land er laget over en felles mal (som på enkelte punkter atskiller seg noe fra KPI). HKPI baserer seg i hovedsak på det samme prismaterialet som KPI, men enkelte varer/tjenester som er problematiske å sammenlikne mellom land er foreløpig utelatt, blant annet selveieres bokostnader (representert ved husleie i KPI). De varer og tjenester som dekkes i HKPI utgjør for Norges del om lag 86 prosent av vektgrunnlaget til KPI.

Harmoniserte konsumprisindekser (HKPI)

Prosentvis endring fra samme periode året før

	Jan.-des. 1997	Jan.-juni 1998	Juni 1998	Juli 1998
Norge	2,6	1,7	1,8	2,3
EU	1,7	1,4	1,6	..

Kilde: EUROSTAT og Statistisk sentralbyrå.

I desember i fjor var prisveksten på 12-månedersbasis 2,3 prosent. Et spesielt kraftig sesongsalg på klær bidro til å trekke prisveksten ned i 2,0 prosent i årets to første måneder. Under forutsetning om full prisoverveltning var bidraget til prisveksten fra de reelle endringene i volumavgiftene fra siste årsskifte 0,4 prosentpoeng, om lag det samme som ved årsskiftet 1996/97. Avgiftsendringene bidro derfor i liten grad til å endre prisstigningstakten ved siste årsskifte.

I gjennomsnitt lå konsumprisindeksen i årets sju første måneder 2,2 prosent høyere enn i samme periode i fjor. For perioden under ett var det forholdsvis stor spredning i prisveksten mellom ulike hovedgrupper. Målt som forskjellen i prisstigning mellom konsumgruppen som stiger mest og minst, har spredningen ikke vært større i de siste 15 årene. Som i de tre foregående årene, hadde gruppen *klær og skotøy* den laveste prisveksten med en *nedgang* på 2,4 pro-

Konsumprisindeksen etter konsumkategori

Prosentvis endring fra samme periode året før

	Jan.-des. 1997	Jan.-juli 1998	Juli 1998
I alt	2,6	2,2	2,4
Matvarer	3,5	4,2	5,3
Drikkevarer og tobakk	6,4	8,9	9,3
Klær og skotøy	-0,1	-2,4	-2,3
Bolig, lys og brensel	2,7	0,4	0,5
Møbler og husholdningsartikler	1,2	1,0	1,2
Helsepleie	3,3	8,1	6,7
Reiser og transport	3,0	2,7	2,5
Fritidssysler og utdanning	1,8	1,9	2,0
Andre varer og tjenester	2,2	3,4	3,8

Kilde: Konsumprisindeksen, Statistisk sentralbyrå.

sent, mens økte avgifter bidro til at prisstigningen for *drikkevarer og tobakk* lå høyest med 8,9 prosent. Gruppene *helsepleie* og *matvarer* hadde også en markert høyere vekst enn gjennomsnittet, henholdsvis 8,1 og 4,2 prosent. Lave strømpriser bidro til at gruppen *bolig, lys og brensel* hadde den nest laveste prisveksten, med bare 0,4 prosent. For de øvrige konsumgruppene lå prisøkningene i området 1,2 til 3,5 prosent.

Mens prisstigningen på 12-månedersbasis i første halvår 1997 var klart høyere i Norge enn i EU og hos våre viktigste handelspartnere, har utviklingen deretter og frem til og med juni i år vært mer sammenfallende. Målt ved den harmoniserte konsumprisindeksen, var prisveksten i Norge 0,2 prosentpoeng høyere enn i EU i mai og juni 1998, etter at forskjellen var oppe i hele 1,7 prosentpoeng i mars 1997. Forskjellen mellom den norske KPI-veksten og den gjennomsnittlige konsumprisveksten hos Norges viktigste handelspartnere kom i annet halvår 1997 ned på 0,3 prosentpoeng, etter å ha vært oppe i 1,8 prosentpoeng i mars. Gjennom første halvår i år har forskjellen imidlertid økt noe igjen. Prisstigningstakten hos våre viktigste handelspartnere har gjennom denne perioden blitt redusert og var i juni kommet ned i 1,4 prosent. Økningen i den norske prisstigningstakten fra juni til juli bærer bud om at forskjellen i prisstigningstakt mellom Norge og utlandet vil øke noe fremover.

Husholdningene

Disponibel realinntekt: Sterk vekst også i 1998

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall gikk husholdningenes disponible realinntekter opp med i overkant av 4 prosent fra 1996 til 1997. Veksten i år forventes nå å bli om lag 4,5 prosent.

Husholdningenes lønnsinntekter, som er den største av inntektskomponentene, ga i fjor et bidrag til veksten i disponible realinntekt på vel 4 prosentpoeng. Lønnsinntektene forventes også i år å stå for en stor del av økningen i husholdningenes disponible realinntekter. Den anslåtte realveksten i lønnsinntektene skyldes både en forventet oppgang i antall utførte timeverk og en økning i den gjennomsnittlige realtimelønnen. Samlet forventes realverdien av lønnsinntektene å bidra med om lag 4,2 prosentpoeng til veksten i husholdningenes disponible realinntekter i 1998.

Netto blandet inntekt, som består av selvstendig næringsdrivendes kapitalinntekter og lønn i egen virksomhet med fradrag av kapitalforringelsen, ga bare et svakt positivt bidrag til veksten i husholdningenes disponible realinntekter fra 1996 til 1997. Heller ikke i år er det grunn til å forvente noe positivt vekstbidrag av betydning fra denne inntektskomponenten.

Vekstbidraget fra realverdien av husholdningenes stønader fra det offentlige var i fjor på i underkant av et halvt prosentpoeng. For inneværende år forventes et noe høyere bidrag til inntektsveksten fra denne inntektsposten. En viktig faktor bak denne utviklingen er økningen i pensjonsutbetalinger fra folketrygden, som mer enn oppveier fallet i antall arbeidsledige og nedgangen i utbetalingene av arbeidsledighetstrygd.

Det er ventet at realverdien av husholdningenes innbetaling av direkte skatter og trygdeavgifter utenom arbeidsgiveravgift vil gå opp med om lag 3,5 prosent fra 1997 til 1998, i takt med den forventede realinntektsveksten. Denne utgiftsposten vil dermed bidra negativt til veksten i husholdningenes disponible realinntekter med rundt 1 prosentpoeng.

Utviklingen i netto formuesinntekter ga i fjor et bidrag til veksten i husholdningenes disponible realinntekter på i underkant av 1 prosentpoeng, først og fremst som følge av en sterk nedgang i formuesutgiftene. Til tross for positiv finanssparing, forventes i år en nedgang i husholdningenes nettofordringer, hovedsakelig på grunn av sannsynlige negative omvurderinger av aksjer, verdipapirfondsandeler samt forsikringskrav. Dette trekker i retning av nedgang i netto formuesinntekter fra 1997 til 1998. Oppgangen i det generelle rentenivået trekker imidlertid i motsatt retning. Samlet forventes ingen bidrag av betydning fra utviklingen

i netto formuesinntekter til veksten i husholdningenes disponible realinntekter inneværende år.

Sterk oppgang i husholdningenes sparerate

Husholdningenes sparerate (netto) gikk ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall opp fra i overkant av 6 prosent i 1996 til vel 6,5 prosent i 1997. I år forventes veksten i konsumet i husholdningene og ideelle organisasjoner å bli om lag 3,5 prosent, mens realinntektsveksten forventes å bli 4,5 prosent. Dermed ligger det an til at husholdningenes sparerate i år vil gå opp med rundt 1 prosentpoeng.

Forløpet til spareringen må ses i sammenheng med svingningene i inntektsveksten og med utviklingen i rentenivået og i husholdningenes formue. Gjennom flere år har husholdningene hatt positiv finanssparing slik at nettofordringene har økt. Ifølge finansstatistikk fra Norges Bank, utgjorde nettofordringene (sesongjustert) 51,5 prosent av disponible inntekt ved utgangen av 1997 mot 45,2 prosent ved utgangen av 1996. Oppgangen i boligprisene gjennom 1997 og inn i 1998 har også bidratt til vekst i husholdningenes formue og dermed til økning i konsumet. Oppgangen i det generelle rentenivået trekker trolig i retning av svakere vekst i konsumet fremover. Renteoppgangen gjør det

Husholdningenes inntekter, utgifter og sparing

Milliarder 1995-kroner¹

	1996	1997	1998 ²	Bidrag til vekst foregående år. Prosentpoeng	
				1997	1998 ²
Lønn ³	389,4	410,5	432,8	4,2	4,2
Blandet inntekt (netto)	94,2	94,6	94,8	0,1	0,0
Offentlige stønader	152,7	154,9	161,4	0,4	1,2
Netto andre inntekter	25,4	27,7	28,2	0,4	0,1
Netto formuesinntekter	0,1	4,4	4,5	0,8	0,0
Direkte skatter ³	156,9	166,5	172,4	-1,9	-1,1
Disponibel realinntekt	505,0	525,6	549,4	4,1	4,5
Korr. sparing i pensj.fond	5,6	5,4	6,5		
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	479,9	496,3	513,6		
Sparing ⁴	30,7	34,6	42,3		
Sparerate	6,1	6,6	7,7		
Memo:					
Konsumprisvekst i følge deflatoren	1,4	2,5	2,9		

¹ På grunn av avrundingsfeil summerer ikke undergruppene seg nøyaktig opp til totaltallet. Dekomponeringen av husholdningenes disponible inntekter skiller seg noe fra nasjonalregnskapets.

² Anslag.

³ Eksklusive arbeidsgiveravgift.

⁴ Sparing i faste kroner er definert som realinntekt tillagt korrigeret sparing i pensjonsfond fratrukket konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

isolert sett mer lønnsomt å spare, og denne effekten trekker i retning av redusert konsum. Det blir også dyrere å sitte med varige konsumgoder som biler og hvitevarer. Renteoppgangen har videre betydning for husholdningenes nettoformue og derigjennom utviklingen i husholdningenes disponible inntekter. Siden husholdningene har større rentebærende fordringer enn gjeld, vil renteøkningen samlet sett ha en positiv inntektseffekt. Denne inntektseffekten er imidlertid neppe sterk nok til å oppveie de negative konsumeffektene av renteøkningen nevnt ovenfor. Dersom forsikringskravene, som likviditetsmessig har en annen karakter enn for eksempel bankinnskudd og verdipapirer, holdes utenfor fordringene, har husholdningene mindre rentebærende fordringer enn gjeld og inntektene fra denne delen av formuen vil falle når rentene øker.

Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner: Svak vekst fra andre halvår 1997 til første halvår i år

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall gikk konsumet i husholdninger og ideelle organisasjoner opp med om lag 1,7 prosent fra andre halvår 1997 til første halvår i år etter justering for normale sesongsvingninger. Etter en svak vekst fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, gikk konsumet opp med i underkant av 2 prosent fra 1. kvartal til 2. kvartal i år (sesongjustert). Dersom konsumet holder seg uendret ut året (sesongjustert), vil årsveksten i konsumet i husholdninger og ideelle organisasjoner fra 1997 til 1998 bli rundt 2,8 prosent.

Varekonsumet: Avtagende vekst også i 1998

Varekonsumet vokste med vel 3,5 prosent i 1997 mot over 6 prosent året før. Den avtagende veksten i fjor fortsatte inn i inneværende år. Varekonsumet økte med om lag 2,2 prosent fra andre halvår i fjor til første halvår i år etter justering for normale sesongsvingninger. Med uendret sesong-

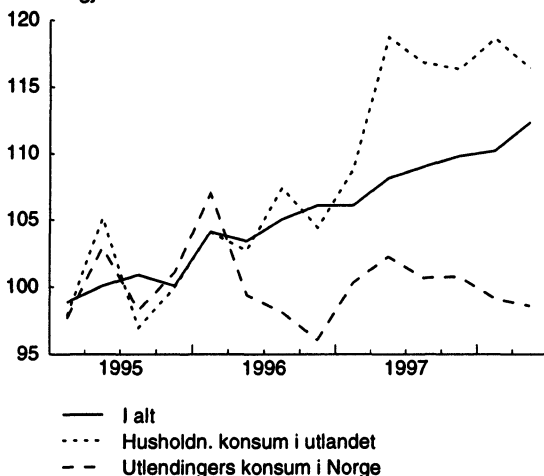
justert nivå fra 1. halvår ut året, vil årsveksten i varekonsumet fra 1997 til 1998 tilsvare fjorårets vekst.

Kjøpene av personbiler gikk opp med i underkant av 6 prosent i 1997, mot over 40 prosent året før. Dette forløpet må ses i lys av reduksjonen i bilavgiftene fra 1. januar 1996. Også den midlertidige oppgangen i vrakpanten i 1996 har trolig spilt inn. Veksten i personbilkjøpene forventes å bli moderat også i år på grunn av renteoppgangen. Fra andre halvår i fjor til første halvår i år var det en oppgang i nybilkjøpene på snau 0,4 prosent (sesongjustert). Tall fra Vegdirektoratet viser at det gjennom inneværende års åtte første måneder har blitt førstegangsregistrert i underkant av 97 500 personbiler (sesongjustert). Til sammenligning var det tilsvarende tallet for samme periode i fjor på i underkant av 102 000. Dersom det sesongjusterte nivået på førstegangsregistreringene fra august i år videreføres ut året, vil antall førstegangsregistrerte personbiler bli i størrelsesorden 149 500 inneværende år, en nedgang på rundt 4 prosent fra 1997.

Matvarekonsumet gikk opp med om lag 0,7 prosent fra andre halvår i fjor til første halvår i år (sesongjustert). Bak denne utviklingen lå det en nedgang i 1. kvartal og en vekst i 2. kvartal i år. Den beskjedne veksten i matvarekonsumet kan henge sammen med en forholdsvis sterk prisvekst. Mens matvareprisene gikk opp med 2,3 prosent fra 1. kvartal til 2. kvartal i år, gikk gjennomsnittet av prisene for alle konsumgrupper sett under ett opp med i overkant av en halv prosent i samme periode.

Kjøpene av klær og skotøy gikk opp med om lag 4,4 prosent fra andre halvår i fjor til første halvår i år (sesongjustert). Veksten må ses i sammenheng med at en i det siste har hatt en svært gunstig prisutvikling for disse varene. I fjor gikk prisene på klær og sko ned med i underkant av en halv prosent, og også i inneværende år har prisveksten for denne konsumkategorien vært vesentlig lavere enn pris-

Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner
Sesongjustert. 1995=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Registrerte nye personbiler
1000 stk. Sesongjustert

Kilde: Vegdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner

Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående periode

	Mrd.kr 1997 ¹	Volumendring					Prisendring				
		1997	97.3	97.4	98.1	98.2	1997	97.3	97.4	98.1	98.2
Matvarer	63,9	0,7	1,4	0,1	-0,6	2,3	3,1	1,3	0,8	0,8	2,3
Drikkevarer og tobakk	35,8	1,2	6,3	-1,8	-5,7	2,6	6,5	1,3	1,3	5,3	0,6
Elektrisitet	18,5	0,1	-0,2	4,4	-0,1	0,6	4,9	-6,8	0,5	0,7	-1,9
Brensel	2,6	7,4	1,3	12,1	-3,5	0,7	0,0	0,4	-2,2	-3,1	-0,7
Driftsutgifter til egne transportmidler	34,5	-0,5	0,4	1,2	2,1	1,7	5,6	1,2	1,0	0,4	-0,9
Klær og skotøy	29,0	4,7	1,4	2,0	1,9	2,9	-0,3	-1,1	-0,2	-1,0	0,3
Andre varige goder	44,0	9,6	2,1	2,5	4,8	4,5	-0,1	0,2	0,1	-0,3	0,2
Helsepleie	13,1	6,3	0,9	1,6	1,7	1,2	2,1	1,7	0,1	4,8	1,4
Bolig	87,3	0,9	0,2	0,5	0,2	0,4	2,8	0,9	0,7	0,6	0,5
Kjøp av egne transportmidler	27,9	5,8	-1,6	0,0	-3,2	7,3	2,0	0,1	0,9	-0,4	0,8
Offentlig transportmidler mv.	30,5	6,1	-3,0	0,1	1,5	-2,4	0,6	-0,4	0,1	0,6	-0,2
Andre varer	29,7	5,1	1,0	0,7	0,6	5,1	2,6	0,4	0,3	0,2	0,9
Andre tjenester	68,7	3,8	1,2	0,4	0,4	1,4	2,5	0,2	0,7	2,3	1,1
Ideelle organisasjoner	24,8	0,3	-0,8	0,0	-0,6	-0,9	2,8	1,9	0,6	1,0	2,3
Husholdningers konsum i utlandet	21,4	10,0	-1,6	-0,4	2,0	-1,8	-0,3	1,1	0,5	3,5	1,8
Utlendingers konsum i Norge	-15,8	0,9	-1,5	0,1	-1,6	-0,6	2,9	0,7	0,5	1,5	0,7
Konsum i hush. og ideelle org. - tendens ²	515,7	3,4	0,8	0,7	0,4	1,9	2,5	0,4	0,6	1,1	0,7
			1,0	0,6	1,0	1,1		0,5	0,5	0,8	0,8

¹ På grunn av avrundingsfeil summerer ikke undergruppene seg nøyaktig opp til totaltallet.

² Endring i sesongjustert og glattet serie.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

veksten for konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner i alt. Med uendret sesongjustert nivå fra første til andre halvår, vil kjøpet av denne konsumkategorien øke med om lag 6 prosent i 1998.

Det var en klar tilbakegang i konsumet av drikkevarer og tobakk fra andre halvår i fjor til første halvår i år (sesongjustert). Nedgangen i forbruket av denne konsumkategorien var på hele 5,4 prosent. På grunn av jevnlig avgiftshøyelser, er det sterk prisvekst på disse varene. I fjor var prisveksten på om lag 6,5 prosent og også i første halvår i år har det vært en sterk prisvekst (sesongjustert) på drikkevarer og tobakk.

Kjøpene av møbler og elektriske husholdningsartikler gikk betydelig opp fra andre halvår i fjor til første halvår i år (sesongjustert). Ved uendret konsumnivå fra første til andre halvår (sesongjustert) vil årsveksten fra 1997 til 1998 bli på om lag 9 prosent. Den sterke kjøpsutviklingen for disse varene henger sammen med både den generelle realinntektsveksten og med at prisveksten for disse konsumvarene har vært mer beskjeden enn den generelle konsumprisøkningen for husholdningene.

Både elektrisitetkonsumet og forbruket av brensel og fjernvarme gikk opp med rundt 2,3 prosent fra andre halvår 1997 til første halvår i år (sesongjustert). Den samlede oppgangen i energiforbruket må ses i sammenheng med en gunstig prisutvikling i innværende år. Med høye fyllingsgrader i vannmagasinene på grunn av mye nedbør i år og hard priskonkurranse som følge av den nye energiloven, forventes fortsatt lave strømpriser ut året.

Tjenestekonsumet: Moderat vekst i 1998

Tjenestekonsumet, som gikk opp med i underkant av 3 prosent i både 1996 og 1997, viste fortsatt vekst fra andre halvår i fjor til første halvår i år. Oppgangen var på i overkant av 1 prosent etter justering for normale sesongsvingninger. Dersom det sesongjusterte nivået fra første halvår videreføres ut året, vil årsveksten i tjenestekonsumet fra 1997 til 1998 bli i overkant av 1,5 prosent.

Boligkonsumet utgjør over 40 prosent av husholdningenes tjenestekonsum. I motsetning til for andre varige konsumgoder beregner en i nasjonalregnskapet verdien av tjenestestrømmen fra boligkapitalen. Dette gjøres ved å utnytte informasjon om husleie for ulike boligkategorier. Verdien av denne tjenestestrømmen utgjør hovedkomponenten i bolig-tjenestene (over 90 prosent). Fra andre halvår i fjor til første halvår i år gikk realverdien av denne tjenestestrømmen opp med i overkant av en halv prosent.

For noen av de øvrige tjenestene var veksten fra andre halvår 1997 til første halvår i år mer markert (sesongjustert). Blant annet viste tjenestekategorien bilforsikring og verkstedreparasjoner en vekst på i underkant av 5,5 prosent. Denne utviklingen har trolig sammenheng med EØS-kontrollen av gamle biler. Post- og teletjenester viste en vekst på i overkant av 3,5 prosent i samme tidsperiode. Denne konsumkategorien har i de senere årene hatt en forholdsviss sterk vekst som følge av en rekke nedsettelser av teletakstene. Med uendret nivå fra første til andre halvår i år (sesongjustert) vil konsumet av post- og teletjenester gå opp med om lag 6,4 prosent fra 1997 til 1998.

Korreksjonspostene: Klar nedgang i utlendingers konsum i Norge

Nordmenns konsum i utlandet viste en moderat vekst på i underkant av 1 prosent fra andre halvår i fjor til første halvår i år etter justering for normale sesongsvingninger. Utlendingers konsum i Norge gikk derimot betydelig ned i samme periode. Nedgangen var på noe under 2 prosent. Tall fra SSBs hotellstatistikk viser at antall overnattinger foretatt av utlendinger gikk ned med 2 prosent fra første halvår i 1997 til første halvår i inneværende år. For gjestedøgn foretatt av dansker og tyskere, som har de største andelene, var nedgangen på henholdsvis 7 og 8 prosent i den samme tidsperioden.

Utenriksøkonomi og disponibel inntekt for Norge

Utenriksøkonomi

Foreløpige beregninger viser et overskudd på driftsregnskapet overfor utlandet for første halvår i år på 7,9 milliarder kroner, mot 32,7 milliarder i samme periode i 1997. Overskuddet på vare- og tjenestebalansen var 14,6 milliarder kroner, 28,6 milliarder lavere enn i første halvår i fjor. Underskuddet på rente- og stønadbalansen ble redusert med 3,8 milliarder kroner i samme periode, til 6,7 milliarder.

Eksportverdien gikk ned med 6,9 milliarder kroner fra første halvår i fjor til første halvår i år. Markert nedgang i oljeprisen bidro til at eksportverdien av olje og gass ble redusert med 16,2 milliarder i samme periode. Eksportverdien av tradisjonelle varer økte med 7 milliarder kroner. En volumvekst fra 1. kvartal 1997 til 1. kvartal 1998 på 14,2 prosent ble imidlertid etterfulgt av en reduksjon i volum i 2. kvartal i år på 2,9 prosent i forhold til samme periode i fjor. Varer som nærings- og nytelsesmidler, raffinerte oljeprodukter, og metaller viste volumvekst i 1. kvartal og volumnedgang i 2. kvartal i år. Eksporten av verkstedprodukter, som økte med hele 22,5 prosent i volum fra 1. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, vokste med bare 1,2 prosent i 2. kvartal i år sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Prisene på tradisjonelle eksportvarer økte med rundt 3 prosent fra første halvår i fjor til første halvår i år.

Eksporten av tjenester økte med 2,6 milliarder kroner fra første halvår i fjor til første halvår i år, og oppgangen fordeles seg omtrent likt på volum og pris. Bruttofrakter opp-

tjent i utenriks sjøfart, som utgjør omtrent halvparten av tjenestepostene, hadde en verdioppgang i 1. kvartal i år på 10,8 prosent, men ble i 2. kvartal i år redusert med 5,9 prosent. En sterk dollarkurs oppveide ikke reduserte fraktrater målt i dollar, og i norske kroner gikk fraktratene ned med 2,4 prosent fra 2. kvartal i fjor til 2. kvartal i år. Eksport av reisetrafikk viste en volumnedgang på rundt 2,3 prosent, samtidig som prisene gikk opp med rundt 3,7 prosent fra første halvår i fjor til første halvår i år. Andre tjenesteposter, som samferdselstjenester, og finans- og forretningstjenester økte både i verdi og volum fra første halvår i fjor til første halvår i år.

Samlet importverdi økte med 21,8 milliarder kroner fra første halvår i fjor til første halvår i år, hvorav noe over 70 prosent kan føres tilbake til høyere volum og i underkant av 30 prosent skyldes høyere priser. Både import av tradisjonelle varer og tjenesteimport viste vekst. For tradisjonelle varer var det en volumoppgang på rundt 13 prosent, mens prisene økte med rundt 2,5 prosent. Importveksten var sterkest i 1. kvartal i år, hele 19,6 prosent i volum, mens veksten ble redusert til 6,8 prosent i 2. kvartal. Denne reduksjonen gjenspeiles i de fleste importgrupper.

Økningen i verdien av tjenesteimporten på 6,6 milliarder kroner fordeles seg omtrent likt på volum og pris. Skipsfartens driftsutgifter i utlandet hadde en volumøkning på rundt 2 prosent i 1. kvartal og en reduksjon i volum på 2,4 prosent i 2. kvartal. Samtidig steg prisene på denne utgiftsposten med rundt 13 prosent fra første halvår i fjor til første halvår i år. Import av reisetrafikk hadde en volum-

Driftsregnskap overfor utlandet

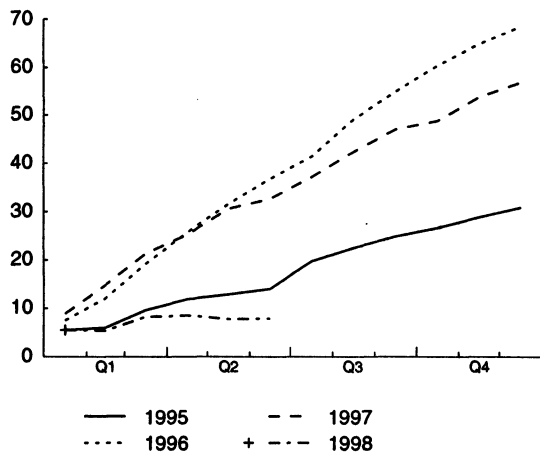
Milliarder kroner

	1997	97.1	97.2	97.3	97.4	98.1	98.2	Endring fra første halvår 1997 til første halvår 1998		
								Verdi	Volum	Pris
Eksport	447,6	108,8	110,0	114,2	114,7	109,8	102,0	-6,9	5,5	-12,3
Skip og oljeplattformer m.v	10,8	3,2	2,7	2,5	2,3	3,1	2,5	-0,3	-0,2	0,0
Råolje og naturgass	163,7	42,6	38,9	40,2	41,9	34,3	31,0	-16,2	-0,1	-16,1
Tradisjonelle varer	169,3	39,4	42,4	42,3	45,2	46,4	42,3	7,0	4,5	2,5
Tjenester	103,9	23,6	25,9	29,2	25,2	26,0	26,1	2,6	1,4	1,2
Import	371,0	82,0	93,5	96,3	99,2	98,6	98,7	21,8	15,4	6,3
Skip og oljeplattformer m.v	26,0	7,4	7,1	6,5	5,0	7,3	4,6	-2,6	-2,9	0,3
Råolje	1,5	0,4	0,3	0,4	0,3	0,5	0,3	0,0	0,1	-0,2
Tradisjonelle varer	239,9	53,4	60,5	59,3	66,7	65,6	66,0	17,8	14,7	3,1
Tjenester	103,6	20,8	25,6	30,1	27,2	25,2	27,8	6,6	3,4	3,1
Vare og tjenestebalansen	-371,0	26,7	16,5	17,9	15,4	11,2	3,3	-28,6
Rente og stønadbalansen	-19,8	-5,4	-5,1	-3,6	-5,7	-3,0	-3,7	3,8
Driftsbalansen	-390,8	21,3	11,3	14,4	9,7	8,2	-0,3	-24,8
Memo:										
Spotpris, Brent Blend, N.kr, pr.fat	135,6	141,2	128,2	137,8	133,9	106,7	100,0			0,2

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Driftsbalansen 1995-1998

Akkumulerte tall i mrd. Nkr måned for måned

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

oppgang på om lag 4 prosent, mens prisene steg med rundt 6 prosent. Andre tjenester, som samferdselstjenester og finans- og forretningsmessige tjenester, viste sterk volumvekst i samme periode.

Rente- og stønadsbalansen viser netto betaling av renter, overføringer og aksjeutbytte mv. til og fra utlandet, inklusiv reinvestert fortjeneste på direkte investeringer. Reinvestert fortjeneste er definert som direkte investors andel av ikke utbetalt overskudd. Foreløpige anslag viser at underskuddet på rente- og stønadsbalansen ble redusert med 3,8 milliarder kroner fra første halvår i fjor til første halvår i år. Inntektene økte totalt med 7,1 milliarder kroner, til 29,9 milliarder i første halvår i år, hvorav renteinntekter utgjorde 6,8 milliarder av økningen. Utgiftene steg imidlertid med 3,2 milliarder kroner til 36,6 milliarder kroner. Renteutgiftene utgjorde 1,5 milliarder av oppgangen, mens offentlige overføringer til utlandet bidro med 1,0 milliarder.

Forskjellen mellom overskuddet på driftsregnskapet og endringen i nettogjelden utgjøres av nettokapitaloverføringer og omvurderinger av fordringer og gjeld, hovedsakelig som følge av valutakursendringer. Omvurderingene for første halvår i 1998 viste et netto tap for Norge på 0,6 milliarder kroner. Foreløpige beregninger viser dermed at Norges nettofordringer på utlandet økte med 7,0 milliarder kroner i løpet av første halvår i år og er ved utgangen av juni 1998 anslått til 85,2 milliarder kroner.

Norske finansinvesteringer i utlandet totalt utgjorde 81,5 milliarder i løpet av første halvår i år, 8,6 milliarder mer enn tilsvarende periode i fjor. Porteføljinvesteringene står for vel 70 prosent av de totale investeringene. Det er plasseringen av oljefondet i utenlandske verdipapirer som drar denne type investeringer opp. Bankene (inkludert Norges Bank) investerte for 48,3 milliarder i aksjer og andeler i løpet av første halvår i år. Direkte investeringer i utlandet økte med 6,2 milliarder, mens andre finansinvesteringer økte med 12,2 milliarder i løpet av første halvår. For andre

finansinvesteringer er det særlig investeringer i form av bankinnskudd som vokser. Utenlandske investeringer i Norge beløp seg til 84,4 milliarder i første halvår i år, 41,7 milliarder mer enn i første halvår 1997. Porteføljinvesteringer i form av andre verdipapirer (obligasjoner og sertifikater) utgjorde 72 prosent av utenlandske investeringene i Norge. Utenlandske direkte investeringer i Norge vokste med 4,7 milliarder, mens andre finansinvesteringer gikk opp med 13,4 milliarder, hvorav lån fra utlandet økte med 19,9 milliarder.

Brutto disponibel inntekt og sparing

Brutto disponibel inntekt for et land er definert som bruttonasjonalprodukt i løpende priser fratrukket netto overføringer til utlandet og gir uttrykk for hva landet har til disposisjon til konsum og brutto sparing. Foreløpige beregninger viser at brutto disponibel inntekt var 533 milliarder kroner i første halvår i år, en økning på 3,4 prosent i forhold til første halvår i fjor. Ved å deflatere med en prisindeks for innenlandsk anvendelse av varer og tjenester, kommer en frem til begrepet brutto disponibel realinntekt. Beregninger viser at brutto disponibel realinntekt for Norge var om lag uendret fra første halvår i fjor til samme periode i år.

Brutto sparing er definert som disponibel inntekt fratrukket samlet konsum. For landet som helhet tilsvarer sparingen summen av brutto realinvestering, netto finansinvesteringer og netto kapitaloverføringer fra Norge. Brutto realinvestering er definert som anskaffelse av produksjonskapital, netto finansinvestering er lik overskuddet på driftsbalansen korrigert for kapitaloverføringer, mens kapitaloverføringer til og fra utlandet består av overføringer av fast kapital, finansiering av investering i fast kapital og ettergivelse av gjeld. Ved beregning av brutto sparing i nasjonalregnskapet er det ikke tatt hensyn til omvurderinger av realkapitalen, petroleumsreservene, andre naturressurser eller brutto gjeld og fordringer overfor utlandet. Foreløpige beregninger for første halvår 1998 viser at Norges brutto sparing utgjorde om lag 158 milliarder kroner. Dette er en reduksjon på 3,6 prosent fra første halvår i fjor. Bruttosparegraden for landet, definert som brutto sparing i prosent av brutto disponibel inntekt, var 29,7 prosent i første halvår i år, mot 31,8 i første halvår i fjor. Brutto realinvesteringene økte med 14,9 milliarder kroner fra første halvår 1997 til første halvår 1998, mens netto finansinvesteringer ble redusert med 24,1 milliarder kroner. Netto realinvesteringenes andel av sparingen gikk dermed opp fra om lag 71 prosent i første halvår 1997 til 83 prosent i første halvår 1998.

Økonomisk-politisk kalender 1998

Juni

4. Saudi-Arabia, Venezuela og Mexico varsler ytterligere kutt i sin oljeproduksjon på 400 000 fat pr. dag.
9. Kommunlaministeren varsler lønnsnemd for flertallet av AFs streikende medlemmer i kommunesektoren.
10. Konsernstyret i NSB vedtar at Gardermobanen ikke kan åpnes samtidig med den nye hovedflyplassen 8. oktober i år.
10. Partene i transportstreiken kommer frem til et anbefalt forslag. Streiken i transportsektoren avsluttes med lønns-tillegg i størrelsesorden 9,5 til 11,5 prosent.
15. Kommunalministeren varsler lønnsnemd for AFs streikende statsansatte medlemmer.
24. Organisasjonen av oljeeksporterende land, OPEC, kunngjør at de er beredt til å kutte oljeproduksjonen med 1,38 millioner fat pr. dag i tillegg til de vedtatte kuttene på 1,25 millioner fat pr. dag fra møtet i mars.
26. Norges Bank varsler en økning i sine signalrenter overfor bankene med 0,25 prosentpoeng med virkning fra 29. juni. Foliorente og D-lånsrente blir etter dette henholdsvis 4,5 og 6,5 prosent.

Juli

6. Norges Bank øker sine signalrenter overfor bankene med 0,5 prosentpoeng med umiddelbar virkning. Foliorente og D-lånsrente er etter dette henholdsvis 5,0 og 7,0 prosent.
9. Kongsberg Offshore melder om inngåelse av kontrakt for levering av undervannsinstallasjoner til et oljefelt utenfor Angola til en verdi av 1,6 mrd. kroner.
29. Kuwaits oljeminister antyder mulighet for ytterligere kutt i OPECs oljeproduksjon etter organisasjonens ordinære ministermøte den 24. november, dersom oljeprisen på det tidspunktet ikke har nådd opp i 17 dollar pr. fat.

August

3. Hakon Gruppen og ICA betaler 1,3 mrd. kroner for halvparten av aksjene i Statoils bensinstasjonskjede i Norge, Sverige og Danmark.
7. Styreformann i NSB Gardermobanen, Osmund Ueland, sier at åpningen av banen kan bli utsatt til midtsommeren neste år, og at det kan påløpe ytterligere 400-500 millioner kroner til tetning av tunnelen Romeriksporten. Sluttregningen for hele prosjektet vil dermed med stor sannsynlighet overstige 10 mrd. kroner.

10. Kjell Inge Røkke betaler 2,3 mrd. kroner for 11 millioner A-aksjer i Aker RGI og han sitter dermed med 63 prosent av stemmene i konsernet.

11. Norges Bank varsler en økning i sine signalrenter overfor bankene med 0,5 prosentpoeng med virkning fra 12. august. Foliorente og D-lånsrente er etter dette henholdsvis 5,5 og 7,5 prosent.

11. Fusjon mellom British Petroleum og det amerikanske oljeselskapet Amoco blir annonsert. Det nye selskapet blir blant verdens tre største med en daglig produksjon på 3 millioner fat råolje.

11. Spotprisen på råolje noteres til 11,33 dollar pr. fat, dvs. det laveste nivået på 40 år målt i faste priser.

17. Den russiske sentralbanken hever den nedre grensen for rubelens svingningsrom mot amerikanske dollar til 9,5. Effekten er den samme som en devaluering og rubelen svekket seg umiddelbart. Devalueringen må ses i sammenheng med at Russland er inne i en dyp finansiell krise bl.a. som følge av de lave oljeprisene.

21. Norges Bank øker sine signalrenter overfor bankene med 1,5 prosentpoeng med umiddelbar virkning. Foliorente og D-lånsrente er etter dette henholdsvis 7,0 og 9 prosent.

23. Boris Jeltsin avsetter hele regjeringen og ber Viktor Tsjernomyrdin om å bli ny statsminister i Russland.

24. Norges Bank øker sine signalrenter overfor bankene med 1,0 prosentpoeng med virkning fra 25. august. Foliorente og D-lånsrente er etter dette henholdsvis 8,0 og 10,0 prosent. Banken varsler samtidig at den inntil videre ikke vil foreta ytterligere endringer i virkemiddelbruken.

28. Avkastningen på oljefondet var 2,1 prosent i 2. kvartal i år, mot 12,3 prosent i 1. kvartal. Tilsammen er størrelsen på fondet nå kommet opp i 135,8 mrd. kroner.

Forskningspublikasjoner

Nye utgivelser

Sosiale og økonomiske studier

Knut Einar Rosendahl (ed.):
Social Costs of Air Pollution and Fossil Fuel Use – A Macroeconomic Approach
SØS 99, 1998. Sidetall 147.
ISBN 82-537-4542-7

Economic activity and environmental conditions are related to each other in several ways. Production and consumption may pollute the environment, and at the same time the state of the environment may affect the production capacity of the economy. Thus, it follows that studying social costs of air pollution should be handled within an integrated model. Moreover, air pollution mostly stems from the use of fossil fuels, which also brings about other non-environmental externalities, particularly in the transport sector. It is therefore topical to include these externalities in a full social costs evaluation.

In this book we are concerned with social costs on a national level, although the environmental effects are evaluated on a more local level. We apply a general equilibrium model of the Norwegian economy, which is extended to integrate environmental and non-environmental effects of fossil fuel use. Moreover, the model includes feedback effects from the environment to the economy. In four independent studies, selected environmental and non-environmental externalities are analysed within this model. These are material damages, crop damages and health damages from air pollution, and finally health damages from traffic accidents.

Statistiske analyser

Natural Resources and the Environment 1998
SA 26, 1998. Sidetall 224.
ISBN 82-537-4544-3

Statistics Norway compiles statistics on important natural resources and the state of the environment, and develops methods and models for analysing relationships between the environment, natural resource use and economic developments. The annual publication *Natural Resources and*

the Environment gives an overview of this work.

Natural Resources and the Environment 1998 contains updated resource accounts for energy and the latest figures for emissions to air. These are followed by articles and updated statistics on transport, waste management, water supplies and waste water treatment, agriculture, forests and forest damage, and fishing, sealing and whaling. New features in this year's edition are figures for land use in urban settlements and results from the surveys of living conditions showing the extent to which people consider themselves to be annoyed by noise and air pollution.

The book also describes results from Statistics Norway's research into resource and environmental economics. The 1998 edition includes articles on the eco-efficiency of various branches of industry, the benefits of voluntary environmental agreements, the environmental costs associated with waste management and various aspects of the Nordic energy market. Finally, the appendix provides more detailed statistics in the form of tables.

Rapporter

Audun Langørgen:
Virkninger av lokalt bosettingsmønster på kostnader i kommunal tjenesteyting
Rapporter 98/13, 1998. Sidetall 32.
ISBN 82-537-4555-9

Denne rapporten analyserer bosettingsmønsterets betydning for kostnader i kommunal tjenesteyting. Analysen fokuserer særlig på merkostnader i sektorene for utdanning og pleie- og omsorgstjenester som skyldes spredt bosetting og lange reiseavstander.

I inntektssystemet for kommunene blir gjennomsnittlig reisetid til kommunesenteret og andel bosatt i spredtbygde strøk brukt som kriterier for å kompensere for variasjoner i bosettingsmønsteret. Pga. mulige svakheter ved de nåværende indikatorene i inntektssystemet er det utviklet to nye bosettingsindikatorer med sikte på å forklare variasjoner i kommunenes kostnader. Disse indikatorene utnytter informa-

sjon om reiseavstander mellom grunnkretser på en annen måte enn før, blant annet ved å benytte en soneinndeling av kommunene.

Når vi inkluderer de to nye indikatorene i analysen kan vi fremdeles ikke dokumentere at bosettingsmønsteret påvirker kommunenes produksjonsbetingelser i pleie- og omsorgstjenestene. Derimot kan de nye indikatorene bidra til å forklare variasjoner i bundne kostnader i utdanningssektoren. De to nye indikatorene er imidlertid korrelert med de to nåværende indikatorene (personminutter og spredtbygghet), slik at de ulike indikatorene i betydelig grad kan konkurrere med hverandre når det gjelder å fange opp kostnadsvariasjoner.

Discussion Papers

Bjørn H. Vatne and John K. Dagsvik:
Estimation of Generalized Extreme Value Models by a Max-spectral Representation
DP no. 225, 1998. Sidetall 26.

This paper represents an estimation procedure for the class of generalized extreme value (GEV) models. The point of departure is the max-spectral representation of the GEV model attributed to Dagsvik (1994). In the context of estimation and specification of discrete choice models the max-spectral representation offers an alternative to the nested logit framework. Prototype algorithms for computation of the choice probabilities and their derivatives are developed. These expressions are utilized in a corresponding maximum likelihood algorithm. The performance of these algorithms is tested in an empirical application on individuals' choice among alternative fuel-driven vehicles. The modeling framework investigated here may be an alternative to the multinomial probit model in choice situations where it is desirable to allow for correlation between utilities.

Erling Holmøy:
A General Equilibrium Evaluation of Aggregate Welfare Effects from Improved Sectoral Efficiency. Empirical Evidence for Norway
DP no. 224, 1998. Sidetall 38.

This paper discusses and shows how a CGE model can be used to assess welfare effects of structural policy reforms targeting inefficiency problems at micro levels that normally are not captured in operational CGE-models. The CGE approach allows computation of shadow prices which are generally both unobservable due to various price distortions, and endogenous. Moreover, the paper discusses how static measures of sectoral inefficiency can be implemented in a CGE-model that accounts for real world dynamics. Results from CGE-simulations suggest that general equilibrium effects have substantial influence on welfare, at least when the initial waste of resources is as large as reported in sector studies for Norway. More precisely, compared to the CGE-estimate a partial equilibrium approach overestimates the welfare gain by more than 30 percent.

Leif Brubakk and John K. Dagsvik:
Consumer Demand and Unobservable Product Attributes
 DP no. 223, 1998. Sidetall 33.

Traditional approaches to consumer demand modelling ignores the problem associated with product heterogeneity where important product characteristics are latent. The point of departure in the present study is a particular framework developed in Dagsvik (1996a,b) and Dagsvik et al. (1998). In this approach the consumer is assumed to make his choice from a discrete set of product variants. The resulting model has the form of a modified conventional demand system, where the modification consists in replacing the standard price indexes by an index which are derived from underlying behavioral assumptions. The empirical application is based on a sample of Norwegian micro data market prices and household consumption.

John K. Dagsvik:
Nonparametric Identification of Discrete Choice Models
 DP no. 222, 1998. Sidetall 13.

In this paper we give simple proofs of identification results in discrete choice models for the case where neither the deterministic part nor the distribution function of the random parts of the utility function is specified parametrically. The regularity conditions imposed are standard, but differ from conditions applied by other researchers, such as Matzkin (1992, 1993).

John K. Dagsvik:
Choice among Lotteries when Preferences are Stochastic
 DP no. 221, 1998. Sidetall 24.

This paper discusses the problem of specifying probabilistic models for choices (strategies) with uncertain outcomes. The point of departure is an extension of the axiom system of the von Neumann-Morgenstern Expected utility theory to the case when the preferences are stochastic. This extended axiom system is combined with Luce Choice Axiom; "Independence from Irrelevant Alternatives", and imply a particular choice model that contains the Luce model as a special case. An additional invariance assumption is subsequently proposed that yields a complete characterization of the mathematical structure of the model.

Documents

John K. Dagsvik:
Probabilistic Models for Qualitative Choice Behavior: An Introduction
 Documents 98/15, 1998. Sidetall 97.

The econometric discipline has been criticized for being too similar to mathematical statistics and only to a limited degree linked to formalized theoretical models. This is particularly the case as regards formulation and specification of the stochastic elements in econometric models. Ragnar Frisch, who is known to be the originator of econometrics, expressed both in theory and practice an opposite ideal; namely econometrics as an almost symbiotic blend of statistical methodology and mathematically formulated theory, cf. Frisch (1926). See also Bjerkholt (1995).

Theory and econometric methodology for qualitative choice behavior is developed in a tradition which I believe is somewhat closer to the ideal of Frisch than much of the traditional textbook approach to econometrics. This stems from the fact that the theory of qualitative choice is rooted in a tradition where probabilistic concepts and formulations play a key role in contrast to the point of departure in traditional micro theory, which is deterministic. Since probabilistic concepts are integral parts of the theory of qualitative choice this means that the gap between theory and empirical model specification in applications often becomes less wide than is the case in the traditional micro-economic approach.

The present compendium is a revised version of an introductory course in the theory of qualitative choice behavior (often called the theory of discrete choice). Some of the material I present here draws on a Ph.D. course I gave at the Department of Economics, University of Wisconsin, during the Fall semester of 1990.

Reprints

Hilde Christiane Bjørnland:
Håpløse spådommer, bølgeteori og falske sykler
 Reprints no. 119, 1998. Sidetall 10.
 Særtrykk fra Sosialøkonomen, Nr. 6, 1998.

Karine Nyborg:
Some Norwegian Politicians' Use of Cost-Benefit Analysis
 Reprints no. 118, 1998. Sidetall 21.

Reprint from Public Choice, Vol 95, 1998.

Notater

Ingrid Melby og Rolf Aaberge:
Sammenligning og fordeling av husholdsinntekt blant barn og eldre
 Notater 98/39, 1998. Sidetall 31.

Tidligere utgivelser

Statistiske analyser

Naturressurser og miljø 1998. SA 23, 1998.

Natural Resources and the Environment 1997. SA 17, 1997.

Naturressurser og miljø 1997. SA 16, 1997.

Inntekt, skatt og overføringer 1997. SA 14, 1997.

Sosiale og økonomiske studier

Thor Olav Thoresen:

Mikrosimulering i praksis. Analyser av endringer i offentlige overføringer til barnefamilier. SØS 98, 1998.

Rapporter

Karin Ibenholt og Henrik Wiig:

Massebalanse i den makroøkonomiske modellen MSG-EE. Rapporten 98/10.

Audun Langørgen og Rolf Aaberge:

Gruppering av kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser. - Rapporten 98/8.

Karsten R. Gerdrup:

Skattesystem og skattestatistikk i et historisk perspektiv. Rapporten 98/6.

Synne Mjelve:

Økonomisk vekst og fordeling av inntekt i byene i Vest-Agder og Østfold, 1840-1990. Rapporten 98/4.

Annegrete Bruvoll:

The Costs of Alternative Policies for Paper and Plastic Waste. Rapporten 98/2.

Svenn-Erik Mamelund, Helge Brunborg og Turid Noack:

Skilsmisser i Norge 1886-1995 for kalenderår og ekteskapskohorter. - Rapporten 97/19.

Taran Fæhn og Leo Andreas Grünfeld:

Commercial Policy, Trade and Competition in the Norwegian Service Industries. Rapporten 97/18.

Erling Holmøy og Birger Strøm:

Samfunnsøkonomiske kostnader av offentlig ressursbruk og ulike finansieringsformer - beregninger basert på en disaggregert generell likevektsmodell. - Rapporten 97/16.

Svein Erik Førre:

Er store foretak mer forskningsintensive? En anvendelse av diagnostiske metoder. Rapporten 97/11.

Knut Olav Oftedal:

Arbeidstilbudet fra sykepleiere og leger ved endret studie- og arbeidsmønster. Rapporten 97/8.

Torbjørn Eika og Kjersti-Gro Lindquist:

Konjunkturimpulser fra utlandet. Rapporten 97/2.

Discussion Papers

Tor Jakob Klette og Jarle Møen:

From Growth Theory to Technology Policy - Coordination Problems in Theory and Practice. DP no. 219, 1998.

Rolf Aaberge og Yu Zhu:

The Pattern of Household Savings during a Hyperinflation. The Case of Urban China in the Late 1980s. DP no. 217, 1998.

Hilde Christiane Bjørnland:

Economic Fluctuations in a Small Open Economy - Real versus Nominal Shocks. DP no. 215, 1998.

Karine Nyborg:

Non-Verifiable Emissions, Voluntary Agreements, and Emission Taxes. DP no. 214, 1998.

Morten G. Sjøberg:

"EPA's New Emissions Trading Mechanism: A Laboratory Evaluation" - A Comment. DP no. 213, 1998.

Rolf Aaberge:

UMP Unbiased Tests for Multiparameter Testing Problems with Restricted Alternatives. DP no. 212, 1998.

Karl Ove Aarbu og Jeffrey K. MacKie-Mason:

Why some Corporations Pay More Tax than Necessary. DP no. 211, 1998.

Torbjørn Eika og Knut A. Magnussen:

Did Norway Gain from the 1979-85 Oil Price Shock? DP no. 210, 1998.

Jon Gjerde, Sverre Grepperud og Snorre Kverndokk:

Optimal Climate Policy under the Possibility of a Catastrophe. DP no. 209, 1998.

Torbjørn Hægeland og Tor Jakob Klette:

Do Higher Wages Reflect Higher Productivity? Education, Gender and Experience Premiums in a Matched Plant-Worker Data Set. DP no. 208, 1997.

Karl Ove Aarbu og Thor Olav Thoresen:

The Norwegian Tax Reform; Distributional Effects and the High-income Response. DP no. 207, 1997.

Karine Nyborg og Inger Spangen:

Cost-Benefit Analysis and the Democratic Ideal. DP no. 205, 1997.

Anders Rygh Swensen:

Change in Regime and Markov Models. DP no. 204, 1997.

Jørgen Aasness og Liv Belsby:

Estimation of Time Series of Latent Variables in an Accounting System. Petrol Consumption of Norwegian Households 1973-1995. DP no. 203, 1997.

Leif Brubakk:

Estimation of Price Elasticities from Norwegian Household Survey Data. DP no. 202, 1997.

Rolf Aaberge, Anders Bjørklund, Markus Jäntti, Peder J. Pedersen, Nina Smith og Tom Wennemo:

Unemployment Shocks and Income Distribution. How Did the Nordic Countries Fare During their Crises? DP no. 201, 1997.

Hilde Christiane Bjørnland:

Estimating Core Inflation - The Role of Oil Price Shocks and Imported Inflation. DP no. 200, 1997.

Elin Berg, Pål Boug og Snorre Kverndokk:

Norwegian Gas Sales and the Impacts on European CO₂ Emissions. DP no. 199, 1997.

Erling Holmøy og Torbjørn Hægeland:

Aggregate Productivity Effects of Technology Shocks in a Model of Heterogeneous Firms: The Importance of Equilibrium Adjustment. DP no. 198, 1997.

Anett C. Hansen og Harald K. Selte:

Air Pollution and Sick-leaves - is there a Connection? A Case Study using Air Pollution Data from Oslo. **DP no. 197, 1997.**

Rolf Aaberge og Audun Langørgen:

Fiscal and Spending Behavior of Local Governments: An Empirical Analysis Based on Norwegian Data. **DP no. 196, 1997.**

Taran Fæhn:

Non-Tariff Barriers - the Achilles' Heel of Trade Policy Analyses. **DP no. 195, 1997.**

Frode Johansen og Tor Jakob Klette:

Wage and Employment Effects of Payroll Taxes and Investment Subsidies. **DP no. 194, 1997.**

Solveig Glomsrød, Maria Dolores Monge A. og Haakon Vennemo:

Structural Adjustment and Deforestation in Nicaragua. **DP no. 193, 1997.**

Einar Bowitz og Ådne Cappelen:

Incomes Policies and the Norwegian Economy 1973-93. **DP no. 192, 1997.**

Erik Biørn og Tor Jakob Klette:

Panel Data with Error-in-Variables: A Note on Essential and Redundant Orthogonality Conditions in GMM-estimation. **DP no. 190, 1997.**

Jens Aune, Solveig Glomsrød, Vegard Iversen og Henrik Wiig:

Structural Adjustment and Soil Degradation in Tanzania. A CGE-model Approach with Endogenous Soil Productivity. **DP no. 189, 1997.**

Nils-Martin Stølen og Turid Åvitsland:

Has Growth in Supply of Educated Persons Been Important for the Composition of Employment? **DP no. 187, 1997.**

Sverre Grepperud:

Soil Depletion Choices under Production and Price Uncertainty. **DP no. 186, 1997.**

Reprints

Petter Jakob Bjerve og Helge Brunborg:

Befolkningskommissjonen gjennom 50 år **Reprints no. 117, 1998.** Sidetall 30. Særtrykk fra Tidsskrift for samfunnsforskning Vol. 39, No. 1, 1998.

Rolf Aaberge:

Interpretations of changes in rankdependent measures of inequality **Reprints no. 116, 1998.** Reprint from Economic Letters Vol. 55, No. 2, 1997.

Einar Bowitz:

Disability benefits, replacement ratios and the labour market. A time series approach **Reprints no. 115, 1998.** Reprint from Applied Economics Vol. 29, No. 13, 1997.

Hilde Christiane Bjørnland:

Estimering av underliggende inflasjon **Reprints no. 114, 1998.** Særtrykk fra Sosialøkonomen nr. 9, 1998.

Knut H. Alfsen, Torstein A. Bye, Solveig Glomsrød og Henrik Wiig:

Theory and Applications. Soil degradation and economic development in Ghana. **Reprints no. 112, 1998.** Reprint from Environment and Development Economics, no. 2, 1997.

Hege Roll-Hansen:

Å telle de ville. **Reprints no. 111:12-19, 1998.** Særtrykk fra AAR, Idèhistorisk tidsskrift nr. 4, 1997.

Elin Berg, Snorre Kverndokk og

Knut Einar Rosendahl: Market Power, International CO₂, Taxation and Oil Wealth. **Reprints no. 110:33-71, 1998.** Reprint from The Energy Journal Vol. 18, No. 4, 1997.

Rolf Aaberge og Xuezheng Li:

The Trend in Urban Income Inequality in two Chinese Provinces, 1986-90. **Reprints no. 109, 1997.** Reprint from Review of Income and Wealth 43, Vol. 3, 1997.

Einar Bowitz, Taran Fæhn, Leo Andreas Grünfeld og Knut Mowm:

Can a Wealthy Economy Gain from an EU Membership? Adjustment Costs and Long Term Welfare Effects of Full Integration - The Norwegian Case. **Reprints no. 108, 1997.** Reprint from Open Economies Review Vol. 8, No. 3, 1997.

Taran Fæhn og Leo Andreas Grünfeld:

Norsk næringsliv i et nytt handelspolitisk regime. **Reprints no. 107, 1997.** Særtrykk fra Sosialøkonomen Nr. 4, 1997.

Knut Einar Rosendahl:

Does Improved Environmental Policy Enhance Economic Growth? **Reprints no. 106, 1997.** Reprint from Environmental and Resource Economics Vol. 9, 1997.

Bodil M. Larsen og Runa Nesbakken:

Norwegian Emissions of CO₂ 1987-1994. A Study of Some Effects of the CO₂ Tax. **Reprints no. 105, 1997.** Reprint from Environmental and Resource Economics Vol. 9, 1997.

Kjell Arne Brekke:

The Numéraire Matters in Cost-Benefit Analysis. **Reprints no. 104, 1997.** Reprint from Journal of Public Economics, Vol. 64, 1997.

Sverre Grepperud:

Soil Conservation and Governmental Policies in Tropical Areas: Does Aid Worsen the Incentives for Arresting Erosion? **Reprints no. 103, 1997.** Reprint from Agricultural Economics Vol. 12, 1995.

Bodil Larsen:

Economic Impacts of Reducing NO_x Emissions in Norway. **Reprints no. 102, 1997.** Reprint from Environmental & Resource Economics Vol. 9, 1997.

Documents

Ådne Cappelen, Robin Choudhury,

Per Richard Johansen og Knut A. Magnussen: The Selection Model of Saudi Arabia. Revised Version 1998. **Documents 98/6.**

Elin Berg, Emmanuel Canon, Emmanuel og Yves Smeers:

Modelling Strategic Investment in the European Natural Gas Market. **Documents 97/14.**

Brita Bye og Erling Holmøy:

Household Behaviour in the MSG-6 Model. **Documents 97/13.**

Erling Holmøy:

Is there Something Rotten in this State of Benchmark? A Note on the Ability of Numerical Models to Capture Welfare Effects due to Existing Tax Wedges. **Documents 97/10.**

Helge Brunborg og Erik Aurbakken:

Evaluation of Systems for Registration and Identification of Persons in Mozambique. **Documents 97/8.**

Erling Joar Fløttum, Frank Foyn, Tor

Jakob Klette, Per Øivind Kolbjørnsen, Svein Longva og Jan Erik Lystad: What Do the Statisticians Know about the Information Society and the Emerging User Needs for New Statistics? **Documents 97/6.**

Mette Rolland:

Military Expenditure in Norway's Main Partner Countries for Development Assistance. Revised and Expanded Version. **Documents 97/3.**

Sverre Grepperud:

The impact of Policy on Farm Conservation Incentives in Developing Countries: What can be Learned from Theory?

Documents 97/2.

Ådne Cappelen:

SSBs arbeid med investeringsrelasjoner, erfaringer og planer. **Notater 97/5.**

Elin Berg og Kristin Rypdal:

Historisk utvikling og fremskrivning av forbruket av noen miljøskadelige produkter. **Notater 97/2.**

Notater

Lars Lindholt:

Dynamiske oljemodeller: Intertemporal optimering og adferdssimulering. **Notater 98/22.**

Brita Bye:

Imperfeksjoner i arbeidsmarkedet. Konsekvenser for velferdseffekter av en grønn skattereform. **Notater 97/70.**

Rune Johansen:

REGARD - Modell for regional analyse av arbeidsmarked og demografi. Teknisk dokumentasjon. **Notater 97/68.**

Jonny Nordøy:

Nytten av forventningsbaserte konjunkturindekser ved predikering av konsum. **Notater 97/52.**

Alexandra Katz, Bodil Larsen, Knut Sandberg Eriksen og Trond Jensen:

Transport og makroøkonomi - en samkjøring av GODMOD-3 og MSG-6. **Notater 97/45.**

Erling Holmøy:

En presisering av hva som skal menes med tilbudskurven for arbeid i en generell likevektsmodell. **Notater 97/41.**

Erling Holmøy og Øystein Thøgersen (red.):

Virkninger av strukturpolitiske reformer: Forslag til konkrete forskningsprosjekter. **Notater 97/39.**

Kristian Gimming:

Virkninger på prisutviklingen på naturgass i Vest-Europa ved innføring av felles karbonavgift. **Notater 97/37.**

Svein Erik Førre:

Registerdataene i lys av industristatistikken. **Notater 97/36.**

Audun Langørgen:

Faktorer bak variasjoner i kommunal ressursbruk til pleie og omsorg. **Notater 97/35.**

Kjersti-Gro Lindquist:

Database for energiintensive næringer. Tall fra industristatistikken. **Notater 97/30.**

Innholdsfortegnelse for ØKONOMISKE ANALYSER (ØA) og ECONOMIC SURVEY (ES) de siste 12 måneder

Innholdsfortegnelse for tidligere utgivelser av Økonomiske analyser og Economic Survey kan fås ved henvendelse til Eva Ivås, Statistisk sentralbyrå, telefon: 22 86 45 70, telefax: 22 11 12 38, E-post: eva.ivas@ssb.no

Økonomiske Analyser

ØA 6/97:

Konjunkturtrendene, 3-50.

Steinar Todsens: Realkapitalbeholdninger og kapitalslit i nasjonalregnskapet. 51-55.

ØA 7/97:

Espen Sjøbye: Historisk statistikk og statistikkens historie, 3-10.

Irene Arnesen: Kommuneforvaltningen i Norden, 11-18.

Erling Joar Fløttum og Tor Skoglund: Produktivitetsutvikling belyst ved nasjonalregnskapstall, 19-25.

ØA 8/97:

Kilder til konjunkturbevegelser i norsk økonomi 1973-93. 3-5.

Stein Inge Hove og Knut Moum: Fra kjøpefest til ledighetskø. Kredittliberalisering, konsumutvikling og konjunktursvingninger 1983-1993. 6-14.

Ådne Cappelen: Inntektspolitikk og norsk økonomi 1973-93. 15-21.

Torbjørn Eika og Knut A. Magnussen: Virkninger av den høye oljeprisen i 1979-85. 22-30.

ØA 9/97:

Konjunkturtrendene, 3-26.

Kjell Berger, Torbjørn Eika og Terje Skjerpén: Industriinvesteringer. Prognoser basert på industriens egne anslag fra den kvartalsvise investeringsstatistikken, 30-36.

Julie Hass og Knut Ø. Sørensen: NOREEA – Norsk regnskap for økonomi og miljø, 37-45.

Erling Holmøy: Hva koster økt offentlig ressursbruk? Beregninger basert på en generell likevektsmodell, 46-53.

ØA 1/98:

Økonomisk utsyn over året 1997, 3-88.

ØA 2/98:

Knut Moum og Torbjørn Eika: Pengepolitikk som virkemiddel i dagens konjunktursituasjon, 3-15.

Bård Lian, Kjetil Lund og Thor Olav Thoresen: Arbeidsincentiver, husholdningsinntekt og valg av barnetilsyn. Noen

betraktninger om kontantstøttereformen, 16-23.

Pål Boug: Energietterspørsel i Tyskland – en empirisk analyse, 24-29.

Erling Joar Fløttum: Nasjonalregnskapet i Norge, 30-36.

ØA 3/98:

Kjetil Lund, Torkil Løwe og Kari Skrede: Inntektsfordeling og levekår i landbruket, 3-14.

Dennis Fredriksen: Minstepensjon, særtillegg og regulering av grunnbeløpet, 15-21.

Ingvei Seliussen: Kan me stola på detaljomsetningsindeksen? 22-25.

Tor Petter Bø og Helge Nome Næsheim: Deltidsansatte som delvis arbeidsledige, 26-29.

Tor Halvorsen og Elisabeth Nørgaard: Avkastning på investeringer i utlandet. En sammenligning mellom Norge og andre land, 30-35.

ØA 4/98:

Hilde Christiane Bjørnland: Kilder til konjunktursvingninger i norsk økonomi, 3-13.

Espen Sjøbye: Hvordan industristatistikken ble til (1774-1875), 14-21.

Steinar Todsens: Satelittregnskap for petroleumressursene, 22-26.

Reviderte nasjonalregnskapstall for 1995-1997, 27-29.

Offentlige forvaltnings inntekter og utgifter 1997, 30-32.

ØA 5/98:

Konjunkturtrendene, 3-18.

Erling Holmøy, Øystein Olsen og Birger Strøm: Hva bestemmer prisfølsomheten i den norske eletterspørselen? 21-28.

Economic Survey

ES 3/97:

Economic trends, 3-23.

Jon Epland: Income distribution 1986-1995: Why is inequality increasing? 24-33.

ES 4/97:

Economic trends, 3-27.

Erling Joar Fløttum and Tor Skoglund: Labour productivity growth in Norway using national accounts data, 31-37.

Steinar Todsens: Capital stock and consumption of fixed capital in the Norwegian national accounts, 38-43.

ES 1/98:

Economic survey 1997, 3-27.

Julie L. Hass and Knut Ø. Sørensen: Revision of the balance of payments, 28-37.

ES 2/98:

Economic trends, 3-18.

Torbjørn Eika and Knut Moum: Monetary policy as an instrument in the current economic situation in Norway, 19-31.

Erling Joar Fløttum: Norwegian national accounts. Status in terms of quality and contents after the introduction of new international standards and the latest general revision, 32-38.

Reiserapporter

IAFFE/Out of the Margin konferansen

Amsterdam, 2.-5. juni 1998

Julie Aslaksen

Den årlige sommerkonferansen til International Association For Feminist Economics ble i år arrangert i Amsterdam, i samarbeid med den nederlandske organisasjonen Out of the Margin. Konferansen hadde en rekke plenumsarrangementer i tillegg til et stort antall parallelle sesjoner. Det var også noen sosiale aktiviteter, bl.a. en middag i zoologisk hage.

Et hovedtema på konferansen var organisering og finansiering av velferdsstaten. Jeg presenterte et fellesarbeid med Charlotte Koren og Marianne Stokstad: "Child care in the household and market: Employment, taxation and welfare", hvor vi kritisk drøfter Sherwin Rosens mye omtalte analyse av den svenske velferdsstaten. Vi fikk kontakt med den nederlandske økonomen Janneke Plantenga, som også presenterte et arbeid med utgangspunkt i Rosens modell. Hun er interessert i å samarbeide med oss om en felles artikkel som kan publiseres internasjonalt, noe som vil være svært nyttig. Det viste seg at "The Rosen critique" faktisk var et eget tema på konferansen, og Charlotte Koren deltok i en paneldebatt om dette tema. Vi fikk positive tilbakemeldinger på at vi hadde kommet godt i gang, selv om det er langt igjen til at vi har en fullstendig empirisk basert "Rosen critique".

Det var en rekke interessante bidrag på årets konferanse. Miriam Beblo fra Berlin presenterte fra sin doktoravhandling, der hun har empiriske resulater (paneldata) fra en familie-forhandlings-modell. Nancy Folbre og den nederlandske økonomen Irene van Staveren snakket om sosial kapital, og Julie Nelson snakket om "love or money - or both" som motivasjonsfaktorer i lønnet og ulønnet arbeid. Sakiko Fukuda-Parr fra UNDP presenterte resulater fra Human Development Report om et utvidet fattigdombegrep, såkalt Human Poverty. Det var forøvrig en rekke interessante innlegg om kvinneperspektiv på utviklingsøkonomi. En nederlandsk makroøkonom, Lucia Hanmer, hadde et paper om husholdningsproduksjon i en post-keynesiansk modell.

Det var svært nyttig og inspirerende å delta på denne konferansen. Det var mange interessante innspill om hvordan økonomisk teori og anvendelse kan berikes ved et perspektiv fra feministisk filosofi. Årets konferanse ga en svært god anledning til å opprettholde det internasjonale nettverket – et viktig forum for dette er redaksjonsmøtene i tidsskriftet Feminist Economics, som legges til konferansene.

Konjunkturindikatorer for Norge

Tabell	Side	Figur	Side
Konjunkturbarometeret			
1.1. Konjunkturbarometer, industri og bergverk. Sesongjustert og glattet	2*	1.1. Konjunkturbarometer. Produksjon og sysselsetting, faktisk utvikling	3*
		1.2. Konjunkturbarometer. Generell bedømmelse av utsiktene, neste kvartal	3*
		1.3. Konjunkturbarometer. Kapasitetsutnyttingsgraden ved nåværende produksjonsnivå	3*
		1.4. Konjunkturbarometer. Faktorer som begrenser produksjonen i industrien	3*
Ordre			
2.1. Ordretilgang. Sesongjusterte og glattede verdiindekser	2*	2.1. Ordre. Odretilgang og ordreservert i industri ialt	3*
2.2. Ordreservert. Sesongjusterte og glattede verdiindekser	2*	2.2. Ordre. Ordretilgang og ordreservert i bygg og anlegg i alt	3*
Arbeidskraft			
3.1. Arbeidsmarked. 1 000 personer og prosent. Sesongjustert	4*	3.1. Arbeidsstyrke, sysselsetting og ukeverk	5*
		3.2. Arbeidsledige og beholdning av ledige plasser	5*
Produksjon			
4.1. Produksjon: Sesongjusterte volumindekser 1995=100	4*	4.1. Produksjon. Olje og naturgass	5*
4.2. Produksjon og omsetning. Indekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før	6*	4.2. Produksjon. Industri og kraftforsyning	5*
		4.3. Produksjon. Innsatsvarer og energivarer	5*
		4.4. Produksjon. Investeringsvarer og konsumvarer	5*
		4.5. Produksjonsindeks for bygg og anlegg	7*
		4.6. Hotellovernattinger	7*
Investeringer			
5.1. Investeringer. Mrd. kroner	6*	5.1. Antatte og utførte investeringer i industri	7*
5.2. Investeringer. Mrd. kroner. Årsanslag for investeringsåret (år t) gitt på ulike tidspunkter	6*	5.2. Årsanslag for påløpte investeringskostnader i industri og bergverk gitt på ulike tidspunkter	7*
5.3. Igangsetting av nye bygg og bygg under arbeid	8*	5.3. Årsanslag for påløpte investeringskostnader i oljevirksomheten gitt på ulike tidspunkter	7*
		5.4. Årsanslag for påløpte investeringskostnader i kraftforsyning gitt på ulike tidspunkter	7*
		5.5. Bygg satt i gang. Boliger	9*
		5.6. Bygg satt i gang. Driftsbygg	9*
		5.7. Bygg under arbeid	9*
Forbruk			
6.1. Forbruksindikatorer	8*	6.1. Detaljomsetning	9*
		6.2. Varekonsumindeks	9*
		6.3. Registrerte nye personbiler	9*
Priser			
7.1. Pris- og kostnadsindekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før	10*	7.1. Pris- og kostnadsindekser. Nivå og endring	11*
7.2. Produktpriser: Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før	10*	7.2. Produktpriser. Nivå og endring	11*
7.3. Prisindekser: Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før	12*	7.3. Boligpriser	11*
7.4. Timelønn i industri, bygg og anlegg	12*	7.4. Spotpris elektrisk kraft	11*
		7.5. Spotpris Brent Blend	11*
		7.6. Spotpris aluminium og treforedlingsprodukter	11*
Finansmarked			
8.1. Utvalgte norske rentesatser. Prosent	12*	8.1. 3 måneders eurorente	15*
8.2. Eurorenter og effektiv avkastning på statsobligasjoner. Prosent ¹³	13*	8.2. Utlånsrente og innskuddsrente	15*
8.3. Valutakurser og Norges Banks penge- og kredittindikatorer	13*	8.3. Valutakursindekser	15*
		8.4. Norges Banks penge- og kredittindikator	15*
Utenrikshandel			
9.1. Innførsel og utførsel av varer. Mill. kroner Sesongjustert	14*	9.1. Utenrikshandel	15*
9.2. Utenriksregnskap. Mill. kroner	14*	9.2. Driftsbalansen	15*

1.1. Konjunkturbarometer, industri og bergverk. Sesongjustert og glattet

	Faktisk utvikling fra foregående kvartal og forventet utvikling i kommende kvartal. Diffusjonsindeks ¹				Kapasitets-utnyttning ²	Faktorer som begrenser produksjonen. Prosent av foretakene			
	Produksjon		Sysselsetting			Etterspørsel	Kapasitet	Arbeidskraft	Råstoff
	Faktisk	Forventet	Faktisk	Forventet					
					Prosent				
1995									
2. kvartal	60,8	52,0	55,5	48,9	82,5	51,4	16,1	1,4	2,3
3. kvartal	57,0	51,7	54,0	48,1	82,7	52,6	15,6	1,8	1,9
4. kvartal	56,3	52,1	54,1	47,6	82,2	54,4	12,3	3,6	2,1
1996									
1. kvartal	55,6	55,9	53,3	49,1	81,5	53,9	9,4	6,1	2,6
2. kvartal	54,6	59,8	53,2	51,2	81,6	50,7	9,7	7,7	3,4
3. kvartal	55,7	60,8	54,2	52,3	82,0	49,2	10,3	8,7	4,1
4. kvartal	57,7	61,4	55,6	52,3	82,2	47,8	12,3	9,0	4,4
1997									
1. kvartal	59,5	62,4	56,2	52,3	82,6	45,5	15,5	8,9	4,3
2. kvartal	60,8	60,9	56,0	52,6	83,0	44,4	15,9	9,5	4,1
3. kvartal	61,2	60,4	54,7	53,7	83,0	45,7	14,0	10,4	4,2
4. kvartal	58,5	59,8	53,1	53,6	82,9	48,4	12,8	10,5	4,2
1998									
1. kvartal	56,2	58,0	52,7	52,2	83,1	51,2	11,4	10,5	4,0
2. kvartal	55,4	56,8	52,9	50,5	83,0	52,9	10,2	10,6	3,8

¹ Beregnet som summen av andelen av foretakene som har svart STØRRE og halvparten av andelen av foretakene som har svart UENDRET. ² Veidd gjennomsnitt for kvartalet.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

2.1. Ordretilgang. Sesongjusterte og glattede verdiindekser

	Ordrebasert industri					Bygg og anlegg			
	I alt	Metaller og metallvarer	Maskiner og utstyr	Transportmidler	Kjemiske råvarer	I alt	Anlegg	Boligbygg	Andre bygg
1993	79,7	74,1	92,9	64,2	101,2	84,9	78,4	76,5	95,4
1994	91,9	86,2	109,0	81,1	105,6	99,1	77,8	101,7	118,1
1995	101,7	100,2	101,4	100,1	104,2	117,9	100,8	105,4	144,0
1996	111,5	109,5	140,2	133,1	108,8	124,2	98,0	105,5	160,2
1997	126,0	121,9	163,6	164,7	122,1	136,7	95,7	115,3	190,3
1996									
4. kvartal	120,3	106,8	141,8	151,1	113,0	130,7	97,0	110,2	179,6
1997									
1. kvartal	126,1	107,4	143,7	157,7	118,5	129,9	83,0	109,6	189,2
2. kvartal	125,3	114,8	154,2	154,3	122,1	128,3	80,4	110,6	184,5
3. kvartal	124,8	127,3	170,5	168,4	123,3	135,8	97,7	116,6	185,5
4. kvartal	127,9	138,1	185,9	178,5	124,4	153,1	121,9	124,6	202,0
1998									
1. kvartal	134,0	141,4	190,4	145,3	126,8	163,9	132,9	130,3	211,6
2. kvartal	142,3	139,1	180,4	115,3	127,1

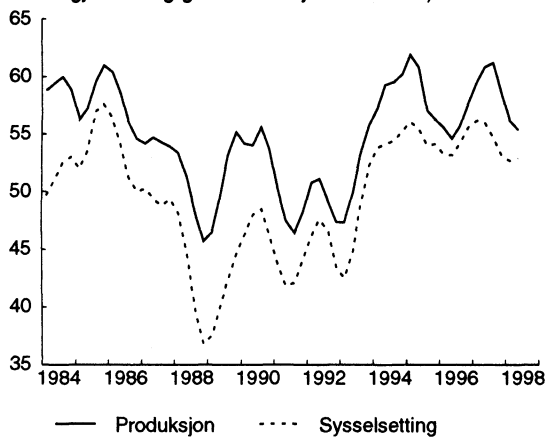
Kilde: Statistisk sentralbyrå

2.2. Ordreserve. Sesongjusterte og glattede verdiindekser

	Ordrebasert industri					Bygg og anlegg			
	I alt	Metaller og metallvarer	Maskiner og utstyr	Transportmidler	Kjemiske råvarer	I alt	Anlegg	Boligbygg	Andre bygg
1993	83,0	79,7	98,9	66,6	145,8	88,6	86,2	76,4	97,2
1994	93,9	90,0	122,0	77,6	137,3	96,0	80,9	111,9	113,0
1995	99,8	100,0	100,2	102,4	103,1	116,4	93,2	125,7	153,6
1996	105,1	99,2	91,3	142,6	108,7	132,6	103,1	134,7	180,2
1997	128,8	107,9	103,2	177,0	123,0	144,0	97,5	161,6	220,3
1996									
4. kvartal	111,8	96,8	93,4	154,3	110,8	139,2	104,2	146,0	197,0
1997									
1. kvartal	120,7	97,7	95,8	160,8	115,5	140,2	97,2	152,7	213,1
2. kvartal	127,1	102,0	98,4	167,2	121,3	139,9	92,3	158,9	218,0
3. kvartal	131,6	110,9	103,3	180,2	125,9	143,2	95,3	162,9	219,5
4. kvartal	135,9	121,0	115,1	199,6	129,4	152,8	105,2	172,0	230,9
1998									
1. kvartal	137,5	125,8	126,0	199,0	131,6	163,1	114,0	180,2	239,1
2. kvartal	138,1	126,3	128,0	185,7	132,0

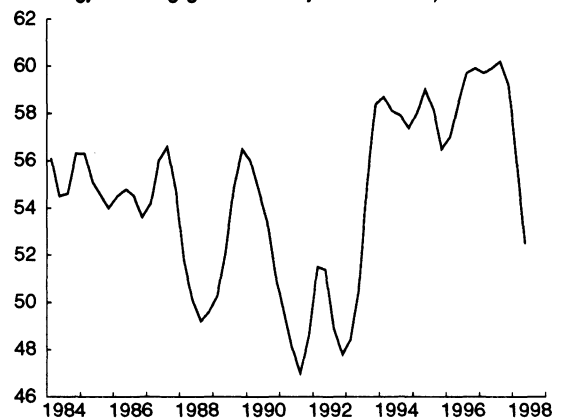
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig. 1.1 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
 Produksjon og sysselsetting, faktisk utvikling.
 Sesongjustert og glattet diffusjonsindeks 1) Prosent

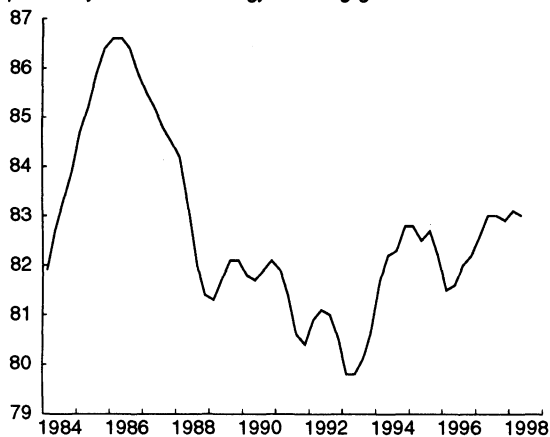
1) Se fotnote 1) til tabell 1.1
 Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 1.2 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
 Generell bedømmelse av utsiktene, neste kvartal.
 Sesongjustert og glattet diffusjonsindeks 1) Prosent

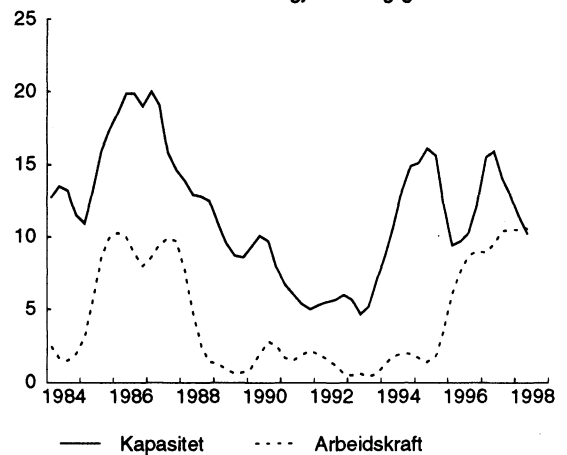
1) Se fotnote 1) til tabell 1.1
 Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 1.3 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
 Kapasitetsutnyttingsgraden ved nåværende
 produksjonsnivå. Sesongjustert og glattet. Prosent

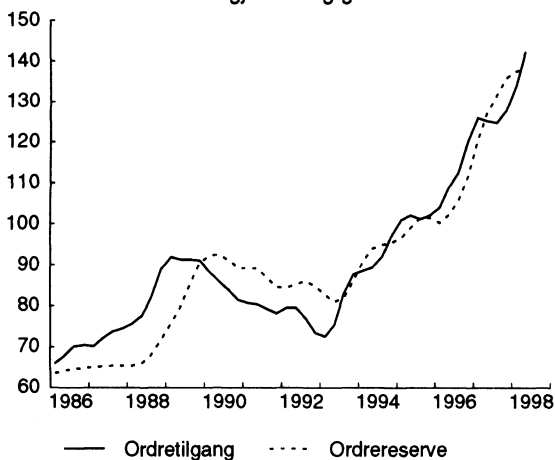
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 1.4 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
 Faktorer som begrenser produksjonen i industrien.
 Andel av foretakene. Sesongjustert og glattet. Prosent

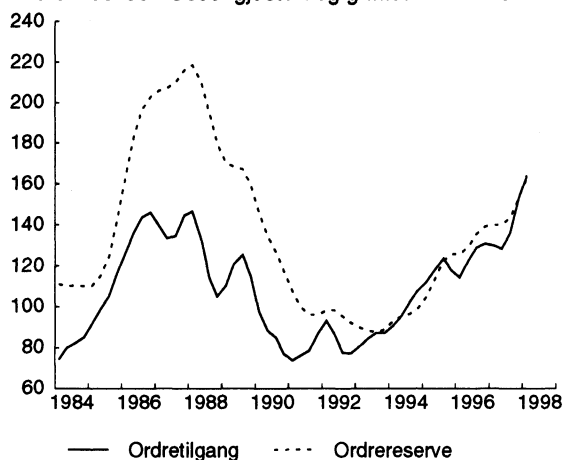
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 2.1 Ordre
 Ordretilgang og ordrereseve, ialt; Ordrebaseret industri.
 Verdiindekser. Sesongjustert og glattet. 1995=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 2.2 Ordre
 Ordretilgang og ordrereseve, ialt; Bygg og anlegg
 Verdiindekser. Sesongjustert og glattet. 1. kv.1992=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3.1. Arbeidsmarked. 1000 personer og prosent. Sesongjustert

	Arbeidskraftundersøkelsen ¹				Arbeidsledig- het. Prosent av arbeids- styrken	Arbeidsdirektoratet			
	Sysselsatte	Ukeverk	Arbeids- styrken	Arbeids- ledige		Registrerte ledige	Registrerte ledige og personer på tiltak	Tilgang på ledige stillinger	Beholdning av ledige stillinger
1993	2 002	1 631	2 143	140	6,5	118,3	175,4	22,0	7,4
1994	2 033	1 660	2 161	128	5,9	110,1	166,3	23,5	7,7
1995	2 079	1 690	2 197	119	5,4	101,9	146,6	23,1	8,9
1996	2 131	1 717	2 239	107	4,8	90,9	127,7	26,1	10,1
1997	2 192	1 762	2 286	93	4,1	73,3	96,3	32,7	14,2
1997									
Mars	2 178	1 752	2 272	94	4,1	80,0	106,0	28,4	12,5
April	2 183	1 762	2 275	92	4,0	78,0	102,0	32,8	13,1
Mai	2 187	1 758	2 285	98	4,3	77,0	101,0	29,3	13,5
Juni	2 191	1 745	2 291	100	4,4	74,0	97,0	33,3	16,1
Juli	2 195	1 739	2 293	98	4,3	72,0	96,0	33,2	13,3
August	2 202	1 749	2 295	92	4,0	72,0	92,0	31,0	14,1
September	2 205	1 771	2 295	90	3,9	70,0	90,0	36,1	15,2
Oktober	2 208	1 786	2 295	87	3,8	68,0	87,0	38,6	15,8
November	2 213	1 789	2 299	86	3,7	64,0	84,0	34,1	16,1
Desember	2 218	1 805	2 301	83	3,6	62,0	83,0	36,0	16,6
1998									
Januar	2 224	1 816	2 308	84	3,6	62,0	81,0	38,3	16,8
Februar	2 230	1 828	2 313	83	3,6	61,0	79,0	39,7	17,5
Mars	2 236	1 828	2 320	83	3,6	58,0	77,0	36,4	17,3
April	2 237	1 827	2 322	85	3,7	57,0	75,0	39,9	18,2
Mai	2 232	1 833	2 316	83	3,6	55,0	73,0	40,1	19,5
Juni	54,0	72,0	37,0	19,9
Juli	39,5	19,5
August	39,2	21,4

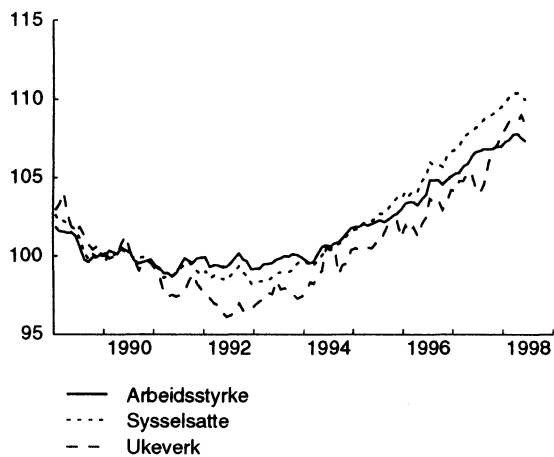
¹ Tre måneders glidende sentrert gjennomsnitt. Tallene for februar, mai, august og november gir gjennomsnittet for henholdsvis 1., 2., 3. og 4. kvartal
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Arbeidsdirektoratet

4.1. Produksjon. Sesongjusterte volumindekser. 1995=100

	Etter næring				Etter sluttanvendelse				Nye bygg
	Total indeks ¹	Råolje og naturgass	Industri	Kraft- forsyning	Innsats- varer	Investerings- varer	Konsum- varer	Energi- varer	
1993	88,5	82,5	92,3	97,6	91,0	91,5	94,1	85,8	..
1994	94,7	92,2	97,5	92,6	97,0	95,9	98,7	92,5	..
1995	100,2	100,1	100,2	100,4	100,1	100,0	100,2	100,1	100,0
1996	105,4	113,3	102,8	83,8	101,4	103,3	103,8	108,1	103,9
1997	109,1	116,3	106,3	92,2	105,0	106,8	111,4	107,5	115,4
1997									
Januar	106,5	119,3	103,5	76,5	103,2	100,5	109,1	103,7	109,3
Februar	107,5	118,0	103,8	73,6	103,6	100,5	110,6	107,1	110,3
Mars	102,1	110,0	103,8	83,9	103,9	101,4	111,2	96,5	111,0
April	114,9	120,2	106,7	87,6	105,2	107,0	110,0	116,0	115,6
Mai	109,0	117,1	104,6	94,9	104,3	103,0	108,6	107,7	113,8
Juni	109,3	114,4	105,6	95,0	104,1	106,5	111,6	107,5	114,9
Juli	109,6	117,0	112,4	98,6	108,6	115,7	114,8	109,7	115,4
August	108,4	113,7	103,2	97,1	102,5	105,2	108,1	106,5	116,5
September	109,4	110,8	107,4	106,0	105,5	107,7	114,6	107,5	117,1
Oktober	111,4	118,1	108,8	104,9	106,8	110,3	113,9	109,1	117,3
November	110,8	117,0	107,6	96,6	105,6	111,0	112,2	108,2	121,5
Desember	110,2	120,4	108,6	91,6	107,0	112,9	112,4	110,9	122,2
1998									
Januar	109,7	118,2	107,4	90,4	106,6	108,9	111,0	106,3	..
Februar	109,6	113,5	108,5	86,9	106,3	111,4	112,7	106,8	..
Mars	110,4	113,6	109,3	93,6	106,3	113,6	113,7	105,6	..
April	110,3	113,3	110,4	92,4	107,9	114,5	112,9	104,7	..
Mai	109,3	108,5	110,2	90,1	108,7	114,4	112,9	100,6	..
Juni	110,5	113,3	108,3	96,0	106,2	113,0	111,0	108,4	..

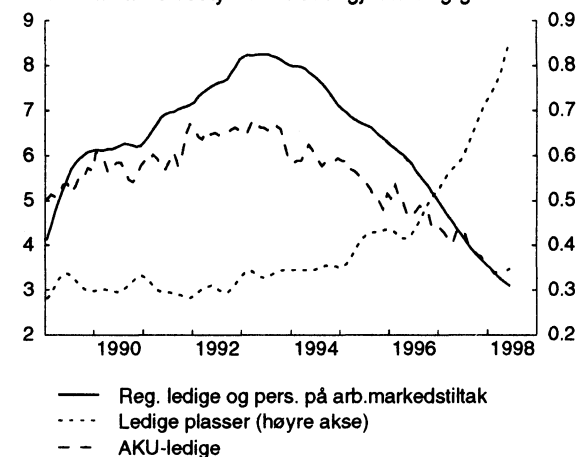
¹ Olje- og gassutvinning, industri, bergverk og kraftforsyning
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig. 3.1 Arbeidsstyrke, sysselsetting og ukeverk
1990=100. Sesongjusterte og glattede månedstall.

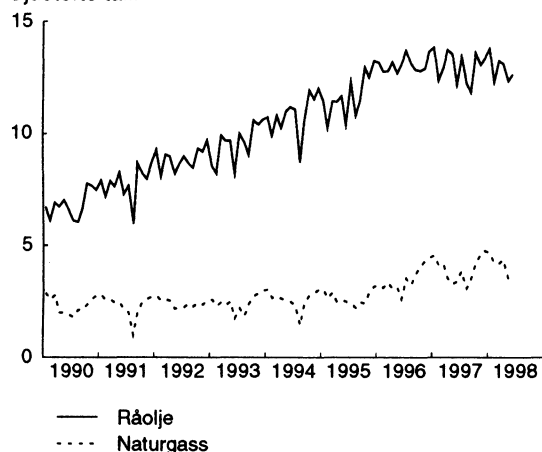
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 3.2 Arbeidsledige og beholdning av ledige plasser
Prosent av arbeidsstyrken. Sesongjustert og glattet

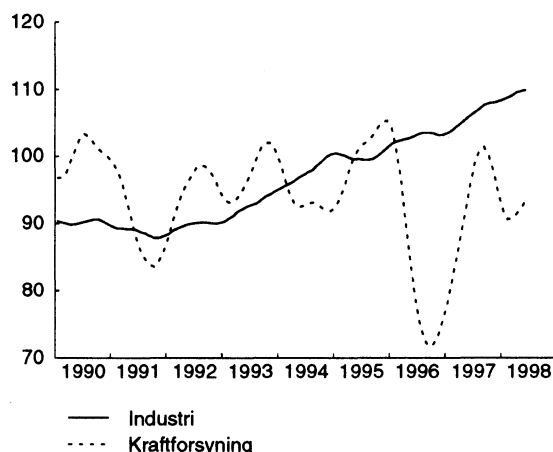
Kilde: Arbeidsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.1 Produksjon: Olje og naturgass
Råolje (mill tonn) og naturgass (mrd. Sm³)
Ujusterte tall.

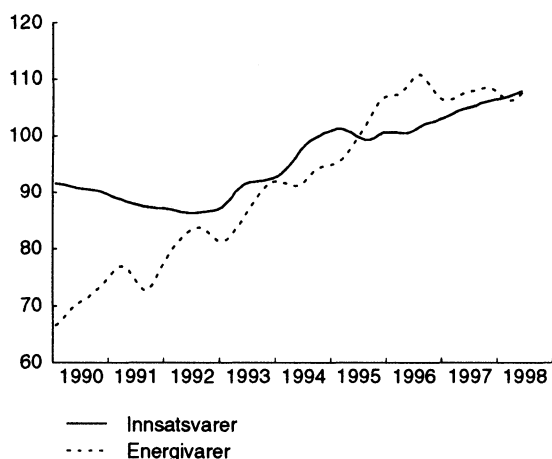
Kilde: Oljedirektoratet.

Fig. 4.2 Produksjon: Industri ialt og kraftforsyning
Sesongjusterte og glattede volumindekser. 1995=100

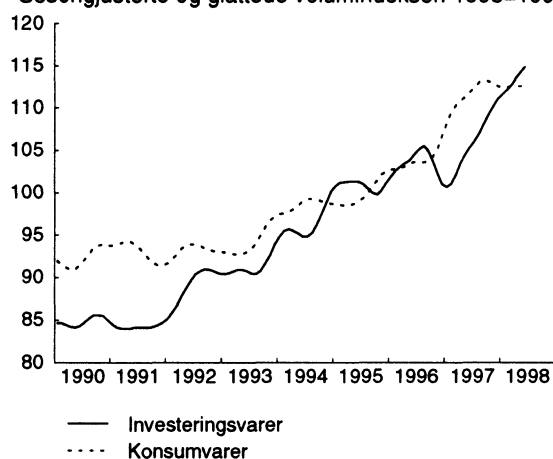
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.3 Produksjon: Innsatsvarer og energivarer
Sesongjusterte og glattede volumindekser. 1995=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.4 Produksjon: Investeringsvarer og konsumvarer
Sesongjusterte og glattede volumindekser. 1995=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

4.2. Produksjon og omsetning. Indekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før

	Bygge- og anleggsproduksjon.		Engroshandelsomsetning.		Omsetning for forretningsmessig tjenesteyting. Verdi		Hotellomsetning. Verdi	
	Volum		Volum		Verdi		Verdi	
	Nivå	Endring	Nivå	Endring	Nivå	Endring	Nivå	Endring
	1995=100		1995=100		1. kv 1997=100		1992=100	
1993	105,4	5,4
1994	113,1	7,2
1995	100,5	..	100,0	114,6	1,3
1996	103,5	2,9	103,4	3,4	92,7	..	122,0	6,5
1997	132,0	8,2
1995								
3. kvartal	102,4	..	97,8	139,2	1,7
4. kvartal	105,0	..	111,2	95,5	4,5
1996								
1. kvartal	97,5	2,3	100,0	3,7	89,1	..	111,8	3,2
2. kvartal	101,2	1,8	99,4	5,1	93,2	..	123,0	6,6
3. kvartal	105,1	2,6	99,8	2,0	83,9	..	149,5	7,4
4. kvartal	110,0	4,8	114,2	2,7	104,5	..	103,8	8,7
1997								
1. kvartal	104,8	7,5	100,0	0,0	100,0	12,2	115,0	2,9
2. kvartal	108,3	7,0	112,6	20,8	137,1	11,5
3. kvartal	111,9	6,5	102,3	21,9	160,6	7,4
4. kvartal	115,2	10,9
1998								
1. kvartal	129,5	12,6
2. kvartal	140,8	2,7

Kilde: Statistisk sentralbyrå

5.1. Investeringer. Mrd. kroner

	Industri		Kraftforsyning		Utførte investeringer i oljevirksomhet. Ujustert				
	Antatte, sesongjust.	Utførte, ujustert	Utførte, sesongjust.	Utførte	I alt	Leting	Utbygging	Felt i drift	Rørtransport
1994	10,7	9,4	9,3	4,1	54,6	5,0	6,8	28,6	8,6
1995	14,9	13,6	13,6	4,3	48,6	4,6	6,9	27,0	6,1
1996	16,5	13,8	13,8	4,0	47,9	5,5	9,0	25,3	6,0
1997	16,3	14,2	14,1	3,9	62,5	8,3	9,2	35,3	8,2
1996									
2. kvartal	3,9	3,3	3,4	0,9	12,4	1,1	2,2	6,7	1,6
3. kvartal	4,1	3,5	3,4	1,0	12,3	1,4	2,7	6,2	1,9
4. kvartal	4,4	4,2	3,5	1,3	12,6	1,7	2,5	6,9	1,3
1997									
1. kvartal	4,1	2,8	3,4	0,5	13,1	1,9	2,1	7,7	1,1
2. kvartal	4,1	3,6	3,7	1,0	17,3	1,9	2,5	10,5	2,1
3. kvartal	4,0	3,4	3,3	1,1	15,5	2,1	2,1	8,4	2,6
4. kvartal	4,2	4,4	3,7	1,2	16,6	2,4	2,5	8,7	2,4
1998									
1. kvartal	4,2	2,9	3,6	0,7	17,0	2,3	2,9	9,0	2,0
2. kvartal	4,5

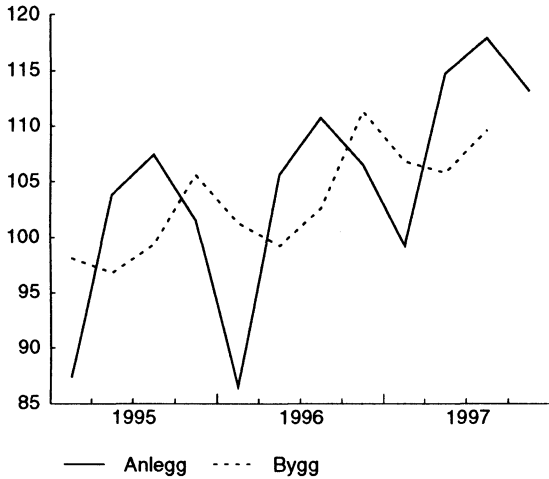
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Oljedirektoratet

5.2. Investeringer. Mrd. kroner. Årsanslag for investeringsåret (år t) gitt på ulike tidspunkter i året før investeringsåret (t-1) og året etter investeringsåret (t+1)

	Industri og bergverksdrift				Kraftforsyning				Oljevirksomhet			
	1996	1997	1998	1999	1996	1997	1998	1999	1996	1997	1998	1999
Årt-1												
1. kvartal
2. kvartal	8,7	10,2	10,7	9,9	2,5	2,6	3,2	4,7	33,0	33,2	46,4	45,7
3. kvartal	9,6	10,8	12,2	..	2,7	2,8	4,6	..	42,2	42,5	58,5	..
4. kvartal	12,6	12,7	14,8	..	3,3	3,2	4,3	..	44,6	51,5	66,4	..
Årt												
1. kvartal	15,4	13,8	16,6	..	4,1	3,7	5,6	..	46,0	54,9	71,0	..
2. kvartal	15,1	14,6	16,9	..	4,4	4,1	4,7	..	47,9	57,5	75,9	..
3. kvartal	15,2	15,0	4,4	4,3	52,0	66,2
4. kvartal	14,7	14,5	4,2	4,2	49,4	63,1
Årt+1												
1. kvartal	14,1	14,4	4,0	3,9	47,9	62,5

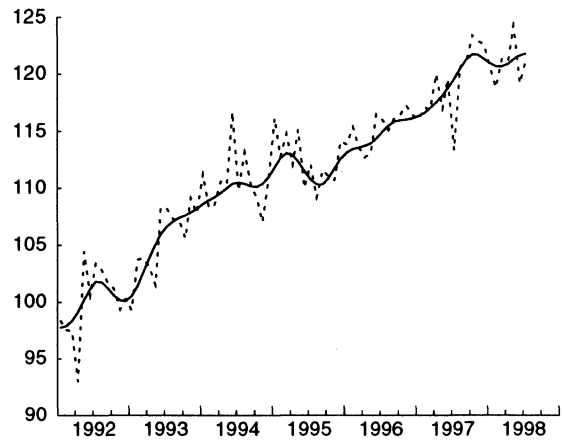
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 4.5 Produksjonsindeks for bygg og anlegg
Volumindeks. 1995=100.

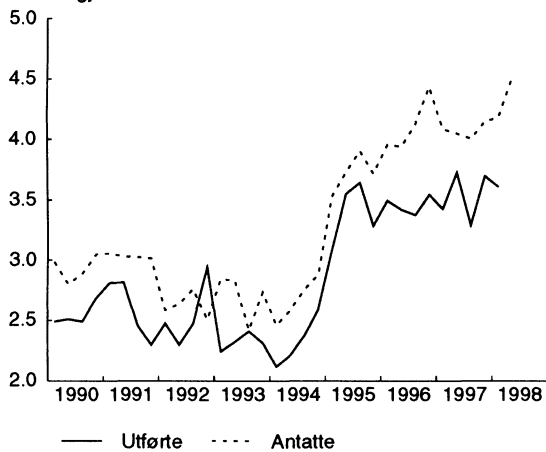
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.6 Hotellovernattinger
Indeks. 1992=100. Sesongjustert og trend

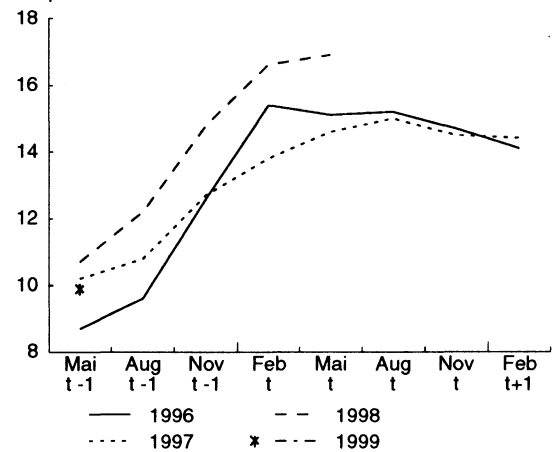
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.1 Investeringer, industri
Antatte og utførte per kvartal. Milliarder kroner.
Sesongjustert

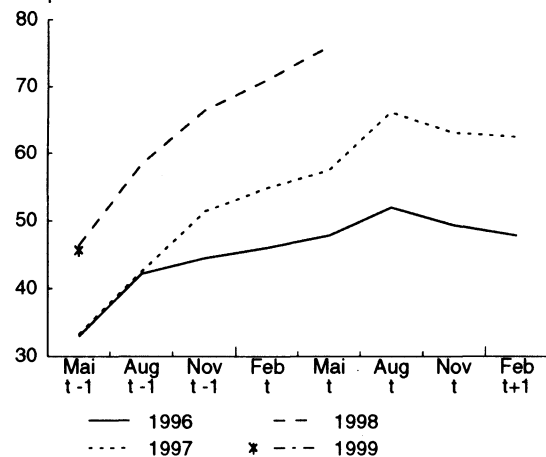
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig. 5.2 Investeringer: Industri og bergverksdrift
Påløpte kostnader, årsanslag gitt på ulike
tidspunkter. 1996-1999. Milliarder kroner

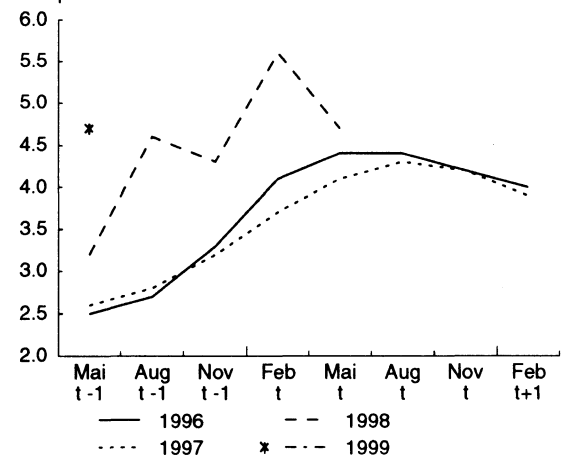
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.3 Investeringer, oljevirksomhet
Påløpte kostnader, årsanslag gitt på ulike
tidspunkter. 1996-1999. Milliarder kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.4 Investeringer, kraftforsyning
Påløpte kostnader, årsanslag gitt på ulike
tidspunkter. 1996-1999. Milliarder kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

5.3. Igangsetting av nye bygg og bygg under arbeid

	Bygg satt igang					Bygg under arbeid. Bruksareal. 1000 kv.m. Utgangen av perioden	
	Antall boliger		Bolig bruksareal 1000 kv.m		Andre bygg. Bruksareal 1000 kv.m. Trend ¹	Boliger. Trend	Andre bygg. Trend
	Sesongjustert nivå	Trend. Endring fra forrige periode. Årlig rate. Prosent	Sesongjustert nivå	Trend. Endring fra forrige periode. Årlig rate. Prosent.			
1993	16 194	3,8	2 151	9,0	1 979	2 169	2 575
1994	21 240	31,2	2 987	38,9	2 463	2 568	2 851
1995	20 011	-5,8	2 874	-3,8	2 752	2 601	3 221
1996	18 743	-6,3	2 907	1,1	3 131	2 872	3 726
1997	21 259	13,4	3 232	11,2	3 619	3 213	4 453
1997							
Februar	1 704	13,2	268	21,4	281	2 778	3 819
Mars	1 715	8,8	264	10,3	285	2 814	3 861
April	1 932	4,2	288	-2,1	289	2 844	3 894
Mai	1 762	0,3	272	-11,7	293	2 869	3 926
Juni	1 625	-1,0	266	-17,2	297	2 895	3 967
Juli	1 710	0,1	248	-20,0	301	2 922	4 021
August	1 700	3,2	252	-19,5	303	2 945	4 095
September	1 836	5,9	265	-13,4	304	2 965	4 186
Oktober	1 655	7,2	254	0,4	302	2 986	4 281
November	1 789	7,1	246	17,9	299	3 010	4 367
Desember	1 633	4,0	252	25,7	294	3 037	4 435
1998							
Januar	1 852	-0,4	268	18,1	288	3 067	4 478
Februar	2 401	-5,1	340	-1,6	281	3 098	4 506
Mars	2 021	-10,2	294	-20,7	274	3 116	4 526
April	1 780	-14,4	251	-35,5	267	3 108	4 546
Mai	1 514	-16,4	224	-42,4	260	3 077	4 557
Juni	1 230	-20,2	203	-42,6	255	3 036	4 557
Juli	1 530	-21,1	224	-41,1	246	2 987	4 556

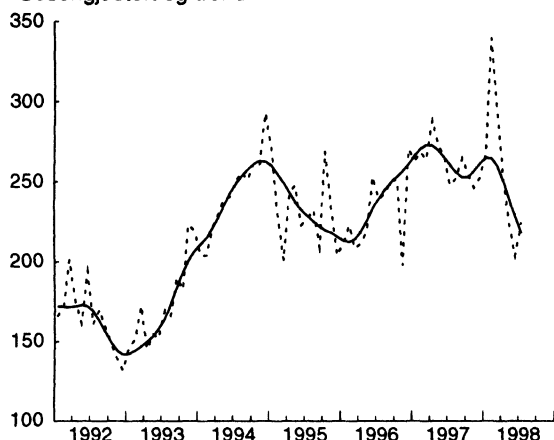
¹ Tallene er unntatt bygg til jordbruk, skogbruk og fiske
Kilde: Statistisk sentralbyrå

6.1. Forbruksindikatorer

	Detaljomsætningsvolum		Varekonsumindeks ¹		Førstegangsregistrerte personbiler		Hotellovernattinger, ferie og fritid	
	Sesongjustert indeks	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Sesongjustert indeks	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Sesongjustert nivå	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Sesongjustert nivå	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate
		1995=100		1995=100		1 000		1 000
1993	92,7	1,7	92,8	0,6	64,3	3,8	8 104,2	7,3
1994	96,9	4,5	97,4	4,8	92,0	42,7	8 416,9	4,1
1995	100,0	2,9	100,0	2,4	97,3	7,2	8 292,7	-1,9
1996	102,6	2,9	105,2	5,6	146,8	50,0	8 354,5	1,8
1997	107,5	4,7	109,8	4,2	155,5	5,3	8 411,0	-0,2
1997								
Februar	104,1	6,8	106,6	6,4	13,4	-3,9	699,2	3,0
Mars	106,8	7,2	108,9	6,9	12,6	-5,1	714,4	0,5
April	107,3	7,4	108,0	7,4	12,6	-2,3	637,6	-1,6
Mai	104,9	7,4	108,3	7,6	12,5	-1,6	687,0	-2,4
Juni	108,8	7,0	110,8	7,0	13,1	-1,2	704,4	0,4
Juli	106,9	6,2	111,0	5,5	12,4	0,3	680,5	6,4
August	108,1	5,3	110,2	4,2	12,9	1,1	712,0	12,5
September	109,3	4,6	111,2	2,9	12,7	-2,0	704,5	14,0
Oktober	110,9	4,3	112,6	1,8	12,2	-8,7	731,3	7,8
November	110,0	4,5	111,6	0,7	13,1	-12,6	732,2	-2,2
Desember	109,2	5,2	113,3	0,9	15,6	-11,0	716,7	-9,0
1998								
Januar	111,5	6,4	109,7	2,6	9,5	-5,2	690,8	-11,8
Februar	110,0	7,8	110,7	4,9	11,5	2,0	641,7	-9,8
Mars	110,9	8,9	111,2	7,2	12,5	9,2	676,4	-2,7
April	112,1	9,8	114,1	8,7	12,7	11,8	709,0	5,3
Mai	118,0	10,4	118,1	9,1	13,2	11,2	716,5	11,2
Juni	115,2	10,5	114,9	8,2	12,3	8,3	702,0	10,5
Juli	118,1	10,1	12,6	4,4	720,1	5,2

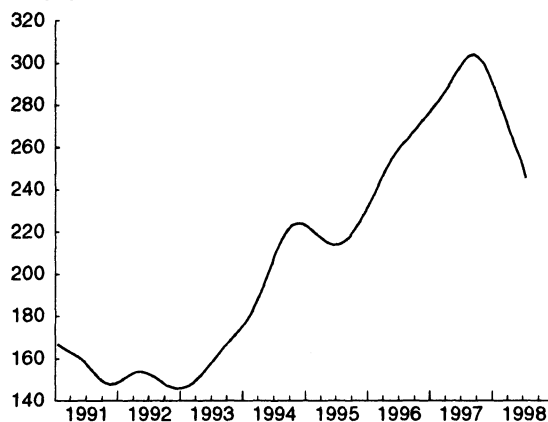
¹ Indikatoren bygger på informasjon om detaljomsætnings, førstegangsregistrering av personbiler og omsetning av tobakk, øl, mineralvann, elektrisk kraft, bensin, brensel og fjernvarme. Vektene er hentet fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR).
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig. 5.5 Bygg satt igang
Boliger. Bruksareal. 1000 kvm.
Sesongjustert og trend

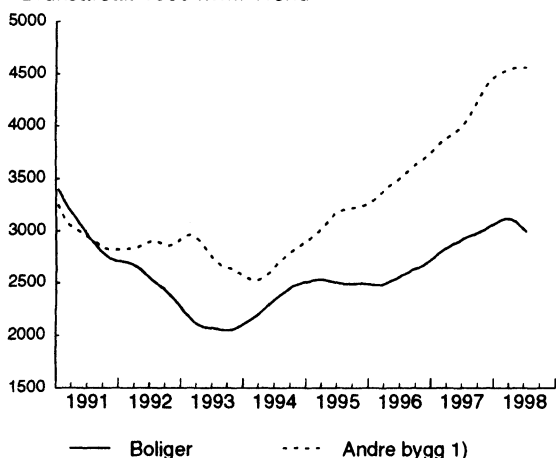
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.6 Bygg satt igang
Andre bygg 1) enn boliger. Bruksareal. 1000 kvm.
Trend.

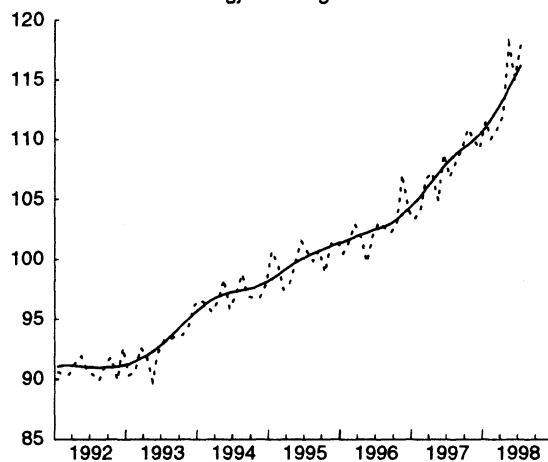
1) Unntatt bygg til jordbruk, skogbruk og fiske.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.7 Bygg under arbeid
Bruksareal. 1000 kvm. Trend

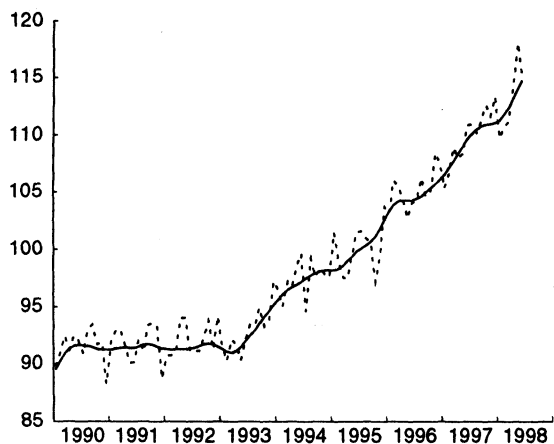
1) F.o.m 1993 inkl. jordb., skogb., fiske
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 6.1 Detaljomsetning
Volumindeks. Sesongjustert og trend. 1995=100

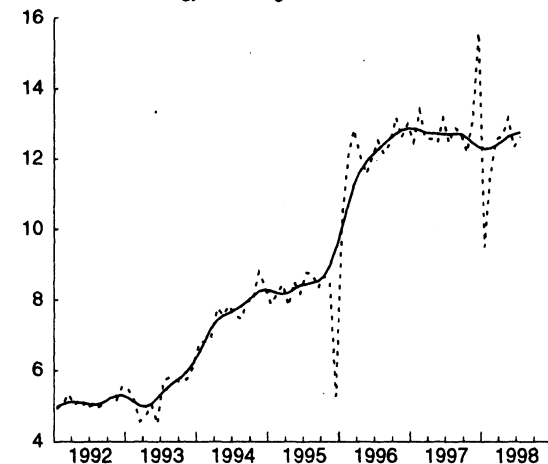
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 6.2 Varekonsumindeks
Sesongjustert og trend. 1995=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 6.3 Registrerte nye personbiler
1000 stk. Sesongjustert og trend

Kilde: Vegdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

7.1. Pris- og kostnadsindekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før

	Konsumprisindeks		Harmonisert konsumprisindeks		Førstegangsomsetning innenlands		Byggekostnadsindeks for boliger	
	Nivå 1979=100	Endring	Norge. Endring	EU. Endring	Nivå 1981=100	Endring	Nivå 1978=100	Endring
1993	250,3	2,3	161,8	-0,0	226,1	0,4
1994	253,8	1,4	164,1	1,4	234,0	3,5
1995	260,0	2,5	167,2	1,9	245,2	4,8
1996	263,3	1,3	0,7	2,4	169,8	1,5	248,0	1,1
1997	270,1	2,6	2,6	1,7	172,2	1,4	252,9	2,0
1997								
Februar	268,6	3,3	3,4	2,0	171,0	1,5	250,3	1,6
Mars	269,3	3,1	3,4	1,7	171,2	1,2	251,0	1,7
April	269,0	2,6	2,7	1,5	171,0	0,8	252,8	1,8
Mai	269,7	2,7	2,8	1,5	171,7	1,3	252,9	1,9
Juni	270,4	2,9	2,9	1,6	172,0	1,7	253,2	2,0
Juli	269,8	2,2	2,0	1,6	172,7	2,0	253,4	2,1
August	269,7	2,3	2,1	1,8	173,4	2,2	253,7	2,2
September	270,9	2,3	2,1	1,8	173,1	1,5	254,1	2,2
Oktober	271,6	2,1	1,9	1,7	173,1	0,9	254,4	2,3
November	271,9	2,3	2,1	1,7	173,1	1,2	254,6	2,2
Desember	272,0	2,3	2,2	1,6	172,7	0,9	254,7	2,2
1998								
Januar	273,2	2,0	1,6	1,3	172,6	0,8	255,4	2,3
Februar	274,1	2,0	1,5	1,4	172,5	0,9	255,9	2,3
Mars	275,6	2,3	1,8	1,3	172,2	0,6	256,4	2,1
April	275,8	2,5	2,2	1,6	172,7	1,0	258,9	2,4
Mai	275,4	2,1	1,8	1,6	173,1	0,8
Juni	276,0	2,1	1,8	1,6	172,7	0,4
Juli	276,3	2,4	2,3	1,5	173,0	0,2

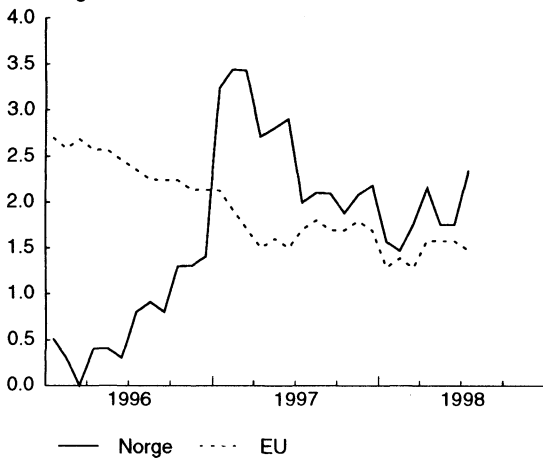
Kilde: Statistisk sentralbyrå

7.2. Produktpriser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før

	Produsentprisindeks		Spotpriser				Eksportpris- indeks, treforedlings- produkter. 1994=100	Eksportpris, laks. Nivå. Nkr pr. kg
	Nivå 1981=100	Endring	Elektrisk kraft, Øre pr. kWh	Brent Blend. Nkr pr. fat	Brent Blend. USD pr. fat	Aluminium. Nkr pr. tonn		
1993	149,9	-1,0	8,0	120,4	17,0	8 060,8	..	35,45
1994	151,8	1,3	18,3	111,3	15,8	10 268,4	100,00	35,31
1995	155,7	2,6	11,8	107,8	17,0	11 452,3	137,91	30,25
1996	159,1	2,2	25,4	133,1	20,6	9 623,2	130,43	26,52
1997	161,3	1,4	13,5	135,1	19,2	11 311,7	120,49	26,30
1997								
Februar	160,7	1,7	15,8	138,8	21,0	10 413,1	115,51	26,05
Mars	160,2	1,0	12,5	130,8	19,2	11 158,2	121,80	25,52
April	159,9	0,5	12,3	123,0	17,7	10 910,7	125,65	25,66
Mai	160,7	1,6	11,1	135,1	19,1	11 452,4	122,24	25,65
Juni	160,8	2,0	10,9	127,4	17,7	11 267,2	113,51	25,71
Juli	161,5	2,0	8,8	137,2	18,5	11 805,7	121,58	27,20
August	162,3	2,4	13,1	142,2	18,6	13 150,8	130,24	27,43
September	161,9	0,9	10,2	134,4	18,4	11 739,8	128,60	26,64
Oktober	162,3	0,5	12,8	141,3	20,0	11 355,9	118,02	26,49
November	162,1	1,0	15,8	135,3	19,2	11 245,6	111,13	25,55
Desember	161,3	0,4	17,3	124,7	17,2	11 076,7	122,22	25,95
1998								
Januar	161,3	0,0	16,3	113,8	15,2	11 100,3	130,09	26,01
Februar	161,8	0,7	14,7	106,3	14,1	10 729,5	128,23	25,85
Mars	161,3	0,7	13,1	99,9	13,2	9 664,8	121,06	26,59
April	162,0	1,3	12,3	101,4	13,5	9 690,7	135,47	28,85
Mai	163,1	1,5	10,8	107,1	14,4	9 396,3	91,40	29,39
Juni	162,3	0,9	11,9	92,1	12,2	9 302,6	127,16	31,57
Juli	162,5	0,6	6,9	92,3	12,1	9 494,3	123,49	29,21

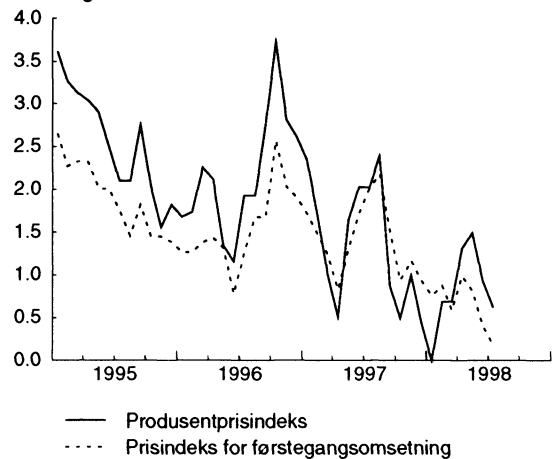
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Fig. 7.1 Harmonisert konsumprisindeks Norge og EU
Endring fra samme måned året før. Prosent

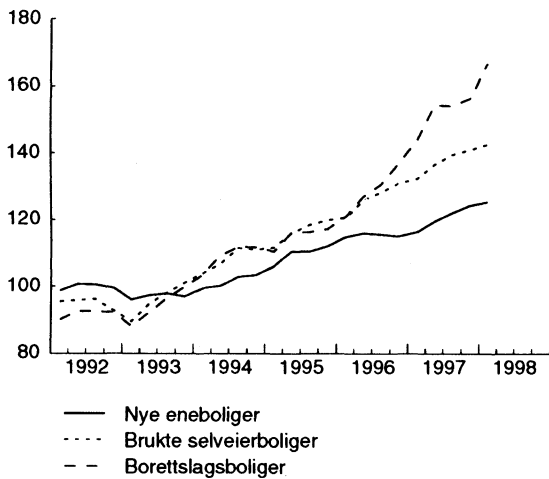
Kilde: Eurostat.

Fig. 7.2 Produsentprisindeks for industri og prisindeks for førstegangsomsetning innenlands
Endring fra samme måned året før. Prosent

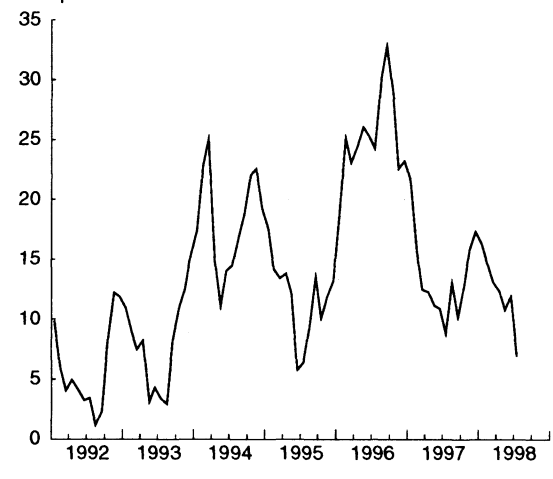
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 7.3 Boligpriser
Indekser. 1991=100

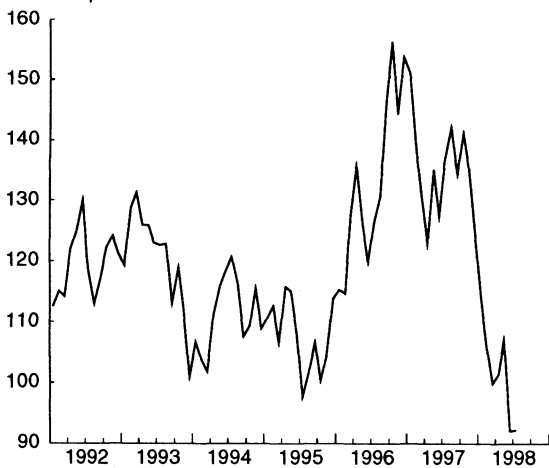
Kilde: Statistisk sentralbyrå og NBBL.

Fig. 7.4 Spotpris elektrisk kraft
Øre pr. kWh

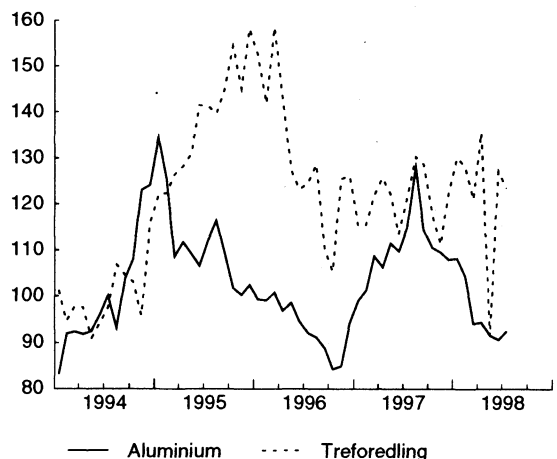
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 7.5 Spotpris Brent Blend
Kroner pr. fat

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 7.6 Spotpris aluminium og treforedlingsprodukter
Indeks. 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

7.3. Prisindekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før

	Engroshandel		Nye eneboliger		Brukte boliger			
	Nivå	Endring	Nivå	Endring	Selveier		Borettslag	
					Nivå	Endring	Nivå	Endring
	1995=100		1989=100		1991=100		1991=100	
1993	94,7	0,6	91,4	-2,9	95,8	0,8	94,1	2,4
1994	96,9	2,3	95,5	4,6	108,3	13,0	109,2	16,0
1995	100,0	3,3	103,3	8,2	116,5	7,6	114,9	5,3
1996	102,2	2,2	108,6	5,1	126,4	8,5	128,8	12,1
1997	104,0	1,8	113,5	4,5	137,3	8,6	152,0	18,0
1996								
3. kvartal	102,0	1,8	108,7	4,5	128,1	8,2	130,5	12,3
4. kvartal	102,5	2,3	108,3	2,7	130,9	9,2	136,8	16,8
1997								
1. kvartal	103,4	1,8	109,4	1,2	132,2	9,6	143,7	18,8
2. kvartal	103,5	1,0	112,6	3,2	136,5	8,5	154,2	21,4
3. kvartal	104,3	2,3	114,9	5,7	139,4	8,8	154,0	18,0
4. kvartal	104,8	2,2	116,9	7,9	140,9	7,6	156,2	14,2
1998								
1. kvartal	105,7	2,2	118,0	7,9	142,5	7,8	166,7	16,0
2. kvartal	106,4	2,8	150,3	5,5	176,5	14,5

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Norske Boligbyggelags Landsforbund

7.4. Timelønn i industri, bygg og anlegg. Kroner pr. time og prosentvis endring fra samme periode året før

	Industri ialt						Bygg		Anlegg	
	Kroner			Endring			Kroner	Endring	Kroner	Endring
	ialt	Menn	Kvinner	ialt	Menn	Kvinner				
1993	103,15	105,42	91,80	2,7	2,7	2,9	105,04	2,0	152,35	2,8
1994	106,12	108,49	94,55	2,9	2,9	3,0	106,87	1,7	145,22	-4,7
1995	109,83	112,27	97,85	3,5	3,5	3,5	110,82	3,7	138,78	-4,4
1996	114,42	116,96	102,18	4,2	4,2	4,4	115,60	4,3	143,84	3,6
1997	118,85	121,58	106,09	3,9	4,0	3,8	122,37	5,9	155,80	8,3
1996										
2. kvartal	113,89	116,63	100,86	3,0	3,0	2,9	113,96	2,1	142,99	2,3
3. kvartal	114,87	117,30	103,27	4,3	4,2	5,0	115,28	4,0	144,74	4,7
4. kvartal	116,77	119,34	104,54	5,1	5,1	5,4	120,27	6,4	146,24	5,5
1997										
1. kvartal	116,53	119,06	104,30	4,0	3,9	4,4	118,44	5,5	149,28	6,6
2. kvartal	118,86	121,77	105,48	4,4	4,4	4,6	121,24	6,4	155,04	8,4
3. kvartal	119,66	122,38	106,80	4,2	4,3	3,4	123,20	6,9	158,16	9,3
4. kvartal	120,37	123,16	107,68	3,1	3,2	3,0	126,13	4,9	159,32	8,9
1998										
1. kvartal	120,24	122,90	107,50	3,2	3,2	3,1	125,05	5,6	159,18	6,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå

8.1. Utvalgte norske rentesatser. Prosent

	Utlånsrente					Innskuddsrente		3mnd eurorente	Effektiv avkastning på 10 års statsobl.
	Forretnings- banker ¹	Spare- banker	Statlige låne- institutter	Forsikrings- selskap	Kreditt- foretak	Forretnings- banker ¹	Spare- banker		
1993	11,1	10,8	8,5	9,3	11,3	5,8	5,9	7,1	6,9
1994	8,5	8,4	6,8	6,9	8,7	4,1	4,0	5,7	7,4
1995	7,7	7,9	6,4	6,7	7,9	4,0	4,0	5,4	7,4
1996	7,1	7,1	5,5	6,1	7,0	3,6	3,7	4,8	6,8
1997	5,9	6,0	4,4	5,2	6,3	2,7	2,8	3,6	5,9
1996									
2. kvartal	7,1	7,2	5,8	6,1	7,0	3,6	3,6	4,7	6,9
3. kvartal	7,1	7,1	5,2	6,1	7,0	3,6	3,7	4,9	7,0
4. kvartal	6,7	6,7	5,1	5,8	6,7	3,3	3,4	4,4	6,5
1997									
1. kvartal	6,0	5,9	4,7	5,2	6,5	2,6	2,7	3,4	5,9
2. kvartal	5,8	5,8	4,5	5,1	6,2	2,5	2,6	3,4	6,1
3. kvartal	6,0	6,1	4,0	5,3	6,3	2,8	2,9	3,9	6,0
4. kvartal	5,9	6,1	4,2	5,3	6,3	2,8	2,9	3,8	5,7
1998									
1. kvartal	5,9	6,0	3,9	5,3	6,2	2,8	2,9	3,8	5,3
2. kvartal	6,3	6,3	4,1	5,5	6,0	3,0	3,0	4,4	5,4

¹ Inkludert Postbanken

Kilde: Norges Bank

8.2. Eurorenter og effektiv avkastning på statsobligasjoner. Prosent

	3 mnd eurorente				Effektiv avkastning på 10 års statsobligasjon			
	Norge	Tyskland	USA	Teoretisk Ecu	Norge	Tyskland	USA	Teoretisk Ecu
1993	7,1	7,2	3,2	..	6,9	6,5	5,9	7,3
1994	5,7	5,3	4,7	..	7,4	6,8	7,1	7,6
1995	5,4	4,4	6,0	..	7,4	6,8	6,6	7,8
1996	4,8	3,2	5,4	..	6,8	6,2	6,4	6,8
1997	3,6	3,3	5,2	4,2	5,9	5,7	6,3	6,0
1997								
Mars	3,4	3,2	5,6	4,2	5,9	5,8	6,7	6,2
April	3,4	3,2	5,5	4,1	6,2	5,9	6,9	6,3
Mai	3,4	3,2	5,0	4,1	6,0	5,8	6,7	6,1
Juni	3,4	3,1	4,9	4,1	6,0	5,7	6,5	6,1
Juli	3,9	3,1	5,1	4,2	6,0	5,6	6,2	5,9
August	3,9	3,3	5,1	4,3	6,1	5,7	6,3	6,0
September	3,8	3,3	4,9	4,3	5,9	5,6	6,2	5,9
Oktober	3,9	3,6	5,0	4,4	5,7	5,6	6,0	5,8
November	3,8	3,7	5,1	4,6	5,7	5,6	5,9	5,8
Desember	3,8	3,7	5,1	4,5	5,5	5,3	5,8	5,6
1998								
Januar	3,7	3,6	5,0	4,4	5,3	5,1	5,5	5,3
Februar	3,7	3,5	5,1	4,4	5,3	5,0	5,6	5,2
Mars	4,0	3,5	5,0	4,3	5,3	4,9	5,6	5,1
April	4,0	3,6	5,0	4,3	5,3	4,9	5,6	5,1
Mai	4,4	3,6	5,0	4,3	5,5	5,0	5,7	5,1
Juni	4,7	3,6	5,0	4,3	5,5	4,8	5,5	5,0
Juli	5,3	3,5	5,0	4,3	5,4	4,7	5,5	4,9
August	6,5	3,5	4,9	4,3	5,5	4,4	5,3	4,7

Kilde: Norges Bank

8.3. Valutakurser og Norges Banks penge- og kredittindikatorer

	Valutakurser			Valutakurs importveid	Valutakurs industriens effektive	Pengemengdeindikator (M2)		Kredittindikator (K2)	
	NKr/Ecu	NKr/DM	NKr/USD			Mrd. kroner. Sesongjustert	Trend.Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Mrd. kroner. Sesongjustert	Trend.Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate
1993	8,31	429,1	7,09	102,8	102,7	541,1	5,0	877,1	-1,6
1994	8,37	435,1	7,06	103,4	104,2	570,3	5,4	883,8	0,8
1995	8,29	442,4	6,34	100,4	101,8	604,0	5,9	911,4	3,1
1996	8,20	429,2	6,46	100,6	101,7	630,4	4,6	959,9	5,6
1997	8,01	408,0	7,07	100,2	101,0	656,5	3,8	1 051,4	9,2
1997									
Mars	7,83	401,4	6,82	97,2	98,0	638,6	1,9	1 013,9	11,6
April	7,98	407,5	6,97	99,1	99,7	639,2	4,8	1 030,3	12,5
Mai	8,12	414,7	7,06	100,9	101,8	649,6	8,0	1 038,1	12,3
Juni	8,19	417,5	7,20	102,4	103,4	651,3	10,1	1 051,2	11,5
Juli	8,22	415,4	7,43	103,7	104,8	660,3	10,4	1 059,6	10,4
August	8,18	414,0	7,63	103,6	104,7	661,3	9,4	1 065,5	9,6
September	8,05	409,1	7,32	101,6	102,5	673,1	7,2	1 072,8	9,6
Oktober	7,92	402,7	7,08	99,7	100,5	670,0	7,4	1 082,2	9,9
November	8,04	407,4	7,05	100,4	101,2	675,4	9,6	1 090,4	10,8
Desember	8,06	407,8	7,25	100,8	101,5	673,5	11,8	1 097,8	11,6
1998									
Januar	8,15	412,4	7,49	102,0	102,8	694,8	10,2	1 110,1	12,0
Februar	8,22	416,4	7,55	103,0	103,9	693,4	8,1	1 120,1	11,2
Mars	8,22	415,1	7,58	103,2	104,0	691,0	5,5	1 130,2	10,1
April	8,22	415,1	7,53	103,2	103,9	690,7	4,5	1 135,8	9,1
Mai	8,26	419,5	7,44	103,2	103,8	709,4	4,8	1 147,0	9,0
Juni	8,34	422,6	7,57	103,7	104,2	698,5	6,0	1 158,6	9,6
Juli	8,37	424,1	7,62	104,0	104,5	707,2	5,7	1 166,8	9,9
August	8,49	431,3	7,71	104,8	105,3

Kilde: Norges Bank

9.1. Import og eksport av varer. Millioner kroner. Sesongjustert

	Varer ialt, u/skip og plattform	Olje- og gass	Varer ialt u/skip, plattf. og råolje	Eksport					Import Varer ialt, u/skip, plattf. og råolje
				Metaller	Verksted- produkter	Treforedlings- produkter	Kjemiske produkter	Fisk og fiske- produkter	
1993	215 327	104 286	112 552	21 581	12 145	7 833	14 354	15 685	157 349
1994	235 831	106 611	129 088	26 461	12 733	9 296	16 045	18 770	185 514
1995	256 240	113 197	143 188	29 831	14 963	12 853	18 131	19 282	201 897
1996	310 817	156 547	154 740	30 602	17 825	11 528	18 698	21 352	218 889
1997	333 397	163 688	169 641	33 898	18 507	10 818	20 545	23 258	235 941
1997									
Februar	27 001	13 488	13 062	2 421	1 453	848	1 614	1 809	18 104
Mars	27 365	13 644	12 905	2 457	1 409	887	1 536	1 749	19 677
April	27 201	13 585	14 090	2 678	1 649	897	1 902	2 073	18 542
Mai	27 987	14 199	13 908	2 731	1 608	886	1 625	1 858	19 129
Juni	27 190	12 670	14 147	2 935	1 559	926	1 747	1 908	20 363
Juli	29 284	15 937	14 203	3 007	1 505	910	1 673	1 897	19 996
August	28 142	13 032	15 011	3 027	1 464	918	1 843	1 870	19 944
September	28 281	13 520	14 826	2 972	1 572	887	1 734	1 925	19 930
Oktober	27 508	13 000	14 397	2 904	1 464	889	1 715	2 166	20 538
November	28 434	13 212	15 809	3 199	1 599	954	1 857	2 239	20 742
Desember	27 306	13 012	14 050	2 887	1 576	952	1 794	1 920	20 870
1998									
Januar	27 232	12 088	15 022	2 950	1 571	962	1 825	2 088	21 940
Februar	26 238	10 346	15 292	3 170	1 808	1 030	1 848	2 154	22 353
Mars	26 272	11 279	15 272	3 072	1 809	964	1 813	2 140	20 593
April	25 974	11 252	14 440	2 830	1 942	1 018	1 833	2 233	22 628
Mai	24 876	10 304	14 708	3 033	1 767	1 007	1 922	2 131	22 654
Juni	25 049	10 494	14 274	2 871	1 861	1 026	1 794	2 179	21 196
Juli	24 734	10 517	14 797	2 750	1 841	1 008	1 801	2 270	21 285

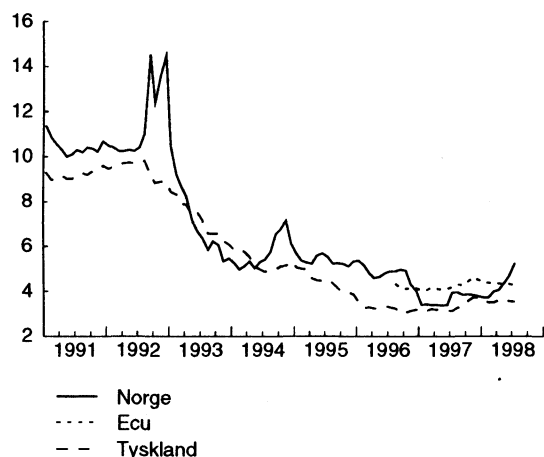
Kilde: Statistisk sentralbyrå

9.2. Utenriksregnskap. Millioner kroner

	Eksport ialt	Import ialt	Vare og tj.bal.	Rente- og stønadbal.	Driftsbal.	Netto kap. overf.	Netto finansinv.	Norske inv. i utlandet	Utenl. inv. i Norge
1994	333 200	279 180	54 020	-27 647	26 373	-1 102	25 271	9 337	-1 975
1995	353 425	297 653	55 772	-24 920	30 852	-1 067	29 785	39 281	31 377
1996	414 265	326 487	87 778	-19 212	68 566	-820	67 746	141 115	93 288
1997	447 580	371 024	76 556	-19 782	56 774	-1 277	55 497	134 793	81 940
1997									
Januar	40 116	29 179	10 937	-2 135	8 802	-235	8 567	44 093	38 904
Februar	33 919	26 312	7 607	-1 520	6 087	-96	5 991	676	-21 625
Mars	34 722	26 528	8 194	-1 743	6 451	-85	6 366	19 314	29 044
April	38 189	33 376	4 813	-897	3 916	-94	3 822	290	-143
Mai	36 083	28 308	7 775	-2 445	5 330	-98	5 232	8 822	2 370
Juni	35 703	31 834	3 869	-1 780	2 089	-87	2 002	-304	-5 824
Juli	38 680	32 530	6 150	-1 658	4 492	-105	4 387	11 981	4 923
August	36 058	29 850	6 208	-927	5 281	-95	5 186	4 734	3 779
September	39 450	33 888	5 562	-975	4 587	-98	4 489	24 951	20 195
Oktober	38 957	35 046	3 911	-2 189	1 722	-98	1 624	21 371	19 025
November	37 371	30 994	6 377	-1 299	5 078	-89	4 989	11 047	11 378
Desember	38 332	33 179	5 153	-2 214	2 939	-97	2 842	-12 182	-20 086
1998									
Januar	37 700	31 728	5 972	-515	5 457	-24	5 433	23 954	23 553
Februar	33 445	32 153	1 292	-1 377	-85	-16	-101	16 469	10 160
Mars	38 688	34 702	3 986	-1 119	2 867	-23	2 844	3 853	704
April	34 885	33 665	1 220	-1 005	215	-90	125	14 914	21 992
Mai	32 701	31 772	929	-1 694	-765	-94	-859	13 356	14 766
Juni	34 439	33 249	1 190	-977	213	-105	108	8 976	13 214

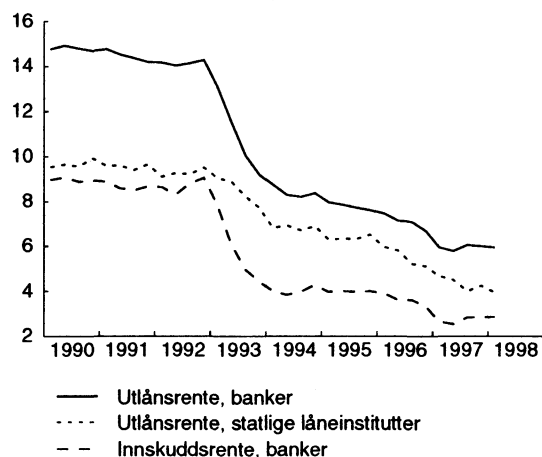
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig. 8.1 3 måneders eurorente
Prosent

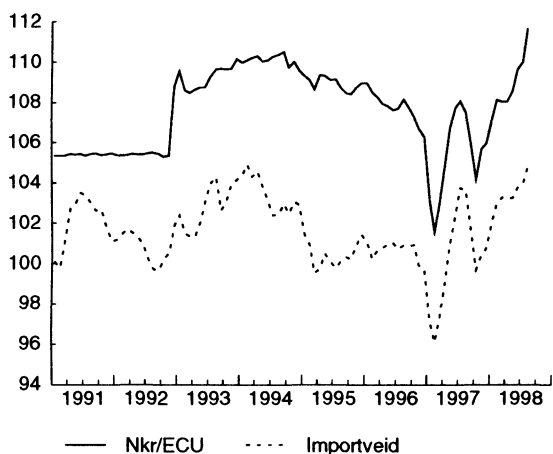
Kilde: Norges Bank.

Fig. 8.2 Utlånsrente og innskuddsrente
Prosent

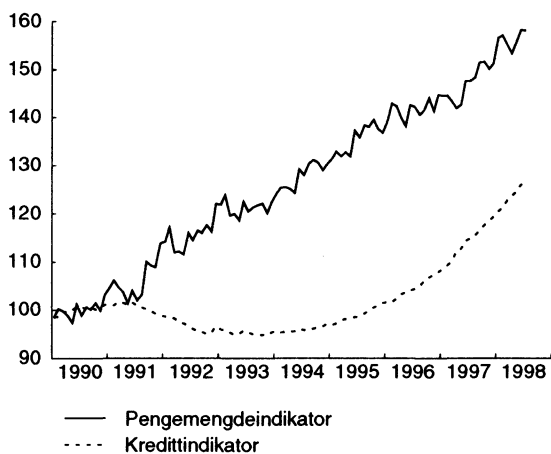
Kilde: Norges Bank.

Fig. 8.3 Valutakursindekser
1989=100

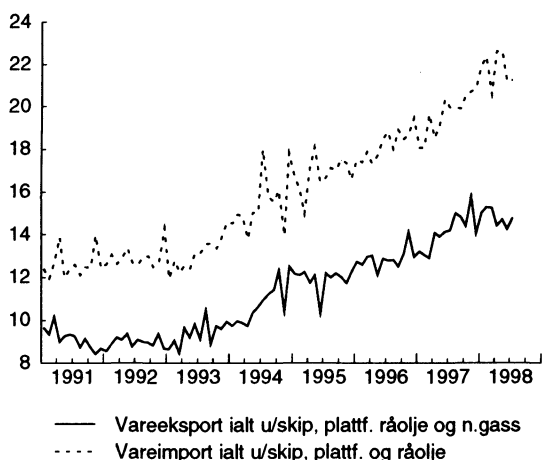
Kilde: Norges Bank.

Fig. 8.4 Norges Banks penge- og kredittindikator
Sesongjustert indeks. 1990=100

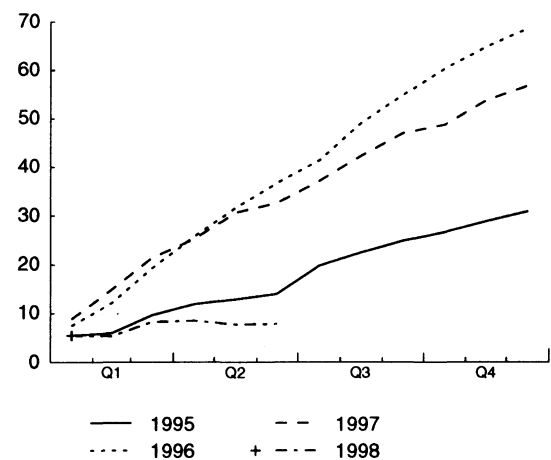
Kilde: Norges Bank.

Fig. 9.1 Utenrikshandel
Mrd. kroner. Sesongjustert

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 9.2 Driftsbalansen
Akkumulerte tall i mrd. Nkr måned for måned

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Nasjonalregnskap for Norge

Tabell

Side

A1.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Løpende priser. Millioner kroner	18*
A2.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Faste 1995-priser. Millioner kroner	19*
A3.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	20*
A4.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	21*
A5.	Produksjon. Løpende priser. Millioner kroner	22*
A6.	Produksjon. Faste 1995-priser. Millioner kroner	23*
A7.	Produksjon. Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	24*
A8.	Produksjon. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	25*
A9.	Produktinnsats. Løpende priser. Millioner kroner	26*
A10.	Produktinnsats. Faste 1995-priser. Millioner kroner	27*
A11.	Produktinnsats. Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	28*
A12.	Produktinnsats. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	29*
A13.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i løpende priser. Millioner kroner	30*
A14.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisåret. Faste 1995-priser. Millioner kroner	31*
A15.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisåret. Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	32*
A16.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisåret. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	33*
A17.	Hovedtall for konsum. Løpende priser. Millioner kroner	34*
A18.	Hovedtall for konsum. Faste 1995-priser. Millioner kroner	34*
A19.	Hovedtall for konsum. Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	35*
A20.	Hovedtall for konsum. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	35*
A21.	Konsum i husholdninger. Løpende priser. Millioner kroner	36*
A22.	Konsum i husholdninger. Faste 1995-priser. Millioner kroner	36*
A23.	Konsum i husholdninger. Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	37*
A24.	Konsum i husholdninger. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	37*
A25.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Løpende priser. Millioner kroner	38*
A26.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Faste 1995-priser. Millioner kroner	39*
A27.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	40*
A28.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	41*
A29.	Eksport. Løpende priser. Millioner kroner	42*
A30.	Eksport. Faste 1995-priser. Millioner kroner	43*
A31.	Eksport. Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	44*
A32.	Eksport. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	45*
A33.	Import. Løpende priser. Millioner kroner	46*
A34.	Import. Faste 1995-priser. Millioner kroner	47*
A35.	Import. Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	48*
A36.	Import. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	49*
A37.	Driftsregnskapet overfor utlandet. Løpende priser. Millioner kroner	50*
A38.	Sysselsatte lønnstakere etter næring og sysselsatte personer i alt. 1000	51*
A39.	Sysselsatte lønnstakere etter næring og sysselsatte personer i alt. Prosentvis endring fra året før	52*

Nasjonalregnskapstall for utvalgte OECD-land

Tabell

Side

B1.	Bruttonasjonalprodukt	53*
B2.	Privat konsum	53*
B3.	Offentlig konsum	53*
B4.	Bruttoinvesteringer i fast realkapital	54*
B5.	Eksport av varer og tjenester	54*
B6.	Import av varer og tjenester	54*
B7.	Privat konsumdeflator	55*
B8.	Lønnskostnader pr. sysselsatt	55*
B9.	Sysselsetting	55*
B10.	Arbeidsledigheten	56*
B11.	Korte renter	56*
B12.	Budsjettbalanse	56*

Tabell A1. Makroøkonomiske hovedstørrelser. Løpende priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjon	458 492	486 677	515 747	118 095	125 509	131 995	140 149	125 919	133 251
Konsum i husholdninger	435 247	462 620	490 949	112 011	119 372	125 730	133 836	119 668	126 911
Varekonsum	246 431	262 815	279 573	62 460	67 225	69 282	80 607	66 257	72 025
Tjenester	185 786	195 547	205 819	48 970	51 125	54 743	50 981	52 391	53 513
Husholdningenes kjøp i utlandet	18 004	19 479	21 359	3 758	4 948	7 479	5 174	4 228	5 360
Utlendingers kjøp i Norge	-14 974	-15 221	-15 802	-3 177	-3 926	-5 774	-2 925	-3 207	-3 987
Konsum i ideelle organisasjoner	23 245	24 058	24 798	6 083	6 137	6 265	6 313	6 251	6 340
Konsum i offentlig forvaltning	194 525	206 871	218 811	53 437	54 199	55 370	55 804	57 135	58 208
Konsum i statsforvaltningen	77 598	82 432	86 585	21 179	21 425	21 874	22 108	22 566	22 903
Konsum i statsforvaltningen, sivilt	56 863	60 364	63 039	15 424	15 599	15 926	16 091	16 540	16 870
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	20 735	22 068	23 546	5 755	5 826	5 948	6 017	6 025	6 033
Konsum i kommuneforvaltningen	116 927	124 439	132 225	32 258	32 775	33 496	33 696	34 569	35 305
Bruttoinvestering i fast kapital	192 518	216 502	249 931	54 414	62 134	62 632	70 750	63 696	67 788
Oljevirkosomhet	47 940	50 291	61 382	12 798	16 794	15 112	16 678	16 485	20 348
Utenriks sjøfart	3 733	6 222	11 168	3 172	2 583	3 220	2 193	3 830	1 780
Fastlands-Norge	140 845	159 990	177 380	38 445	42 757	44 300	51 879	43 381	45 660
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	110 962	128 252	141 327	29 980	34 213	35 792	41 342	33 358	35 860
Industri og bergverk	15 695	17 431	18 582	3 341	4 828	4 442	5 971	3 748	4 914
Annen vareproduksjon	13 282	12 938	13 146	2 266	3 645	3 702	3 533	2 467	3 721
Boligtjenester(husholdninger)	26 461	26 921	30 151	6 922	7 331	7 742	8 156	7 833	7 768
Andre tjenesteytende næringer	55 524	70 962	79 448	17 450	18 410	19 906	23 681	19 310	19 456
Offentlig forvaltningsvirksomhet	29 883	31 738	36 053	8 465	8 544	8 508	10 537	10 023	9 801
Lagerendring og statistiske avvik	27 438	22 221	23 741	7 696	7 189	4 219	4 637	11 926	6 758
Bruttoinvestering	219 956	238 724	273 672	62 111	69 324	66 850	75 387	75 623	74 546
Innenlandsk sluttanvendelse	872 973	932 272	1 008 230	233 643	249 032	254 215	271 340	258 677	266 005
Ettersp. fra Fastlands-Norge(eks. lagerendr.)	793 862	853 539	911 938	209 977	222 465	231 664	247 832	226 435	237 119
Etterspørsel fra off. forvaltningsvirksomhet	224 408	238 609	254 864	61 902	62 743	63 878	66 341	67 158	68 008
Eksport i alt	353 426	414 266	447 582	108 757	109 975	114 189	114 660	109 838	102 022
Tradisjonelle varer	143 424	155 854	169 280	39 355	42 386	42 324	45 214	46 393	42 329
Råolje og naturgass	113 231	156 688	163 674	42 598	38 947	40 220	41 909	34 287	31 048
Skip og plattformer	10 579	9 163	10 761	3 207	2 735	2 482	2 337	3 138	2 538
Tjenester	86 192	92 561	103 867	23 597	25 907	29 163	25 200	26 020	26 107
Samlet anvendelse	1 226 399	1 346 538	1 455 812	342 400	359 007	368 404	386 000	368 515	368 027
Import i alt	297 654	326 487	371 024	82 019	93 518	96 268	99 219	98 599	98 688
Tradisjonelle varer	202 858	223 411	239 895	53 371	60 482	59 328	66 714	65 609	66 036
Råolje	1 121	1 445	1 517	436	322	413	346	457	269
Skip og plattformer	12 920	17 656	26 011	7 405	7 146	6 458	5 002	7 337	4 610
Tjenester	80 755	83 975	103 601	20 807	25 568	30 069	27 157	25 196	27 773
Bruttonasjonalprodukt 1)	928 745	1 020 051	1 084 788	260 381	265 489	272 136	286 781	269 916	269 339
Fastlands-Norge (markedsverdi)	790 070	834 998	890 883	210 132	218 799	224 977	236 975	228 992	233 119
Oljevirkosomhet og utenriks sjøfart	138 675	185 053	193 904	50 249	46 690	47 159	49 806	40 924	36 220
Fastlands-Norge(basisverdi)	692 392	726 316	776 750	186 285	190 842	194 484	205 139	201 553	201 841
Fastlands-Norge ekskl. off. forvaltning	545 789	569 150	609 937	145 518	149 616	152 306	162 498	158 243	157 550
Industri og bergverk	112 928	115 414	122 689	29 238	31 812	28 575	33 064	33 309	33 018
Andre vareproduserende næringer	77 813	78 993	85 938	21 170	17 527	22 682	24 560	23 447	19 401
Tjenesteytende næringer	355 048	374 743	401 309	95 110	100 277	101 049	104 874	101 487	105 131
Offentlig forvaltningsvirksomhet	146 603	157 165	166 813	40 767	41 226	42 178	42 641	43 310	44 291
Korreksjonsposter	97 678	108 683	114 134	23 847	27 957	30 493	31 836	27 440	31 278

1) Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A2. Makroøkonomiske hovedstørrelser. Faste 1995-priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjon	458 492	479 888	496 319	114 458	120 756	127 024	134 080	119 085	124 979
Konsum i husholdninger	435 247	456 574	472 933	108 618	114 938	121 172	128 204	113 273	119 222
Varekonsum	246 431	261 607	270 914	60 310	65 220	67 310	78 074	63 289	68 605
Tjenester	185 786	191 119	196 411	47 576	48 631	52 318	47 887	48 978	49 317
Husholdningenes kjøp i utlandet	18 004	18 844	20 731	3 806	4 810	7 131	4 984	3 986	4 962
Utlendingers kjøp i Norge	-14 974	-14 996	-15 124	-3 073	-3 723	-5 587	-2 741	-2 980	-3 662
Konsum i ideelle organisasjoner	23 245	23 315	23 386	5 840	5 818	5 851	5 876	5 812	5 757
Konsum i offentlig forvaltning	194 525	200 797	206 781	51 440	51 475	51 700	52 166	53 216	52 954
Konsum i statsforvaltningen	77 598	80 085	82 027	20 429	20 377	20 501	20 720	21 017	20 878
Konsum i statsforvaltningen, sivilt	56 863	58 726	59 735	14 871	14 841	14 947	15 077	15 397	15 375
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	20 735	21 358	22 292	5 558	5 536	5 554	5 643	5 620	5 502
Konsum i kommuneforvaltningen	116 927	120 713	124 754	31 011	31 097	31 199	31 447	32 199	32 076
Bruttoinvestering i fast kapital	192 518	211 084	237 777	52 858	59 244	59 060	66 614	59 461	62 535
Oljevirkosomhet	47 940	48 667	56 206	12 078	15 442	13 593	15 093	15 074	18 410
Utenriks sjøfart	3 733	6 113	10 124	2 946	2 405	2 768	2 005	3 316	1 670
Fastlands-Norge	140 845	156 303	171 447	37 834	41 396	42 699	49 517	41 072	42 455
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	110 962	125 301	136 709	29 555	33 117	34 533	39 504	31 611	33 376
Industri og bergverk	15 695	17 175	18 270	3 334	4 776	4 369	5 791	3 646	4 694
Annen vareproduksjon	13 282	12 762	12 995	2 265	3 609	3 641	3 481	2 402	3 533
Boligtjenester(husholdninger)	26 461	26 149	28 497	6 663	6 952	7 278	7 603	7 264	7 070
Andre tjenesteytende næringer	55 524	69 215	76 946	17 293	17 780	19 245	22 629	18 299	18 079
Offentlig forvaltningsvirksomhet	29 883	31 002	34 738	8 280	8 280	8 166	10 013	9 461	9 079
Lagerendring og statistiske avvik	27 438	22 049	23 917	7 759	6 895	4 494	4 769	11 525	6 376
Bruttoinvestering	219 956	233 133	261 693	60 617	66 139	63 554	71 383	70 986	68 911
Innenlandsk sluttanvendelse	872 973	913 818	964 793	226 516	238 370	242 277	257 630	243 287	246 844
Ettersp. fra Fastlands-Norge(eks. lagerendr.)	793 862	836 989	874 546	203 733	213 627	221 423	235 763	213 373	220 388
Etterspørsel fra off. forvaltningsvirksomhet	224 408	231 799	241 519	59 720	59 754	59 866	62 179	62 678	62 033
Eksport i alt	353 426	388 209	410 702	100 313	103 108	102 850	104 431	107 384	101 478
Tradisjonelle varer	143 424	157 809	170 493	40 468	43 582	41 824	44 618	46 200	42 335
Råolje og naturgass	113 231	130 894	133 959	33 861	33 300	32 113	34 686	34 298	32 743
Skip og plattformer	10 579	8 862	9 896	3 015	2 575	2 240	2 066	2 998	2 367
Tjenester	86 192	90 644	96 354	22 969	23 651	26 673	23 061	23 887	24 035
Samlet anvendelse	1 226 399	1 302 028	1 375 495	326 829	341 478	345 127	362 061	350 671	348 322
Import i alt	297 654	322 470	362 209	82 235	92 259	91 594	96 121	95 239	94 870
Tradisjonelle varer	202 858	223 147	242 355	54 958	61 896	58 549	66 952	65 703	66 032
Råolje	1 121	1 059	1 235	354	285	331	265	474	282
Skip og plattformer	12 920	17 010	23 179	6 846	6 397	5 549	4 388	6 465	4 220
Tjenester	80 755	81 255	95 440	20 077	23 682	27 165	24 517	22 597	24 336
Bruttonasjonalprodukt 1)	928 745	979 557	1 013 286	244 594	249 218	253 533	265 940	255 431	253 452
Fastlands-Norge (markedsverdi)	790 070	822 300	853 090	204 011	209 373	215 502	224 204	214 580	214 528
Oljevirkosomhet og utenriks sjøfart	138 675	157 257	160 196	40 584	39 845	38 031	41 736	40 852	38 924
Fastlands-Norge(basisverdi)	692 392	713 616	740 206	178 612	181 689	186 821	193 085	188 334	186 063
Fastlands-Norge ekskl. off. forvaltning	545 789	561 604	584 407	139 923	142 932	147 756	153 796	148 484	146 379
Industri og bergverk	112 928	115 478	119 000	28 974	30 574	28 092	31 360	31 069	30 393
Andre vareproduserende næringer	77 813	76 648	80 611	19 375	16 570	22 445	22 221	20 969	17 341
Tjenesteytende næringer	355 048	369 478	384 796	91 573	95 789	97 219	100 215	96 445	98 646
Offentlig forvaltningsvirksomhet	146 603	152 013	155 799	38 689	38 757	39 064	39 289	39 850	39 684
Korreksjonsposter	97 678	108 684	112 883	25 399	27 684	28 681	31 119	26 246	28 465

1) Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A3. Makroøkonomiske hovedstørrelser.
Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjon	3,4	4,7	3,4	0,8	5,3	3,8	3,7	4,0	3,5
Konsum i husholdninger	3,6	4,9	3,6	0,9	5,5	4,0	3,8	4,3	3,7
Varekonsum	3,3	6,2	3,6	-1,0	6,3	4,5	4,1	4,9	5,2
Tjenester	3,4	2,9	2,8	2,5	3,5	2,5	2,6	2,9	1,4
Husholdningenes kjøp i utlandet	0,7	4,7	10,0	8,4	12,5	8,3	11,4	4,7	3,1
Utlendingers kjøp i Norge	-6,9	0,1	0,9	-3,0	1,0	1,2	4,6	-3,0	-1,6
Konsum i ideelle organisasjoner	0,0	0,3	0,3	-0,5	0,4	0,6	0,7	-0,5	-1,1
Konsum i offentlig forvaltning	0,3	3,2	3,0	2,5	3,0	2,9	3,5	3,5	2,9
Konsum i statsforvaltningen	-1,7	3,2	2,4	2,4	2,4	2,1	2,9	2,9	2,5
Konsum i statsforvaltningen, sivilt	0,2	3,3	1,7	1,6	1,6	1,6	2,0	3,5	3,6
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	-6,4	3,0	4,4	4,6	4,4	3,3	5,2	1,1	-0,6
Konsum i kommuneforvaltningen	1,7	3,2	3,3	2,6	3,4	3,5	3,9	3,8	3,1
Bruttoinvestering i fast kapital	3,4	9,6	12,6	13,6	18,5	12,8	7,0	12,5	5,6
Oljevirksomhet	-13,7	1,5	15,5	23,9	30,3	14,6	-0,7	24,8	19,2
Utenriks sjøfart	-26,2	63,8	65,6	135,0	120,6	77,5	-9,3	12,5	-30,6
Fastlands-Norge	12,3	11,0	9,7	6,5	11,8	9,7	10,4	8,6	2,6
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	14,9	12,9	9,1	2,5	9,5	10,7	12,8	7,0	0,8
Industri og bergverk	34,8	9,4	6,4	-2,2	17,7	-1,8	10,2	9,3	-1,7
Annen vareproduksjon	13,9	-3,9	1,8	-3,8	5,3	6,2	-2,1	6,1	-2,1
Boligtjenester(husholdninger)	9,1	-1,2	9,0	6,0	12,5	9,1	8,5	9,0	1,7
Andre tjenesteytende næringer	13,2	24,7	11,2	3,0	7,3	15,7	17,8	5,8	1,7
Offentlig forvaltningsvirksomhet	3,5	3,7	12,1	24,1	21,9	5,6	2,1	14,3	9,7
Lagerendring og statistiske avvik	84,1	-19,6	8,5	-28,5	83,4	-35,7	965,5	48,5	-7,5
Bruttoinvestering	10,0	6,0	12,3	5,6	23,1	7,1	13,9	17,1	4,2
Innenlandsk sluttanvendelse	4,3	4,7	5,6	2,5	9,1	4,5	6,3	7,4	3,6
Ettersp. fra Fastlands-Norge(eks. lagerendr.)	4,1	5,4	4,5	2,3	5,9	4,7	5,0	4,7	3,2
Etterspørsel fra off. forvaltningsvirksomhet	0,7	3,3	4,2	5,0	5,2	3,3	3,3	5,0	3,8
Eksport i alt	4,3	9,8	5,8	3,3	9,9	6,8	3,4	7,0	-1,6
Tradisjonelle varer	4,5	10,0	8,0	-1,4	15,5	11,2	7,7	14,2	-2,9
Råolje og naturgass	9,2	15,6	2,3	5,8	3,9	-2,0	1,9	1,3	-1,7
Skip og plattformer	-0,1	-16,2	11,7	19,0	21,9	73,1	-29,3	-0,6	-8,1
Tjenester	-1,3	5,2	6,3	6,7	7,9	8,4	2,1	4,0	1,6
Samlet anvendelse	4,3	6,2	5,6	2,7	9,4	5,2	5,4	7,3	2,0
Import i alt	5,6	8,3	12,3	8,4	22,4	12,5	7,0	15,8	2,8
Tradisjonelle varer	8,8	10,0	8,6	2,2	14,9	7,3	9,9	19,6	6,7
Råolje	31,7	-5,5	16,6	83,3	44,6	62,2	-43,0	33,9	-1,1
Skip og plattformer	7,1	31,7	36,3	85,7	182,1	57,0	-41,7	-5,6	-34,0
Tjenester	-2,0	0,6	17,5	10,6	24,3	17,5	17,1	12,6	2,8
Bruttonasjonalprodukt 1)	3,8	5,5	3,4	0,9	5,2	2,8	4,9	4,4	1,7
Fastlands-Norge (markedsverdi)	2,9	4,1	3,7	0,0	5,4	4,1	5,4	5,2	2,5
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	9,3	13,4	1,9	5,6	4,0	-4,1	2,1	0,7	-2,3
Fastlands-Norge(basisverdi)	2,5	3,1	3,7	0,2	5,2	3,9	5,6	5,4	2,4
Fastlands-Norge ekskl. off. forvaltning	3,0	2,9	4,1	-0,2	6,0	4,2	6,3	6,1	2,4
Industri og bergverk	2,1	2,3	3,1	-3,4	7,8	2,9	5,1	7,2	-0,6
Andre vareproduserende næringer	6,9	-1,5	5,2	-6,7	9,1	8,7	10,9	8,2	4,7
Tjenesteytende næringer	2,4	4,1	4,1	2,3	4,9	3,6	5,6	5,3	3,0
Offentlig forvaltningsvirksomhet	0,7	3,7	2,5	1,6	2,4	2,9	3,0	3,0	2,4
Korreksjonsposter	5,8	11,3	3,9	-0,8	6,9	4,9	4,3	3,3	2,8

1) Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A4. Makroøkonomiske hovedstørrelser.
Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjon	2,4	1,4	2,5	3,2	2,8	2,2	1,8	2,5	2,6
Konsum i husholdninger	2,3	1,3	2,5	3,2	2,8	2,2	1,8	2,4	2,5
Varekonsum	2,2	0,5	2,7	4,4	3,0	2,2	1,6	1,1	1,9
Tjenester	2,6	2,3	2,4	2,1	2,8	2,5	2,3	3,9	3,2
Husholdningenes kjøp i utlandet	0,9	3,4	-0,3	-4,1	-0,0	0,7	0,9	7,4	5,0
Utlendingers kjøp i Norge	2,2	1,5	2,9	2,5	3,0	2,9	3,3	4,1	3,3
Konsum i ideelle organisasjoner	3,0	3,2	2,8	3,1	3,0	2,7	2,3	3,3	4,4
Konsum i offentlig forvaltning	3,9	3,0	2,7	2,9	2,8	3,0	2,2	3,4	4,4
Konsum i statsforvaltningen	3,9	2,9	2,6	2,5	2,6	3,0	2,1	3,6	4,3
Konsum i statsforvaltningen, sivilt	4,4	2,8	2,7	2,7	2,7	2,8	2,4	3,6	4,4
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	2,5	3,3	2,2	1,9	2,3	3,5	1,3	3,5	4,2
Konsum i kommuneforvaltningen	4,0	3,1	2,8	3,2	3,0	3,0	2,2	3,2	4,4
Bruttoinvestering i fast kapital	3,8	2,6	2,5	1,3	2,4	3,8	2,4	4,1	3,4
Oljevirkosomhet	3,5	3,3	5,7	3,9	5,5	7,3	6,1	3,2	1,6
Utenriks sjøfart	-3,2	1,8	8,4	8,5	6,7	14,2	5,5	7,3	-0,8
Fastlands-Norge	4,1	2,4	1,1	0,0	1,1	2,0	1,1	3,9	4,1
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	4,2	2,4	1,0	-0,1	1,0	2,0	0,9	4,0	4,0
Industri og bergverk	3,6	1,5	0,2	-1,3	0,7	0,2	0,7	2,6	3,6
Annen vareproduksjon	4,0	1,4	-0,2	-1,2	0,4	0,2	-0,6	2,7	4,3
Boligtjenester(husholdninger)	7,0	3,0	2,8	1,8	2,3	3,1	3,7	3,8	4,2
Andre tjenesteytende næringer	3,2	2,5	0,7	-0,5	0,7	2,3	0,1	4,6	3,9
Offentlig forvaltningsvirksomhet	3,8	2,4	1,4	0,4	1,2	1,8	2,1	3,6	4,6
Lagerendring og statistiske avvik	2,8	0,8	-1,5	-2,5	0,1	-5,8	43,9	4,3	1,7
Bruttoinvestering	3,1	2,4	2,1	0,8	2,3	3,2	2,1	4,0	3,2
Innenlandsk sluttanvendelse	2,9	2,0	2,4	2,5	2,7	2,6	2,0	3,1	3,1
Ettersp. fra Fastlands-Norge(eks. lagerendr.)	3,1	2,0	2,3	2,5	2,5	2,3	1,7	3,0	3,3
Etterspørsel fra off. forvaltningsvirksomhet	3,9	2,9	2,5	2,6	2,6	2,8	2,1	3,4	4,4
Eksporert i alt	1,7	6,7	2,1	6,0	1,2	3,6	-1,7	-5,7	-5,7
Tradisjonelle varer	6,8	-1,2	0,5	-1,2	-1,8	3,4	1,6	3,3	2,8
Råolje og naturgass	-2,6	19,7	2,1	16,4	2,1	2,6	-9,3	-20,5	-18,9
Skip og plattformer	-0,0	3,4	5,2	3,5	3,2	5,9	9,1	-1,6	1,0
Tjenester	-0,3	2,1	5,6	1,8	6,0	7,3	6,9	6,0	-0,8
Samlet anvendelse	2,6	3,4	2,3	3,6	2,2	2,9	0,8	0,3	0,5
Import i alt	0,9	1,2	1,2	-1,0	0,7	4,3	0,6	3,8	2,6
Tradisjonelle varer	1,1	0,1	-1,1	-3,4	-1,8	2,0	-1,3	2,8	2,3
Råolje	-1,8	36,4	-9,9	9,1	-12,7	-2,4	-14,6	-21,7	-15,6
Skip og plattformer	-3,3	3,8	8,1	5,6	8,2	10,7	9,6	4,9	-2,2
Tjenester	1,1	3,3	5,0	2,7	4,4	7,2	5,0	7,6	5,7
Bruttonasjonalprodukt 1)	3,1	4,1	2,8	5,1	2,9	2,6	0,9	-0,7	-0,2
Fastlands-Norge (markedsverdi)	4,3	1,5	2,8	3,0	2,8	2,6	2,8	3,6	4,0
Oljevirkosomhet og utenriks sjøfart	-3,3	17,7	2,9	14,6	3,2	3,4	-7,1	-19,1	-20,6
Fastlands-Norge(basisverdi)	3,6	1,8	3,1	3,9	3,3	2,2	3,1	2,6	3,3
Fastlands-Norge ekskl. off. forvaltning	3,3	1,3	3,0	3,8	3,2	1,9	3,1	2,5	2,8
Industri og bergverk	8,3	-0,1	3,2	1,3	2,8	0,6	7,6	6,2	4,4
Andre vareproduserende næringer	2,9	3,1	3,4	6,9	3,7	1,1	2,4	2,3	5,8
Tjenesteytende næringer	1,9	1,4	2,8	3,9	3,3	2,4	1,8	1,3	1,8
Offentlig forvaltningsvirksomhet	4,5	3,4	3,6	4,2	3,5	3,3	3,2	3,1	4,9
Korreksjonsposter	9,6	-0,0	1,1	-3,3	-0,1	5,6	1,3	11,4	8,8

1) Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A5. Produksjon. Løpende priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
I alt	1 553 232	1 681 181	1 790 424	429 215	444 462	447 486	469 261	452 350	454 572
Jordbruk, jakt og viltstell	24 155	24 329	24 630	4 541	5 278	9 617	5 193	4 513	5 405
Skogbruk	4 077	3 244	2 903	1 139	719	247	798	1 121	703
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	16 902	17 326	18 324	4 187	4 280	4 589	5 268	4 880	5 025
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	135 320	185 212	194 026	50 581	46 243	46 762	50 440	41 112	37 210
Utvinning av råolje og naturgass	129 162	176 765	183 598	47 900	43 542	44 682	47 474	38 472	34 814
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	6 158	8 447	10 429	2 681	2 702	2 080	2 966	2 640	2 396
Bergverksdrift	4 544	4 700	5 012	1 077	1 328	1 287	1 319	1 227	1 370
Industri	366 194	378 968	396 138	95 247	100 850	94 873	105 168	105 578	103 414
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	86 065	89 498	92 141	22 275	23 493	22 324	24 049	23 879	23 934
Tekstil- og bekledningsindustri	5 595	5 731	5 599	1 394	1 587	1 211	1 406	1 439	1 391
Trelast- og trevareindustri	15 106	15 253	17 097	3 864	4 139	4 185	4 909	4 720	4 462
Treforedling	23 344	20 284	19 555	4 708	4 853	4 753	5 241	5 267	5 084
Forlag og grafisk industri	27 202	29 494	30 386	7 430	7 419	7 368	8 169	7 947	7 768
Oljeraffinering	13 398	17 087	18 130	4 574	4 240	4 803	4 512	4 173	3 466
Kjemiske råvarer	20 938	19 939	20 658	5 025	5 263	5 092	5 278	5 648	5 663
Kjemisk og mineralisk industri mv.	25 489	26 498	27 334	6 671	7 606	6 317	6 740	6 737	6 687
Metallindustri	36 842	35 482	36 622	8 697	9 464	8 894	9 568	9 970	9 975
Verkstedsindustri	71 246	76 637	82 667	19 843	21 038	18 929	22 858	22 775	22 483
Bygging av skip og oljeplattformer	31 365	33 128	34 807	8 234	8 876	8 451	9 247	9 834	9 663
Møbelindustri og annen industri	9 604	9 937	11 141	2 532	2 874	2 545	3 190	3 188	2 837
Kraftforsyning	29 613	26 919	29 759	8 370	6 757	5 477	9 155	9 199	6 114
Bygge- og anleggsvirksomhet	101 557	110 557	123 405	28 413	29 906	31 185	33 901	32 062	33 950
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	656 567	702 036	754 621	176 640	189 257	192 323	196 401	190 152	197 662
Varehandel	141 768	151 164	162 242	36 812	39 681	39 830	45 919	39 645	41 382
Hotell- og restaurantvirksomhet	25 753	27 432	29 720	6 238	7 636	8 504	7 341	6 556	8 068
Rørtransport	13 446	16 116	16 843	4 342	4 087	3 896	4 517	4 281	3 962
Sjøtransport	59 169	61 157	68 985	15 848	17 993	17 942	17 201	17 552	17 201
Utenriks sjøfart	54 669	56 408	63 700	14 720	16 591	16 495	15 893	16 267	15 646
Innenriks sjøfart	4 500	4 749	5 285	1 128	1 402	1 447	1 308	1 284	1 554
Transport ellers	83 046	92 151	100 149	22 572	26 570	26 706	24 301	23 850	26 827
Post og telekommunikasjon	30 954	32 351	34 071	8 041	8 432	8 103	9 496	8 479	8 778
Finansiell tjensteyting, forsikring	53 313	55 404	55 122	12 646	14 573	13 716	14 188	13 534	14 590
Boligtjenester(husholdninger)	75 569	77 668	80 342	19 721	19 982	20 233	20 405	20 529	20 748
Forretningsmessig tjensteyting mv.	93 542	104 436	117 302	27 773	28 995	29 883	30 651	31 154	33 035
Personlig tjensteyting	80 007	84 155	89 845	22 646	21 307	23 512	22 380	24 572	23 071
Offentlig forvaltningsvirksomhet	214 303	227 890	241 607	59 021	59 843	61 125	61 617	62 506	63 719
Statsforvaltningen	76 412	80 911	85 243	20 850	21 094	21 534	21 766	21 891	22 252
Sivil forvaltning	55 345	58 832	61 629	15 077	15 250	15 569	15 732	15 898	16 254
Forsvar	21 067	22 079	23 615	5 773	5 843	5 965	6 034	5 993	5 998
Kommuneforvaltningen	137 891	146 979	156 363	38 171	38 750	39 591	39 851	40 615	41 467
Fastlands-Norge(basisverdi)	1 349 797	1 423 445	1 515 855	359 572	377 540	380 333	398 411	390 689	397 753
Markedsrettet virksomhet	1 234 798	1 345 874	1 437 363	343 023	357 069	358 057	379 215	361 420	362 044
Ikke markedsrettet virksomhet	318 434	335 308	353 061	86 192	87 393	89 429	90 046	90 930	92 528
Undervisning	49 968	53 382	56 399	13 710	13 983	14 312	14 394	14 533	15 002
Helse og sosial tjenester	92 886	100 092	106 676	26 076	26 405	26 988	27 207	28 139	28 621

Tabell A6. Produksjon. Faste 1995-priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
I alt	1 553 232	1 622 161	1 685 661	407 520	420 902	418 961	438 278	429 405	428 853
Jordbruk, jakt og viltstell	24 155	24 593	24 708	4 516	5 233	9 698	5 261	4 609	5 416
Skogbruk	4 077	3 495	3 495	1 398	874	288	935	1 363	852
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	16 902	18 011	18 943	4 454	4 729	4 611	5 148	4 758	4 613
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	135 320	155 380	157 375	40 003	39 163	37 026	41 184	40 178	38 213
Utvinning av råolje og naturgass	129 162	147 473	148 858	37 647	36 974	35 419	38 818	37 954	36 209
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	6 158	7 907	8 517	2 356	2 188	1 607	2 366	2 223	2 004
Bergverksdrift	4 544	4 624	4 740	1 057	1 267	1 201	1 215	1 123	1 233
Industri	366 194	374 875	385 999	94 372	98 903	91 436	101 289	101 834	99 005
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	86 065	87 414	87 988	21 687	22 607	21 145	22 549	22 408	21 982
Tekstil- og bekledningsindustri	5 595	5 676	5 581	1 387	1 574	1 206	1 414	1 438	1 408
Trelast- og trevareindustri	15 106	15 320	16 454	3 797	3 970	3 992	4 695	4 541	4 291
Treforedling	23 344	21 744	22 660	5 493	5 694	5 497	5 977	5 931	5 669
Forlag og grafisk industri	27 202	27 776	27 736	6 805	6 771	6 720	7 440	7 129	6 855
Oljeraffineri	13 398	14 811	15 221	3 785	3 700	3 949	3 786	3 874	3 440
Kjemiske råvarer	20 938	20 883	21 446	5 387	5 449	5 103	5 507	5 860	5 898
Kjemisk og mineralsk industri mv.	25 489	26 278	27 071	6 716	7 485	6 132	6 738	6 766	6 723
Metallindustri	36 842	38 126	39 383	9 893	10 183	9 250	10 056	10 297	10 355
Verkstedindustri	71 246	74 696	78 723	18 974	20 207	18 102	21 439	21 325	20 857
Bygging av skip og oljeplattformer	31 365	32 310	32 762	7 911	8 421	7 855	8 575	9 138	8 774
Møbelindustri og annen industri	9 604	9 840	10 974	2 537	2 840	2 485	3 111	3 126	2 753
Kraftforsyning	29 613	25 215	26 866	6 741	6 102	5 917	8 107	7 937	6 068
Bygge- og anleggsvirksomhet	101 557	107 268	116 381	27 312	28 302	29 241	31 526	29 647	30 771
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	656 567	688 132	719 793	171 102	179 774	182 675	186 243	179 928	184 927
Varehandel	141 768	151 349	158 669	35 555	39 074	39 015	45 025	38 753	40 690
Hotell- og restaurantvirksomhet	25 753	26 864	28 375	6 023	7 148	8 447	6 757	6 001	7 274
Rørtransport	13 446	16 057	16 913	4 349	4 058	3 926	4 580	4 387	4 005
Sjøtransport	59 169	60 253	62 934	15 441	16 179	15 808	15 505	15 828	15 937
Utenriks sjøfart	54 669	55 583	57 934	14 351	14 858	14 452	14 273	14 628	14 499
Innenriks sjøfart	4 500	4 670	5 000	1 090	1 322	1 356	1 232	1 200	1 438
Transport ellers	83 046	89 764	95 497	21 427	25 224	25 490	23 357	22 277	24 867
Post og telekommunikasjon	30 954	32 100	34 194	8 058	8 458	8 142	9 536	8 577	9 101
Finansiell tjensteyting, forsikring	53 313	53 011	51 911	13 038	12 968	12 985	12 919	13 546	13 160
Boligtjenester(husholdninger)	75 569	76 352	77 102	19 202	19 251	19 293	19 357	19 416	19 478
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	93 542	100 726	109 744	26 506	27 156	27 774	28 308	28 731	29 600
Personlig tjenesteyting	80 007	81 655	84 455	21 503	20 258	21 795	20 899	22 412	20 816
Offentlig forvaltningsvirksomhet	214 303	220 569	227 361	56 565	56 556	56 868	57 372	58 028	57 756
Statsforvaltningen	76 412	78 335	80 453	20 065	19 971	20 106	20 311	20 369	20 217
Sivil forvaltning	55 345	56 966	58 091	14 489	14 416	14 536	14 650	14 778	14 745
Forsvar	21 067	21 369	22 362	5 576	5 555	5 570	5 661	5 591	5 471
Kommuneforvaltningen	137 891	142 234	146 908	36 500	36 585	36 762	37 061	37 659	37 539
Fastlands-Norge(basisverdi)	1 349 797	1 395 142	1 453 439	348 817	362 824	363 557	378 241	370 211	372 138
Markedsrettet virksomhet	1 234 711	1 296 077	1 351 108	324 393	337 728	335 069	353 917	344 388	344 089
Ikke markedsrettet virksomhet	318 521	326 084	334 554	83 127	83 173	83 892	84 361	85 017	84 765
Undervisning	49 968	51 595	52 995	13 142	13 210	13 267	13 377	13 502	13 630
Helse og sosial tjenester	92 886	97 109	100 569	25 023	25 079	25 123	25 343	26 012	25 834

Tabell A7. Produksjon.
Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
I alt	3,3	4,4	3,9	1,6	5,9	3,3	4,9	5,4	1,9
Jordbruk, jakt og viltstell	2,6	1,8	0,5	-0,3	6,0	-0,5	-2,3	2,1	3,5
Skogbruk	12,3	-14,3	-	-	-	-	-	-2,5	-2,5
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	12,0	6,6	5,2	-6,2	15,9	2,2	10,3	6,8	-2,5
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	3,7	14,8	1,3	5,5	3,5	-5,6	1,9	0,4	-2,4
Utvinning av råolje og naturgass	3,9	14,2	0,9	3,8	2,2	-4,8	2,6	0,8	-2,1
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	-1,1	28,4	7,7	45,1	31,3	-20,3	-9,1	-5,6	-8,4
Bergverksdrift	3,5	1,8	2,5	-4,5	5,8	9,8	-0,8	6,2	-2,7
Industri	3,3	2,4	3,0	-2,3	7,0	2,8	4,6	7,9	0,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	3,4	1,6	0,7	1,1	-1,3	1,8	1,2	3,3	-2,8
Tekstil- og bekledningsindustri	-6,8	1,4	-1,7	-4,6	14,3	-7,2	-8,5	3,7	-10,6
Trelast- og trevareindustri	1,0	1,4	7,4	-2,5	3,7	14,7	14,0	19,6	8,1
Treforedling	6,3	-6,9	4,2	-4,7	9,1	4,7	8,5	8,0	-0,4
Forlag og grafisk industri	2,3	2,1	-0,1	-4,8	-0,6	2,5	2,5	4,8	1,2
Oljeraffinering	-13,9	10,5	2,8	8,7	6,6	-1,4	-1,7	2,4	-7,0
Kjemiske råvarer	0,7	-0,3	2,7	-2,8	15,6	-3,5	3,1	8,8	8,2
Kjemisk og mineralisk industri mv.	3,8	3,1	3,0	-3,2	13,8	2,5	-0,6	0,7	-10,2
Metallindustri	3,2	3,5	3,3	1,4	6,7	0,2	4,7	4,1	1,7
Verkstedsindustri	9,7	4,8	5,4	-2,7	12,8	4,6	7,3	12,4	3,2
Bygging av skip og oljeplattformer	1,8	3,0	1,4	-12,8	7,1	2,8	10,7	15,5	4,2
Møbelindustri og annen industri	5,5	2,5	11,5	-3,7	26,1	14,7	11,7	23,2	-3,1
Kraftforsyning	6,3	-14,9	6,5	-24,8	9,4	37,5	27,3	17,7	-0,5
Bygge- og anleggsvirksomhet	5,7	5,6	8,5	9,3	7,7	7,1	9,8	8,5	8,7
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	3,6	4,8	4,6	3,2	6,2	4,3	4,7	5,2	2,9
Varehandel	1,0	6,8	4,8	-0,8	8,0	6,5	5,5	9,0	4,1
Hotell- og restaurantvirksomhet	2,8	4,3	5,6	3,5	6,1	7,2	5,3	-0,4	1,8
Rørtransport	14,3	19,4	5,3	12,2	6,7	-2,5	5,3	0,9	-1,3
Sjøtransport	3,9	1,8	4,4	5,9	8,8	3,5	-0,1	2,5	-1,5
Utenriks sjøfart	4,4	1,7	4,2	5,8	8,9	3,2	-0,7	1,9	-2,4
Innenriks sjøfart	-2,5	3,8	7,1	6,6	7,9	6,7	7,0	10,0	8,8
Transport ellers	6,7	8,1	6,4	5,0	11,4	3,5	5,8	4,0	-1,4
Post og telekommunikasjon	7,9	3,7	6,5	4,1	7,0	6,8	8,0	6,4	7,6
Finansiell tjenesteyting, forsikring	0,3	-0,6	-2,1	-0,9	-2,1	-2,8	-2,5	3,9	1,5
Boligtjenester(husholdninger)	1,7	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	4,9	7,7	9,0	8,9	7,4	8,8	10,7	8,4	9,0
Personlig tjenesteyting	4,1	2,1	3,4	2,4	3,5	3,7	4,1	4,2	2,8
Offentlig forvaltningsvirksomhet	0,1	2,9	3,1	2,6	3,0	3,1	3,7	2,6	2,1
Statsforvaltningen	-2,3	2,5	2,7	2,7	2,5	2,3	3,3	1,5	1,2
Sivil forvaltning	-1,0	2,9	2,0	1,8	1,7	1,9	2,5	2,0	2,3
Forsvar	-5,7	1,4	4,6	4,9	4,7	3,5	5,5	0,3	-1,5
Kommuneforvaltningen	1,5	3,1	3,3	2,5	3,3	3,5	3,9	3,2	2,6
Fastlands-Norge(basisverdi)	3,1	3,4	4,2	0,9	6,0	4,3	5,5	6,1	2,6
Markedsrettet virksomhet	4,0	5,0	4,2	1,4	6,8	3,4	5,3	6,2	1,9
Ikke markedsrettet virksomhet	0,6	2,4	2,6	2,2	2,5	2,6	3,1	2,3	1,9
Undervisning	1,4	3,3	2,7	1,6	2,9	3,1	3,3	2,7	3,2
Helse og sosial tjenester	2,9	4,5	3,6	3,1	3,6	3,5	4,0	4,0	3,0

Tabell A8. Produksjon.
Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
I alt	2,6	3,6	2,5	4,0	2,6	2,7	0,8	0,0	0,4
Jordbruk, jakt og viltstell	-3,9	-1,1	0,8	3,2	3,1	1,8	-5,0	-2,6	-1,0
Skogbruk	20,2	-7,2	-10,5	-12,8	-12,1	-7,0	-6,6	0,9	0,3
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	-3,5	-3,8	0,6	-4,3	-6,4	9,9	3,1	9,1	20,4
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	-0,6	19,2	3,4	17,0	3,3	4,2	-7,4	-19,1	-17,5
Utvinning av råolje og naturgass	-0,8	19,9	2,9	17,6	2,8	3,4	-8,7	-20,3	-18,4
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	1,9	6,8	14,6	8,7	13,8	21,0	17,1	4,4	-3,1
Bergverksdrift	0,5	1,6	4,0	-0,9	2,8	6,4	7,4	7,3	6,0
Industri	4,6	1,1	1,5	0,8	0,9	2,3	1,9	2,7	2,4
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-0,1	2,4	2,3	2,0	2,6	2,5	1,9	3,8	4,8
Tekstil- og bekledningsindustri	1,7	1,0	-0,6	0,4	0,5	-1,2	-2,2	-0,5	-2,0
Trelast- og trevareindustri	4,2	-0,4	4,4	3,5	5,7	4,9	3,2	2,1	-0,2
Treforedling	23,7	-6,7	-7,5	-12,8	-8,2	-4,2	-4,0	3,6	5,2
Forlag og grafisk industri	2,7	6,2	3,2	3,1	3,5	3,2	2,9	2,1	3,4
Oljeraffinering	-1,7	15,4	3,2	14,3	-0,6	7,6	-5,8	-10,9	-12,1
Kjemiske råvarer	8,1	-4,5	0,9	-0,9	-0,3	4,5	0,2	3,3	-0,6
Kjemisk og mineralisk industri mv.	4,5	0,8	0,1	-0,7	0,1	1,8	-0,7	0,2	-2,1
Metallindustri	12,8	-6,9	-0,1	-8,8	-3,0	4,6	7,9	10,1	3,7
Verkstedsindustri	3,5	2,6	2,4	4,1	1,7	0,1	3,2	2,1	3,5
Bygging av skip og oljeplattformer	4,1	2,5	3,6	3,6	3,4	3,8	3,3	3,4	4,5
Møbelindustri og annen industri	1,5	1,0	0,5	-1,1	0,2	1,0	1,8	2,2	1,9
Kraftforsyning	3,4	6,8	3,8	20,0	9,4	-11,5	-4,0	-6,7	-9,0
Bygge- og anleggsvirksomhet	5,0	3,1	2,9	1,8	2,4	3,3	3,9	4,0	4,4
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	1,7	2,0	2,8	2,7	3,3	3,0	2,0	2,4	1,5
Varehandel	3,4	-0,1	2,4	4,0	2,1	1,6	2,0	-1,2	0,1
Hotell- og restaurantvirksomhet	1,9	2,1	2,6	2,1	3,4	2,2	2,6	5,5	3,8
Rørtransport	-14,3	0,4	-0,8	0,0	0,7	-0,9	-2,7	-2,3	-1,8
Sjøtransport	-1,8	1,5	8,0	1,1	7,7	11,8	11,2	8,0	-3,0
Utenriks sjøfart	-2,1	1,5	8,3	1,0	8,1	12,5	11,8	8,4	-3,4
Innenriks sjøfart	1,1	1,7	3,9	2,8	3,6	4,5	4,6	3,5	1,9
Transport ellers	3,4	2,7	2,2	2,8	2,2	1,7	2,0	1,6	2,4
Post og telekommunikasjon	-2,2	0,8	-1,1	-0,4	-0,3	-1,2	-2,4	-0,9	-3,3
Finansiell tjensteyting, forsikring	-0,2	4,5	1,6	3,1	7,9	2,7	-6,0	3,0	-1,3
Boligtjenester(husholdninger)	1,5	1,7	2,4	1,7	2,0	2,8	3,1	2,9	2,6
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	3,5	3,7	3,1	3,2	3,6	3,2	2,4	3,5	4,5
Personlig tjenesteyting	3,5	3,1	3,2	3,3	3,3	3,2	3,0	4,1	5,4
Offentlig forvaltningsvirksomhet	3,8	3,3	2,9	3,1	3,0	3,1	2,2	3,2	4,3
Statsforvaltningen	3,3	3,3	2,6	2,5	2,8	3,0	2,0	3,4	4,2
Sivil forvaltning	3,7	3,3	2,7	2,8	3,0	2,9	2,3	3,4	4,2
Forsvar	2,5	3,3	2,2	1,8	2,2	3,5	1,3	3,6	4,2
Kommuneforvaltningen	4,1	3,3	3,0	3,4	3,2	3,1	2,3	3,1	4,3
Fastlands-Norge(basisverdi)	3,3	2,0	2,2	2,5	2,3	2,4	1,7	2,4	2,7
Markedsrettet virksomhet	2,4	3,8	2,4	4,3	2,6	2,7	0,5	-0,8	-0,5
Ikke markedsrettet virksomhet	3,1	2,9	2,6	2,6	2,7	2,9	2,3	3,2	3,9
Undervisning	3,5	3,5	2,9	3,1	3,0	3,3	2,1	3,2	4,0
Helse og sosial tjenester	4,0	3,1	2,9	3,3	2,9	3,0	2,4	3,8	5,2

Tabell A9. Produktinnsats. Løpende priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Produktinnsats i alt	751 597	800 089	849 960	200 100	214 670	213 575	221 616	217 326	224 267
Jordbruk, jakt og viltstell	12 361	12 399	13 168	2 214	5 253	3 495	2 206	2 324	5 242
Skogbruk	707	610	600	237	149	50	163	232	146
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	8 958	9 739	10 428	2 336	2 575	2 515	3 002	2 619	2 638
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	25 673	30 781	32 746	8 227	8 180	7 628	8 711	8 473	8 245
Utvinning av råolje og naturgass	22 545	26 620	28 178	6 982	7 013	6 758	7 425	7 263	7 139
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	3 128	4 161	4 569	1 245	1 167	870	1 286	1 211	1 106
Bergverksdrift	2 688	2 814	2 960	651	788	756	764	706	788
Industri	255 122	265 440	275 500	66 435	69 578	66 829	72 659	72 791	70 978
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	67 847	69 962	71 643	17 275	18 172	17 378	18 819	18 859	18 646
Tekstil- og bekleddningsindustri	3 560	3 641	3 640	891	1 014	805	931	956	923
Trelast- og trevareindustri	10 864	10 845	11 519	2 609	2 760	2 825	3 324	3 189	3 047
Treforedling	16 121	15 021	15 371	3 700	3 846	3 774	4 050	4 030	3 900
Forlag og grafisk industri	15 304	16 074	16 175	3 931	3 951	3 935	4 358	4 229	4 114
Oljeraffinering	12 559	16 887	17 247	4 390	3 968	4 593	4 296	3 625	3 043
Kjemiske råvarer	13 671	13 494	13 916	3 471	3 534	3 371	3 540	3 811	3 859
Kjemisk og mineralsk industri mv.	15 786	16 255	16 994	4 173	4 713	3 896	4 213	4 277	4 298
Metallindustri	26 984	27 575	29 141	7 138	7 342	7 287	7 374	7 640	7 592
Verkstedsindustri	45 816	48 069	50 751	12 026	12 862	11 948	13 915	13 909	13 722
Bygging av skip og oljeplattformer	20 561	21 397	22 071	5 236	5 616	5 390	5 828	6 234	6 051
Møbelindustri og annen industri	6 049	6 220	7 033	1 595	1 800	1 627	2 011	2 032	1 785
Kraftforsyning	6 708	5 871	6 375	1 591	1 442	1 441	1 901	1 890	1 466
Bygge- og anleggsvirksomhet	69 757	74 763	82 513	19 102	19 994	20 933	22 484	21 263	22 305
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	272 491	296 671	320 687	73 634	80 353	83 250	83 450	80 380	85 276
Varehandel	53 821	59 611	63 686	13 976	15 697	15 793	18 220	15 795	16 913
Hotell- og restaurantvirksomhet	14 490	15 555	16 802	3 433	4 247	5 041	4 081	3 633	4 608
Rørtransport	1 491	1 848	2 020	507	484	474	555	534	500
Sjøtransport	40 097	42 779	48 866	11 295	12 344	12 697	12 530	12 436	12 703
Utenriks sjøfart	37 596	40 054	45 899	10 660	11 568	11 893	11 778	11 729	11 854
Innenriks sjøfart	2 501	2 724	2 967	635	776	804	752	707	849
Transport ellers	44 711	50 377	54 834	12 140	14 418	14 707	13 568	12 938	14 638
Post og telekommunikasjon	13 279	13 888	14 754	3 441	3 645	3 562	4 105	3 656	3 873
Finansiell tjensteyting, forsikring	16 490	17 874	17 747	4 162	4 527	4 824	4 234	4 296	4 651
Bolitjenester(husholdninger)	12 536	12 841	13 264	3 252	3 304	3 349	3 358	3 391	3 435
Forretningsmessig tjensteyting mv.	42 918	47 750	53 051	12 547	13 148	13 505	13 852	14 151	14 933
Personlig tjensteyting	32 658	34 148	35 663	8 880	8 539	9 297	8 947	9 551	9 023
Offentlig forvaltningsvirksomhet	67 700	70 725	74 794	18 254	18 617	18 947	18 976	19 196	19 428
Statsforvaltningen	33 036	34 849	36 676	8 986	9 078	9 260	9 352	9 363	9 495
Sivil forvaltning	23 014	24 378	25 182	6 170	6 233	6 358	6 421	6 513	6 675
Forsvar	10 022	10 471	11 494	2 816	2 845	2 902	2 931	2 850	2 820
Kommuneforvaltningen	34 664	35 876	38 118	9 268	9 539	9 687	9 624	9 833	9 933
Ind. målte bank- og finanstjen.	29 432	30 277	30 190	7 419	7 740	7 731	7 300	7 452	7 756
Fastlands-Norge(basisverdi)	657 405	697 129	739 105	173 287	186 698	185 849	193 272	189 137	195 912
Markedsrettet virksomhet	626 814	670 568	715 378	167 258	180 985	179 397	187 738	183 139	189 416
Ikke markedsrettet virksomhet	95 351	99 245	104 392	25 423	25 945	26 447	26 578	26 735	27 094
Undervisning	10 645	11 485	12 183	2 918	3 120	3 140	3 006	3 026	3 206
Helse og sosial tjenester.	22 704	23 895	25 085	6 122	6 223	6 360	6 380	6 640	6 552

Tabell A10. Produktinnsats. Faste 1995-priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
I alt	751 597	780 553	813 916	195 522	206 527	201 278	210 590	207 849	211 211
Jordbruk, jakt og villstell	12 361	12 234	12 883	2 196	5 143	3 383	2 161	2 270	5 081
Skogbruk	707	606	606	242	152	50	162	236	148
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	8 958	9 686	10 252	2 318	2 548	2 447	2 939	2 566	2 521
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	25 673	29 757	30 309	7 768	7 565	6 998	7 977	7 793	7 374
Utvinning av råolje og naturgass	22 545	25 741	25 983	6 571	6 454	6 182	6 776	6 658	6 352
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	3 128	4 016	4 326	1 197	1 112	816	1 202	1 135	1 023
Bergverksdrift	2 688	2 735	2 804	625	750	710	719	667	733
Industri	255 122	261 286	268 935	65 830	68 846	63 834	70 425	71 220	69 113
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	67 847	68 838	69 341	17 116	17 806	16 654	17 764	17 806	17 399
Tekstil- og bekledningsindustri	3 560	3 611	3 551	883	1 002	767	900	920	900
Trelast- og trevareindustri	10 864	11 018	11 834	2 731	2 855	2 871	3 377	3 282	3 102
Treforedling	16 121	15 016	15 649	3 793	3 932	3 796	4 127	4 116	3 934
Forlag og grafisk industri	15 304	15 627	15 604	3 828	3 809	3 781	4 186	4 031	3 876
Oljeraffinering	12 559	13 884	14 268	3 548	3 469	3 702	3 549	3 650	3 241
Kjemiske råvarer	13 671	13 635	14 003	3 517	3 558	3 332	3 596	3 845	3 870
Kjemisk og mineralisk industri mv.	15 786	16 275	16 766	4 159	4 636	3 798	4 173	4 211	4 185
Metallindustri	26 984	27 925	28 845	7 246	7 459	6 775	7 366	7 579	7 623
Verkstedsindustri	45 816	48 035	50 624	12 202	12 994	11 641	13 787	13 782	13 479
Bygging av skip og oljeplattformer	20 561	21 224	21 539	5 208	5 537	5 153	5 641	6 018	5 761
Møbelindustri og annen industri	6 049	6 198	6 912	1 598	1 789	1 565	1 959	1 978	1 743
Kraftforsyning	6 708	5 728	6 101	1 529	1 388	1 345	1 839	1 808	1 388
Bygge- og anleggsvirksomhet	69 757	73 680	79 939	18 760	19 440	20 085	21 654	20 465	21 241
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	272 491	287 018	301 867	71 180	75 737	77 452	77 497	75 016	78 195
Varehandel	53 821	57 458	60 237	13 498	14 834	14 812	17 093	14 783	15 522
Hotell- og restaurantvirksomhet	14 490	15 115	15 965	3 389	4 022	4 753	3 802	3 393	4 113
Rørtransport	1 491	1 781	1 875	482	450	435	508	489	446
Sjøtransport	40 097	40 820	42 620	10 475	10 952	10 692	10 500	10 729	10 773
Utenriks sjøfart	37 596	38 224	39 841	9 869	10 218	9 939	9 816	10 060	9 971
Innenriks sjøfart	2 501	2 596	2 779	606	735	754	685	669	802
Transport ellers	44 711	48 376	51 428	11 579	13 518	13 718	12 614	12 066	13 478
Post og telekommunikasjon	13 279	14 011	15 090	3 541	3 726	3 607	4 217	3 792	4 069
Finansiell tjensteyting, forsikring	16 490	17 290	17 018	4 141	4 279	4 623	3 975	4 133	4 323
Boligtjenester(husholdninger)	12 536	12 666	12 790	3 185	3 193	3 200	3 211	3 237	3 247
Forretningsmessig tjensteyting mv.	42 918	46 214	50 351	12 161	12 460	12 743	12 988	13 248	13 649
Personlig tjensteyting	32 658	33 287	34 491	8 730	8 304	8 868	8 589	9 147	8 575
Offentlig forvaltningsvirksomhet	67 700	68 557	71 562	17 876	17 798	17 804	18 084	18 178	18 072
Statsforvaltningen	33 036	33 759	35 032	8 773	8 663	8 728	8 868	8 824	8 758
Sivil forvaltning	23 014	23 565	23 885	5 981	5 899	5 970	6 035	6 088	6 109
Forsvar	10 022	10 194	11 147	2 792	2 764	2 758	2 832	2 736	2 650
Kommuneforvaltningen	34 664	34 798	36 530	9 103	9 135	9 076	9 216	9 354	9 314
Ind. målte bank- og finanstjen.	29 432	29 265	28 658	7 198	7 159	7 168	7 132	7 630	7 345
Fastlands-Norge(basisverdi)	657 405	681 525	713 233	170 205	181 134	176 737	185 157	181 877	186 075
Markedsrettet virksomhet	626 714	654 720	685 117	163 426	174 453	169 148	178 090	174 840	178 517
Ikke markedsrettet virksomhet	95 451	96 567	100 141	24 898	24 914	24 961	25 367	25 379	25 349
Undervisning	10 645	10 997	11 564	2 850	2 944	2 871	2 899	2 872	3 003
Helse og sosial tjenester.	22 704	23 417	24 369	6 075	6 075	6 039	6 179	6 390	6 260

Tabell A11. Produktinnsats.

Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
I alt	2,8	3,9	4,3	2,0	6,6	3,9	4,6	6,3	2,3
Jordbruk, jakt og viltstell	0,5	-1,0	5,3	4,6	5,6	5,2	5,6	3,4	-1,2
Skogbruk	19,4	-14,3	-	-	-	-	-	-2,5	-2,5
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	9,6	8,1	5,8	-0,0	14,6	-1,8	10,9	10,7	-1,1
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	-15,2	15,9	1,9	8,5	5,7	-6,9	0,7	0,3	-2,5
Utvinning av råolje og naturgass	-15,7	14,2	0,9	3,8	2,2	-4,8	2,6	1,3	-1,6
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	-11,7	28,4	7,7	45,1	31,3	-20,3	-9,1	-5,2	-8,0
Bergverksdrift	3,1	1,8	2,5	-4,5	5,8	9,8	-0,8	6,7	-2,2
Industri	3,8	2,4	2,9	-1,9	6,6	2,8	4,4	8,2	0,4
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	2,9	1,5	0,7	1,4	-1,4	2,0	1,1	4,0	-2,3
Tekstil- og bekledningsindustri	-6,4	1,4	-1,7	-4,6	14,3	-7,2	-8,5	4,2	-10,1
Trelast- og trevareindustri	1,1	1,4	7,4	-2,5	3,7	14,7	14,0	20,2	8,6
Treforedling	7,2	-6,9	4,2	-4,7	9,1	4,7	8,5	8,5	0,1
Forlag og grafisk industri	2,6	2,1	-0,1	-4,8	-0,6	2,5	2,5	5,3	1,7
Oljeraffinering	-10,0	10,5	2,8	8,7	6,6	-1,4	-1,7	2,9	-6,6
Kjemiske råvarer	2,6	-0,3	2,7	-2,8	15,6	-3,5	3,1	9,3	8,8
Kjemisk og mineralsk industri mv.	1,7	3,1	3,0	-3,2	13,8	2,5	-0,6	1,2	-9,7
Metallindustri	8,0	3,5	3,3	1,4	6,7	0,2	4,7	4,6	2,2
Verkstedsindustri	11,7	4,8	5,4	-2,7	12,8	4,6	7,3	13,0	3,7
Bygging av skip og oljeplattformer	-0,3	3,2	1,5	-12,7	7,7	3,3	9,9	15,6	4,0
Møbelindustri og annen industri	7,4	2,5	11,5	-3,7	26,1	14,7	11,7	23,8	-2,6
Kraftforsyning	-3,2	-14,6	6,5	-24,6	9,4	36,7	27,0	18,3	0,0
Bygge- og anleggsvirksomhet	6,7	5,6	8,5	9,3	7,7	7,1	9,8	9,1	9,3
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	4,4	5,3	5,2	3,7	7,6	5,7	3,7	5,4	3,2
Varehandel	-0,6	6,8	4,8	-0,8	8,0	6,5	5,5	9,5	4,6
Hotell- og restaurantvirksomhet	5,3	4,3	5,6	3,5	6,1	7,2	5,3	0,1	2,3
Rørtransport	-1,2	19,4	5,3	12,2	6,7	-2,5	5,3	1,4	-0,8
Sjøtransport	3,4	1,8	4,4	5,9	8,9	3,4	-0,2	2,4	-1,6
Utenriks sjøfart	4,1	1,7	4,2	5,8	8,9	3,2	-0,7	1,9	-2,4
Innenriks sjøfart	-6,3	3,8	7,1	6,6	7,9	6,7	7,0	10,4	9,2
Transport ellers	4,8	8,2	6,3	4,4	10,9	3,4	6,6	4,2	-0,3
Post og telekommunikasjon	23,9	5,5	7,7	5,8	7,5	7,9	9,4	7,1	9,2
Finansiell tjenesteyting, forsikring	7,0	4,8	-1,6	0,3	8,3	11,4	-21,4	-0,2	1,0
Boligtjenester(husholdninger)	2,3	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	1,1	1,6	1,7
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	4,5	7,7	9,0	8,9	7,4	8,8	10,7	8,9	9,5
Personlig tjenesteyting	5,9	1,9	3,6	2,5	3,6	4,0	4,4	4,8	3,3
Offentlig forvaltningsvirksomhet	-1,1	1,3	4,4	4,7	4,3	3,4	5,1	1,7	1,5
Statsforvaltningen	-5,1	2,2	3,8	4,5	3,3	2,6	4,7	0,6	1,1
Sivil forvaltning	-3,1	2,4	1,4	1,9	0,7	0,8	2,0	1,8	3,6
Forsvar	-9,3	1,7	9,4	10,4	9,4	6,7	10,9	-2,0	-4,1
Kommuneforvaltningen	3,0	0,4	5,0	4,9	5,3	4,1	5,6	2,8	2,0
Ind. målte bank- og finanstjen.	0,5	-0,6	-2,1	-0,9	-2,1	-2,8	-2,5	6,0	2,6
Fastlands-Norge(basisverdi)	3,8	3,7	4,7	1,6	6,8	4,8	5,4	6,9	2,7
Markedsrettet virksomhet	3,4	4,5	4,6	1,8	7,4	4,4	4,9	7,0	2,3
Ikke markedsrettet virksomhet	0,0	1,2	3,7	3,8	3,6	2,9	4,4	1,9	1,7
Undervisning	3,7	3,3	5,2	3,3	7,5	4,7	5,1	0,8	2,0
Helse og sosial tjenester	5,8	3,1	4,1	4,5	4,1	2,9	4,9	5,2	3,0

Tabell A12. Produktinnsats.
Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Produktinnsats i alt	2,4	2,5	1,9	1,6	2,0	3,4	0,5	2,2	2,2
Jordbruk, jakt og villstell	0,2	1,4	0,8	0,6	0,8	1,8	-0,3	1,6	1,0
Skogbruk	4,6	0,7	-1,8	-2,3	-1,3	-0,1	-2,0	0,1	0,2
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	0,8	0,5	1,2	0,2	0,0	3,2	1,1	1,3	3,5
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	2,7	3,4	4,4	5,1	5,6	4,2	3,3	2,7	3,4
Utvinning av råolje og naturgass	2,7	3,4	4,9	5,6	6,1	4,4	3,6	2,7	3,4
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	3,0	3,6	1,9	2,5	2,6	2,6	1,4	2,5	3,0
Bergverksdrift	3,1	2,9	2,6	3,2	3,2	2,9	1,2	1,6	2,2
Industri	3,0	1,6	0,8	0,6	0,1	3,2	-0,4	1,3	1,6
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-0,0	1,6	1,7	0,7	1,4	3,6	1,1	4,9	5,0
Tekstil- og bekledningsindustri	2,4	0,8	1,7	1,2	1,7	3,0	1,4	2,9	1,3
Trelast- og trevareindustri	7,6	-1,6	-1,1	-2,2	-1,6	-0,1	-0,8	1,7	1,6
Treforedling	14,4	0,0	-1,8	-2,7	-2,1	-0,6	-1,7	0,4	1,3
Forlag og grafisk industri	3,3	2,9	0,8	0,2	1,2	0,9	0,7	2,2	2,3
Oljeraffinering	-1,9	21,6	-0,6	13,0	-1,9	1,6	-11,4	-19,7	-17,9
Kjemiske råvarer	0,1	-1,0	0,4	0,3	0,2	2,3	-1,0	0,4	0,4
Kjemisk og mineralisk industri mv.	4,8	-0,1	1,5	1,5	1,5	2,2	0,6	1,2	1,0
Metallindustri	4,0	-1,3	2,3	-0,6	-0,5	9,4	1,6	2,3	1,2
Verkstedsindustri	3,7	0,1	0,2	-1,5	-0,7	3,2	0,0	2,4	2,8
Bygging av skip og oljeplattformer	4,1	0,8	1,6	0,4	0,8	3,7	1,6	3,0	3,5
Møbelindustri og annen industri	3,1	0,4	1,4	0,2	0,7	3,5	1,3	2,9	1,8
Kraftforsyning	4,1	2,5	1,9	3,2	2,2	3,1	-1,3	0,5	1,6
Bygge- og anleggsvirksomhet	3,4	1,5	1,7	1,3	1,8	2,5	1,4	2,0	2,1
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	2,6	3,4	2,8	2,3	3,1	3,8	1,9	3,6	2,8
Varehandel	3,4	3,7	1,9	1,8	2,7	2,3	0,9	3,2	3,0
Hotell- og restaurantvirksomhet	1,8	2,9	2,3	1,0	3,1	2,8	1,8	5,7	6,1
Rørtransport	2,5	3,8	3,8	4,0	4,3	4,1	3,2	3,8	4,1
Sjøtransport	-0,6	4,8	9,4	6,5	7,2	15,1	9,1	7,5	4,6
Utenriks sjøfart	-0,9	4,8	9,9	6,8	7,6	16,1	9,7	7,9	5,0
Innenriks sjøfart	4,6	5,0	1,7	2,0	1,8	2,1	1,0	0,8	0,1
Transport ellers	3,8	4,1	2,4	2,7	2,8	2,5	1,6	2,3	1,8
Post og telekommunikasjon	1,4	-0,9	-1,4	-0,4	-0,5	-1,4	-2,9	-0,8	-2,7
Finansiell tjenesteyting, forsikring	4,9	3,4	0,9	0,8	3,5	0,3	-0,2	3,4	1,7
Boligtjenester(husholdninger)	4,7	1,4	2,3	1,6	2,2	2,9	2,4	2,6	2,3
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	3,2	3,3	2,0	1,8	2,8	2,1	1,2	3,5	3,7
Personlig tjenesteyting	2,0	2,6	0,8	0,4	1,0	1,8	-0,1	2,6	2,3
Offentlig forvaltningsvirksomhet	2,5	3,2	1,3	0,6	1,9	2,6	0,1	3,4	2,8
Statsforvaltningen	2,7	3,2	1,4	0,7	1,9	2,5	0,5	3,6	3,5
Sivil forvaltning	3,4	3,4	1,9	1,4	2,6	2,4	1,3	3,7	3,4
Forsvar	1,2	2,7	0,4	-0,6	0,3	2,8	-1,0	3,3	3,4
Kommuneforvaltningen	2,2	3,1	1,2	0,5	2,0	2,7	-0,4	3,2	2,1
Ind. målte bank- og finanstjen.	-6,0	3,5	1,8	3,9	6,2	6,9	-8,5	-5,2	-2,3
Fastlands-Norge(basisverdi)	3,0	2,3	1,3	1,0	1,4	2,6	0,3	2,1	2,1
Markedsrettet virksomhet	2,8	2,4	1,9	1,6	1,9	3,4	0,9	2,3	2,3
Ikke markedsrettet virksomhet	2,6	2,9	1,4	0,7	1,9	2,6	0,5	3,2	2,6
Undervisning	4,0	4,4	0,9	0,2	2,2	3,5	-2,5	2,9	0,7
Helse og sosial tjenester	0,9	2,0	0,9	0,1	1,2	2,5	-0,3	3,1	2,2

Tabell A13. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoproduktet etter næring, i basisverdi.
Løpende priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Bruttonasjonalprodukt 1)	928 745	1 020 051	1 084 788	260 381	265 489	272 136	286 781	269 916	269 339
Jordbruk, jakt og viltstell	11 794	11 930	11 462	2 327	25	6 122	2 987	2 189	163
Skogbruk	3 370	2 634	2 303	901	570	197	635	889	557
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	7 944	7 588	7 896	1 851	1 705	2 074	2 266	2 261	2 388
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	109 647	154 431	161 280	42 354	38 063	39 134	41 729	32 639	28 965
Utvinning av råolje og naturgass	106 617	150 145	155 420	40 918	36 528	37 924	40 049	31 209	27 675
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	3 030	4 286	5 860	1 436	1 534	1 210	1 680	1 430	1 290
Bergverksdrift	1 856	1 886	2 052	426	540	532	555	522	583
Industri	111 072	113 528	120 638	28 812	31 272	28 044	32 509	32 787	32 435
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	18 218	19 536	20 499	5 001	5 321	4 947	5 231	5 020	5 288
Tekstil- og bekledningsindustri	2 035	2 090	1 959	503	573	407	476	483	468
Trelast- og trevareindustri	4 242	4 408	5 578	1 255	1 378	1 360	1 585	1 531	1 415
Treforedling	7 223	5 263	4 184	1 008	1 007	979	1 191	1 237	1 184
Forlag og grafisk industri	11 898	13 420	14 211	3 499	3 468	3 433	3 811	3 718	3 654
Oljeraffinering	839	200	883	184	272	210	217	549	423
Kjemiske råvarer	7 267	6 445	6 743	1 554	1 729	1 721	1 739	1 837	1 804
Kjemisk og mineralisk industri mv.	9 703	10 243	10 340	2 498	2 893	2 421	2 527	2 460	2 389
Metallindustri	9 858	7 907	7 482	1 559	2 122	1 607	2 193	2 330	2 384
Verkstedindustri	25 430	28 568	31 916	7 817	8 175	6 981	8 942	8 866	8 761
Bygging av skip og oljeplattformer	10 804	11 731	12 735	2 997	3 259	3 060	3 418	3 600	3 613
Møbelindustri og annen industri	3 555	3 717	4 108	937	1 074	917	1 180	1 157	1 052
Kraftforsyning	22 905	21 048	23 384	6 779	5 315	4 036	7 254	7 309	4 648
Bygge- og anleggsvirksomhet	31 800	35 794	40 893	9 311	9 912	10 252	11 418	10 799	11 645
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	384 076	405 365	433 934	103 006	108 904	109 074	112 951	109 772	112 386
Varehandel	87 947	91 553	98 556	22 836	23 984	24 036	27 700	23 851	24 469
Hotell- og restaurantvirksomhet	11 263	11 876	12 918	2 806	3 389	3 463	3 260	2 924	3 461
Rørtransport	11 955	14 269	14 823	3 835	3 603	3 422	3 962	3 747	3 463
Sjøtransport	19 072	18 379	20 119	4 553	5 649	5 245	4 672	5 116	4 498
Utenriks sjøfart	17 073	16 353	17 801	4 061	5 024	4 602	4 115	4 538	3 792
Innenriks sjøfart	1 999	2 025	2 318	493	626	643	557	578	706
Transport ellers	38 335	41 774	45 315	10 432	12 151	11 998	10 733	10 912	12 188
Post og telekommunikasjon	17 675	18 464	19 318	4 600	4 787	4 541	5 390	4 823	4 905
Finansiell tjenesteyting, forsikring	36 823	37 530	37 375	8 484	10 045	8 892	9 954	9 238	9 939
Boligtjenester(husholdninger)	63 033	64 827	67 078	16 469	16 679	16 884	17 047	17 138	17 313
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	50 624	56 686	64 251	15 226	15 847	16 378	16 800	17 002	18 102
Personlig tjenesteyting	47 349	50 007	54 181	13 765	12 768	14 215	13 433	15 021	14 048
Offentlig forvaltningsvirksomhet	146 603	157 165	166 813	40 767	41 226	42 178	42 641	43 310	44 291
Statsforvaltningen	43 376	46 062	48 567	11 864	12 016	12 274	12 414	12 528	12 757
Sivil forvaltning	32 331	34 454	36 447	8 907	9 017	9 211	9 311	9 385	9 579
Forsvar	11 045	11 608	12 121	2 957	2 998	3 063	3 103	3 143	3 178
Kommuneforvaltningen	103 227	111 103	118 245	28 903	29 211	29 904	30 227	30 782	31 534
Ind. målte bank- og finanstjen.	-29 432	-30 277	-30 190	-7 419	-7 740	-7 731	-7 300	-7 452	-7 756
Merverdi- og investeringsavgift	89 309	96 474	102 878	23 168	25 094	26 340	28 277	24 973	26 799
Andre produktskatter, netto	37 801	42 562	45 159	8 973	11 632	12 630	11 924	10 317	12 946
Statistiske avvik.	0	-76	-3 713	-875	-1 029	-745	-1 065	-399	-711
Fastlands-Norge(basisverdi)	692 392	726 316	776 750	186 285	190 842	194 484	205 139	201 553	201 841
Markedsrettet virksomhet	607 985	675 306	721 985	175 765	176 084	178 660	191 477	178 281	172 628
Ikke markedsrettet virksomhet	223 082	236 063	248 669	60 769	61 448	62 983	63 469	64 195	65 433
Undervisning	39 323	41 897	44 216	10 793	10 863	11 173	11 388	11 507	11 796
Helse og sosial tjenester	70 182	76 197	81 591	19 954	20 182	20 628	20 827	21 499	22 068

1) Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A14. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoproduktet etter næring, i basisverdi.
Faste 1995-priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Bruttonasjonalprodukt 1)	928 745	979 557	1 013 286	244 594	249 218	253 533	265 940	255 431	253 452
Jordbruk, jakt og viltstell	11 794	12 359	11 825	2 320	90	6 315	3 100	2 339	335
Skogbruk	3 370	2 889	2 889	1 155	722	238	773	1 127	704
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	7 944	8 324	8 691	2 136	2 181	2 164	2 210	2 192	2 092
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	109 647	125 622	127 066	32 235	31 597	30 027	33 206	32 385	30 838
Utvinning av råolje og naturgass	106 617	121 732	122 875	31 076	30 520	29 237	32 042	31 296	29 857
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	3 030	3 890	4 191	1 159	1 077	791	1 164	1 088	981
Bergverksdrift	1 856	1 889	1 936	432	518	491	496	455	500
Industri	111 072	113 589	117 064	28 542	30 056	27 602	30 863	30 614	29 893
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	18 218	18 575	18 647	4 571	4 800	4 492	4 784	4 602	4 583
Tekstil- og beklædningsindustri	2 035	2 064	2 030	504	573	439	514	519	508
Trelast- og trevareindustri	4 242	4 302	4 621	1 066	1 115	1 121	1 319	1 259	1 190
Treforedling	7 223	6 728	7 011	1 700	1 762	1 701	1 849	1 815	1 734
Forlag og grafisk industri	11 898	12 149	12 131	2 976	2 962	2 939	3 254	3 098	2 979
Oljeraffinering	839	927	953	237	232	247	237	224	199
Kjemiske råvarer	7 267	7 248	7 443	1 870	1 891	1 771	1 911	2 015	2 028
Kjemisk og mineralisk industri mv.	9 703	10 003	10 305	2 557	2 849	2 334	2 565	2 555	2 538
Metallindustri	9 858	10 202	10 538	2 647	2 725	2 475	2 691	2 717	2 733
Verkstedindustri	25 430	26 662	28 099	6 773	7 212	6 461	7 652	7 543	7 377
Bygging av skip og oljeplattformer	10 804	11 085	11 222	2 703	2 884	2 701	2 934	3 120	3 013
Møbelindustri og annen industri	3 555	3 642	4 062	939	1 051	920	1 152	1 147	1 010
Kraftforsyning	22 905	19 487	20 765	5 212	4 714	4 572	6 267	6 129	4 680
Bygge- og anleggsvirksomhet	31 800	33 588	36 442	8 552	8 862	9 156	9 871	9 182	9 530
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	384 076	401 114	417 927	99 922	104 037	105 223	108 745	104 912	106 732
Varehandel	87 947	93 891	98 432	22 057	24 240	24 203	27 932	23 970	25 168
Hotell- og restaurantvirksomhet	11 263	11 749	12 410	2 634	3 126	3 694	2 955	2 608	3 161
Rørtransport	11 955	14 277	15 038	3 867	3 608	3 491	4 072	3 898	3 558
Sjøtransport	19 072	19 433	20 314	4 966	5 227	5 116	5 005	5 099	5 164
Utenriks sjøfart	17 073	17 358	18 093	4 482	4 640	4 513	4 458	4 568	4 528
Innenriks sjøfart	1 999	2 075	2 221	484	587	602	547	530	636
Transport ellers	38 335	41 388	44 069	9 848	11 706	11 772	10 743	10 211	11 389
Post og telekommunikasjon	17 675	18 088	19 104	4 518	4 732	4 535	5 319	4 786	5 032
Finansiell tjensteyting, forsikring	36 823	35 722	34 893	8 898	8 690	8 362	8 944	9 413	8 837
Bolitjenester(husholdninger)	63 033	63 686	64 312	16 017	16 057	16 092	16 146	16 179	16 231
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	50 624	54 512	59 392	14 345	14 697	15 031	15 320	15 483	15 951
Personlig tjenesteyting	47 349	48 368	49 964	12 773	11 954	12 927	12 310	13 265	12 241
Offentlig forvaltningsvirksomhet	146 603	152 013	155 799	38 689	38 757	39 064	39 289	39 850	39 684
Statsforvaltningen	43 376	44 576	45 421	11 292	11 307	11 378	11 443	11 545	11 458
Sivil forvaltning	32 331	33 401	34 206	8 508	8 517	8 566	8 614	8 690	8 636
Forsvar	11 045	11 176	11 215	2 784	2 791	2 812	2 829	2 855	2 822
Kommuneforvaltningen	103 227	107 437	110 378	27 397	27 450	27 686	27 845	28 305	28 225
Ind. målte bank- og finanstjen.	-29 432	-29 265	-28 658	-7 198	-7 159	-7 168	-7 132	-7 630	-7 345
Merverdi- og investeringsavgift	89 309	94 467	99 111	22 795	24 208	24 935	27 173	23 831	25 046
Andre produktskatter, netto	37 801	41 408	42 369	9 788	10 619	10 899	11 062	10 029	10 746
Statistiske avvik	-	2 074	61	14	16	15	16	17	17
Fastlands-Norge(basisverdi)	692 392	713 616	740 206	178 612	181 689	186 821	193 085	188 334	186 063
Markedsrettet virksomhet	607 997	641 357	665 990	160 967	163 276	165 921	175 827	169 548	165 572
Ikke markedsrettet virksomhet	223 070	229 517	234 412	58 229	58 259	58 931	58 994	59 638	59 416
Undervisning	39 323	40 598	41 431	10 292	10 267	10 395	10 477	10 630	10 627
Helse og sosial tjenester	70 182	73 692	76 199	18 948	19 004	19 084	19 164	19 622	19 574

1) Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A15. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoproduktet etter næring, i basisverdi.
Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Bruttonasjonalprodukt 1)	3,8	5,5	3,4	0,9	5,2	2,8	4,9	4,4	1,7
Jordbruk, jakt og viltstell	4,8	4,8	-4,3	-4,5	35,4	-3,3	-7,1	0,8	271,0
Skogbruk	10,6	-14,3	-	-	-	-	-	-2,5	-2,5
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	14,6	4,8	4,4	-12,1	17,4	7,1	9,6	2,6	-4,1
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	9,1	14,6	1,1	4,8	3,0	-5,3	2,2	0,5	-2,4
Utvinning av råolje og naturgass	9,0	14,2	0,9	3,8	2,2	-4,8	2,6	0,7	-2,2
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	12,6	28,4	7,7	45,1	31,3	-20,3	-9,1	-6,1	-8,9
Bergverksdrift	4,1	1,8	2,5	-4,5	5,8	9,8	-0,8	5,4	-3,4
Industri	2,1	2,3	3,1	-3,3	7,8	2,8	5,2	7,3	-0,5
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	5,4	2,0	0,4	0,1	-0,8	1,0	1,3	0,7	-4,5
Tekstil- og bekledningsindustri	-7,6	1,4	-1,7	-4,6	14,3	-7,2	-8,5	2,8	-11,3
Trelast- og trevareindustri	0,9	1,4	7,4	-2,5	3,7	14,7	14,0	18,1	6,7
Treforedling	3,5	-6,9	4,2	-4,7	9,1	4,7	8,5	6,8	-1,5
Forlag og grafisk industri	1,9	2,1	-0,1	-4,8	-0,6	2,5	2,5	4,1	0,6
Oljeraffinering	-48,1	10,5	2,8	8,7	6,6	-1,4	-1,7	-5,3	-14,0
Kjemiske råvarer	-3,5	-0,3	2,7	-2,8	15,6	-3,5	3,1	7,8	7,2
Kjemisk og mineralisk industri mv.	7,4	3,1	3,0	-3,2	13,8	2,5	-0,6	-0,1	-10,9
Metallindustri	-11,8	3,5	3,3	1,4	6,7	0,2	4,7	2,7	0,3
Verkstedsindustri	6,3	4,8	5,4	-2,7	12,8	4,6	7,3	11,4	2,3
Bygging av skip og oljeplattformer	5,9	2,6	1,2	-13,0	6,0	2,0	12,3	15,4	4,5
Møbelindustri og annen industri	2,6	2,5	11,5	-3,7	26,1	14,7	11,7	22,1	-3,9
Kraftforsyning	9,4	-14,9	6,6	-24,9	9,4	37,8	27,4	17,6	-0,7
Bygge- og anleggsvirksomhet	3,7	5,6	8,5	9,3	7,7	7,1	9,8	7,4	7,5
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	3,0	4,4	4,2	2,8	5,2	3,4	5,3	5,0	2,6
Varehandel	2,0	6,8	4,8	-0,8	8,0	6,5	5,5	8,7	3,8
Hotell- og restaurantvirksomhet	-0,2	4,3	5,6	3,5	6,1	7,2	5,3	-1,0	1,1
Rørtransport	16,2	19,4	5,3	12,2	6,7	-2,5	5,3	0,8	-1,4
Sjøtransport	4,9	1,9	4,5	5,9	8,8	3,6	0,1	2,7	-1,2
Utenriks sjøfart	5,1	1,7	4,2	5,8	8,9	3,2	-0,7	1,9	-2,4
Innenriks sjøfart	2,5	3,8	7,1	6,6	7,9	6,7	7,0	9,5	8,3
Transport ellers	9,0	8,0	6,5	5,6	12,0	3,6	4,8	3,7	-2,7
Post og telekommunikasjon	-1,2	2,3	5,6	2,9	6,6	5,9	6,9	5,9	6,3
Finansiell tjensteyting, forsikring	-2,3	-3,0	-2,3	-1,4	-6,6	-9,2	9,2	5,8	1,7
Boligtjenester(husholdninger)	1,5	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	1,1	1,0	1,1
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	5,3	7,7	9,0	8,9	7,4	8,8	10,7	7,9	8,5
Personlig tjenesteyting	2,8	2,2	3,3	2,4	3,5	3,5	3,9	3,9	2,4
Offentlig forvaltningsvirksomhet	0,7	3,7	2,5	1,6	2,4	2,9	3,0	3,0	2,4
Statsforvaltningen	-0,1	2,8	1,9	1,3	1,9	2,1	2,3	2,2	1,3
Sivil forvaltning	0,5	3,3	2,4	1,8	2,4	2,6	2,8	2,1	1,4
Forsvar	-2,0	1,2	0,4	-0,2	0,4	0,5	0,7	2,6	1,1
Kommuneforvaltningen	1,0	4,1	2,7	1,8	2,6	3,3	3,3	3,3	2,8
Ind. målte bank- og finanstjen.	0,5	-0,6	-2,1	-0,9	-2,1	-2,8	-2,5	6,0	2,6
Merverdi- og investeringsavgift	4,5	5,8	4,9	2,4	7,1	5,3	4,8	4,5	3,5
Andre produktskatter, netto	11,8	9,5	2,3	-3,2	5,3	3,6	3,5	2,5	1,2
Statistiske avvik	-100,0	.	-97,1	-97,2	-96,9	-97,1	-97,0	17,1	9,1
Fastlands-Norge(basisverdi)	2,5	3,1	3,7	0,2	5,2	3,9	5,6	5,4	2,4
Markedsrettet virksomhet	4,7	5,5	3,8	1,0	6,1	2,5	5,8	5,3	1,4
Ikke markedsrettet virksomhet	0,9	2,9	2,1	1,5	2,1	2,4	2,5	2,4	2,0
Undervisning	0,8	3,2	2,1	1,1	1,7	2,6	2,8	3,3	3,5
Helse og sosial tjenester	2,0	5,0	3,4	2,6	3,5	3,7	3,7	3,6	3,0

1) Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A16. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoproduktet etter næring, i basisverdi.
Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Bruttonasjonalprodukt 1)	3,1	4,1	2,8	5,1	2,9	2,6	0,9	-0,7	-0,2
Jordbruk, jakt og viltstell	-7,9	-3,5	0,4	5,6	.	1,6	-8,1	-6,7	73,9
Skogbruk	24,1	-8,8	-12,6	-15,3	-14,6	-8,6	-7,7	1,2	0,3
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	-8,0	-8,8	-0,3	-9,7	-14,5	20,8	5,8	19,1	46,0
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	-1,4	22,9	3,2	19,7	2,9	4,1	-9,4	-23,3	-22,0
Utvinning av råolje og naturgass	-1,5	23,3	2,6	20,0	2,2	3,2	-10,7	-24,3	-22,6
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	0,9	10,2	26,9	14,6	24,1	39,0	32,9	6,1	-7,7
Bergverksdrift	-3,1	-0,2	6,1	-6,5	2,1	11,9	17,3	16,2	11,7
Industri	8,5	-0,1	3,1	1,4	2,8	0,4	7,5	6,1	4,3
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-0,4	5,2	4,5	6,8	7,0	-0,9	5,2	-0,3	4,1
Tekstil- og bekledningsindustri	0,4	1,2	-4,7	-1,0	-1,5	-8,6	-8,4	-6,7	-7,9
Trelast- og trevareindustri	-3,8	2,5	17,8	18,0	24,3	17,0	12,6	3,3	-3,8
Treforedling	51,2	-21,8	-23,7	-36,8	-25,8	-16,0	-11,0	15,0	19,5
Forlag og grafisk industri	1,9	10,5	6,1	6,6	6,3	5,8	5,6	2,1	4,7
Oljeraffinering	1,5	-78,4	329,7	54,9	23,1	.	.	214,4	80,5
Kjemiske råvarer	27,3	-11,1	1,9	-3,4	-1,2	8,9	2,9	9,7	-2,7
Kjemisk og mineralisk industri mv.	4,1	2,4	-2,0	-4,3	-2,1	1,1	-2,7	-1,5	-7,3
Metallindustri	46,9	-22,5	-8,4	-33,7	-10,5	-12,7	36,9	45,6	12,0
Verkstedsindustri	3,0	7,1	6,0	14,0	5,9	-4,8	8,6	1,8	4,8
Bygging av skip og oljeplattformer	4,2	5,8	7,2	9,6	8,1	4,1	6,2	4,0	6,1
Møbelindustri og annen industri	-1,1	2,1	-0,9	-3,3	-0,7	-3,0	2,6	1,1	2,0
Kraftforsyning	3,2	8,0	4,3	24,8	11,5	-15,7	-4,8	-8,3	-11,9
Bygge- og anleggsvirksomhet	8,7	6,6	5,3	2,7	3,7	5,0	9,3	8,0	9,2
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	1,0	1,1	2,7	3,0	3,4	2,4	2,2	1,5	0,6
Varehandel	3,4	-2,5	2,7	5,4	1,7	1,1	2,8	-3,9	-1,7
Hotell- og restaurantvirksomhet	2,0	1,1	3,0	3,5	3,8	1,3	3,6	5,3	1,0
Rørtransport	-16,0	-0,1	-1,4	-0,5	0,3	-1,6	-3,5	-3,1	-2,6
Sjøtransport	-4,4	-5,4	4,7	-10,2	8,9	4,5	17,4	9,4	-19,4
Utenriks sjøfart	-4,6	-5,8	4,4	-11,7	9,3	4,1	18,3	9,6	-22,6
Innenriks sjøfart	-2,9	-2,4	6,9	3,7	6,0	7,8	9,9	7,1	4,1
Transport ellers	2,9	0,9	1,9	2,9	1,6	0,7	2,4	0,9	3,1
Post og telekommunikasjon	-4,7	2,1	-0,9	-0,4	-0,2	-1,1	-2,0	-1,0	-3,6
Finansiell tjenesteyting, forsikring	-2,3	5,1	2,0	4,2	10,2	3,9	-9,6	2,9	-2,7
Boligtjenester(husholdninger)	0,8	1,8	2,5	1,8	2,0	2,8	3,2	3,0	2,7
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	3,7	4,0	4,0	4,4	4,3	4,2	3,4	3,5	5,2
Personlig tjenesteyting	4,5	3,4	4,9	5,4	4,8	4,2	5,2	5,1	7,4
Offentlig forvaltningsvirksomhet	4,5	3,4	3,6	4,2	3,5	3,3	3,2	3,1	4,9
Statsforvaltningen	3,8	3,3	3,5	3,9	3,5	3,4	3,1	3,3	4,8
Sivil forvaltning	3,9	3,2	3,3	3,8	3,3	3,2	3,0	3,2	4,8
Forsvar	3,6	3,9	4,0	4,3	4,1	4,2	3,6	3,7	4,8
Kommuneforvaltningen	4,7	3,4	3,6	4,4	3,6	3,2	3,2	3,1	5,0
Ind. målte bank- og finanstjen.	-6,0	3,5	1,8	3,9	6,2	6,9	-8,5	-5,2	-2,3
Merverdi- og investeringsavgift	5,9	2,1	1,6	1,1	1,9	3,3	0,3	3,1	3,2
Andre produktskatter, netto	-2,5	2,8	3,7	-1,2	4,3	14,6	-3,6	12,2	10,0
Statistiske avvik
Fastlands-Norge(basisverdi)	3,6	1,8	3,1	3,9	3,3	2,2	3,1	2,6	3,3
Markedsrettet virksomhet	2,0	5,3	3,0	7,0	3,3	1,9	0,0	-3,7	-3,3
Ikke markedsrettet virksomhet	3,4	2,8	3,1	3,4	3,0	3,0	3,1	3,1	4,4
Undervisning	3,4	3,2	3,4	3,9	3,2	3,2	3,4	3,2	4,9
Helse og sosial tjenester	5,0	3,4	3,6	4,3	3,5	3,1	3,3	4,0	6,2

1) Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A17. Hovedtall for konsum. Løpende priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i alt.	653 017	693 549	734 558	171 532	179 708	187 365	195 953	183 054	191 459
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjon	458 492	486 677	515 747	118 095	125 509	131 995	140 149	125 919	133 251
Konsum i husholdninger	435 247	462 620	490 949	112 011	119 372	125 730	133 836	119 668	126 911
Konsum i ideelle organisasjoner	23 245	24 058	24 798	6 083	6 137	6 265	6 313	6 251	6 340
Konsum i offentlig forvaltning	194 525	206 871	218 811	53 437	54 199	55 370	55 804	57 135	58 208
Konsum i statsforvaltningen	77 598	82 432	86 585	21 179	21 425	21 874	22 108	22 566	22 903
Konsum i statsforvaltningen, individuelt	27 627	29 686	31 121	7 620	7 701	7 859	7 941	8 081	8 246
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	20 735	22 068	23 546	5 755	5 826	5 948	6 017	6 025	6 033
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt ellers	29 236	30 678	31 918	7 804	7 898	8 067	8 150	8 459	8 624
Konsum i kommuneforvaltningen	116 927	124 439	132 225	32 258	32 775	33 496	33 696	34 569	35 305
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt	98 813	104 503	112 690	27 480	27 941	28 561	28 708	29 597	30 269
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	18 114	19 937	19 535	4 778	4 834	4 935	4 988	4 972	5 036
Personlig konsum	584 932	620 866	659 558	153 195	161 151	168 415	176 798	163 598	171 767
Kollektivt konsum	68 085	72 682	75 000	18 337	18 557	18 950	19 155	19 457	19 692

Tabell A18. Hovedtall for konsum. Faste 1995-priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i alt.	653 017	680 686	703 100	165 898	172 231	178 723	186 247	172 301	177 933
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjon	458 492	479 888	496 319	114 458	120 756	127 024	134 080	119 085	124 979
Konsum i husholdninger	435 247	456 574	472 933	108 618	114 938	121 172	128 204	113 273	119 222
Konsum i ideelle organisasjoner	23 245	23 315	23 386	5 840	5 818	5 851	5 876	5 812	5 757
Konsum i offentlig forvaltning	194 525	200 797	206 781	51 440	51 475	51 700	52 166	53 216	52 954
Konsum i statsforvaltningen	77 598	80 085	82 027	20 429	20 377	20 501	20 720	21 017	20 878
Konsum i statsforvaltningen, individuelt	27 627	29 033	29 678	7 376	7 384	7 415	7 503	7 545	7 566
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	20 735	21 358	22 292	5 558	5 536	5 554	5 643	5 620	5 502
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt ellers	29 236	29 693	30 057	7 495	7 457	7 532	7 573	7 852	7 809
Konsum i kommuneforvaltningen	116 927	120 713	124 754	31 011	31 097	31 199	31 447	32 199	32 076
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt	98 711	101 346	106 300	26 414	26 519	26 576	26 792	27 565	27 501
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	18 216	19 367	18 454	4 597	4 578	4 623	4 655	4 635	4 576
Personlig konsum	584 830	610 268	632 297	148 249	154 659	161 014	168 375	154 195	160 045
Kollektivt konsum	68 187	70 418	70 802	17 650	17 572	17 709	17 872	18 106	17 887

Tabell A19. Hovedtall for konsum.

Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i alt	2,5	4,2	3,3	1,3	4,6	3,6	3,6	3,9	3,3
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjon	3,4	4,7	3,4	0,8	5,3	3,8	3,7	4,0	3,5
Konsum i husholdninger	3,6	4,9	3,6	0,9	5,5	4,0	3,8	4,3	3,7
Konsum i ideelle organisasjoner	0,0	0,3	0,3	-0,5	0,4	0,6	0,7	-0,5	-1,1
Konsum i offentlig forvaltning	0,3	3,2	3,0	2,5	3,0	2,9	3,5	3,5	2,9
Konsum i statsforvaltningen	-1,7	3,2	2,4	2,4	2,4	2,1	2,9	2,9	2,5
Konsum i statsforvaltningen, individuelt	-1,0	5,1	2,2	2,2	2,3	2,0	2,4	2,3	2,5
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	-6,4	3,0	4,4	4,6	4,4	3,3	5,2	1,1	-0,6
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt ellers	1,3	1,6	1,2	1,1	1,0	1,2	1,6	4,8	4,7
Konsum i kommuneforvaltningen	1,7	3,2	3,3	2,6	3,4	3,5	3,9	3,8	3,1
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt	1,9	2,7	4,9	4,0	5,0	5,1	5,5	4,4	3,7
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	0,8	6,3	-4,7	-4,9	-5,0	-4,6	-4,3	0,8	-0,1
Personlig konsum	2,9	4,3	3,6	1,4	5,1	4,0	3,9	4,0	3,5
Kollektivt konsum	-1,3	3,3	0,5	0,5	0,4	0,2	1,1	2,6	1,8

Tabell A20. Hovedtall for konsum.

Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i alt	2,8	1,9	2,5	3,1	2,8	2,4	1,9	2,8	3,1
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjon	2,4	1,4	2,5	3,2	2,8	2,2	1,8	2,5	2,6
Konsum i husholdninger	2,3	1,3	2,5	3,2	2,8	2,2	1,8	2,4	2,5
Konsum i ideelle organisasjoner	3,0	3,2	2,8	3,1	3,0	2,7	2,3	3,3	4,4
Konsum i offentlig forvaltning	3,9	3,0	2,7	2,9	2,8	3,0	2,2	3,4	4,4
Konsum i statsforvaltningen	3,9	2,9	2,6	2,5	2,6	3,0	2,1	3,6	4,3
Konsum i statsforvaltningen, individuelt	5,0	2,2	2,6	2,6	2,5	2,7	2,4	3,7	4,5
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	2,5	3,3	2,2	1,9	2,3	3,5	1,3	3,5	4,2
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt ellers	3,7	3,3	2,8	2,8	3,0	2,9	2,5	3,5	4,3
Konsum i kommuneforvaltningen	4,0	3,1	2,8	3,2	3,0	3,0	2,2	3,2	4,4
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt	4,0	3,0	2,8	3,2	2,9	3,0	2,1	3,2	4,5
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	3,9	3,5	2,8	2,9	3,1	2,8	2,5	3,2	4,2
Personlig konsum	2,8	1,7	2,5	3,2	2,8	2,4	1,9	2,7	3,0
Kollektivt konsum	3,4	3,4	2,6	2,5	2,8	3,1	2,1	3,4	4,2

Tabell A21. Konsum i husholdninger. Løpende priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i husholdninger	435 247	462 620	490 949	112 011	119 372	125 730	133 836	119 668	126 911
Matvarer, drikkevarer og tobakk	91 327	94 770	99 652	21 884	24 288	26 071	27 410	22 825	26 552
Klær og skotøy	26 995	27 757	28 987	5 744	7 223	6 735	9 285	6 049	7 532
Bolig, lys og brensel	100 183	104 232	108 396	28 493	26 057	25 095	28 752	29 292	26 750
Møbler og husholdningsartikler	28 143	29 383	31 696	6 795	6 908	7 777	10 216	7 715	7 640
Helsepleie	11 155	12 075	13 101	3 067	3 266	3 301	3 465	3 528	3 714
Transport	69 068	79 053	84 230	18 622	22 534	22 719	20 355	19 839	22 831
Fritidssysler og underholdning	41 565	43 689	47 107	10 892	10 083	12 838	13 294	12 155	11 255
Utdanning	2 018	2 107	2 290	528	492	620	650	561	520
Hotell- og restauranttjenester	25 134	26 765	28 973	6 047	7 309	8 647	6 969	6 390	7 842
Andre varer og tjenester	36 629	38 531	40 960	9 358	10 189	10 222	11 191	10 293	10 903
Husholdningenes kjøp i utlandet	18 004	19 479	21 359	3 758	4 948	7 479	5 174	4 228	5 360
Utlendingers kjøp i Norge	-14 974	-15 221	-15 802	-3 177	-3 926	-5 774	-2 925	-3 207	-3 987
Varekonsum	246 431	262 815	279 573	62 460	67 225	69 282	80 607	66 257	72 025
Tjenester	185 786	195 547	205 819	48 970	51 125	54 743	50 981	52 391	53 513
Tjenestekonsum, bolig	81 528	83 896	86 966	21 244	21 685	21 851	22 187	22 149	22 552
Tjenester, annet	104 258	111 650	118 853	27 727	29 441	32 892	28 794	30 242	30 961

Tabell A22. Konsum i husholdninger. Faste 1995-priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i husholdninger	435 247	456 574	472 933	108 618	114 938	121 172	128 204	113 273	119 222
Matvarer, drikkevarer og tobakk	91 327	93 025	93 819	20 874	22 868	24 399	25 678	20 627	23 661
Klær og skotøy	26 995	28 724	30 084	5 957	7 414	7 180	9 533	6 519	7 849
Bolig, lys og brensel	100 183	101 565	102 485	26 682	24 752	23 875	27 176	27 391	25 152
Møbler og husholdningsartikler	28 143	29 081	31 184	6 713	6 783	7 649	10 039	7 602	7 463
Helsepleie	11 155	11 629	12 359	2 913	3 104	3 089	3 254	3 122	3 269
Transport	69 068	79 063	81 486	18 342	21 840	21 854	19 450	18 894	21 707
Fritidssysler og underholdning	41 565	43 628	46 310	10 731	9 968	12 526	13 085	11 834	10 925
Utdanning	2 018	2 014	2 118	493	459	572	595	506	465
Hotell- og restauranttjenester	25 134	26 216	27 672	5 829	6 844	8 569	6 430	5 845	7 062
Andre varer og tjenester	36 629	37 780	39 808	9 351	9 820	9 915	10 722	9 927	10 371
Husholdningenes kjøp i utlandet	18 004	18 844	20 731	3 806	4 810	7 131	4 984	3 986	4 962
Utlendingers kjøp i Norge	-14 974	-14 996	-15 124	-3 073	-3 723	-5 587	-2 741	-2 980	-3 662
Varekonsum	246 431	261 607	270 914	60 310	65 220	67 310	78 074	63 289	68 605
Tjenester	185 786	191 119	196 411	47 576	48 631	52 318	47 887	48 978	49 317
Tjenestekonsum, bolig	81 528	82 184	82 899	20 572	20 719	20 720	20 888	20 785	20 970
Tjenester, annet	104 258	108 935	113 512	27 003	27 912	31 598	26 999	28 193	28 347

Tabell A23. Konsum i husholdninger.

Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i husholdninger	3,6	4,9	3,6	0,9	5,5	4,0	3,8	4,3	3,7
Matvarer, drikkevarer og tobakk	1,5	1,9	0,9	-1,0	-0,6	3,1	1,6	-1,2	3,5
Klær og skotøy	0,8	6,4	4,7	-1,0	9,3	4,3	5,5	9,4	5,9
Bolig, lys og brønsel	1,2	1,4	0,9	-0,8	1,3	0,5	2,6	2,7	1,6
Møbler og husholdningsartikler	5,0	3,3	7,2	0,5	13,5	7,7	7,6	13,2	10,0
Helsepleie	2,5	4,2	6,3	3,9	8,0	6,4	6,7	7,2	5,3
Transport	3,7	14,5	3,1	1,3	9,6	1,5	-0,2	3,0	-0,6
Fritidssysler og underholdning	7,2	5,0	6,1	-0,2	10,4	6,9	7,9	10,3	9,6
Utdanning	2,2	-0,2	5,2	1,9	5,8	5,7	6,9	2,6	1,3
Hotell- og restauranttjenester	7,8	4,3	5,6	5,7	4,0	6,9	5,2	0,3	3,2
Andre varer og tjenester	6,9	3,1	5,4	4,0	6,1	5,9	5,5	6,2	5,6
Husholdningenes kjøp i utlandet	0,7	4,7	10,0	8,4	12,5	8,3	11,4	4,7	3,1
Utlendingers kjøp i Norge	-6,9	0,1	0,9	-3,0	1,0	1,2	4,6	-3,0	-1,6
Varekonsum	3,3	6,2	3,6	-1,0	6,3	4,5	4,1	4,9	5,2
Tjenester	3,4	2,9	2,8	2,5	3,5	2,5	2,6	2,9	1,4
Tjenestekonsum, bolig	1,6	0,8	0,9	0,9	0,9	0,6	1,1	1,0	1,2
Tjenester, annet	4,8	4,5	4,2	3,7	5,5	3,7	3,9	4,4	1,6

Tabell A24. Konsum i husholdninger.

Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Konsum i husholdninger	2,3	1,3	2,5	3,2	2,8	2,2	1,8	2,4	2,5
Matvarer, drikkevarer og tobakk	2,3	1,9	4,3	4,4	4,8	3,7	4,1	5,6	5,7
Klær og skotøy	0,1	-3,4	-0,3	2,3	0,4	-1,8	-1,4	-3,8	-1,5
Bolig, lys og brønsel	2,2	2,6	3,1	6,1	3,4	2,1	0,7	0,1	1,0
Møbler og husholdningsartikler	1,1	1,0	0,6	0,8	0,9	0,6	0,2	0,3	0,5
Helsepleie	5,0	3,8	2,1	1,9	1,9	2,6	2,0	7,3	8,0
Transport	4,1	-0,0	3,4	2,5	2,6	4,0	4,3	3,4	1,9
Fritidssysler og underholdning	1,4	0,1	1,6	1,3	1,7	1,9	1,4	1,2	1,9
Utdanning	2,3	4,6	3,3	3,8	3,7	3,6	2,4	3,5	4,2
Hotell- og restauranttjenester	2,4	2,1	2,6	2,1	3,3	2,3	2,6	5,4	4,0
Andre varer og tjenester	3,0	2,0	0,9	1,4	2,4	0,3	-0,4	3,6	1,3
Husholdningenes kjøp i utlandet	0,9	3,4	-0,3	-4,1	-0,0	0,7	0,9	7,4	5,0
Utlendingers kjøp i Norge	2,2	1,5	2,9	2,5	3,0	2,9	3,3	4,1	3,3
Varekonsum	2,2	0,5	2,7	4,4	3,0	2,2	1,6	1,1	1,9
Tjenester	2,6	2,3	2,4	2,1	2,8	2,5	2,3	3,9	3,2
Tjenestekonsum, bolig	1,8	2,1	2,8	2,1	2,5	3,1	3,3	3,2	2,8
Tjenester, annet	3,2	2,5	2,2	2,1	2,9	2,1	1,5	4,5	3,6

Tabell A25. Bruttoinvestering i fast realkapital.
Løpende priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Bruttoinvestering i fast kapital	192 518	216 502	249 931	54 414	62 134	62 632	70 750	63 696	67 788
Bygg og anlegg	78 385	87 705	98 595	21 715	23 318	24 661	28 902	25 222	25 453
Oljeboring, oljeleting, olje-og gassrørledn.	17 816	20 354	28 045	5 372	7 079	7 593	8 001	7 580	8 699
Oljeutvinnings- plattf, bore-rigger og moduler	26 029	27 456	31 783	7 218	9 438	7 194	7 933	8 114	10 315
Skip og båter	5 342	7 518	12 808	3 640	2 938	3 639	2 591	4 327	2 098
Transportmidler	17 283	22 738	23 691	5 066	6 013	5 885	6 727	5 206	6 145
Maskiner og utstyr	47 663	50 732	55 009	11 404	13 349	13 659	16 597	13 248	15 076
Jordbruk, jakt og villstell	5 590	5 852	5 917	982	1 805	1 714	1 416	999	1 810
Skogbruk	550	559	564	140	140	140	143	144	146
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	1 099	715	853	258	195	231	169	201	171
Utvinnning av råolje og naturgass, inkl. tj.	41 853	44 299	53 214	11 700	14 666	12 524	14 324	14 477	18 235
Utvinnning av råolje og naturgass	41 804	41 431	53 777	11 527	15 139	12 842	14 269	14 391	18 136
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	49	2 868	-563	173	-473	-318	55	86	99
Bergverksdrift	379	353	261	31	69	68	92	37	83
Industri	15 316	17 078	18 321	3 310	4 759	4 374	5 879	3 710	4 831
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	2 713	2 663	3 162	600	788	805	970	647	804
Tekstil- og bekledningsindustri	222	237	276	66	61	63	85	35	71
Trelast- og trevareindustri	756	1 161	833	247	196	207	184	85	144
Treforedling	1 482	1 152	1 473	179	381	366	547	307	557
Forlag og grafisk industri	1 267	1 409	2 009	309	630	395	674	575	490
Oljeraffinering	477	351	455	30	69	220	136	101	135
Kjemiske råvarer	2 538	2 090	1 273	342	319	257	354	173	265
Kjemisk og mineralsk industri	1 431	1 964	2 185	366	537	548	733	517	520
Metallindustri	1 125	2 493	2 866	559	910	576	821	406	575
Verkstedsindustri	2 257	2 362	2 513	421	545	622	926	562	860
Bygging av skip og oljeplattformer	687	742	839	131	209	187	313	208	259
Møbelindustri og annen industri	361	454	437	60	114	127	136	94	151
Kraftforsyning	5 106	4 817	4 682	630	1 216	1 336	1 501	830	1 281
Bygge- og anleggsvirksomhet	937	995	1 129	256	288	281	305	293	313
Tjenesteytende næringer	91 805	110 096	128 936	28 643	30 452	33 456	36 385	32 981	31 117
Varehandel	18 388	21 344	22 887	5 135	5 613	5 580	6 559	5 995	6 082
Hotell og restaurantvirksomhet	1 792	1 895	2 344	465	493	687	699	611	662
Rørtransport	6 087	5 992	8 168	1 098	2 128	2 588	2 354	2 008	2 113
Sjøfart	4 406	6 929	12 257	3 515	2 829	3 504	2 409	4 227	1 971
Utenriks sjøfart	3 733	6 222	11 168	3 172	2 583	3 220	2 193	3 830	1 780
Innenriks sjøfart	673	707	1 088	343	246	284	216	397	191
Transport ellers	10 223	18 568	21 794	4 562	4 858	5 452	6 923	4 367	4 714
Post og telekommunikasjon	6 626	7 202	7 955	1 326	1 463	2 086	3 081	1 461	1 614
Finansiell tjenesteyting, forsikring	4 510	5 609	6 312	1 476	1 518	1 582	1 736	1 765	1 540
Boligtjenester(husholdninger)	26 461	26 921	30 151	6 922	7 331	7 742	8 156	7 833	7 768
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	7 159	8 927	9 819	2 302	2 480	2 442	2 595	2 603	2 735
Personlig tjenesteyting	6 153	6 710	7 249	1 841	1 740	1 794	1 874	2 113	1 918
Offentlig forvaltningsvirksomhet	29 883	31 738	36 053	8 465	8 544	8 508	10 537	10 023	9 801
Statsforvaltningen	13 982	14 934	15 104	3 350	3 274	3 661	4 820	4 750	4 456
Sivil forvaltning	10 228	10 710	10 983	2 429	2 391	2 750	3 414	3 772	3 544
Forsvar	3 754	4 224	4 121	921	883	911	1 406	978	912
Kommuneforvaltningen	15 901	16 804	20 949	5 115	5 270	4 847	5 717	5 273	5 345
Fastlands-Norge	140 845	159 990	177 380	38 445	42 757	44 300	51 879	43 381	45 660
Undervisning	5 269	5 884	8 562	2 670	2 705	1 557	1 630	2 418	2 409
Helse og sosial omsorg	6 626	7 471	8 587	1 923	1 923	2 125	2 615	2 039	1 975

Tabell A26. Bruttoinvestering i fast realkapital.
Faste 1995-priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Bruttoinvestering i fast kapital	192 518	211 084	237 777	52 858	59 244	59 060	66 614	59 461	62 535
Bygg og anlegg	78 385	85 144	93 003	20 883	22 076	23 142	26 902	23 352	23 098
Oljeboring, oljeleting, olje-og gassrørledn.	17 816	19 600	24 990	4 962	6 352	6 637	7 039	6 817	7 750
Oljeutvinnings- plattf, bore-rigger og moduler	26 029	26 629	29 688	6 907	8 816	6 635	7 330	7 478	9 370
Skip og båter	5 342	7 381	11 606	3 377	2 731	3 125	2 373	3 749	1 965
Transportmidler	17 283	21 687	22 427	5 074	5 557	5 574	6 222	4 650	5 431
Maskiner og utstyr	47 663	50 643	56 063	11 655	13 712	13 947	16 749	13 415	14 920
Jordbruk, jakt og viltstell	5 590	5 768	5 823	981	1 781	1 673	1 388	972	1 716
Skogbruk	550	549	549	138	137	136	137	138	137
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	1 099	716	869	259	196	229	185	201	163
Utvinnning av råolje og naturgass, inkl. tj.	41 853	42 795	48 535	11 015	13 419	11 189	12 913	13 205	16 456
Utvinnning av råolje og naturgass	41 804	40 047	49 117	10 848	13 895	11 512	12 862	13 125	16 365
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	49	2 748	-582	167	-477	-323	51	80	91
Bergverksdrift	379	345	255	31	67	67	89	35	79
Industri	15 316	16 830	18 015	3 303	4 708	4 302	5 702	3 610	4 615
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	2 713	2 617	3 091	596	774	784	936	625	757
Tekstil- og bekledningsindustri	222	234	275	66	62	63	85	35	70
Trelast- og trevareindustri	756	1 153	836	250	198	207	181	83	139
Treforedling	1 482	1 132	1 428	179	370	355	523	295	533
Forlag og grafisk industri	1 267	1 390	1 967	309	620	386	652	558	465
Oljeraffinering	477	340	445	30	70	214	131	100	133
Kjemiske råvarer	2 538	2 066	1 273	339	322	259	353	172	258
Kjemisk og mineralisk industri	1 431	1 930	2 139	364	529	538	708	497	494
Metallindustri	1 125	2 443	2 790	552	889	564	785	392	541
Verkstedsindustri	2 257	2 346	2 507	426	550	621	911	558	831
Bygging av skip og oljeplattformer	687	731	828	131	210	185	303	203	248
Møbelindustri og annen industri	361	449	436	60	115	126	134	93	146
Kraftforsyning	5 106	4 762	4 653	630	1 216	1 330	1 478	814	1 227
Bygge- og anleggsvirksomhet	937	968	1 101	256	279	274	292	277	290
Tjenesteytende næringer	91 805	107 350	123 238	27 965	29 161	31 695	34 417	30 747	28 773
Varehandel	18 388	20 822	22 327	5 117	5 459	5 454	6 297	5 707	5 661
Hotell og restaurantvirksomhet	1 792	1 848	2 260	458	478	663	661	573	611
Rørtransport	6 087	5 871	7 671	1 063	2 024	2 404	2 180	1 868	1 954
Sjøfart	4 406	6 796	11 087	3 260	2 627	3 006	2 193	3 658	1 846
Utenriks sjøfart	3 733	6 113	10 124	2 946	2 405	2 768	2 005	3 316	1 670
Innenriks sjøfart	673	682	963	314	222	238	188	342	176
Transport ellers	10 223	18 006	20 833	4 523	4 602	5 173	6 535	4 096	4 336
Post og telekommunikasjon	6 626	7 129	7 956	1 338	1 475	2 092	3 051	1 448	1 565
Finansiell tjenesteyting, forsikring	4 510	5 465	6 047	1 443	1 455	1 513	1 636	1 649	1 409
Boligtjenester(husholdninger)	26 461	26 149	28 497	6 663	6 952	7 278	7 603	7 264	7 070
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	7 159	8 686	9 503	2 280	2 392	2 366	2 465	2 464	2 530
Personlig tjenesteyting	6 153	6 577	7 058	1 819	1 697	1 746	1 795	2 019	1 793
Offentlig forvaltningsvirksomhet	29 883	31 002	34 738	8 280	8 280	8 166	10 013	9 461	9 079
Statsforvaltningen	13 982	14 595	14 547	3 279	3 167	3 518	4 582	4 465	4 113
Sivil forvaltning	10 228	10 458	10 519	2 362	2 302	2 627	3 227	3 527	3 251
Forsvar	3 754	4 136	4 028	917	865	890	1 355	938	863
Kommuneforvaltningen	15 901	16 407	20 191	5 000	5 112	4 649	5 430	4 997	4 966
Fastlands-Norge	140 845	156 303	171 447	37 834	41 396	42 699	49 517	41 072	42 455
Undervisning	5 269	5 759	8 366	2 624	2 654	1 517	1 571	2 311	2 272
Helse og sosial omsorg	6 626	7 339	8 348	1 894	1 880	2 064	2 510	1 958	1 858

Tabell A27. Bruttoinvestering i fast realkapital.
Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Bruttoinvestering i fast kapital	3,4	9,6	12,6	13,6	18,5	12,8	7,0	12,5	5,6
Bygg og anlegg	13,2	8,6	9,2	3,5	9,0	10,6	13,1	11,8	4,6
Oljeboring, oljeleting, olje-og gassrørledn.	-20,3	10,0	27,5	23,5	34,0	18,2	34,7	37,4	22,0
Oljeutvinnings- plattf, bore-rigger og moduler	-4,9	2,3	11,5	40,6	40,3	9,2	-21,6	8,3	6,3
Skip og båter	-17,7	38,2	57,3	111,3	108,7	66,1	-8,5	11,0	-28,0
Transportmidler	6,9	25,5	3,4	-2,6	1,6	8,0	6,5	-8,4	-2,3
Maskiner og utstyr	7,3	6,3	10,7	9,8	15,1	10,1	8,4	15,1	8,8
Jordbruk, jakt og viltstell	16,2	3,2	1,0	2,4	0,2	0,6	1,4	-1,0	-3,7
Skogbruk	5,2	-0,3	-	-	-	-	-	-0,1	-0,0
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	45,1	-34,9	21,5	43,5	68,1	6,3	-8,7	-22,5	-16,8
Utvinnning av råolje og naturgass, inkl. tj.	-9,9	2,3	13,4	29,0	30,4	11,6	-7,4	19,9	22,6
Utvinnning av råolje og naturgass	-11,1	-4,2	22,6	23,7	33,2	15,0	18,7	21,0	17,8
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	242,4	.	-98,3	-52,0	.
Bergverksdrift	38,2	-9,0	-25,9	-54,4	8,1	-42,7	-7,1	13,1	16,9
Industri	34,7	9,9	7,0	-1,1	17,8	-0,7	10,5	9,3	-2,0
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-3,3	-3,6	18,1	13,1	35,8	27,3	3,6	4,7	-2,2
Tekstil- og bekledningsindustri	8,0	5,6	17,3	39,2	26,1	-4,8	17,0	-46,9	12,5
Trelast- og trevareindustri	-4,0	52,5	-27,5	56,7	-25,5	-56,6	-28,0	-66,9	-30,0
Treforedling	129,4	-23,6	26,2	-38,6	40,1	66,1	44,9	64,7	44,1
Forlag og grafisk industri	24,2	9,7	41,4	5,3	92,7	18,7	44,8	80,8	-24,9
Oljeraffinering	76,0	-28,8	31,0	-64,6	42,2	137,9	13,5	231,4	91,0
Kjemiske råvarer	220,2	-18,6	-38,4	-33,8	-39,8	-52,0	-26,3	-49,2	-19,9
Kjemisk og mineralisk industri	14,7	34,9	10,8	-7,2	24,8	10,9	12,6	36,5	-6,6
Metallindustri	20,2	117,2	14,2	76,5	53,2	-9,7	-15,1	-29,0	-39,1
Verkstedsindustri	36,4	3,9	6,9	-13,4	-3,4	0,1	37,0	31,0	51,3
Bygging av skip og oljeplattformer	-4,1	6,4	13,3	-13,4	-10,7	16,7	62,0	54,6	18,4
Møbelindustri og annen industri	25,2	24,4	-3,0	-19,5	-13,9	5,8	10,6	53,8	26,5
Kraftforsyning	6,1	-6,7	-2,3	-25,7	6,3	12,9	-7,2	29,3	0,9
Bygge- og anleggsvirksomhet	23,4	3,3	13,7	11,9	10,9	16,2	15,7	8,1	4,1
Tjenesteytende næringer	4,9	16,9	14,8	9,4	14,8	18,7	15,9	9,9	-1,3
Varehandel	13,4	13,2	7,2	1,9	10,7	8,0	8,2	11,5	3,7
Hotell og restaurantvirksomhet	11,0	3,1	22,3	-6,0	1,6	41,4	56,7	25,1	27,8
Rørtransport	-33,3	-3,5	30,6	-12,5	29,6	31,3	72,5	75,7	-3,5
Sjøfart	-24,2	54,2	63,1	124,7	116,1	75,3	-9,2	12,2	-29,8
Utenriks sjøfart	-26,2	63,8	65,6	135,0	120,6	77,5	-9,3	12,5	-30,6
Innenriks sjøfart	-10,1	1,4	41,2	59,2	77,2	53,5	-7,7	8,9	-20,9
Transport ellers	21,0	76,1	15,7	-4,9	-1,9	33,0	39,9	-9,4	-5,8
Post og telekommunikasjon	6,1	7,6	11,6	12,7	10,2	11,4	12,0	8,2	6,1
Finansiell tjenesteyting, forsikring	30,4	21,2	10,6	8,8	12,2	10,7	10,8	14,3	-3,2
Boligtjenester(husholdninger)	9,1	-1,2	9,0	6,0	12,5	9,1	8,5	9,0	1,7
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	14,4	21,3	9,4	8,1	10,9	8,2	10,4	8,0	5,8
Personlig tjenesteyting	1,8	6,9	7,3	6,4	8,4	6,4	8,2	11,0	5,6
Offentlig forvaltningsvirksomhet	3,5	3,7	12,1	24,1	21,9	5,6	2,1	14,3	9,7
Statsforvaltningen	0,6	4,4	-0,3	-0,3	-0,9	-0,0	-0,2	36,2	29,9
Sivil forvaltning	-0,2	2,3	0,6	-0,3	0,3	0,1	1,9	49,3	41,2
Forsvar	2,8	10,2	-2,6	-0,3	-3,8	-0,4	-4,8	2,3	-0,3
Kommuneforvaltningen	6,2	3,2	23,1	47,8	42,1	10,3	4,1	-0,1	-2,9
Fastlands-Norge	12,3	11,0	9,7	6,5	11,8	9,7	10,4	8,6	2,6
Undervisning	4,5	9,3	45,3	111,1	102,0	10,0	-13,8	-11,9	-14,4
Helse og sosial omsorg	7,8	10,8	13,8	14,6	13,5	13,6	13,5	3,4	-1,2

Tabell A28. Bruttoinvestering i fast realkapital.
Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Bruttoinvestering i fast kapital	3,8	2,6	2,5	1,3	2,4	3,8	2,4	4,1	3,4
Bygg og anlegg	5,7	3,0	2,9	1,8	2,4	3,3	3,8	3,9	4,3
Oljeboring, oljeleting, olje- og gassrørledn.	4,1	3,8	8,1	5,8	7,5	10,1	8,2	2,7	0,7
Oljeutvinnings- plattf, bore-rigger og moduler	3,1	3,1	3,8	2,7	4,2	4,8	4,2	3,8	2,8
Skip og båter	-3,2	1,9	8,3	8,1	6,6	14,1	5,4	7,1	-0,8
Transportmidler	5,7	4,8	0,8	-0,9	0,6	6,5	-2,6	12,1	4,6
Maskiner og utstyr	1,3	0,2	-2,1	-3,2	-0,9	-2,5	-1,7	0,9	3,8
Jordbruk, jakt og viltstell	5,7	1,5	0,2	-1,2	0,6	0,7	-0,1	2,7	4,1
Skogbruk	4,8	1,9	0,9	-0,2	1,1	1,0	1,5	2,9	4,1
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	-0,2	-0,0	-1,8	-0,9	-0,1	0,2	-7,7	0,5	5,2
Utvinnning av råolje og naturgass, inkl. tj.	3,2	3,5	5,9	3,9	5,8	7,8	6,4	3,2	1,4
Utvinnning av råolje og naturgass	3,2	3,5	5,8	4,0	5,5	7,4	6,3	3,2	1,7
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	0,0	4,4	-7,3	4,4	-0,6	-6,5	3,3	3,5	10,0
Bergverksdrift	4,7	2,3	0,0	-1,2	0,1	0,3	-0,7	5,7	2,9
Industri	3,6	1,5	0,2	-1,3	0,7	0,2	0,8	2,6	3,6
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	4,1	1,8	0,5	-0,9	0,9	1,0	1,0	3,0	4,4
Tekstil- og bekledningsindustri	3,3	1,3	-0,9	-1,3	-1,2	0,4	-1,3	-0,1	2,1
Trelast- og trevareindustri	2,7	0,7	-1,1	-2,8	-0,4	-0,9	-0,1	4,3	4,7
Treforedling	3,3	1,8	1,3	-1,8	1,7	1,3	2,0	4,2	1,6
Forlag og grafisk industri	2,4	1,3	0,8	-1,1	1,5	1,1	1,1	2,8	3,7
Oljeraffinering	3,5	3,3	-0,9	-2,4	-4,0	1,0	-1,7	1,6	2,7
Kjemiske råvarer	4,1	1,2	-1,2	-0,6	-0,9	-2,3	-1,5	-0,4	3,9
Kjemisk og mineralisk industri	3,5	1,8	0,4	-1,2	0,8	0,2	1,1	3,4	3,7
Metallindustri	3,4	2,0	0,7	-0,4	1,1	0,1	1,9	2,3	3,9
Verkstedsindustri	3,2	0,7	-0,5	-2,4	0,1	-0,6	-0,0	2,0	4,4
Bygging av skip og oljeplattformer	4,7	1,5	-0,2	-1,8	-1,3	-0,5	1,2	2,9	4,7
Møbelindustri og annen industri	3,7	1,0	-0,7	-1,7	-0,5	-0,7	-0,7	2,0	4,4
Kraftforsyning	2,3	1,2	-0,5	-1,4	0,1	-0,8	-0,3	2,0	4,3
Bygge- og anleggsvirksomhet	7,6	2,7	-0,1	-1,2	0,3	1,6	-1,2	5,9	4,6
Tjenesteytende næringer	4,2	2,6	2,0	1,0	1,7	3,8	1,5	4,7	3,6
Varehandel	3,2	2,5	-0,0	-0,9	0,3	1,5	-0,9	4,7	4,5
Hotell og restaurantvirksomhet	3,2	2,5	1,2	-0,3	0,7	2,2	1,0	5,0	5,0
Rørtransport	6,0	2,1	4,3	2,5	3,5	5,0	4,7	4,1	2,9
Sjøfart	-3,2	2,0	8,4	8,2	6,6	14,2	5,8	7,2	-0,8
Utenriks sjøfart	-3,2	1,8	8,4	8,5	6,7	14,2	5,5	7,3	-0,8
Innenriks sjøfart	-3,2	3,6	9,0	7,2	6,6	14,7	8,9	6,0	-1,6
Transport ellers	3,8	3,1	1,4	-0,6	1,1	4,7	0,4	5,7	3,0
Post og telekommunikasjon	1,2	1,0	-1,0	-2,2	-0,3	-1,2	-0,7	1,8	4,0
Finansiell tjenesteyting, forsikring	4,9	2,6	1,7	0,7	1,6	2,6	1,9	4,7	4,8
Boligtjenester(husholdninger)	7,0	3,0	2,8	1,8	2,3	3,1	3,7	3,8	4,2
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	3,7	2,8	0,5	-0,4	0,7	2,0	-0,2	4,7	4,2
Personlig tjenesteyting	3,1	2,0	0,7	-0,4	1,0	1,1	1,0	3,3	4,4
Offentlig forvaltningsvirksomhet	3,8	2,4	1,4	0,4	1,2	1,8	2,1	3,6	4,6
Statsforvaltningen	3,1	2,3	1,5	0,4	1,4	1,9	1,9	4,1	4,8
Sivil forvaltning	3,1	2,4	2,0	0,9	1,8	2,1	2,7	4,0	5,0
Forsvar	2,9	2,1	0,2	-0,8	0,5	1,2	0,0	3,8	3,5
Kommuneforvaltningen	4,4	2,4	1,3	0,4	1,1	1,7	2,2	3,2	4,4
Fastlands-Norge	4,1	2,4	1,1	0,0	1,1	2,0	1,1	3,9	4,1
Undervisning	4,4	2,2	0,2	-0,1	0,3	0,3	1,0	2,8	4,1
Helse og sosial omsorg	3,9	1,8	1,0	-0,1	1,3	1,1	1,7	2,5	3,9

Tabell A29. Eksport. Løpende priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Eksport i alt	353 426	414 266	447 582	108 757	109 975	114 189	114 660	109 838	102 022
Varer	267 234	321 705	343 715	85 160	84 068	85 026	89 460	83 818	75 915
Råolje og naturgass	113 231	156 688	163 674	42 598	38 947	40 220	41 909	34 287	31 048
Skip, nybygde	4 138	4 257	5 267	1 513	1 307	1 121	1 326	2 727	1 537
Skip, eldre	5 791	3 765	4 126	1 627	831	723	945	339	888
Oljeplattformer og moduler, nye	63	59	231	22	5	195	9	18	37
Oljeplattformer, eldre	491	956	1 005	9	558	412	26	25	40
Oljevirkosomhet, diverse varer	96	126	132	36	34	31	31	29	36
Andre varer	143 424	155 854	169 280	39 355	42 386	42 324	45 214	46 393	42 329
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	6 767	7 035	7 711	1 863	1 888	1 779	2 181	2 206	2 105
Bergverksprodukter	2 271	2 342	2 284	479	617	595	593	561	579
Industriprodukter	133 142	145 489	158 673	36 965	39 791	39 698	42 218	43 552	39 583
Nærings- og nytelsesmidler	17 164	19 528	21 437	4 989	4 771	5 008	6 669	6 188	5 301
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	2 138	2 207	2 351	550	594	575	632	597	594
Trevarer	3 003	2 864	2 923	717	795	699	712	657	688
Treforedlingsprodukter	12 864	11 593	10 811	2 556	2 683	2 748	2 824	3 041	2 954
Grafiske produkter	378	559	493	118	121	119	135	147	134
Raffinerte oljeprodukter	12 996	17 147	20 637	5 474	4 888	5 385	4 890	4 857	3 070
Kjemiske råvarer	12 019	12 107	12 963	2 939	3 450	3 336	3 238	3 762	3 434
Kjemiske og mineralske produkter	8 923	9 597	10 627	2 392	2 709	2 789	2 737	2 691	2 870
Metaller	29 798	30 756	33 792	7 591	8 626	8 808	8 767	9 657	8 739
Verkstedprodukter	31 065	35 975	39 121	8 823	10 295	9 402	10 600	11 052	10 914
Andre industriprodukter	2 794	3 156	3 518	816	859	829	1 014	903	885
Elektrisk kraft	1 244	988	612	48	90	252	222	74	62
Tjenester	86 192	92 561	103 867	23 597	25 907	29 163	25 200	26 020	26 107
Bruttofrakter, utenriks sjøfart	45 204	46 641	52 787	12 165	13 759	13 688	13 175	13 482	12 945
Oljevirkosomhet, div. tjenesteeksport	576	714	752	186	188	185	193	192	184
Oljeboringstjenester mv.	1 405	1 543	1 925	429	451	534	511	518	493
Rørtransport	2 245	3 424	3 987	1 076	890	848	1 173	1 076	890
Reisetrafikk	14 974	15 221	15 802	3 177	3 926	5 774	2 925	3 207	3 987
Andre tjenester	21 788	25 018	28 614	6 564	6 693	8 134	7 223	7 545	7 608
Samferdsel	7 714	8 675	8 781	1 895	2 063	2 940	1 883	2 177	2 553
Finans- og forretningstjenester	10 590	12 836	15 694	3 693	3 550	4 237	4 214	4 365	4 021
Tjenester ellers	3 484	3 507	4 139	976	1 080	957	1 126	1 003	1 034

Tabell A30. Eksport. Faste 1995-priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Eksport i alt	353 426	388 209	410 702	100 313	103 108	102 850	104 431	107 384	101 478
Varer	267 234	297 565	314 348	77 344	79 456	76 177	81 370	83 497	77 444
Råolje og naturgass.	113 231	130 894	133 959	33 861	33 300	32 113	34 686	34 298	32 743
Skip, nybygde	4 138	4 222	5 184	1 513	1 303	1 081	1 288	2 656	1 479
Skip, eldre	5 791	3 505	3 377	1 439	680	540	718	275	782
Oljeplattformer og moduler, nye	63	57	215	21	5	181	8	17	34
Oljeplattformer, eldre	491	956	1 005	9	558	412	26	25	40
Oljevirkosomhet, diverse varer	96	121	115	33	30	26	27	26	32
Andre varer	143 424	157 809	170 493	40 468	43 582	41 824	44 618	46 200	42 335
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	6 767	7 725	8 264	1 932	2 075	1 885	2 373	2 287	2 005
Bergverksprodukter	2 271	2 323	2 274	509	628	580	557	518	531
Industriprodukter	133 142	147 139	159 486	37 986	40 821	39 207	41 472	43 348	39 748
Nærings- og nytelsesmidler	17 164	19 195	20 483	5 001	4 705	4 707	6 069	5 649	4 572
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	2 138	2 178	2 410	557	599	587	667	621	647
Trevarer	3 003	3 034	2 935	750	789	683	713	672	699
Treforedlingsprodukter	12 864	13 331	14 182	3 397	3 593	3 561	3 630	3 787	3 623
Grafiske produkter	378	592	483	129	119	115	120	128	115
Raffinerte oljeprodukter	12 996	14 287	16 080	4 001	4 118	4 181	3 779	4 342	3 100
Kjemiske råvarer	12 019	12 800	13 421	3 197	3 553	3 272	3 398	3 925	3 585
Kjemiske og mineralske produkter	8 923	9 692	11 117	2 630	2 839	2 796	2 852	2 775	3 019
Metaller	29 798	33 720	37 011	8 932	9 462	9 244	9 374	10 097	9 248
Verkstedprodukter	31 065	35 207	38 010	8 565	10 213	9 292	9 940	10 495	10 332
Andre industriprodukter	2 794	3 102	3 355	827	832	767	930	855	808
Elektrisk kraft	1 244	623	469	42	58	152	216	47	51
Tjenester	86 192	90 644	96 354	22 969	23 651	26 673	23 061	23 887	24 035
Bruttofrakter, utenriks sjøfart	45 204	45 959	47 904	11 866	12 285	11 950	11 802	12 096	11 988
Oljevirkosomhet, div. tjenesteeksport	576	695	706	179	178	172	178	178	167
Oljeboringstjenester mv.	1 405	1 439	1 545	375	361	407	403	432	408
Rørtransport	2 245	3 347	3 986	1 064	859	866	1 197	1 138	905
Reisetrafikk	14 974	14 996	15 124	3 073	3 723	5 587	2 741	2 980	3 662
Andre tjenester	21 788	24 209	27 089	6 412	6 245	7 692	6 740	7 064	6 904
Samferdsel	7 714	8 361	8 362	1 807	1 944	2 796	1 815	2 038	2 357
Finans- og forretningstjenester	10 590	12 368	14 715	3 663	3 253	3 971	3 829	4 067	3 567
Tjenester ellers	3 484	3 480	4 012	943	1 048	925	1 096	959	980

Tabell A31. Eksport.

Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Eksport i alt	4,3	9,8	5,8	3,3	9,9	6,8	3,4	7,0	-1,6
Varer	6,3	11,3	5,6	2,3	10,5	6,3	3,8	8,0	-2,5
Råolje og naturgass	9,2	15,6	2,3	5,8	3,9	-2,0	1,9	1,3	-1,7
Skip, nybygde	-10,5	2,0	22,8	136,7	4,5	82,0	-26,1	75,6	13,6
Skip, eldre	14,0	-39,5	-3,7	-5,0	3,1	-10,0	-1,8	-80,9	15,0
Oljeplattformer og moduler, nye	448,7	-9,0	275,4	93,6	-59,8	650,1	-21,0	-21,2	609,1
Oljeplattformer, eldre	-44,0	94,7	5,1	-97,4	224,4	776,6	-93,4	177,8	-92,8
Oljevirkosomhet, diverse varer	52,5	25,7	-4,4	41,3	28,8	-9,5	-41,4	-21,7	7,5
Andre varer	4,5	10,0	8,0	-1,4	15,5	11,2	7,7	14,2	-2,9
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	14,5	14,2	7,0	10,4	7,9	-4,9	14,6	18,4	-3,4
Bergverksprodukter	-2,3	2,3	-2,1	-20,1	6,6	4,7	2,7	1,8	-15,4
Industriprodukter	3,6	10,5	8,4	-0,8	16,2	12,1	7,0	14,1	-2,6
Nærings- og nytelsesmidler	2,7	11,8	6,7	-4,0	13,0	1,9	16,7	13,0	-2,8
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	-3,9	1,9	10,6	1,4	15,2	12,3	13,8	11,6	8,0
Trevarer	-4,3	1,0	-3,2	3,5	3,4	-8,5	-10,8	-10,4	-11,4
Treforedlingsprodukter	4,6	3,6	6,4	-1,9	10,6	5,9	11,5	11,5	0,8
Grafiske produkter	-15,9	56,6	-18,4	-24,0	-25,4	-14,5	-6,5	-0,7	-3,4
Raffinerte oljeprodukter	-0,3	9,9	12,5	9,3	19,8	17,3	4,4	8,5	-24,7
Kjemiske råvarer	0,0	6,5	4,8	-9,0	24,5	1,9	5,5	22,8	0,9
Kjemiske og mineralske produkter	8,6	8,6	14,7	9,1	25,3	10,8	14,4	5,5	6,3
Metaller	-4,7	13,2	9,8	4,5	15,6	17,2	3,0	13,0	-2,3
Verkstedprodukter	15,2	13,3	8,0	-7,5	15,8	21,1	5,1	22,5	1,2
Andre industriprodukter	8,1	11,0	8,1	6,2	16,8	4,2	6,1	3,5	-2,9
Elektrisk kraft	80,6	-49,9	-24,8	-88,6	-49,6	90,0	272,9	12,3	-12,9
Tjenester	-1,3	5,2	6,3	6,7	7,9	8,4	2,1	4,0	1,6
Bruttofrakter, utenriks sjøfart	3,9	1,7	4,2	5,8	8,9	3,2	-0,7	1,9	-2,4
Oljevirkosomhet, div. tjenesteeksport	-12,2	20,6	1,6	1,7	2,5	-1,2	3,5	-0,6	-6,2
Oljeboringstjenester mv.	-23,3	2,4	7,4	9,7	11,6	6,8	2,6	15,3	13,0
Rørtransport	20,1	49,1	19,1	43,3	24,9	2,4	11,8	6,9	5,4
Reisetrafikk	-6,9	0,1	0,9	-3,0	1,0	1,2	4,6	-3,0	-1,6
Andre tjenester	-7,8	11,1	11,9	9,1	8,1	26,1	4,5	10,2	10,6
Samferdsel	4,7	8,4	0,0	-0,3	-8,6	26,4	-17,8	12,8	21,2
Finans- og forretningstjenester	-6,7	16,8	19,0	19,2	13,3	29,5	13,9	11,0	9,7
Tjenester ellers	-29,0	-0,1	15,3	-5,0	34,4	12,3	24,1	1,8	-6,5

Tabell A32. Eksport.
Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Eksport i alt	1,7	6,7	2,1	6,0	1,2	3,6	-1,7	-5,7	-5,7
Varer	2,4	8,1	1,1	7,3	-0,2	2,4	-3,9	-8,8	-7,4
Råolje og naturgass	-2,6	19,7	2,1	16,4	2,1	2,6	-9,3	-20,5	-18,9
Skip, nybygde	4,5	0,8	0,8	-0,3	0,1	3,3	1,3	2,7	3,5
Skip, eldre	-3,2	7,4	13,8	8,2	12,2	22,7	19,1	9,1	-7,1
Oljeplattformer og moduler, nye	4,4	2,9	4,3	3,3	3,6	4,0	3,6	3,8	4,4
Oljeplattformer, eldre	3,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Oljevirkosomhet, diverse varer	3,2	4,4	9,6	6,2	10,0	14,2	10,3	2,9	-1,5
Andre varer	6,8	-1,2	0,5	-1,2	-1,8	3,4	1,6	3,3	2,8
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	-11,1	-8,9	2,5	0,2	-2,7	13,1	0,2	0,0	15,4
Bergverksprodukter	-0,3	0,8	-0,4	-9,4	-3,5	3,5	8,8	15,1	11,0
Industriprodukter	8,1	-1,1	0,6	-0,6	-1,5	2,7	1,7	3,2	2,2
Nærings- og nytelsesmidler	1,4	1,7	2,9	-1,5	3,8	6,7	2,4	9,8	14,3
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	0,8	1,3	-3,7	-0,6	0,1	-5,2	-8,4	-2,7	-7,4
Trevarer	6,3	-5,6	5,5	2,2	8,3	7,6	4,2	2,3	-2,3
Treforedlingsprodukter	32,3	-13,0	-12,3	-20,1	-13,6	-7,0	-7,3	6,7	9,2
Grafiske produkter	19,2	-5,6	8,1	5,6	28,7	6,2	-6,8	25,4	14,6
Raffinerte oljeprodukter	-3,3	20,0	6,9	27,5	1,1	11,2	-7,3	-18,2	-16,6
Kjemiske råvarer	10,9	-5,4	2,1	0,8	-0,1	6,2	0,8	4,3	-1,3
Kjemiske og mineralske produkter	4,9	-1,0	-3,5	-7,3	-6,0	0,1	-1,0	6,6	-0,4
Metaller	19,1	-8,8	0,1	-11,0	-3,4	6,6	8,8	12,5	3,6
Verkstedprodukter	1,5	2,2	0,7	4,7	-1,1	-5,0	3,9	2,2	4,8
Andre industriprodukter	-0,3	1,7	3,1	-3,6	1,9	5,1	8,6	6,9	6,1
Elektrisk kraft	-0,5	58,6	-17,6	-26,4	-17,0	36,8	-43,3	37,2	-20,9
Tjenester	-0,3	2,1	5,6	1,8	6,0	7,3	6,9	6,0	-0,8
Bruttofrakter, utenriks sjøfart	-2,3	1,5	8,6	0,9	8,3	12,9	12,2	8,7	-3,6
Oljevirkosomhet, div. tjenesteeksport	3,0	2,8	3,6	3,3	3,6	4,0	3,6	3,8	4,4
Oljeboringstjenester mv.	1,7	7,2	16,2	9,0	14,5	22,2	18,0	4,7	-3,3
Rørtransport	-12,4	2,3	-2,2	2,0	4,0	-3,1	-8,6	-6,5	-5,1
Reisetrafikk	2,2	1,5	2,9	2,5	3,0	2,9	3,3	4,1	3,3
Andre tjenester	3,6	3,3	2,2	2,7	3,2	1,8	1,4	4,3	2,8
Samferdsel	2,2	3,8	1,2	1,3	1,4	1,2	0,8	1,9	2,1
Finans- og forretningstjenester	4,8	3,8	2,8	3,8	4,8	2,1	1,1	6,5	3,3
Tjenester ellers	3,0	0,8	2,4	3,0	2,6	2,1	1,9	1,0	2,4

Tabell A33. Import. Løpende priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Import i alt	297 654	326 487	371 024	82 019	93 518	96 268	99 219	98 599	98 688
Varer	216 899	242 512	267 423	61 212	67 950	66 199	72 062	73 403	70 915
Skip, nybygde og eldre	6 324	6 325	14 041	5 388	2 818	3 784	2 051	3 791	1 761
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	359	3 648	2 241	36	1 846	305	54	984	116
Oljevirkosomhet, diverse varer	6 237	7 683	9 729	1 981	2 482	2 369	2 897	2 562	2 733
Andre varer	203 979	224 856	241 412	53 807	60 804	59 741	67 060	66 066	66 305
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	7 890	8 088	8 323	1 935	2 321	1 828	2 239	2 881	2 170
Råolje	1 121	1 445	1 517	436	322	413	346	457	269
Bergverksprodukter	2 802	2 906	3 397	728	881	923	865	982	908
Industriprodukter	191 918	209 072	226 855	49 921	57 032	56 514	63 388	61 415	62 690
Nærings- og nytelsesmidler	8 928	9 493	10 669	2 228	2 596	2 966	2 879	2 745	2 950
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	15 201	15 344	16 738	4 159	3 473	5 129	3 977	4 831	3 586
Trevarer	3 883	4 104	4 869	1 007	1 286	1 225	1 351	1 305	1 373
Treforedlingsprodukter	6 469	6 370	6 487	1 532	1 614	1 588	1 753	1 697	1 617
Grafiske produkter	2 799	3 386	3 706	823	842	966	1 075	984	891
Raffinerte oljeprodukter	8 750	10 160	11 743	2 681	2 824	2 969	3 269	2 533	2 488
Kjemiske råvarer	9 449	9 070	9 621	2 166	2 556	2 425	2 474	2 481	2 453
Kjemiske og mineralske produkter	20 551	21 757	23 529	5 171	6 167	5 875	6 316	6 266	6 506
Metaller	21 043	22 701	23 925	5 439	5 641	5 656	7 189	6 628	6 604
Verkstedprodukter	77 813	83 343	91 570	19 591	23 435	22 095	26 449	25 900	26 850
Andre industriprodukter	6 587	7 049	8 169	1 771	1 979	1 964	2 455	2 259	2 115
Transportmidler mv. u. tilsv. norsk produksjon	10 445	16 295	15 829	3 353	4 619	3 656	4 201	3 786	5 257
Elektrisk kraft	248	3 345	1 320	787	248	63	222	331	268
Tjenester	80 755	83 975	103 601	20 807	25 568	30 069	27 157	25 196	27 773
Driftsutgifter ekskl. bunkers, skipsfart	18 905	19 957	24 085	5 441	5 987	6 388	6 269	6 367	6 522
Driftsutgifter ekskl. bunkers, Oljeboring	643	1 228	1 602	215	394	512	481	594	852
Oljevirkosomhet, div. tjenesteimport	3 963	4 140	5 685	799	2 235	1 613	1 038	916	820
Reisetrafikk	26 923	29 129	31 940	5 620	7 399	11 184	7 737	6 322	8 015
Andre tjenester	30 321	29 521	40 289	8 732	9 553	10 372	11 632	10 997	11 564
Samferdsel	3 437	2 862	3 427	862	799	841	925	963	1 018
Finans- og forretningstjenester	15 125	14 220	19 386	4 391	4 645	4 749	5 601	5 586	5 182
Tjenester ellers	11 759	12 439	17 476	3 479	4 109	4 782	5 106	4 448	5 364

Tabell A34. Import. Faste 1995-priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Import i alt	297 654	322 470	362 209	82 235	92 259	91 594	96 121	95 239	94 870
Varer	216 899	241 215	266 769	62 158	68 577	64 429	71 605	72 642	70 534
Skip, nybygde og eldre	6 324	5 977	12 057	4 908	2 385	3 090	1 674	3 228	1 629
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	359	3 562	2 003	35	1 660	260	48	866	110
Oljevirkosomhet, diverse varer	6 237	7 471	9 119	1 904	2 352	2 199	2 665	2 372	2 482
Andre varer	203 979	224 206	243 589	55 311	62 181	58 880	67 217	66 177	66 314
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	7 890	8 148	7 922	1 890	2 189	1 692	2 151	2 520	1 993
Råolje	1 121	1 059	1 235	354	285	331	265	474	282
Bergverksprodukter	2 802	2 820	3 063	677	827	752	807	985	813
Industriprodukter	191 918	209 407	229 847	51 423	58 661	56 054	63 709	61 809	62 823
Nærings- og nytelsesmidler	8 928	9 333	10 192	2 229	2 594	2 759	2 610	2 428	2 643
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	15 201	15 001	15 854	4 082	3 505	4 625	3 642	4 489	3 503
Trevarer	3 883	4 200	4 970	1 050	1 349	1 219	1 352	1 315	1 386
Treforedlingsprodukter	6 469	6 568	7 190	1 707	1 796	1 753	1 933	1 876	1 742
Grafiske produkter	2 799	3 153	3 688	793	805	959	1 131	945	875
Raffinerte oljeprodukter	8 750	8 825	10 087	2 256	2 584	2 514	2 733	2 474	2 476
Kjemiske råvarer	9 449	9 688	10 325	2 275	2 659	2 605	2 786	2 662	2 642
Kjemiske og mineralske produkter	20 551	22 531	24 152	5 395	6 323	5 940	6 493	6 285	6 542
Metaller	21 043	23 970	24 767	5 895	6 059	5 435	7 379	6 722	7 031
Verkstedprodukter	77 813	83 854	96 236	20 653	25 021	23 157	27 404	27 122	27 346
Andre industriprodukter	6 587	6 812	7 865	1 768	1 922	1 868	2 308	2 123	2 022
Transportmidler mv. u. tilsv. norsk produksjon	10 445	15 472	14 522	3 319	4 044	3 220	3 939	3 369	4 616
Elektrisk kraft	248	2 772	1 522	967	219	51	285	390	402
Tjenester	80 755	81 255	95 440	20 077	23 682	27 165	24 517	22 597	24 336
Driftsutgifter ekskl. bunkers, skipsfart	18 905	19 221	20 034	4 963	5 138	4 998	4 936	5 059	5 014
Diftsutgifter ekskl. bunkers, Oljeboring	643	1 195	1 516	208	376	482	451	556	785
Oljevirkosomhet, div. tjenesteimport	3 963	4 021	5 338	768	2 118	1 497	955	848	745
Reisetrafikk	26 923	28 179	31 001	5 691	7 194	10 663	7 453	5 961	7 419
Andre tjenester	30 321	28 639	37 552	8 448	8 857	9 525	10 722	10 174	10 373
Samferdsel	3 437	2 774	3 254	803	746	802	903	874	914
Finans- og forretningstjenester	15 125	13 703	18 182	4 347	4 277	4 450	5 107	5 197	4 601
Tjenester ellers	11 759	12 162	16 116	3 297	3 834	4 273	4 711	4 103	4 858

Tabell A35. Import.

Faste 1995-priser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Import i alt	5,6	8,3	12,3	8,4	22,4	12,5	7,0	15,8	2,8
Varer	8,8	11,2	10,6	7,8	21,7	10,5	4,0	16,9	2,9
Skip, nybygde og eldre	-13,2	-5,5	101,7	184,5	290,7	122,5	-25,7	-34,2	-31,7
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	58,9	892,2	-43,8	10,6	.	38,3	-98,5	.	-93,4
Oljevirkosomhet, diverse varer	42,1	19,8	22,1	-1,3	44,7	12,3	36,1	24,6	5,5
Andre varer	8,9	9,9	8,6	2,5	15,0	7,5	9,5	19,6	6,6
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	6,7	3,3	-2,8	-14,4	15,1	-7,6	-2,6	33,3	-9,0
Råolje	31,7	-5,5	16,6	83,3	44,6	62,2	-43,0	33,9	-1,1
Bergverksprodukter	2,1	0,6	8,6	-16,0	27,5	17,6	11,1	45,4	-1,7
Industriprodukter	9,3	9,1	9,8	1,6	15,7	9,8	11,7	20,2	7,1
Nærings- og nytelsesmidler	4,0	4,5	9,2	6,5	12,5	9,7	7,9	8,9	1,9
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	1,6	-1,3	5,7	2,1	14,2	6,9	0,9	10,0	-0,1
Trevarer	3,2	8,2	18,3	6,6	28,5	19,4	18,2	25,2	2,8
Treforedlingsprodukter	5,9	1,5	9,5	2,2	14,0	12,1	9,9	9,9	-3,0
Grafiske produkter	7,6	12,6	17,0	5,8	26,1	17,8	19,0	19,0	8,7
Raffinerte oljeprodukter	12,8	0,9	14,3	10,7	25,9	3,7	18,3	9,6	-4,2
Kjemiske råvarer	8,1	2,5	6,6	-9,1	9,1	8,5	18,7	17,0	-0,6
Kjemiske og mineralske produkter	9,8	9,6	7,2	-2,5	11,9	11,2	8,1	16,5	3,5
Metaller	0,8	13,9	3,3	1,4	1,6	-4,8	13,9	14,0	16,0
Verkstedprodukter	16,6	7,8	14,8	1,3	20,5	17,9	18,8	31,3	9,3
Andre industriprodukter	6,8	3,4	15,5	6,5	25,8	16,0	14,6	20,1	5,2
Transportmidler mv. u. tilsv. norsk produksjon	-3,7	48,1	-6,1	4,4	10,7	-13,1	-20,2	1,5	14,1
Elektrisk kraft	-54,5	.	-45,1	489,7	-66,0	-95,1	-69,2	-59,7	84,0
Tjenester	-2,0	0,6	17,5	10,6	24,3	17,5	17,1	12,6	2,8
Driftsutgifter ekskl. bunkers, skipsfart	8,1	1,7	4,2	5,8	8,9	3,2	-0,7	1,9	-2,4
Diftsutgifter ekskl. bunkers, Oljeboring	-30,2	85,8	26,9	-41,6	33,1	63,0	72,6	167,7	109,0
Oljevirkosomhet, div. tjenesteimport	-41,7	1,5	32,7	-2,7	97,5	41,7	-13,5	10,4	-64,8
Reisetrafikk	1,8	4,7	10,0	8,4	12,5	8,3	11,4	4,7	3,1
Andre tjenester	-2,0	-5,5	31,1	19,4	34,5	34,6	35,6	20,4	17,1
Samferdsel	-11,7	-19,3	17,3	23,9	10,1	3,6	33,9	8,8	22,6
Finans- og forretningstjenester	-8,1	-9,4	32,7	29,0	38,6	34,1	30,0	19,6	7,6
Tjenester ellers	11,0	3,4	32,5	7,9	35,9	43,3	42,7	24,4	26,7

Tabell A36. Import.
 Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Import i alt	0,9	1,2	1,2	-1,0	0,7	4,3	0,6	3,8	2,6
Varer	0,8	0,5	-0,3	-2,2	-0,7	3,0	-1,0	2,6	1,5
Skip, nybygde og eldre	-8,9	5,8	10,0	5,3	10,6	13,8	15,9	7,0	-8,5
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	-10,7	2,4	9,2	-1,4	6,7	14,9	9,6	11,0	-5,0
Oljevirkosomhet, diverse varer	3,7	2,8	3,7	3,3	3,6	4,0	3,6	3,8	4,4
Andre varer	1,1	0,3	-1,2	-3,3	-1,8	2,0	-1,6	2,6	2,3
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5,7	-0,7	5,8	-1,7	5,7	14,3	6,8	11,7	2,7
Råolje	-1,8	36,4	-9,9	9,1	-12,7	-2,4	-14,6	-21,7	-15,6
Bergverksprodukter	-0,9	3,0	7,6	3,8	4,3	17,6	5,0	-7,3	4,8
Industriprodukter	1,0	-0,2	-1,1	-3,1	-2,1	1,7	-1,2	2,4	2,6
Nærings- og nytelsesmidler	2,5	1,7	2,9	-3,2	-1,4	7,9	7,3	13,1	11,5
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	-1,7	2,3	3,2	0,3	2,4	6,2	3,8	5,6	3,3
Trevarer	6,9	-2,3	0,3	-0,2	-2,9	2,8	1,4	3,5	3,9
Treforedlingsprodukter	16,1	-3,0	0,0	-11,5	-8,4	-4,6	-3,1	0,8	3,3
Grafiske produkter	2,9	7,4	-6,4	-6,9	-6,2	-3,8	-8,4	0,4	-2,7
Raffinerte oljeprodukter	-4,8	15,1	1,1	11,0	-3,0	4,1	-5,3	-13,8	-8,1
Kjemiske råvarer	4,1	-6,4	-0,5	3,4	-0,9	-1,2	-2,5	-2,1	-3,4
Kjemiske og mineralske produkter	-0,4	-3,4	0,9	0,5	0,0	-0,0	2,7	4,0	2,0
Metaller	5,9	-5,3	2,0	-5,6	-3,2	13,0	4,8	6,9	0,9
Verkstedprodukter	-0,8	-0,6	-4,3	-6,2	-3,9	-3,0	-4,0	0,7	4,8
Andre industriprodukter	1,2	3,5	0,4	-1,2	1,1	2,2	-0,4	6,2	1,6
Transportmidler mv. u. tilsv. norsk produksjon	3,3	5,3	3,5	-1,5	4,1	12,3	-0,3	11,2	-0,3
Elektrisk kraft	-30,3	20,7	-28,1	-45,7	0,4	7,7	-39,4	4,3	-41,3
Tjenester	1,1	3,3	5,0	2,7	4,4	7,2	5,0	7,6	5,7
Driftsutgifter ekskl. bunkers, skipsfart	-3,0	3,8	15,8	8,8	11,0	27,3	16,5	14,8	11,6
Diftsutgifter ekskl. bunkers, Oljeboring	3,4	2,8	2,8	2,3	2,8	2,7	1,7	3,2	3,5
Oljevirkosomhet, div. tjenesteimport	4,5	2,9	3,5	3,3	3,6	4,0	3,6	3,8	4,4
Reisetrafikk	0,9	3,4	-0,3	-4,1	-0,0	0,7	0,9	7,4	5,0
Andre tjenester	3,6	3,1	4,1	3,9	4,6	4,9	2,8	4,6	3,4
Samferdsel	1,2	3,2	2,1	2,9	2,5	2,1	1,2	2,7	3,9
Finans- og forretningstjenester	4,6	3,8	2,7	3,8	4,3	2,1	1,1	6,4	3,7
Tjenester ellers	3,0	2,3	6,0	4,6	5,4	8,2	5,2	2,8	3,0

Tabell A37. Driftsregnskapet overfor utlandet. Løpende priser. Millioner kroner

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Ekspert i alt	353 426	414 266	447 582	108 757	109 975	114 189	114 660	109 838	102 022
Varer	267 234	321 705	343 715	85 160	84 068	85 026	89 460	83 818	75 915
Tjenester	86 192	92 561	103 867	23 597	25 907	29 163	25 200	26 020	26 107
Import i alt	297 654	326 487	371 024	82 019	93 518	96 268	99 219	98 599	98 688
Varer	216 899	242 512	267 423	61 212	67 950	66 199	72 062	73 403	70 915
Tjenester	80 755	83 975	103 601	20 807	25 568	30 069	27 157	25 196	27 773
Ekspertoverskudd	55 772	87 779	76 558	26 738	16 457	17 921	15 441	11 239	3 334
Inntekter	36 850	39 967	45 636	10 599	12 215	10 962	11 860	14 511	15 379
Lønn	1 200	1 200	1 200	300	300	300	300	300	300
Renteinntekter	21 860	23 113	28 775	6 254	7 977	6 797	7 747	10 004	11 008
Aksjeutbytte m.v.	1 700	2 052	3 377	241	1 126	1 060	950	765	1 388
Reinvestert fortjeneste	4 003	4 478	2 984	1 377	454	511	642	870	323
Løpende overføringer	8 087	9 124	9 300	2 427	2 358	2 294	2 221	2 572	2 360
Utgifter	61 770	59 179	65 418	15 997	17 337	14 522	17 562	17 522	19 055
Lønn	3 201	3 443	3 910	893	976	1 040	1 001	1 025	1 053
Renteutgifter	24 285	22 927	28 324	7 436	7 946	5 646	7 296	8 278	8 565
Aksjeutbytte m.v.	8 045	11 063	10 183	2 984	4 859	954	1 386	4 554	6 461
Reinvestert fortjeneste	5 101	2 931	3 606	340	-932	2 300	1 898	-1 283	-2 087
Løpende offentlige overføringer	7 932	7 200	7 474	1 318	1 569	1 635	2 952	1 710	2 122
Andre løpende overføringer	13 206	11 615	11 921	3 026	2 919	2 947	3 029	3 238	2 941
Overskudd på rente og stønadsbalansen	-24 920	-19 212	-19 782	-5 398	-5 122	-3 560	-5 702	-3 011	-3 676
Overskudd på driftsbalansen	30 852	68 567	56 776	21 340	11 335	14 361	9 739	8 228	-342
Kapitaloverføringer, netto	-1 067	-820	-1 277	-416	-279	-298	-284	-63	-289
Netto finansinvestering	29 785	67 747	55 499	20 924	11 056	14 063	9 455	8 165	-631
Omvurderinger, netto	7 966	-5 056	-15 080	-6 927	-1 533	-5 786	-834	-2 146	1 592
Endring i Norges nettofordringer	37 751	62 691	40 419	13 997	9 523	8 277	8 621	6 019	961

Tabell A38. Sysselsatte lønnstakere etter næring og sysselsatte personer i alt. 1000

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Sysselsatte lønnstakere	1 914,0	1 970,4	2 036,0	2 009,7	2 034,0	2 052,1	2 047,4	2 066,2	2 086,5
Jordbruk, jakt og viltstell	16,7	17,1	16,4	16,6	16,4	16,4	16,0	15,8	16,4
Skogbruk	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5	3,7	3,5	3,3	3,5
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	8,1	7,9	8,3	8,2	8,4	8,4	8,3	7,9	8,5
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	21,2	21,6	22,3	21,9	22,1	22,6	22,4	22,9	22,8
Utvinning av råolje og naturgass	17,2	16,5	16,4	16,3	16,2	16,6	16,4	16,4	16,6
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	4,0	5,1	5,9	5,6	5,9	6,0	6,1	6,5	6,3
Bergverksdrift	4,5	4,4	4,3	4,2	4,3	4,4	4,2	4,1	4,2
Industri	291,3	297,4	306,0	301,6	307,0	310,3	304,9	307,6	309,6
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	53,4	54,5	55,9	55,7	56,0	56,5	55,5	56,2	55,3
Tekstil- og bekledningsindustri	8,4	8,3	7,8	7,8	7,9	7,9	7,7	7,7	7,8
Trelast- og trevareindustri	15,3	15,4	16,2	15,6	16,2	16,5	16,3	16,1	16,2
Treforedling	11,3	11,1	11,5	11,3	11,6	11,7	11,4	10,8	11,4
Forlag og grafisk industri	38,5	39,1	40,8	40,5	41,2	41,0	40,6	40,6	41,0
Oljeraffinering	1,9	1,9	2,1	1,9	2,2	2,3	2,1	1,8	2,0
Kjemiske råvarer	9,3	9,6	9,5	9,3	9,5	9,6	9,4	9,6	9,7
Kjemisk og mineralsk industri mv.	20,3	21,1	21,5	21,3	21,4	22,0	21,3	21,9	21,7
Metallindustri	16,6	17,0	17,2	16,7	17,3	17,8	16,9	16,6	17,3
Verkstedsindustri	70,8	72,6	75,1	73,8	75,2	76,4	75,1	76,3	76,6
Bygging av skip og oljeplattformer	33,0	33,9	34,5	34,2	34,7	34,9	34,4	35,5	36,4
Møbelindustri og annen industri	12,4	12,9	13,8	13,5	13,8	13,9	14,1	14,4	14,3
Kraftforsyning	19,9	19,8	19,8	19,7	19,9	20,1	19,6	18,9	18,9
Bygge- og anleggsvirksomhet	83,8	86,9	95,7	91,0	94,5	98,6	98,4	99,5	103,6
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	815,2	844,3	878,7	867,0	878,5	884,5	884,6	896,3	908,0
Varehandel	269,4	284,8	301,6	298,4	302,3	300,1	305,5	311,6	314,9
Hotell- og restaurantvirksomhet	54,0	56,4	58,6	56,5	58,6	60,4	58,9	58,2	60,1
Rørtransport	0,4	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Sjøtransport	49,0	48,6	48,7	48,3	48,2	49,7	48,4	47,8	48,0
Utenriks sjøfart	40,9	40,2	40,2	40,0	39,7	40,9	40,2	39,9	39,7
Innenriks sjøfart	8,1	8,4	8,5	8,3	8,5	8,8	8,2	8,0	8,4
Transport ellers	72,5	74,3	77,1	75,0	77,3	78,5	77,4	77,4	78,6
Post og telekommunikasjon	50,9	50,4	49,2	50,8	50,0	48,4	47,6	48,4	48,5
Finansiell tjensteyting, forsikring	50,8	50,3	49,5	49,8	49,5	49,5	49,0	48,6	48,5
Boligtjenester(husholdninger)	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,0	1,3	1,3
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	112,1	120,4	131,3	126,6	130,7	133,6	134,3	137,2	142,5
Personlig tjenesteyting	154,8	157,8	161,4	160,2	160,4	162,8	162,3	165,7	165,4
Offentlig forvaltningsvirksomhet	649,9	667,3	681,0	676,0	679,4	683,1	685,4	689,9	691,0
Statsforvaltningen	149,9	152,1	152,5	152,6	152,2	152,0	153,1	153,5	152,3
Sivil forvaltning	104,6	106,7	108,8	108,9	108,7	108,4	109,2	109,5	109,3
Forsvar	45,3	45,4	43,7	43,7	43,5	43,6	43,9	43,9	43,0
Kommuneforvaltningen	500,0	515,2	528,5	523,4	527,2	531,1	532,4	536,4	538,7
Fastlands-Norge	1 851,5	1 908,3	1 973,3	1 947,7	1 972,1	1 988,4	1 984,6	2 003,3	2 023,8
Sysselsatte lønnstakere og selvstendige	2 105,7	2 158,2	2 220,3	2 188,7	2 221,2	2 241,3	2 229,4	2 252,1	2 278,4

Tabell A39. Sysselsatte lønnstakere etter næring og sysselsatte personer i alt.
Prosentvis endring fra året før

	1995	1996	1997	97:1	97:2	97:3	97:4	98:1	98:2
Sysselsatte lønnstakere	2,5	2,9	3,3	3,9	3,6	3,0	2,8	2,8	2,6
Jordbruk, jakt og viltstell	0,8	3,0	-4,5	-2,3	-5,7	-5,4	-4,5	-5,0	-0,2
Skogbruk	1,1	-0,6	0,0	1,7	-2,9	1,0	0,3	-4,6	-0,6
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	2,7	-1,7	4,9	7,7	7,1	4,0	1,2	-3,3	2,1
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tj.	-1,1	2,1	3,0	2,0	2,9	3,9	3,2	4,8	3,5
Utvinning av råolje og naturgass	-1,2	-3,6	-1,0	-2,0	-1,5	-0,0	-0,6	0,7	2,2
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	-0,5	26,2	16,2	16,1	17,5	16,2	15,1	16,8	6,8
Bergverksdrift	-0,2	-0,5	-4,3	-5,8	-5,8	-4,3	-0,9	-3,1	-3,4
Industri	2,7	2,1	2,9	4,0	3,5	2,6	1,5	2,0	0,8
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	1,3	2,1	2,6	6,3	3,3	1,1	0,1	0,9	-1,3
Tekstil- og beklædningsindustri	-2,5	-1,1	-5,9	-5,3	-7,2	-6,2	-4,8	-1,1	-0,9
Trelast- og trevareindustri	2,5	0,5	5,2	5,6	6,2	4,7	4,4	3,0	-0,1
Treforedling	3,9	-2,1	3,5	0,4	2,4	1,0	10,9	-4,0	-1,6
Forlag og grafisk industri	0,9	1,7	4,4	3,1	4,7	4,8	4,9	0,3	-0,6
Oljeraffinering	-4,0	-0,0	9,4	10,6	9,5	8,7	9,0	-2,5	-9,2
Kjemiske råvarer	2,5	3,0	-1,2	-1,1	-1,6	-0,9	-1,3	2,7	2,5
Kjemisk og mineralisk industri mv.	2,5	3,9	1,9	4,9	2,4	1,9	-1,4	2,5	1,3
Metallindustri	1,4	2,0	1,3	1,6	0,9	1,3	1,4	-0,7	-0,2
Verkstedsindustri	4,6	2,5	3,5	4,5	4,4	4,2	1,0	3,4	1,9
Bygging av skip og oljeplattformer	3,8	2,8	1,8	3,6	3,4	1,2	-0,7	3,9	4,7
Møbelindustri og annen industri	6,4	4,1	6,9	8,3	8,2	6,3	4,9	6,6	3,8
Kraftforsyning	0,6	-0,1	-0,0	1,7	0,1	-0,8	-0,9	-4,2	-5,0
Bygge- og anleggsvirksomhet	6,2	3,6	10,1	11,0	9,8	9,5	10,2	9,4	9,6
Tjenesteytende næringer, ekskl. off.forv.	2,9	3,6	4,1	5,4	4,5	3,3	3,2	3,4	3,4
Varehandel	5,3	5,7	5,9	7,3	6,3	4,1	5,9	4,4	4,2
Hotell- og restaurantvirksomhet	1,2	4,4	3,9	5,7	4,4	2,6	3,0	3,1	2,6
Rørtransport	-2,0	-41,7	-16,5	-48,7	2,6	-23,1	2,6	-8,3	-8,3
Sjøtransport	-1,3	-1,0	0,2	2,7	-0,3	0,1	-1,6	-0,9	-0,3
Utenriks sjøfart	-1,9	-1,8	-0,0	1,8	-0,7	0,3	-1,4	-0,4	0,1
Innenriks sjøfart	1,7	2,9	1,4	7,3	1,8	-0,6	-2,1	-3,7	-1,9
Transport ellers	0,5	2,6	3,7	4,6	4,6	3,0	2,6	3,2	1,6
Post og telekommunikasjon	1,7	-1,1	-2,3	1,0	-1,5	-4,5	-4,2	-4,9	-2,9
Finansiell tjenesteyting, forsikring	0,1	-1,0	-1,6	-0,2	-1,6	-2,3	-2,4	-2,5	-2,0
Boligtjenester(husholdninger)	2,6	2,5	-0,0	7,0	3,0	0,4	-11,7	-0,5	-0,3
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	5,2	7,3	9,1	10,3	10,0	9,3	6,9	8,4	9,0
Personlig tjenesteyting	1,7	1,9	2,3	2,5	2,3	3,0	1,4	3,4	3,1
Offentlig forvaltningsvirksomhet	1,6	2,7	2,1	1,6	2,1	2,4	2,2	2,0	1,7
Statsforvaltningen	-0,7	1,5	0,2	0,2	0,2	0,0	0,5	0,6	0,1
Sivil forvaltning	0,7	2,0	1,9	2,0	1,9	1,6	2,2	0,6	0,6
Forsvar	-3,7	0,1	-3,8	-4,2	-3,7	-3,7	-3,4	0,6	-1,2
Kommuneforvaltningen	2,3	3,0	2,6	2,0	2,6	3,1	2,7	2,5	2,2
Fastlands-Norge	2,6	3,1	3,4	4,0	3,7	3,1	2,9	2,9	2,6
Sysselsatte lønnstakere og selvstendige	2,1	2,5	2,9	2,8	3,1	2,8	2,8	2,9	2,6

Tabell B1: Bruttonasjonalprodukt

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	1,3	1,3	3,5	3,1	3,5	3,4	3,0	2,8
Frankrike	1,2	-1,3	2,8	2,1	1,5	2,4	2,9	2,8
Italia	0,6	-1,2	2,2	2,9	0,7	1,5	2,4	2,7
Japan	1,0	0,3	0,6	1,5	3,9	0,9	-0,3	1,3
USA	2,7	2,3	3,5	2,0	2,8	3,8	2,7	2,1
Storbritannia	-0,5	2,1	4,3	2,7	2,2	3,3	1,7	1,8
Sverige	-1,4	-2,2	3,3	3,9	1,3	1,8	2,6	2,4
Tyskland	2,2	-1,2	2,7	1,8	1,4	2,2	2,7	2,9
Norge	3,3	2,7	5,5	3,6	5,3	3,5	4,1	3,0

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

Tabell B2: Privat konsum

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	2,6	1,1	7,6	2,2	2,9	4,1	3,1	2,8
Frankrike	1,4	0,2	1,4	1,7	2,1	0,9	2,5	2,7
Italia	1,0	-2,4	1,4	1,9	0,8	2,4	2,2	2,5
Japan	2,1	1,2	1,9	2,1	2,9	1,1	-0,4	1,3
USA	2,8	2,9	3,3	2,4	2,6	3,3	3,8	3,0
Storbritannia	-0,1	2,5	2,8	1,7	3,6	4,6	3,3	2,1
Sverige	-1,4	-3,1	1,8	0,8	1,3	2,0	2,5	2,1
Tyskland	2,8	0,1	1,2	1,8	1,4	0,2	1,4	2,5
Norge	2,2	2,2	4,0	2,7	4,7	3,0	3,8	3,3

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

Tabell B3: Offentlig konsum

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	0,9	3,1	2,3	2,1	2,4	2,9	1,0	1,0
Frankrike	3,4	3,4	1,1	-0,0	1,7	1,6	1,4	1,5
Italia	1,1	0,5	-0,6	-1,0	0,2	-0,7	0,4	0,5
Japan	2,0	2,4	2,4	3,3	1,5	-0,1	0,4	0,3
USA	-0,1	-0,3	0,4	-0,1	-0,0	1,2	0,6	1,1
Storbritannia	-0,1	-0,2	2,2	1,3	1,2	-0,5	0,8	1,2
Sverige	-0,0	0,2	-0,7	-0,9	-0,2	-2,1	0,5	0,5
Tyskland	4,1	-0,5	2,1	2,0	2,6	-0,4	1,0	1,5
Norge	5,3	2,2	1,4	1,0	3,3	2,5	2,0	1,6

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

Tabell B4: Bruttoinvesteringer i fast realkapital

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	-1,0	0,6	0,8	11,5	7,2	7,2	6,8	5,5
Frankrike	-2,8	-6,7	1,3	2,5	-0,5	0,2	3,5	4,1
Italia	-1,8	-12,8	0,5	7,1	0,4	0,6	4,8	6,2
Japan	-1,5	-2,0	-0,8	1,7	9,5	-3,4	-2,3	-0,1
USA	5,2	5,1	6,5	4,4	7,5	6,6	8,2	4,9
Storbritannia	-1,5	0,6	4,3	1,5	1,5	4,8	5,0	3,5
Sverige	-10,8	-17,2	2,0	12,4	3,7	-4,8	5,9	6,8
Tyskland	3,5	-5,6	3,5	0,8	-1,2	0,2	2,6	4,4
Norge	-3,1	4,3	4,5	3,7	4,8	15,1	6,6	-5,0

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

Tabell B5: Eksport av varer og tjenester

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	-0,5	0,1	8,0	5,3	4,1	4,5	3,9	3,9
Frankrike	4,9	-0,4	6,0	6,3	4,8	11,3	7,8	6,2
Italia	5,9	9,1	10,7	11,6	-0,2	6,3	10,5	6,5
Japan	4,9	1,3	4,6	5,4	3,5	10,9	3,9	6,6
USA	6,6	2,9	8,2	11,1	8,3	12,3	4,7	5,1
Storbritannia	4,4	3,5	9,3	7,8	6,8	8,0	5,0	4,8
Sverige	2,3	7,6	14,0	12,9	6,1	12,8	6,0	5,5
Tyskland	-0,3	-5,0	7,9	6,6	5,1	10,7	9,3	7,1
Norge	5,2	3,2	8,7	3,6	10,0	4,1	5,7	5,4

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

Tabell B6: Import av varer og tjenester

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	0,2	-0,1	13,7	9,8	3,7	7,0	4,9	4,4
Frankrike	1,2	-3,5	6,7	5,1	2,8	6,6	7,5	6,3
Italia	5,4	-8,1	8,4	9,6	-2,0	11,8	11,5	7,0
Japan	-0,7	-0,3	8,9	14,2	11,5	-0,1	-1,5	2,7
USA	7,5	8,9	12,2	8,9	9,1	14,2	13,2	9,4
Storbritannia	6,9	3,0	5,5	4,2	8,4	9,2	9,0	5,7
Sverige	1,1	-2,5	13,2	10,2	3,7	11,7	6,7	6,5
Tyskland	2,0	-5,9	7,7	7,3	2,8	7,0	7,5	6,8
Norge	0,7	4,4	4,9	5,5	6,5	11,9	5,8	0,7

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

Tabell B7: Privat konsumdeflator
Prosentvis endring fra foregående år

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	1,2	1,4	1,7	1,9	1,9	1,7	2,3	2,6
Frankrike	2,4	2,2	2,1	1,6	1,8	1,2	1,0	1,3
Italia	5,6	5,1	4,6	5,7	4,4	2,4	2,3	2,0
Japan	1,9	1,2	0,7	-0,5	0,1	1,6	0,5	0,1
USA	3,3	2,7	2,4	2,6	2,4	2,0	1,0	1,7
Storbritannia	5,0	3,4	2,3	2,6	2,5	2,1	2,4	2,6
Sverige	2,2	5,7	3,0	2,7	1,2	2,2	1,5	1,7
Tyskland	4,7	4,1	3,0	1,7	2,0	1,9	1,7	1,7
Norge	2,7	2,0	1,2	2,8	1,1	2,8	2,5	2,9

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

Tabell B8: Lønnskostnader pr. sysselsatt
Prosentvis endring fra foregående år

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	4,3	2,3	3,2	3,8	3,6	4,0	4,3	4,7
Frankrike	4,0	2,9	1,8	2,5	2,8	3,3	2,3	2,4
Italia	6,3	4,1	2,7	5,4	4,3	4,4	3,2	2,8
Japan	0,9	0,6	2,0	0,8	0,5	1,8	0,2	0,7
USA	5,6	2,8	2,2	2,4	3,0	4,2	3,8	3,9
Storbritannia	3,7	1,5	3,5	3,0	3,3	4,9	5,4	4,8
Sverige	3,3	5,2	4,9	2,7	6,2	3,6	4,1	4,0
Tyskland	10,3	3,6	3,5	3,6	2,4	2,2	1,8	1,9
Norge	4,4	2,2	2,9	2,6	3,0	4,8	5,0	5,8

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

Tabell B9: Sysselsetting
Prosentvis endring fra foregående år

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	-0,9	-1,4	-0,3	1,6	1,3	2,3	1,9	1,7
Frankrike	-0,6	-1,2	0,1	0,9	-0,0	0,3	1,1	1,3
Italia	-0,9	-2,5	-1,7	-0,6	0,4	-0,0	0,3	0,5
Japan	1,1	0,2	0,0	0,1	0,5	1,1	-0,1	0,2
USA	0,7	1,5	2,3	1,5	1,4	2,2	1,5	0,8
Storbritannia	-2,1	-0,4	1,0	1,2	1,1	1,7	0,5	-0,0
Sverige	-4,5	-5,5	-1,0	1,6	-0,9	-1,0	0,6	0,7
Tyskland	-1,8	-1,7	-0,7	-0,3	-1,2	-1,3	0,1	0,8
Norge	-0,3	0,0	1,5	2,2	2,8	2,9	1,8	1,0

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

Tabell B10: ArbeidsledighetenProsent av arbeidsstyrken¹⁾

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	11,0	12,1	12,0	10,1	8,6	7,6	6,7	6,2
Frankrike	10,4	11,7	12,2	11,5	12,3	12,4	11,9	11,3
Italia	8,8	10,2	11,3	12,0	12,1	12,3	12,0	11,8
Japan	2,2	2,5	2,9	3,1	3,4	3,4	3,5	3,6
USA	7,5	6,9	6,1	5,6	5,4	4,9	4,8	5,0
Storbritannia	10,2	10,3	9,4	8,6	8,0	6,9	6,8	7,2
Sverige	5,3	8,2	7,9	7,7	8,1	8,0	6,7	6,2
Tyskland	7,7	8,8	9,6	9,4	10,3	11,4	11,5	11,1
Norge	5,9	6,0	5,4	4,9	4,9	4,1	3,3	3,0

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

¹⁾ Vanlig brukte definisjoner.**Tabell B11: Korte renter**

Prosent

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	11,5	10,3	6,2	6,0	3,9	3,7	4,0	4,3
Frankrike	10,3	8,6	5,8	6,6	3,9	3,5	3,7	4,0
Italia	14,0	10,2	8,5	10,5	8,8	6,9	4,8	4,0
Japan	4,3	2,9	2,3	1,2	0,6	0,6	0,8	0,7
USA	3,4	3,0	4,2	5,5	5,0	5,1	5,1	5,1
Storbritannia	9,6	5,9	5,5	6,7	6,0	6,8	7,2	5,7
Sverige	12,9	8,4	7,4	8,7	5,8	4,1	4,5	4,5
Tyskland	9,5	7,3	5,4	4,5	3,3	3,3	3,7	4,0
Norge	11,8	7,3	5,9	5,5	4,9	3,7	4,3	4,6

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

Tabell B12: Budsjettbalanse

Prosent av BNP

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	prognose	
							1998	1999
Danmark	-2,2	-2,8	-2,7	-2,2	-0,9	0,4	1,1	1,9
Frankrike	-4,1	-6,1	-6,0	-5,4	-4,5	-3,5	-3,5	-3,0
Italia	-9,6	-10,0	-9,6	-7,7	-6,7	-2,7	-2,6	-2,5
Japan	1,5	-1,6	-2,3	-3,6	-4,3	-3,1	-3,5	-2,7
USA	-4,4	-3,6	-2,3	-1,9	-1,1	0,0	0,4	0,1
Storbritannia	-6,3	-7,9	-6,9	-5,6	-4,7	-1,9	-0,8	-0,4
Sverige	-7,8	-12,3	-10,3	-7,8	-2,1	-1,1	1,7	0,9
Tyskland	-2,8	-3,5	-2,6	-3,5	-3,6	-2,7	-2,5	-2,5
Norge	-1,7	-1,4	0,4	3,3	5,8	7,3	6,2	7,4

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 63. Gjelder også prognoser og historiske tall for Norge.

Publikasjonen kan bestilles fra:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
Postboks 1260
N-2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 55 00
Telefaks: 62 88 55 95

eller:

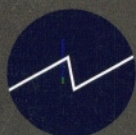
Akademika - avdeling for
offentlige publikasjoner
Møllergt. 17
Postboks 8134 Dep.
N-0033 Oslo

Telefon: 22 11 67 70
Telefaks: 22 42 05 51

ISBN 82-537-4487-0
ISSN 0800-4110

Pris (inkl. mva):

Økonomiske analyser kr 540,00 pr. år
Economic Survey kr 160,00 pr. år
Enkeltnummer ØA: kr 75,00; ES: kr 50,00

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

